

Esterházy Pál
és
Thököly Éva
iratai

1. LEVELEZÉS

ESTERHAZYANA
A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ
Esterházy-közleményei

Sorozatszerkesztő
VISKOLCZ NOÉMI

Szerkesztőbizottság
KIRÁLY PÉTER, KISS ERIKA
MONOK ISTVÁN, VISKOLCZ NOÉMI, ZVARA EDINA

Esterházy Pál és Thököly Éva iratai

1. LEVELEZÉS

Sajtó alá rendezte
VISKOLCZ NOÉMI és ZVARA EDINA

KIRÁLY PÉTER és KISS ERIKA
közreműködésével

Kossuth Kiadó – MTA KIK
Budapest, 2022

Készült
a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ,
a Magyar Nemzeti Múzeum,
a Miskolci Egyetem BTK Történettudományi Intézet
és a Szegedi Tudományegyetem BTK
Kulturális Örökség és Humán Információtudományi Tanszék
közreműködésével

A kutatást a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal,
OTKA 132770 számú pályázata támogatta

ISBN 978-963-544-892-0
ISSN 2677-0253

Minden jog fenntartva

© Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ 2022
© Kossuth Kiadó 2022

Felelős kiadó Pappas Georgios,
a Kossuth Kiadó Zrt. elnök-vezérigazgatója
A kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja
Műszaki vezető Papp Miklós
Nyomdai előkészítés Badics Ilona
Korrektor Török Mária
www.kossuth.hu / kiado@kossuth.hu

Nyomtatás és kötés Prime Rate Kft.
Felelős vezető Dr. Tomcsányi Péter ügyvezető igazgató

KIRÁLY PÉTER

Esterházy Pál és Thököly Éva levelei

Esterházy Pál és Thököly Éva levelezésének ma ismert, 323 levélből álló korpusza a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár Esterházy hercegi család levéltárában a P 125 jelzetű állagban található. Ezt az Esterházy Pál levelezését tartalmazó egységet Hárich János (1904–1990) hercegi levéltáros válogatta össze az 1930-as években.¹

A levelek megoszlása egyenetlen, és nemcsak időben, hiszen némelyik évből csak egykettő maradt meg és 1704-ből egyáltalán nincs levél, hanem azért is, mert döntő többségük Thököly Évától származik. Esterházy Páltól mindössze 51 missilis maradt meg és egy további másolatból ismert. Ezt az aránytalanságot kettőjük leveleinek számában nyilvánvalóan Thököly Éva hányattatásai magyarázzák. Míg a hercegi levéltár megőrizte az Esterházy Pálhoz szólókat – vagy legalábbis azok jelentős hányadát –, némelyikről még másolat is készült, addig Thököly Éva levéltára a különválásuk után ismeretlen helyre került vagy megsemmisült.

A kezdetben egyházi pályára szánt, a nagy-zombati jezsuitáknál több mint öt évig tanuló Esterházy Pál levelei – még az úton vagy táborban, mondhatni a térdén papírra vetettek is – mindig jó fogalmazásúak és központosításúak, megfelelően a korabeli helyesírásnak lényegében hibátlanok. Mindkét feleségéhez írott leveleiben visszafogottan használt latin kifejezéseket, amelyeket hivatalos ügyekben a korabeli gyakorlat szerint sokszor alkalmazott. Thököly Éva

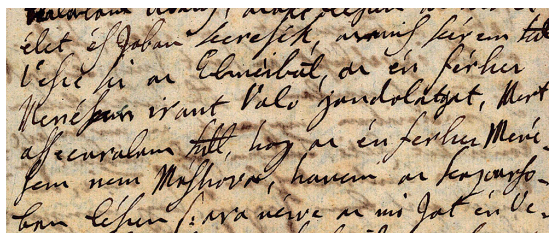
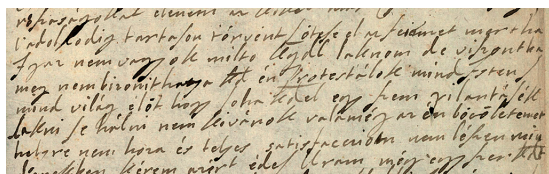
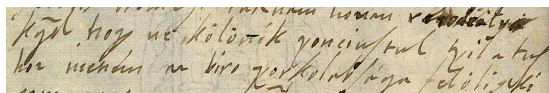
1. kép. Johann Jacob Hoffmann: Esterházy Pál hercegi címere, 1687/88. Színezett rézmetszet

levelei más képet mutatnak. Missiliseiből hiányzik a központosítás, jószerivel nincs mondatkezdő nagybetű, a szavakat esetenként önkényesen egybeírja, a hosszú mássalhangzókat

¹ VISKOLCZ Noémi, *Bevezetés és kutatástörténeti áttekintés*. In: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*. Sajtó alá rend. VISKOLCZ Noémi, ZVARA Edina, közrem. Kiss Erika, KIRÁLY Péter, előszó MONOK István. Bp., Kossuth, 2019 (Esterhazyana) 7–10.

szinte sosem jelzi, a hosszú magánhangzókat az *á* és *é* kivételével csak ritkán. Változó intenzitással, de leveleit mindvégig jellemzi az *i-ző* nyelvjárás, azonkívül nála az *s/sz* és *c/cs* használata nem következetes (vagyis gyakran ír *s* helyett *sz-t* és *cs* helyett *c-t*), mindezek mellett *d-t* és *g-k* tévesztő. A német szavakat, valamint neveket fonetikusán írja, amihez azonban a jelek szerint lényegesen jobb érzéke és füle volt, mint a férjének. Noha mindkettejük némettudása inkább csak szerény lehetett, de a Thököly Éva által írtak az esetek döntő részében jól visszafejthetők, mi több, ő egyúttal pontosan visszaadja a szavak és szólások osztrák-bajor dialektusos hangzását: pl. „pfitigot main oler lébst hercerl” (B’hüte dich Gott mein allerliebste Hertzl), „szocell”, szacerl (Schatzerl), „Sronk ház” (Schrankhaus, Schrank-ház), „stot kriht” (Stadtgericht), „kselsafftok” (Gesellschaftok). Ezzel szemben a latin kifejezésekkel és főként a nem mindennapos használatú jogi terminusokkal gondja volt.

Thököly Éva leveleiből egy nagyon színes, érdekes, öntudatos egyéniség bontakozik ki előttünk. Noha nem rendelkezett férje iskolázottságával, de megvolt a tehetsége gondolatainak kifejezésére. Összetett mondatokban jól

2a–c kép. Részletek Thököly Éva leveleiből

fogalmazott, leveleibe közkeletű vallási utalásokat, példázatokat vagy szólásmondásokat szőtt bele, mint például „*hogy ne köllönék Ponciustúl Pilátushoz mennem*” (201. levél) vagy „*Ha egyik ajtót kiverné kegyelmed, az másikon is bémennék.*” (77. levél) De találunk virágének reminiscenciát is: „*mint az társzátúl elvált gerlice, olyan vagyok itten*” (71. levél), „*Noha én csak úgy vagyok itten, mint az árva fogolymadár, miolta kegyelmed elment innen.*” (244. levél)

Amikor férjét vádakkal illeti, szinte szárnyal a tolla, helyenként már-már irodalmi szintre jutva szapulja őt nagy lendülettel: „*Lám, kárdjázó nem vagyok, sem kurva nem vagyok, hiszem jobb, hogy ezzel az kevés gazdagsággal töltsem időmet, hogysemmint úgy élnék, mint más asszonyok, s olyan kselsafftokban járnék, elkártyáznám sok ezer forintját kegyelmednek, vagy cifráságomra sokat köldenék.*” (182. levél)

„*Tartasson törvént, s öttesse el az fejemet, mert ha igaz, nem vagyok miltó kegyelmeddel laknom. De viszont, ha meg nem bizonyíthatja kegyelmed, én protestálok mind Isten, mind világ előtt, hogy soha kegyelmeddel egy szempillantásék lakni se hálni nem kívánok, valamég az én böcsöletemet helyre nem hozza és teljes satisfaccióm nem lészen mindenekben.*” (204. levél)

„*Azon is kérem kegyelmedet, vesse ki az Elmébül az én férhezmenésem iránt való gondolatját, mert assecurálom kegyelmedet, hogy az én férhezmenésem nem máshova, hanem az korporsóban lészen.*” (323. levél)

Ellentétben Esterházy Pállal, aki a leveleit mindig ellátta hellyel és keltezéssel, Thököly Éva levelei közül jó néhányból nemcsak a hely megjelölése hiányzik, hanem részben vagy egészen lemaradt a datálás is. Van, amikor csak az év hiányzik, míg a hónapot és napot megadta, máskor minden elmaradt. A levelek feldolgozása során most kiderült, hogy Hárich János a hiányosan datáltak közül többet is rosszul sorolt be. Ezeket különböző szempontok alapján amennyire csak lehetett, igyekeztünk a helyes

3a-h kép. Thököly Éva magyar nyelvű aláírásai

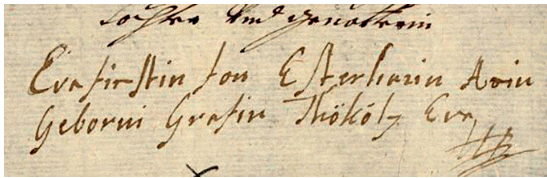
időrendbe illeszteni. A tartalom túl, amikor a leírtak közismert vagy meghatározható eseményekhez, helyszínekhez kapcsolhatók vagy egyéb fogódzkodót adtak, fontos – de csak hozzávetőleges – támponttal szolgált a levelek kézírása, ami az évek során nagy változáson ment keresztül. Kezdetben – nővéreihez nagyon hasonlóan² – Thököly Éva is elkülönített betűkkel írt, amit a Thököly lányok nyilvánvalóan még családi környezetben sajátítottak el. Később a betűket egyre jobban összekapcsolva, fokozatosan átváltott betűírásból folyóírásra. Az íráskép tehát több esetben önmagában cáfolta Hárich besorolását. A keltezetlen levelek íráskép alapján való rendezését azonban bizonytalanná teszi, hogy Thököly Éva írása a hangulatának függvényében erősen változott. A férjével vitakozó, veszekedő levelek

– nyilván lelkiállapotát is tükrözve – sokszor „zaklatott” írásúak, és mint némelyik keltezett, ilyen hangvételű levelénél jól megfigyelhető, az íráskép egészen másféle, mint az egykorú, de békés tartalmúakban. Mivel a keltezetlenek egy része éppen olyan, amelyeknél Thököly Éva bosszúsan nem figyelt a formaságokra, ezeknél az íráskép sem ad biztos támpontot.

További kapaszkodóként vizsgáltuk az aláírásokat. A polemizáló leveleket Thököly Éva többnyire keltezetlenül, csak odavetett monogrammal zárta. Míg a csupán csak egy levélben előforduló „GTE” – ami a korábbi „Groff Tököly Eva”, illetve „G Tököly Eva” rövidítése – 1688 januárjára tehető, addig a gyakori „TE” monogram datálása bizonytalan. Ez az 1686 nyarától egészen a levelezés végeszakadtáig használt grófi cím nélküli aláírásának a rövidítése.³

2 Lásd például Thököly Katalin Esterházy Pálnak, Kismarton, 1678. november 10. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (a továbbiakban MNL OL), Az Esterházy hercegi család levéltára, Pál nádor iratai, P 125 (a továbbiakban P 125) Nr. 4136.

3 Egyetlen Esterházy Pálhoz írt „TE” monogramos levél keltezett, kiadásunkban 182. levél, 1691. május 1. Egy további levél Fabiankovichs Ferencnek íródott Kismartonból németül: 1692. március 1. MNL OL P 125 Nr. 6786.

4. kép. Thököly Éva sajátkezű német aláírása

A levelek közreadásakor a következő alapelveket követtük: a szöveg átírásakor a mai helyesírási és központoszási normát tartottuk szem előtt, illetve ahhoz közelítettünk. Az eredetiben j helyett: i, j, vagy y = j-nek, u helyett: v = u-nak, i helyett: j, y = i-nek írtuk át. A hosszan ejtett mássalhangzókat a mai helyesírásnak megfelelően közöljük. A mai gyakorlat szerint fölösleges mássalhangzó-kettőzéseket megszüntettük, a magánhangzók hosszúságát és rövidegét a mai nyelvi normákhoz igazítottuk. Az egyes szavaknak mondaton belüli, a mai szokásostól eltérő, nagybetűs írással törekedtünk a barokk levélírási gyakorlat követésére a levélhangulat felidézése érdekében. Az archaikus és tájnyelvi alakokat, ejtési sajátosságokat, ahol csak lehetett, megtartottuk, a személy- és helyneveket betűhíven közöljük. A hiányzó központoszást szükség szerint pótoltuk. Ez Thököly Éva leveleinél gyakorlatilag a szöveg értelem szerinti teljes újratagolását jelentette. A szöveg érthetlenségét [?], téves írásmódját [!], hiányos voltát vagy olvashatatlanságát ... jelöli.

A levelek az általunk rekonstruált kronologikus sorrendben, folyamatos sorszámozással követik egymást. A fejléc tartalmazza a levélíró és címzettjét, valamint a megírás helyét és idejét. A szövegátiratban lévő idegen szavakat, régies fogalmakat, illetve a Thököly Éva által gyakran eltorzítva írt kifejezéseket lábjegyzetben magyarázzuk. Amennyiben egy levél

teljesen saját kezű, akkor a végén közreadói „Autográf” megjegyzés szerepel, ha csak az aláírás autográf, akkor ott azt jelezzük. Ugyanitt, a levélátiratot követően adjuk meg a külzeten esetleg szereplő helyneveket vagy egyéb egykorú információkat, a későbbi (18–19. századi) levéltári megjegyzéseket nem közöljük. Végül ezt követi a mai levéltári jelzet, ami a Hárlich-féle besorolást tükrözi. Ha megtalálható a levélen, megadjuk a korábbi fraknoi levéltári jelzetet is.

Esterházy Pál és Thököly Éva kapcsolatának feltárásakor levelezésükön kívül számos olyan forrást gyűjtöttünk még össze, amelyek alapvető fontosságúak kapcsolatuk megértéséhez. Ezek közreadását is tervezzük, így anyagunk két kötetben fog megjelenni: Esterházy Pál és Thököly Éva iratai 1: Levelezésük, 2: Egyéb iratok.

Munkánk során mind az átolvasásban, mind az értelmezésben sok segítséget és tanácsot kaptunk kollégáinktól. Itt szeretnénk köszönetet mondani Buzási Enikőnek, Fazekas Istvánnak, Jankovics Józsefnek (†), Kalmár Jánosnak, Pálffy Gézáknak, Pásztor Emesének, Peres Zsuzsannának, Sándor Klárának, Serfőző Szabolcsnak, Tompos Lillának és Varjassy Péternek.

A kötet képanyagának összeállításához és engedélyezéséhez a következő intézményeknek fejezzük ki köszönetünket:

ELTE Egyetemi Könyvtár (Mód Zsuzsanna, Rédey-Keresztény Júlia),

Esterházy Privatstiftung (Dr. Florian Bayer, Margit Kopp, Thomas Gruber),

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (Rácz György),

Magyar Nemzeti Múzeum, Történelmi Képcsarnok (Gödölle Mátyás).

VISKOLCZ NOÉMI

Esterházy Pál és Thököly Éva

Thököly Éva Esterházy Pál második feleségeként vonult be az Esterházy család történetébe. Férje fényes pozícióinak, vagyoni gyarapodásának, rangbeli emelkedésének nemcsak szemtanúja, hanem Esterházy Pál tevékeny társa, maga is hercegasszony volt. Ám a szenvedély elmúlt és a házasság a közös gyermekek ellérére is tönkrement. Az első nagy törések már

az 1680-as évek végén látszódtak, majd 1700-tól szét is költözött a házaspár, bár hivatalosan nem váltak el, de ágytól-asztaltól igen. Kevésbé ismert, hogy a Magyar Királyság legerősebb, leggazdagabb emberének felesége Magyarországon kívül, visszavonultan és magányosan töltötte utolsó éveit.⁴

A THÖKÖLY CSALÁD

Thököly Éva 1659. február 1-jén született. Egy olyan család nevét viselte, amelynek felemelkedése három generációval korábban a kereskedő Thököly Sebestyénnel kezdődött, és akinek gyermekei és unokái igen jól sáfárkodtak az örökséggel: nem csupán megszilárdították a Thökölyek helyzetét, hanem gyarapították mind a vagyont, mind a rangot és a hírnevet. Thököly Éva édesanyja, az erdélyi nemesi, sőt, a fejedelmi Bethlen családból származó rátóti Gyulaffy Mária (1637–1659), születését követően fél évvel, 22 évesen meghalt. Édesapja, Thököly (II.) István gróf (1623–1670) nem nősült újra, hanem egyedül nevelte Katalint (1655), Máriát (1656), Imrét (1657) és a legki-

sebb lányt, Évát. Két kisfiú, Ádám és István már korábban elhunytak.⁵ Az egyébként sokat távollévő, politikai ügyekben is érdekelt apa a rokon asszonyok, főemberek feleségeire bízta a hol Árvában, hol a késmárki várban tartózkodó gyermekeket, majd a tízéves Imrét az általa is támogatott eperjesi evangélikus kollégiumba küldte tanulni, a lányok pedig a kor nagyasszonyai – így Széchy Mária és Bethlen Druzsina – udvarában szerezték meg a szükséges ismereteket. A Thököly-udvar nemcsak a szenvedélyes mulatságokról és nagyszabású vadászatokról volt híres, hanem az evangélikusok egyik kulturális örökhelyeként is működött az

4 Rövid áttekintés Thököly Éva életéről ESZTERHÁZY János, *Az Esterházy család és oldalágainak leírása*. Bp., 1901. 121–122. Az Esterházy Pálról szóló monográfiában csupán egy mondatban említik, lásd BUBICS Zsigmond – MERÉNYI Lajos, *Herczeg Esterházy Pál nádor 1635–1713*. Bp., 1895. 207. Egy új monográfia róla: MARGIT KOPP, *Denunziert – judiziert – rehabilitiert. Biografische Skizze zu Fürstin Eva Esterházy, geb. Gräfin Thököly (1659–1716)*. Eisenstadt, 2020 (Mitteilungen aus der Sammlung Privatstiftung Esterhazy Bd. 11.).

5 A Thökölyekhez: CAROLUS WAGNER, *Analecta Scepusii sacrii et profani*. Pars IV. Viennae, 1778. 160–180.; ANGYAL Dávid, *Késmárki Thököly Imre*. Bp., 1888 (Magyar Történeti Életrajzok) 27–32., J. ÚJVÁRY Zsuzsanna, *A Thököly-család*. In: *Az „üstökös kegyeltje” Késmárki Thököly Imre (1657–1705)*. Szerk. GEBEI Sándor, Hajdúszoboszló, 2010. 13–23.

5. kép. Matthias Greischer: Árva vára látképe, 1680-as évek. Rézmetszet

egyre erőszakosabb rekatolizációs törekvések közepette.⁶

Az 1670. évben váratlan és tragikus fordulatot vett a Thököly család sorsa. A két testvér, István és bátyja, Zsigmond, érintetté váltak a Wesselényi-mozgalomban. I. Lipót magyar király 1670. november 1-jén keltezett parancsa szerint a váraikba császári csapatokat kellett befogadniuk, ám Thököly István nem engedelmeskedett. Míg november 15-én lakodalmi ünnepségtől volt hangos Árva vára – Thököly Katalin és Esterházy Ferenc kötött házassá-

got –, november 22-én már császári és magyar csapatok álltak a vár alatt. Thököly Istvánt rebellisnek nyilvánították, és Árvát Gottfried von Heister császári tábornok és az immár „sógor” Esterházy Pál katonái ostromolták. Thökölynek még sikerült Imre fiát Árvából a másik családi várba, Likavába csempésznie, ahonnan tovább menekítették Erdélybe. A súlyos beteg Thököly István december 3-án meghalt, Esterházyék december 10-én elfoglalták a várat, s innen vonultak Likavához, amelyet december 22-én vettek be.⁷

6 Thököly István udvarához számos adalékkal: *Lipóczy Keczer Ambrus naplója 1663–1669*. Közli TASNÁDI NAGY Gyula, In: *Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI–XVIII. századokból*. Bp., 1894 (Monumenta Hungariae Historica 2. Scriptorum 33.) 141., 152., 204–205.; PETNEKI Áron, *Splendor Thökölyanus (Thököly udvartartása)*. In: *A Thököly-felkelés és kora*. Szerk. BENCZÉDI László, Bp., 1983. 205–214.

7 PAULER Gyula, *Wesselényi Ferenc nádor és társainak összeesküvése 1664–1671*. 2. kötet. Bp., 1876. 182–189.; ZÁVODSZKY Levente, *Árva és Likava ostroma 1670-ben*. Hadtörténelmi Közlemények 13. (1912) 622–629.; VISKOLCZ Noémi, *Thököly István és Imre levelei Esterházy Pálnak – Árva és Likava elfoglalása (1670)*. In: *Reformatio nostra – Protestáns szellemi műhelyek Északkelet-Magyarországon*. Szerk. GYULAI Éva, TASI Réka, Miskolc, 2017. 78–97.

Thököly István minden vagyonát lefoglalták, ingóságai értékeesebb részét Bécsbe szállították, a másik részt pedig elárverezték. Thököly Imre Erdélyben telepedett le Apafi Mihály fejedelem pártfogásával, és az ottani birtokai jövedelmeiből élt. Az Árva várában magára maradt két fiatal Thököly lánynak, Máriának és Évának, mások döntöttek a sorsáról. Az idősebb Mária talpraesetten viselkedett, a hatásá-

goknál és a velük előzékenyen viselkedő Esterháznál is panaszt tett a rossz bánásmódra, arra, hogy a vagyonukat széthordják, és addig nem akart eltávozni a várból, amíg apjuk testét el nem vihetik a családi sírboltba a késmárki vár kápolnájába. Az uralkodó azonban elutasította a kérésüket, Thököly Istvánt végül Árva várában temették el.⁸

GYÁMLEÁNY AZ ESTERHÁZY-UDVARBAN

Werbőczy István törvénykönyve szerint Thököly Mária 1670-ben törvényes, de nem teljes korú volt, hiszen elmúlt 12 éves, de még nem töltötte be a 16-ot, Éva pedig sem törvényes, sem teljes korú nem volt még. Ilyen esetekben az árváknak gyámot rendelnek, akinek az a kötelessége, hogy gondoskodik az ellátásáról, kezelje a vagyont, irányítsa a birtokokat, vezesse az elszámolást a befolyt jövedelmekről és a kiadásokról. A gyám a gyámság alatti időszakban szabadkezet kapott rá, hogy az árva személy birtokaira hitelt vegyen fel, zálogba adja, készpénzt vegyen ki, a tárházi javait használja, meghatározza az árva nevelését, sokszor a házasságát is.⁹ A Thököly lányoknak előbb a sógoruk, Esterházy Ferenc, majd 1672 elején Esterházy Pál személyében jelöltek ki gyámot,

aki az 1685-ös végrendeletében úgy fogalmazott, hogy ő szánta meg az árvákat és vitte őket Kismartonba a saját családjá körébe.¹⁰ A nővéreknek rövidesen katolizálniuk kellett, ráadásul hosszú pereskedés várt rájuk a szülői örökség tekintetében is. A feleség, Esterházy Orsolya örömmel fogadta Máriát és Évát, leveleiben írt róluk a férjének, kirándult velük a birtokokon, megmutatta nekik a várakat, megnézték a boldogasszonyi híres táncot. A lányok Pápán is többször megfordultak Katalin nényjüknél.¹¹

Thököly Mária 1672–1673 folyamán gyakran írt levelet gyámjának, hol Kismartonból, hol Lakompakról, főként a család egészségi állapotáról tudósította.¹² Esterházy Pál 1674 tavaszán Máriát összeházasította a nála jóval idősebb Gersei Pethő László báróval, majd az

8 Thököly Mária levelei Esterházy Pálnak, Árva, 1670. december lásd: MNL OL P 125 Nr. 5508–5516.; VISKOLCZ Noémi, *A Thökölyek kincstárai*. In: *Rod Thököly: Zborník z medzinárodnej odbornej konanej pri príležístosti 360. vyročia narodenia Imricha Thökölyho*. Ed. Erika CINTULOVÁ, Kežmarok, 2018. 387–396.

9 HORN Ildikó, *Nemesi árvák a kora újkorban*. In: *Gyermek a kora újkori Magyarországon, „adott Isten hozánk való szeretetéből... egy kis fraucimmerecskét nekünk”*. Szerk. PÉTER Katalin, Bp., 1996 (Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok 19) 51–90., itt 56–59.

10 I. Lipót határozata, Bécs 1672. január 30. MNL OL Esterházy hercegi család levéltára Repositoryum (P 108) Rep. 41. Fasc. O Nr. 541. Esterházy Pál végrendelete, Kismarton, 1685. március 10. MNL OL P 108. Rep. 4. Fasc. G Nr. 58.

11 Esterházy Orsolya Esterházy Pálnak, Kismarton, 1672. június 9. és Kismarton, 1672. június 20. *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*. Sajtó alá rend. VISKOLCZ Noémi, ZVARA Edina, közrem. KISS Erika, KIRÁLY Péter, előszó MONOK István. Bp., 2019 (Esterhazyana) 225., 227.

12 Thököly Mária levelei Esterházy Pálnak 1672–1673 folyamán, MNL OL P 125 Nr. 5517–5529.

6. kép. Veit Kifler (?): Esterházy Pál, 1684

7. kép. Veit Kifler (?): Thököly Éva, 1682

ő halála után 1680-ban Nádasdy Istvánnal, és szorosán ellenőrizte az ő életét is.¹³ Közben Esterházy Pál igyekezett a Thököly-árvák vagyonaért latba vetni gyámi befolyását, és mind a magyarországi, mind az erdélyi birtokok ügyében fellépett a Magyar Kamaránál.¹⁴

1679 folyamán gyengéd szálak fűződtek Esterházy Pál és Thököly Éva között, titokban többször találkoztak Lakompakon és Semptén. Bár konkrét bizonyítékok nem állnak rendelkezésre, de a Pál-Orsolya-Éva levelek alapján

valószínűsíthető, hogy Évának gyermeke született Páltól. A kis Ádám a családi feljegyzések szerint Esterházy Pál és Orsolya utolsó, 18. gyermeke volt, akinek születési dátumát a magyar nyelvű családi naplóba egyedülálló módon nem, a latin nyelvű családi naplóba pedig tévesen jegyezték be. A kisfiú Bécsben jött világra 1680. június 2-án, keresztelőjére június 10-én került sor a bécsi Szent Mihály-templomban. Azaz fogantatása éppen 1679 őszére esett, amikor Thököly Évának már viszonya

13 Csízi István, *A gersei Pethő család címerének változásai az évszázadok folyamán*. Turul 85. (2012) 46–55., itt 47.

14 Borsos Ferenc levelei Bécsből Esterházy Pálnak 1678 folyamán MNL OL P 125 Nr. 1446–1454.

volt Pállal. Orsolya ekkor sokat betegeskedett, nehezen elképzelhető, hogy teherbe esett volna. 1680. július 29-én Thököly Éva kétségbeesve írta Esterházy Pálnak, hogy a felesége a pestis miatt Lakompakra megy, és Ádámkót is magával akarja vinni, holott „*talám jobb volna, ha itten maradna én velem*”.¹⁵ Esterházy Orsolya és Pál között megromlott a kapcsolat, a hely-

zet mindenképpen rendezésre szorult, hiszen Pálnak a karrierje miatt is fontos volt a családi béke helyreállítása: 1679-ben valóságos belső tanácsossá nevezték ki, majd 1681. június 13-án a soproni országgyűlésen nádorrá választották – ezt megelőzően június 10-én az uralkodó látogatást tett Kismartonban –, és 1681 végén az aranygyapjas rendet is elnyerte.¹⁶

ESTERHÁZY PÁL OLDALÁN

Végül egy szomorú esemény jelentett megoldást: Esterházy Orsolya 39 évesen, 1682. március 31-én váratlanul meghalt. Pál megözvegyülésével az Esterházy-udvar még ellenségebbé vált Évával, akinek viszonya a családfővel nyílt titoknak számított. Különösen a legidősebb lány, az Ágoston-rendi apáca, Krisztina szította a viszályt. Thököly Évát kétségek gyötörték, vajon Esterházy Pál elveszi-e feleségül. A szándék akkor vált egyértelművé, amikor Pál a felesége temetését követően szinte azonnal megkérte a házasságkötéshez szükséges pápai diszpenzációt, amely május 15-i dátummal meg is érkezett, és így júniusban megtörtént az eljegyzés.¹⁷ A lakodalmat 1682. augusztus 23-ra tervezték, de mivel Esterházy Pálnak a király parancsára táborba kellett szállnia, előre hoz-

ták augusztus 9-re.¹⁸ A gróf a következőket jegyezte fel a naplójába: „*Anno 1682. die Augusti 9. vettem feleségül az én szerelmes Késmárki gróf Tökölyi Évát, kinek lakodalmát szolgáltattam Kismarton várában die eodem, kit adjon isten szent nevének dicséretire, s énnekem is örömmre, s éltesse sokáig jó egészségben. Volt pedig az atyámfia huszonkét esztendő, én voltam negyvenhat esztendő.*”¹⁹

A házasságkötéssel egy csapásra megváltozott Thököly Éva státusza: a nádor felesége, az ország első asszonya lett. Az Esterházy-udvar, az őt körülvevő környezet elutasítása azonban olyan kedvezőtlen szituáció volt, amelyből Éva csak nagyon ügyes stratégiával verekedhetett ki magát. Férje bizalmát és támogatását a közös gyermekek révén, valamint a férjéért és a

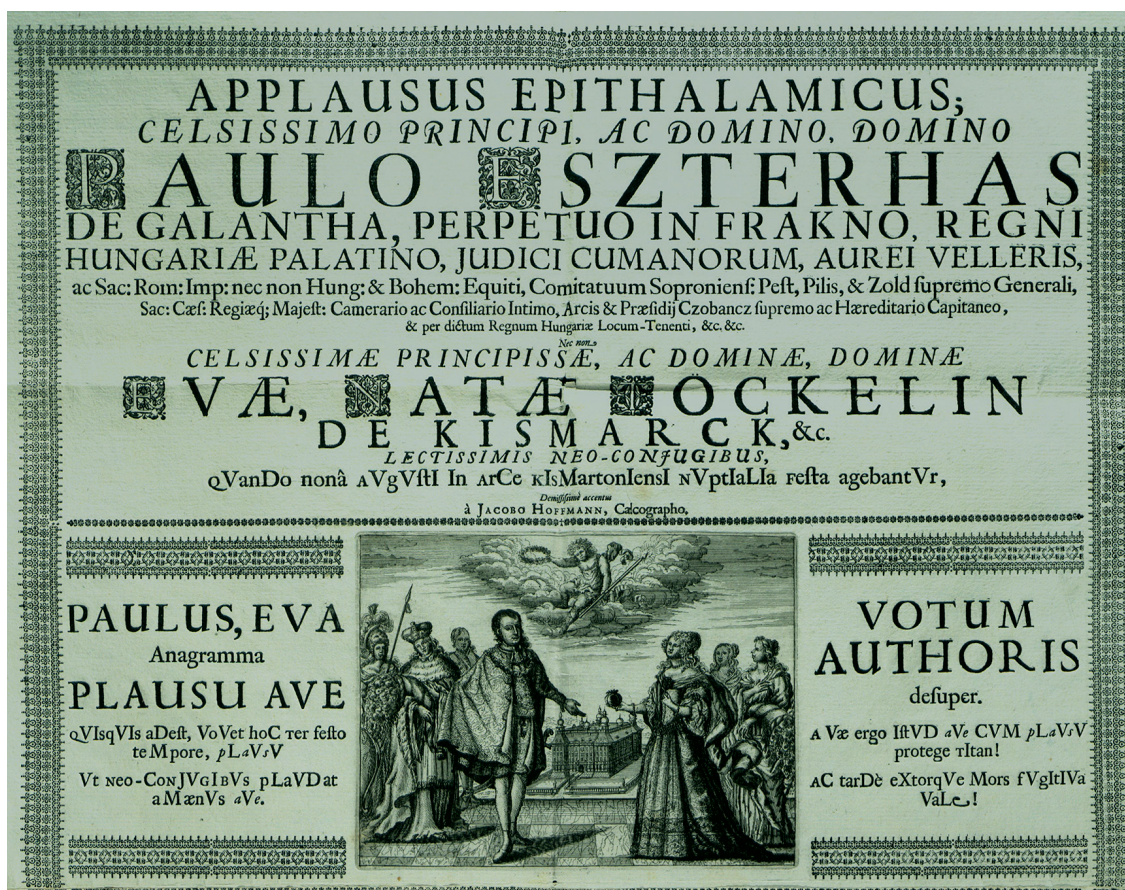
15 Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. július 29., valamint VISKOLCZ Noémi, *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya*. In: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, i. m. 27–29.

16 Nádorrrá választásáról lásd: IVÁNYI Emma, *Esterházy Pál nádor közigazgatási tevékenysége 1681–1713*. Bp., 1991 (Magyar Országos Levéltár kiadványai) 24–25., aranygyapjas kitüntetéséről: MARTÍ Tibor, *Az aranygyapjas lovag Esterházy Pál*. In: *Esterházy Pál, a műkedvelő mecénás. Egy 17. századi arisztokrata életpálya a politika és a művészet határvidékén*. Szerk. Ács Pál, munkatárs Buzási Enikő, Bp., 2015. 49–66.

17 A XI. Ince pápa által aláírt diszpenzáció: MNL OL P 108 Rep. 3. Fasc. A Nr. 16., másolata Nr. 17. Idézi KOPP, *Denunziert* i. m. 32–33.

18 *Esterházy Pál nádor néhány levele Győr vármegyéhez 1682-ből*. Közli RÁTH Károly, Új Magyar Múzeum 8. (1858) 234–243., itt 237. A menyegző irodalmi kontextusáról: MÁTÉ Ágnes, *Aeneas Évát veszi el: neolatin nászének Esterházy Pál és Thököly Éva menyegzőjére (1682)*. Antikvitás & Reneszánsz 5. (2020) 151–166.

19 *Az Esterházyak családi naplója*. Kiad. SZILÁGYI Sándor, Történelmi Tár 11. (1888) 209–224., itt 219.

8. kép. Johann Jacob Hoffmann: Applausus Epithalamicus, Bécs, Leopold Voigt, 1682 – Neolatin nászének Esterházy Pál és Thököly Éva esküvőjére (részlet)

családjáért végzett aktív tevékenységgel nyerve el.²⁰

Az előző feleség személyisége sokféle formában velük maradt – például portréi ott függtek a kastélyok termeiben, később a mumifikálódott holttestét is közszemlére tették a kismartoni ferences kriptában –, az Esterházy Orsolyától született 18 gyermek közül ekkor még tíz élt, közülük pedig hét kiskorúnak kel-

lett az udvarban gondját viselni.²¹ Éva az esküvőt követően szinte azonnal teherbe esett, és egy hónappal korábban hozta világra az első gyermekét, Istvánt, aki féléves korában meghalt. A születés és halál időpontját minden gyermekénél gondosan feljegyezték: az 1683–1692 között világra jött hét gyermek közül csak kettő – Anna Terézia és József – érte meg a felnőttkort, a többiek a két évet sem töl-

20 A feleség szerepéhez: Beatrix BASTL, *Zur sozialen Identität der adeligen Frau, ihre Ausdrucksformen an kleinen Höfen*. In: *Der Adel im Österreichisch-Ungarischen Grenzraum vom Ende des 16. bis zum Anfang des 19. Jahrhunderts*. Hrsg. von Rudolf KROPE, Gerald SCHLAG, Eisenstadt, 1995 (Schlaininger Gespräche) 21–38.

21 VISKOLCZ, *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya* i. m. 47. A gyerekek János Benedek (1668–1683), Orsolya Franciska (1670–1732), Mihály Bernárd (1671–1721), Gábor Ferenc (1673–1704), Pál (1675–1683), Anna Júlia (1676–?), Ádám Lipót József (1680–1720), lásd: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése* i. m. 321–323.

tötték be.²² A fiatal anya számára biztosan fájdalmas volt sok gyermekének a halálát átélnie. Anna Teréziát és Józsefet gondos nevelésben részesítették. József a soproni jezsuita gimnázium után a bécsi lovagi iskola (*Landschafts-akademie*), majd az egyetem hallgatója lett, és apja katonai pályafutást képzelt el neki. A bécsi Szent Lőrinc zárdában taníttatott Terézia esetében arról is meggyőzte Thököly Éva a férjét, hogy ne adják apácának, hanem férjhez mehesse és hozományt kapjon.²³

Az udvar és a birtokok irányítása Esterházy Pál távollétében is csak részben hárult Thököly Évára. Az uradalmakat – ez a megmaradt terület adminisztráció alapján is jól látható – erős kézzel kormányozta a családfő,²⁴ ám az, legalábbis kezdetben, nem volt ellenére, hogy felesége maga is gazdálkodjon. Az önállósodás első lépései Buda 1684. évi ostromának idején történtek, amikor Esterházy Pál augusztustól marhákat vásárolt az Alföldről érkező kereskedőktől, hogy aztán haszonnal adja tovább az uradalmain keresztül nyugatra. Néhány hét alatt több mint 1500 marhát és juhot küldött haza Buda alól, és ebben nemcsak ő, de felesége

is meglátta a lehetőséget és pénzt fektetett az üzletbe.²⁵ Thököly Éva ettől kezdve egyre több birtokot szerzett, így 1687-ben a Sopron vármegyei Szentmargitbányán (ma: Sankt Margarethen, Burgenland, Ausztria) egy kúriát a hozzá tartozó földekkel, erdőkkel, rétekkkel évi 2000 forintért, 1693-ban Köpcsényben egy kúriát és két serfőző házat, 1694-ben pedig egy Zárány (Zagersdorf) nevű falut 10 ezer forintért vett zálogba – mindegyiket éppen a férjétől. 1699-ben azt is sikerült elérnie, hogy férje a mariazelli bencések zálogszerződését felmondja és neki biztosítsa egész Szentmargitbánya mezővárost évi 22 000 forintért.²⁶ Thököly Éva gazdálkodásának anyagi alapját az időközben az 1670 végén elkobzott anyai örökség tekintetében megtörtént kártérítés (22 500 forintot kapott)²⁷ és a sikeresen visszaszerzett erdélyi birtokok vetették meg. Utóbbiak – így Szilágycseh, Vajdahunyad, Vesszős, Küküllővár és Máramarossziget – a Gyulaffy-ág révén illettek a Thököly lányokat. Az erdélyi rendekkel, Apafi Mihály fejedelemmel és fiával, továbbá Bethlen Miklóssal és másokkal folytatott tárgyalásokat követően az 1690-es években jelen-

22 WAGNER, *Analecta* i. m. 204–207.; *Az Esterházyak családi naplója* i. m. 220–222.

23 József és Anna Terézia tanulmányaihoz: Archiv der Esterhazy Privatstiftung, Acta Varia 21., a kolostorba küldés ellen lásd: Thököly Éva végrendelete, Kismarton, 1688. április 4. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. F Nr. 324., BUBRYÁK Orsolya, *Ingók és érzelmek. Az értéktárgyak átörökítése a kora újkori magyar főnemesi végrendeletekben*. In: *Érzelmek és mostohák. Mozaikcsaládok a régi Magyarországon (1500–1850)*. Szerk. ERDÉLYI Gabriella, Bp., 2019. 27–56., itt 52.

24 A kismartoni, fraknói, lakompaki és a többi birtok számadásai ma a fraknói levéltárban találhatóak (Archiv der Esterházy Privatstiftung)

25 IVÁNYI Emma, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*. Agrártörténeti Szemle 11. (1969) 486–488. BOJTOS Anita, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből. Esterházy Pál és a marhakereskedelem, Thököly Évához írt levelei alapján*. In: *Paletta. I. Koraujkortörténeti Diákkonferencia. Tanulmánykötet*. Szerk. FEKETE Bálint, NYUL Viktor, Bp., 2013. 97–113.

26 Esterházy Pál inscriptiós levelei: margarétai kúria: 1687. augusztus 8. MNL OL P 108 Rep. 66. Fasc. 4. Nr. 3. fol. 221–222r–v.; köpcsényi kúria: 1693. augusztus 1. MNL OL P 108 Rep. 66. Fasc. 4. Nr. 3. fol. 324–326r–v.; Zagersdorf: 1694. április 4. MNL OL P Rep. 66. Fasc. 4. Nr. 3. fol. 347–348r–v.; Szentmargitbánya (Margaréta) mezőváros: 1699. február 3. MNL OL P 108 Rep. 66. Fasc. 4. Nr. 3. fol. 558–561r–v., valamint MNL OL P 125 Nr. 11823.

27 Thököly Éva végrendelete, Kismarton, 1688. április 4. MNL OL Rep. 41. Fasc. F Nr. 324, a kártérítésként megítélt pénzüsszeg MNL OL P 108 Rep. 66. Fasc. 4. Nr. 3. fol. 324–326r–v.

9. kép. Ismeretlen mester: Thököly Éva, 1690.
Olaj, vászon

tós jövedelmekhez jutottak a nővérek a birtokok el- vagy zálogba adásával.²⁸

Thököly Éva minden igyekezete arra irányult, hogy vagyoni szempontból biztonságot teremtsen magának és gyermekeinek, és jól látszik a levelezésből, hogy házasságuk 31 évét pontosan a vagyoni ügyekben keletkezett viták

keserítették meg leginkább. A gyermekként átélte megrázkódtatás, amikor a gazdag, megbecsült arisztokrata család vagyontalan, becsületétől megfosztott, idegenek közé kényszerített, perek által fenyegetett pozícióba került, alapvetően meghatározta az életét. Ezért kívánhatta férjétől röviddel a házasságkötés után, hogy végrendeletben biztosítsa a boldogulását. Saját használatra megkapta Keresztúr várát, a kaboldi és a feketevári jószágot, az éppen megvásárolt bécsi külső kertet a házzal együtt, valamint Esterházy Orsolya ruháit, sőt ékszereit is. Esterházy Pál arra is intette a gyermekeit, hogy mostohaanyjukat megbecsüljék és segítsék, „tudván hogy az Esterás familiában még eddig Isten áldásából visszavonás s veszekedés még eddig nem volt, kit ez után is tartson meg Isten az igaz szeretetben s egyezségben végig.”²⁹ A legfontosabb kitétel azonban az volt, hogy a Thököly Évától születendő fiainak is megnyitotta a vagyon öröklésének lehetőségét.³⁰ 1685-ben Pál egy újabb végrendeletében, illetve egy kötelelevélben módosított a korábbiakon: egyrészt kivette Éva használatából a bécsi ingatlant, másrészt részletezte a házasság első éveiben Évának ajándékozott kb. 50 ezer forint értékű ékszert és mobiliát, amelyekkel a felesége szabadon rendelkezhetett.³¹ A későbbiekben még tovább csökkent a Thököly Éva rendelkezésére bocsátott birtokok mennyisége: Esterházy Pál 1695-ös végrendeletében már csak Köpcsény vára és uradalma szerepel a felesége neve mellett.³² Mindezek szolid garanciát jelentettek Thököly Éva számára, aki, Esterházy Pál kifejezésé-

28 Az erdélyi birtokügyleteknek hatalmas a levéltári anyaga, lásd: A Thököly család erdélyi jószágaira vonatkozó iratok MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G–M.

29 Esterházy Pál végrendelete, 1682. szeptember 12. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G Nr. 56.

30 Esterházy Pál végrendelete, 1682. szeptember 12. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G Nr. 56. Éva valóban terhes volt, István nevű fiuk 1683. április 8-án született. BUBRYÁK, *Ingók és érzelmek* i. m. 46.

31 Esterházy Pál végrendelete, Kismarton, 1685. március 10. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G Nr. 58. Az Atyámfíának adott kötelelevelének mása, Kismarton, 1685. május 5. MNL OL P 108 Rep. 66. Fasc. 4. Nr. 3. fol. 169–170r–v., itt BUBRYÁK, *Ingók és érzelmek* i. m. 50.

32 Esterházy Pál végrendelete, Nagyszombat, 1695. március 2. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G. Nr. 70., 71., 72., 73, magyar fordítása: MNL OL Acta Varia (P 113) IV. B. 19. Nr. 7. BUBRYÁK, *Ingók és érzelmek* i. m. 50–51.

vel élve, ebből „böcsületesen s úgy, mint egy *Palatinusné, élélhet*”.³³ Thököly Éva azonban nem csupán azt várta, hogy özvegysége esetén a férje biztosítsa a boldogulását, hanem maga is

hozzájárult a közös vagyonosodáshoz: a már említett 22 500 forint kártérítést férje alsólendvai birtokvásárlásába forgatta bele.³⁴

MÉLYÜLŐ KONFLIKTUSOK

Az 1680-as évek végétől egyre gyakrabban olvashatók különféle panaszok Thököly Éva leveleiben, elsősorban az ellenséges udvari környezetre és a nem megfelelő ellátásra. Ezek a következő évtizedben is rendszeresen visszatérő sérelmek a részéről: Pál tisztviselői nem engedelmeskednek vagy ellentmondanak neki, s emellett bizalmas embereit zaklatják, ezzel pedig a becsületét sértik. Betegségében, terhességében nincs, aki segítse. Rossz minőségű ételeket kap és a ruhái nem illenek a rangjához.³⁵ Éva tudatosan vagy nem, de a házasság kánonjogban rögzített alapjaival összefüggő problémákat feszegetett, miszerint a férj házastársi kötelessége a feleségről való gondoskodás, amit szerinte Esterházy Pál elhanyagol.³⁶ Ezeket a kellemetlen ügyeket azonban hamarosan felülmúlták a vagyoni jellegű viták, amelyek első hivatalos felvonása Thököly Éva nyilatkozata volt 1690-ben, Csáky István országbíró előtt.

A sértett hangvételű tiltakozás annak a kifejeződése, hogy férje a közösen szerzett és szerzendő vagyomból ki akarja zárni őt és gyermekeit.³⁷ A félelem nem volt alaptalan: Esterházy Pál, ahogy azt számos végrendelete is kifejezi, pillanatnyi érdekeinek megfelelően folyamatosan alakította az öröklés rendjét.³⁸

A megromlott kapcsolat mögött húzódtott egy még eddig nem említett ok. Éva fivére, Thököly Imre, 1678-ban a politika színterére lépett, és az általa vezetett kuruc mozgalom mindazt veszélyeztette, amit Esterházy Pál királyhű katolikus nádorként képviselt. A férj és a fivér egymással ellentétes politikai szerepe, sőt, a háború – igaz, személyesen csatatéren soha nem kerültek egymással szembe – eseményei beárnyékkolták a házasság első éveit.³⁹ 1683 nyarán Esterházy Pál kénytelen volt a családját egészen Passauig menekíteni, miközben Thököly Imre kurucok és a törökök pusztították

33 Esterházy Pál végrendelete, Kismarton, 1685. március 10. MNL OL P 108 Rep. 4 Fasc. G Nr. 58.

34 Thököly Éva végrendelete, Kismarton, 1688. április 4. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. F Nr. 324. A kamatra kölcsönvett pénzről Esterházy Pál csak jóval később, 1697. január 1-jén állított ki egy kötelezvényt MNL OL P 108 Rep. 66. Fasc. 4. Nr. 3. fol. 260r–v.

35 Thököly Éva első ilyen levelei Esterházy Pálnak: Kismarton, 1688. március 22. és március 26. A házaspár konfliktusairól: PERES Zsuzsanna, „Isten megálgyon édes atyámfia”. *Esterházy Pál nádor házasságai*. In: *Jogtörténeti Parerga. Ünnepi tanulmányok Mezey Barna 60. születésnapja tiszteletére*. Szerk. MÁTHÉ Gábor, RÉVÉSZ T. Mihály, GOSZTONYI Gergely, Bp., 2013. 294–300.

36 A férj gondoskodó szerepéről PÉTER Katalin, *Házasság a régi Magyarországon – 16–17. század*. Bp., 2008. 135–138.

37 Thököly Éva protestációja, Bécs, 1690. május 25. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. D Nr. 167.

38 PERES Zsuzsanna, *A családi hitbizományok megjelenése Magyarországon*. Bp., 2014. 147–149., 170–176., BUBRYÁK, *Ingók és érzelmek* i. m. 42–47.

39 Thököly Imre szerepéről máig legrészletesebben: ANGYAL Dávid, *Késmárki Thököly Imre 1657–1705*. I–II. kötet. Bp., 1888–1889 (Magyar történeti életrajzok 12.); Esterházy Pál és Thököly Imre viszonyáról IVÁNYI, *Esterházy Pál nádor* i. m. 100–119.

birtokait és javait.⁴⁰ A hercegné családját, származását, kezdeti vagyontalanságát folyamatosan érthették megjegyzések az udvari és főúri társaságban, és Éva alárendelt helyzetének felerősítésében a férj személyisége is tetten érhető. Thököly Imrét fattyúnak nevezte, elfogását és példás megbüntetését többször szorgalmazta az uralkodónál. Thököly Éva családjának bukását, nincstelenségét, szánandó sorsát és neki, a férjének köszönhető felemelkedését a végrendeleteiben rendre kihangsúlyozta.⁴¹ Nagyon is jellemző mindennapi élethelyzetet rögzített Thököly Évának egy 1691-ben Draskovich Jánossal történt levélváltása.⁴² Az Esterházyéknál vendégeskedő rokon házaspár, Draskovich János felesége szándékosan megbántotta Évát azal, hogy nem búcsúzott el tőle. A felségárulás miatt kivégzett, apját elvesztő Nádasdy Mária Magdolna nem sok megértést mutatott a hasonló helyzetű Thököly Éva iránt. Férjével üzenetekben gúnyolódtak bátyja „királyságán”, levelekben kifogásolták a hercegasszony rossz társaságát – amelyről a bécsi udvarban is beszélnek – és arra emlékeztették, hogy „*gondolja meg, mi volt, miből emeltetett föl, ... gondolja jól, miként jött kicsinytől ily nagy méltóságra, árvaságból hercegségre.*”⁴³ Mások még házasságtöréssel is meggyanúsították, Nádasdy Tamással hozták hírbe, aki valóban szívesen for-

golódott a Thököly nővérek körében, ugyanakkor Esterházy Pál leveleiben a megcsalás vagy féltékenység soha nem merült fel.⁴⁴

Thököly Éva halmozódó sérelmei fel-fellobbantak leveleiben, 1691 májusában azonban új félelmek is megjelentek: egyrészt férje elhidegülését érezte, másrészt nem érti az őt ért támadásokat, hiszen nem él társasági életet, nem kártyázik és cifrálkodik, hanem a gazdálkodással tölti az idejét. Ha Esterházy Pál úgy határoz, hogy nem akar vele élni, ő akár kolostorba is vonul. A levélben feltűnik a „mortificatio” szó, amely a későbbiekben kettejük viszonyának egyik kulcskifejezése, és Éva azt a mérhetetlen lelki szenvedést és gyötrelmet érti rajta, amit szinte naponta át kell élnie.⁴⁵ 1692 februárjában tarthatatlanná vált a helyzet, kettejük viszállya már nem maradt a kismartoni kastély falain belül, mert a hercegné egyházi pártfogókhoz fordult segítségért, így Thomas Wallberger kismartoni várplébánoshoz, a bécsi Ágoston-rendi Ferdinand Hartisch atyához, sőt, a bécsi orsolyitákhoz is, de a mediátori szerep – tekintve a felek magas rangját – egyértelműen Kollonich Lipót esztergomi érseknek jutott.⁴⁶

A kánonjog szerint a megromlott házasságok esetén a lelkipásztor feladata a békéltetés, amely a felek meghallgatásán és az álláspontok

40 IVÁNYI, *Esterházy Pál nádor* i. m. 49.

41 Esterházy Ferenc Esterházy Pálnak, Lánzsér, 1683. július 10. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G Nr. 824; Esterházy Pál említett végrendeletei, 1685. március 10. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G Nr. 58., Esterházy Pál végrendelete, Nagyszombat, 1695. március 2. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. G Nr. 70., 71., 72., 73. BUBRYÁK, *Ingók és érzelmek* i. m. 50–51.

42 Thököly Éva Draskovich Jánosnak, Kismarton 1691. május, nap nélkül MNL OL P 125 Nr. 6784; Draskovich János Thököly Évának, Zágráb, 1691. június 11. MNL OL P 125 Nr. 6933; Thököly Éva Draskovich Jánosnak, Kismarton, keltezetlen, MNL OL P 125 Nr. 6785.

43 Draskovich János Thököly Évának, Zágráb, 1691. június 11. MNL OL P 125 Nr. 6933.

44 Thököly Éva Fábiánkovics Ferencnek, Kismarton, 1692. március 1. MNL OL P 125 Nr. 6786.

45 Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton 1691. május 1. A „mortificatio” még a következő levelekben: 1692. március 3., 1692. március 6., 1692. március 30., 1692. szeptember 26., 1698. február 23., 1700. november 28., 1709. május 25. Lásd a kötetben kiadott leveleket.

46 Ferdinand Hartisch Thököly Évának, Bécs, 1692. február 25. MNL OL P 125 Nr. 6943, Thököly Éva Thomas Wallbergernek, Kismarton, 1692. március 21. MNL OL P 125 Nr. 6792, Thököly Éva Kollonich Lipótnak, Kismarton, 1692. április 4. MNL OL P 125 Nr. 5473.

10. kép. Johannes II. Meyer: Thököly Imre, Éva fivére, 1683. Rézmetszet

11. kép. Jeremias Gottlieb Rugendas: Kollonich Lipót, 1742. Rézmetszet

közvetítésén alapult. Kollonich Kismartonba utazott, ahol a rossz ellátásra, emberei elbocsátására és becsülete megsértésére panaszkodó Évát akarta jobb belátásra bírni, de nem járt sikerrel.⁴⁷ Az érsek megoldásként azt javasolta a hercegnek, hogy a feleségét „vitesse az kismartoni apácák kalastromában, s tartsa ottan, valameddig nem accommodálja magát”, Thököly Évának pedig azt tanácsolta, hogy ne parasztudvarokat vásárolgasson, hanem a férje

javaira vigyázzon.⁴⁸ Utóbbi érv mögül már kihallatszik az érsek rosszállása a családfő befolyása alól kibújó és önállósodó, saját egyéniségét érvényesítő asszony ellen. Végül valószínűleg Éva előrehaladott terhességére és a húsvéti ünnepekre tekintettel a kibékülés megtörtént, de a házastársak egyike sem emlékezhetett keserűség nélkül a kínos eseményekre. A veszekedések pedig már 1692 nyarán tovább folytatódtak.

47 Thomas Wallberger Esterházy Pálnak, Kishöflány, 1692. március 22. MNL OL P 125 Nr. 5555.

48 Völcsy György Esterházy Pálnak, Bécs, 1692. március 6. MNL OL P 125 Nr. 5552., valamint Kollonich Lipót Thököly Évának, Kőszeg, 1692. április 1. MNL OL P 125 Nr. 6949. Kollonich más házasságokban is békítőként lépett fel, Erdődy György és Rákóczi Erzsébet szétköltözésekor, 1695–1696-ban hasonló eljárással – kolostorba küldéssel – fenyegette meg Rákóczi Erzsébetet. Lásd: *Emlékek Bars vármegye hajdanából*. Közli SZERÉMI, Magyar Történelmi Tár 16. (1893) 84–91.; BENDA Borbála, „Kegyelmednek jót kívánó társa” – Rákóczi Erzsébet házassága Erdődy Györggyel. In: *Nők a modernizálódó magyar társadalomban*. Szerk. GYÁNI Gábor, SÉLLEI Nóra, Debrecen, 2006. 37–56., itt 46–48.

ELVÁLÁS ÁGYTÓL ÉS ASZTALTÓL

A következő években Thököly Éva még inkább a saját gazdaságaival foglalkozott. Különálló birodalmába majorságok, mezők, erdők, szőlők, tavak, nyájak tartoztak, amelyek önállóságának tágabb határt engedtek. Emellett szívesen kúrálta magát a bécsi arisztokrácia kedvelt fürdőhelyén, Badenben, ahová férje csak ritkán kísértte el, és az újra férjnél lévő nővéreivel is tartotta a kapcsolatot.

Az újabb házassági válság 1700 nyarán robbant ki. Augusztusban Thököly Évát valamilyen ürüggyel Bécsbe hívták, és az Esterházy-palotában fogságba vetették. Esterházy azzal vádolta meg feleségét a bécsi székhelyű alsó-ausztriai bíróságon, hogy meg akarta őt mérgezni, egyben az eljárás megindítását kérte.⁴⁹ A házassági ügyek a korban mind az egyházi, mind a világi bíróságra tarozhattak. Az egyházi bíróság célja annak kiderítése volt, hogy a házasság felbontását indokoltá tévő bűn fennáll-e, ha igen, akkor át kell adni a bűnöst a világi törvényszéknek, ha nem, akkor békeséget kell a felek között teremteni. Olyan élet elleni bűncselekmény esetében, mint a mérgezés, a sértett fél köteles volt a világi törvényszék előtt vádat emelni, ha eltitkolta volna, akkor a korabeli törvények szerint maga is bűnössé válik.⁵⁰ Thököly Évát nyilvánvalóan azért csal-

ták Bécsbe, hogy ne a magyar törvények szerint kelljen eljárni ügyében, ugyanis Esterházy Pál, mint nádor és bíró, maga volt az érintett. Bécsben, az alsó-ausztriai bíróság illetékességi területén a tartomány helyettes vezetője (Landuntermarschall) vette kézbe az ügyet. Ezt a pozíciót 1667 óta egy tapasztalt szakember, Adam Anton Grundemann von Falkenberg gróf töltötte be.⁵¹

Az ilyen vizsgálatok általában tanúk meghallgatásán és a gyanúsított vallomásán alapultak. Tanúvallatási jegyzőkönyv és a periratok nem kerültek elő, de Thököly Éva következetesen és határozottan tagadta, hogy mérget adott volna be a férjének, ő álompornak nevezte, amivel a férje alvási nehézségén akart enyhíteni, hiszen máskor is kúrálta betegségeit különféle készítményekkel.⁵² A hercegnét teljesen elzárták a külvilágtól, csak Esterházy Pál embereivel és a lelki gondozóival találkozhatott. Rajtuk keresztül küldte kétségbeesett üzeneteit férjének, hogy bocsásson meg neki és fogadja vissza. Erre jó lehetőség is adódott volna, ugyanis az 1687-ben magyar királlyá koronázott Józsefnek és feleségének október 29-én fia született, és az ekkor szokás szerint meghirdetett amnesztia révén Éva is megmenekülhetett volna a folyamatban lévő bírósági eljárástól.⁵³

49 Thököly Éva 1700. augusztus 15-én már letartóztatásban volt, erről és a helyzetről Esterházy Mihály tájékoztatta az apját: Esterházy Mihály Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. augusztus 15. MNL OL P 125 Nr. 757.

50 A rossz házasságokról PÉTER, *Házasság* i. m. 123–132., a kora újkori házasság és válás gyakorlatához lásd: BÁRTH Dániel, *Esküvő, keresztelő, avatás. Egyház és népi kultúra a kora újkori Magyarországon*. Bp., 2005. 42–45.; KISS Réka, „Házastárs nélkül szűkölködvén”. *Adatok a házasság megkötésének és felbontásának 17. századi gyakorlatához a Küüllői Református Egyházmegye iratainak tükrében*. In: Ethno-lore. A Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatóintézetének Évkönyve. Szerk. VARGYAS Gábor, Bp., 2005. 303–343., itt 303–309.; ERDŐ Péter, *Egyházjog*. Bp., 2014 (Szent István Kézikönyvek 7.) 596–598.

51 Klaus BIRNGRUBER, *Die Grafen Grundemann von Falkenberg auf Waldenfels*. Mitteilungen des Oberösterreichischen Landesarchivs 21. (2008) 384–397., itt 395–397.

52 Thököly Éva Adam Anton Grundemann von Falkenbergnek, Bécs, 1700. október 22. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. D Nr. 176/2.; Völcsy György Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. december 15. MNL OL P 125 Nr. 6005.

53 Thököly Éva Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. november 6. Az ügy jogtörténeti vonatkozásainak értelmezésében köszönöm Peres Zsuzsanna tanácsait.

Thököly Éva az eljárás során ügyvédhez fordult, erre utal az 1700. október végén született jogi kifejezésekkel tűzdelt beadványa. Ebben nem csupán elutasítja a mérgezés vádját, hanem ellenvádakkal élve azzal gyanúsította meg a férjét, hogy a tulajdonát akarja megszerezni.⁵⁴ Éva nem alaptalanul gondolta, hogy Pál felbujtói között ott van a legidősebb fiú, Esterházy Mihály, és a háttérben az a kérdés lapul, ki és hogyan fogja örökölni a hatalmas Esterházy és a kisebb, de immár tekintélyes Thököly Éva-féle vagyont.⁵⁵ Mindezt alátámasztja, hogy már Thököly Éva letartóztatásával egy időben birtokei és javai egy részét felmérték és összeírták.⁵⁶

Esterházy Pál minden követ megmozgatott felesége elítélése érdekében: bizalmas emberei, Bezerédy Ádám, Jeszenszky István, Völcsey György folyamatosan tárgyaltak a bécsi miniszterekkel és tanácsosokkal.⁵⁷ Végül Adam

Anton Grundemann von Falkenberg jelentését figyelembe véve I. Lipót 1700. december 23-án hozta meg döntését. Ha a bűncselekmény bizonyítása sikerült volna, az alsó-ausztriai törvénykönyv alapján a hercegnét halálra kellett volna ítélni. Ehelyett azonban Thököly Évát azonnali hatállyal az alsó-ausztriai tulli Domonkos-rendi apácakolostorba küldték, ahol az ellátásáról a férjének kellett gondoskodnia. A fogság időtartamát nem határozták meg, csak annyi állt az iratban, hogy a „továbbiakig”.⁵⁸ Mindez azt is jelentette, hogy két gyermekével, a 16 éves Teréziával és a 12 éves Józseffel sem tarthatta a kapcsolatot. Thököly Éva és Esterházy Pál viszonyát tekintve ezzel megtörtént az ágytól és asztaltól való ún. örökös és teljes elválás (*separatio*), azaz bár jogilag házastársak maradtak, de már soha többé nem éltek együtt.

THÖKÖLY ÉVA HARCA A REHABILITÁCIÓÉRT

A hercegasszonynak 1700. december 24-én olvasták fel a határozatot, ami ellen tiltakozott és öngyilkossággal fenyegetőzött, végül a ferences Franciscus Caccia páter rábeszélésének engedve december 27-én elindult Tullnba. Férje megbízottja, Völcsey György tartott vele, hogy az apácákkal az éves, 1200 forintos tartási szerződést megkösse.⁵⁹ Thököly Éva a kolostorból

is rendíthetetlenül írta leveleit a férjének és könyörgött neki, hogy segítse ki a nehéz helyzetéből. Egészsége is romlásnak indult. Ha nem akart örök életében kolostorba zárva maradni, cselekednie kellett. Ezért nagyon jó ügyvédek fogadott fel, és az uralkodónak, valamint a hatóságoknak beadványokban tárta fel ügye hátterét: érvelésében alaptalan vádakra hivat-

54 Thököly Éva Adam Anton Grundemann von Falkenbergnek, Bécs, 1700. október 22. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. D Nr. 176/2.

55 Esterházy Mihály Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. augusztus 15. MNL OL P 125 Nr. 757.

56 Thököly Éva Adam Anton Grundemann von Falkenbergnek, Bécs, 1700. október 22. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. D Nr. 176/2. Thököly Éva soproni házának összeírása, 1700. augusztus 11. MNL OL P 108 Rep. 41 Nr. 173/2., Köpcsény, Szentmargitbánya (Margaréta) és Hegykő összeírása, 1700. szeptember 17–23. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. D Nr. 171.

57 Bezerédy Ádám Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. október 23. MNL OL P 125 Nr. 5950, Jeszenszky István Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. november 27. MNL OL P 125 Nr. 2540, Völcsey György Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. december 15. MNL OL P 125 Nr. 6005.

58 I. Lipót határozata, Bécs, 1700. december 23. idézi KOPP, *Denunziert* i. m. 65.

59 Bezerédy Ádám levelei Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. december 22–27. MNL OL P 125 Nr. 5951–5954.

kozott, és arra, hogy férje önkényesen hatalmaskodva a vagyonára akarta rátenni a kezét. Emellett befolyásos egyháziakat is ügyesen maga mellé állított: 1700. december 23-án – azaz az uralkodói döntés napján – írt alá egy 5000 forintról szóló alapítólevelet a lanzen-dorfi ferencesek Fájdalmas Szűz kápolnájában létesítendő oltárookra.⁶⁰ Végül egy orvosi igazolást is benyújtott, amely hanyatló egészségi állapotát ecsetelte.⁶¹

Mindezek hatására az ügy a Titkos Konferencia alkalmi bizottságának napirendjére került.⁶² Az 1701. szeptember 26-i ülésen részt vett Kollonich Lipót, az Udvari Kamara elnöke, Julius Friedrich Bucellini kancellár és Ferdinand Bonaventura Harrach főudvarmester. Thököly Éva képviselőjében sógora, Johann Heinrich Baptist Tournon gróf (Thököly Mária harmadik férje) és egy ügyvéd, míg az ellenoldalon Esterházy Pál és Adam Anton Grundemann von Falkenberg, az alsó-ausztriai tartományi almarsall jelentek meg. Tournonék kérték a hercegné más helyre való áthelyezését, panaszt tettek Esterházyra, hogy elvette és kifosztotta felesége birtokait, valamint felajánlottak 30 ezer forintot Thököly Éva jogaiba és birtokaiba való visszahelyezésért. A bizottságban élénk vita bontakozott ki, és végül Kollonich álláspontja érvényesült, mely szerint vegyék figyelembe Éva egészségi állapotát, illetve indítsanak vizsgálatot a birtokfoglalások dolgában.⁶³ 1701. október 21-én megszületett az

újabb császári döntés: a hercegasszony elhagyhatta a tullni kolostort, letelepedhetett az alsó-ausztriai Sankt Pöltenben – de nem utazhatott, Esterházy Pálnak pedig továbbra is gondoskodnia kellett az ellátásáról.⁶⁴

Thököly Éva stratégiájának következő eleme a férjével való vagyoni kiegyezés volt. Erre 1702. július 1-jén került sor Bécsben. A szerződésben Éva lemondott magyarországi birtokairól és elfogadta, hogy nem léphet a Magyar Királyság területére, cserében a hercegi férj megígérte, hogy Éva 80 ezer forint értékű birtoka után évente tőkeamatot fizet, valamint átad 50 ezer forint készpénzt Éva ingóságaival együtt, beleértve az ékszereit és a kincstárát.⁶⁵ Thököly Éva így Alsó-Ausztriában, Bécshez közel igyekezett kisebb birtokokat egy-egy kastéllyal, kúriával megszerezni: Donaudorfban, Tribuswinkelben, Wienersdorfban, sőt Bécsben a Riemergassén és Leopoldstadtban is vásárolt egy-egy házat.⁶⁶ Életvitele és udvartartása szerényebb lehetett a korábbiaknál, de néhányan, így Vukovics János udvarmester, élete végéig hűségesen mellette álltak.

Thököly Éva a rá vonatkozó pontokat a saját részéről betartotta, ezzel szemben Esterházy Pál nem teljesítette a kifizetéseket, elmaradt a kamatokkal, valamint az ingóságok egy részét sem adta át nehézségekre hivatkozva. A hercegné 1705-ben egy levelében a neki okozott kárt több mint 100 ezer forintra becsülte.⁶⁷ Az egyre sürgetőbb felszólítások sem vezettek

60 Thököly Éva alapítólevele, Bécs, 1700. december 23. MNL OL P 108 Rep. 1. Fasc. M Nr. 186.

61 Franz Stockhammer orvos láttelele, Bécs, 1701. augusztus 31., közli KOPP, *Denunziert* i. m. 67–71., valamint lásd a kötetben kiadott leveleket.

62 A Titkos Tanácsról és a Titkos Konferenciáról: FAZEKAS István: *A Magyar (Udvari) Kancellária és hivatalnokai 1527–1690 között*. Akadémiai doktori értekezés. Bp., 2018. 18–20.

63 A Cs. Kir. Titkos Tanácsban tárgyalt magyar vonatkozású ügyek 1701–1705 közti időből. Közli MENŽIK Ferdinánd, *Magyar Történelmi Tár* (1897) 385–421., itt 388–390.

64 I. Lipót határozata, Bécs, 1701. október 21. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. D Nr. 199.

65 Esterházy Pál és Thököly Éva kiegyezése, Bécs, 1702. július 1. MNL OL P 108 Rep. 41 Fasc. D Nr. 229., idézi KOPP, *Denunziert* i. m. 81–82.

66 KOPP, *Denunziert* i. m. 58–59., 91–93.

67 Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, 1705. november 15. Lásd a kötetben kiadott leveleket.

12. kép. Tribuswinkel látképe, Georg Matthäus Vischer: *Topographia archiducatus Austriae Inferioris modernae*, S. l., 1672. Rézmetszet

eredményre, így Éva végrehajtást kért a férjére, amely után nehézkesen ugyan, de megindult a fizetés.⁶⁸

Mindezen túl Thököly Évának még két fontos célt sikerült elérnie ezekben az években a személyes helyzetére vonatkozóan: 1706. október 21-én I. József uralkodó rendeletében visszaadta a szabadságát, azaz ekkortól kezdve akadálytalanul cselekedhetett és mozoghatott, megszűntek a korlátozások.⁶⁹ Éva azonban a teljes rehabilitációját és becsülete helyreállítását kívánta. Erre a szenvedései kezdetét követően több mint hét évvel került sor, amikor 1708. március 2-án I. József uralkodó teljesen felmentette, és nemcsak hogy visszahelyezte

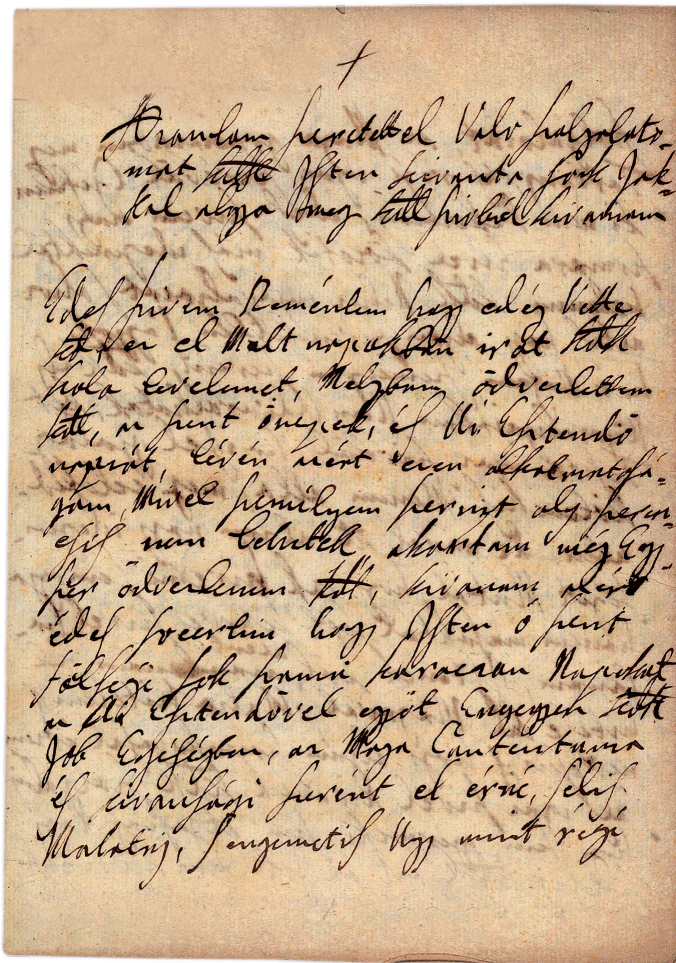
korábbi méltóságába és jogaiba, hanem megparancsolta, hogy senki ne merjen Thököly Évának bűncselekményt felhánytorgatni, és törölte az ellene indított inkvizíciós eljárást.⁷⁰ Mindezek ellenére a házastársak közötti vagyoni problémák a hátralévő években végig fennálltak.

Éva utolsó ismert levele Esterházy Pálhoz 1712 karácsonykor íródott. Sajnálja férje betegeskedését, és hogy személyesen nem tud szolgálatára lenni a rosszakarók és irigyek miatt. Legyen tekintettel közös gyermekeikre és a család jó hírvének megőrzésére. Kéri, hogy békéljen és bocsásson meg, „*ha valamilyen kegyelmeddel együtt laktomban megbántot-*

68 Jeszenszky István Esterházy Pálnak, Bécs, 1705. december 18. MNL OL P 125 Nr. 2557.

69 I. József határozata, Bécs, 1706. október 21., idézi KOPP, *Denunziert* i. m. 84–86.

70 I. József határozata, Bécs, 1708. március 21. MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 297., közli KOPP, *Denunziert* i. m. 87–90.

13. kép. Thököly Éva utolsó levelének egyik oldala, Tribuswinkel, 1712. december 24.

tam is kegyelmedet, tulajdonítsa ifjúságombéli gyarlóságomnak”.⁷¹ Hiába könyörgött, Esterházy Pál nem tudott megbocsátani, erről tanúskodnak 1706 után írt végrendeletei, amelyekben kifejtette, hogy feleségétől egy súlyos ügy miatt elvált (ágytól és asztaltól elválasztották) és ugyan vagyoni ügyekben kiegyeztek, de többé már nem fog gondoskodni róla.⁷²

Esterházy Pál 1713. március 26-án hunyt el 78 éves korában. Vargyassi András kőszegi plébános a gyászbeszédben Pál nevében úgy búcsúzott Thököly Évától – aki személyesen is megjelent férje temetésén a kismartoni ferenceseknél – mint „kedvelt házastárs”-tól és „szép állapotra felemeltetett hercegasszony”-tól.⁷³ Vargyassi e szavai már meglepőek, de még inkább a folytatás, miszerint Pál „napjának fényében” nem találhatott semmi botránkozást.⁷⁴ Életük elmúlt tizenhárom éve másról sem szólt, mint a nehézségekről és csalódásokról, ezért nehéz értelmezni a problémákat elfedő szavakat.

A hercegasszony hívő katolikusként élte le az életét. Férjével együtt sok adományt tett a katolikus egyháznak, szerzetesrendeknek, alapítványoknak, maga is számos harmadrendi tisztséget viselt, és szinte minden évben elzarándokolt Mariazellbe.⁷⁵ 1700-ból fennma-

71 Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1712. december 24. Lásd a kötetben kiadott leveleket.

72 Esterházy Pál végrendelete, Fraknó, 1706. február 28. MNL OL P 108 Rep. 4. Fasc. H Nr. 89., és ezt követően 1709-ben és 1713-ban, uo. Nr. 90–92.

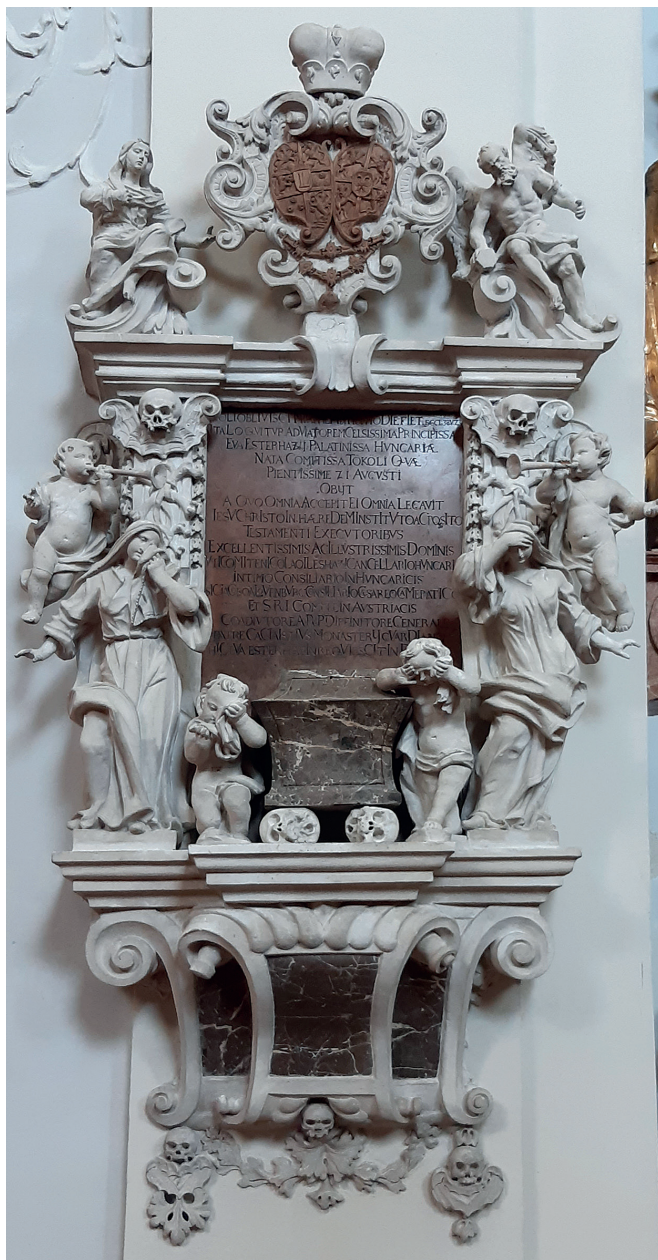
73 VARGYASSI András, *Sol Mysticus, az az a' nemes magyar hazában, a nagy méltóságokban világoskodó... Galántai gróff Esterhás Pál, magyar-oroszai vicé-király palatinus, ... istenessen lett elnyúgovása után tartatott szomorú exequiain magyarázattal élő nyelvvel prédikálotta...* Nagyszombat, 1713, 18. KOPP, *Denunziert* i. m. 101.

74 VARGYASSI, *Sol Mysticus* i. m. 18.

75 MNL OL P 125 Nr. 9527: 1696 Róma, Esterházy Pál és Thököly Éva felvétele a piarista harmadrendbe; MNL OL P 125 Nr. 9528: 1698 Róma, Thököly Éva felvétele az ágostonos harmadrendbe, mariazeelli zarándoklataira ld. Thököly Éva leveleit.

radt egy kéziratos imádságválogatása *Mennyei szép illatú rózsa* címmel, amelyet talán kiadásra készítettek elő.⁷⁶

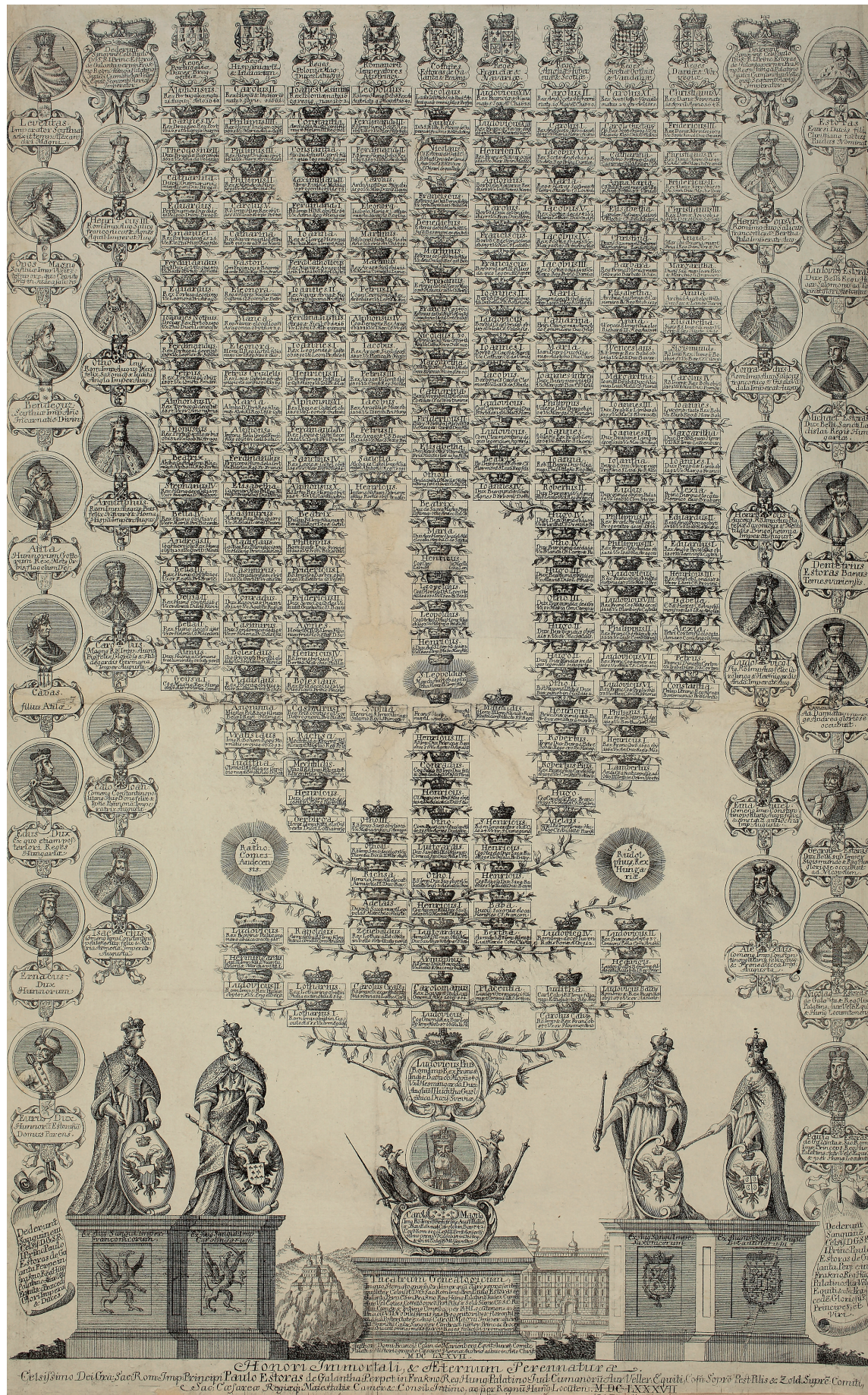
Éva nem sokkal élte túl a férjét, 1716. augusztus 21-én halt meg Bécsben. Végrendeletében kikötötte, hogy sem Kismartonban, sem más Esterházy-kriptában nem temethetik el. A hozzá hűséges rokonok, barátok és udvari emberek mellett óriási összegeket hagyott a ferences rendre.⁷⁷ Az általa oltáralapítványokkal támogatott Maria Lanzendorf ferences kolostor templomában temették el, barokk fali epitáfiuma a mai napig ott látható. A férje első házasságából született Mihály és közös fiuk, József, hitbizományban örökölték a hatalmas vagyont, de végül József fiai voltak azok, akiken keresztül az Esterházyak hercegi ága a 20. század végéig fennmaradt.

14. kép. Mathias Roth és Jeremias Weiskopf Thököly Éva epitáfiuma Maria Lanzendorfban

76 Mennyei szép illatú rózsa az az bizonyos aetatos imadsagok kiket mas könyvekből ki irattatott most pedig ki is nyomtatott az meltosagos hercezné kezmarki grof Thököl Éva méltóságos szentséges romai imperium herczeg magyarországi palatinus galatai Estorás Pál szerelmes házas társa az MDCC esztendőben. MNL OL P 125 Nr. 11902. KNAPP Éva, *Esterházy (I.) Pál imádságai*. Irodalomtörténeti Közlemények 119. (2015) 289–334., itt 297.

77 Thököly Éva végrendelete, Bécs, 1711. július 1. közölte KOPP, *Denunziert* i. m. 192–201., lásd még BUBRYÁK, *Ingók és érzelmek* i. m. 51–53.

16. kép. Johann Jacob Hoffmann: Az Esterházy család és az európai uralkodóházak genealógiája, 1687. Rézmetszet

Levelek

1. THÖKÖLY ÉVA ÉS THÖKÖLY MÁRIA ESTERHÁZY PÁLNAK

Árva vára, 1670. december 4.

Nagyságodnak alázatos szolgálói

Szerelmes édes Urunk, Atyánk Ónagysága⁷⁸ azmint szembe volt Nagyságoddal s megértette, [hogy] míg Bécsben lévő szolgálja meg nem térne, az Praesidiumnak⁷⁹ levételével nem oneráltik,⁸⁰ s így Ónagysága is resolválta magát,⁸¹ azmi válasszal térne meg, kész ahhoz magát accomodálni.⁸² Azomban Istennek súlyos, de igen nagy Atyai látogatásából tegnapi napon estvéli tíz óra-
kor ritka és majd ugyan hallatlan csendességgel múltán ki ez árnyékvilágból. Nemcsak nekünk, szegény Árváinak, de minden Ónagyságához tartozandóknak elfelejthetetlen keserűségekkel s mindazokkal együtt szükségesnek találtuk hová hamarabb tudósítsassék Nagyságtok, hogy így, ha azon felyül, Emberünknek megtérését várni difficultálná⁸³ és unalmasnak tartaná Nagyságtok, méltóztatnék Nagyságtok ez Nemes Vármegyéből való két hites,⁸⁴ becsületes embert felküldeni, kik által tovább való gondolkodásunkról⁸⁵ és szükséges assecuratiókról⁸⁶ izenhessünk Nagyságtoknak, és az Nagyságod boldog, s nagy jóemlékezetű szerelmes Urunk Atyánk előtt tött úri, nagy, szép, felőlünk vala Nagyságod assecuratiójával tapasztalhatóképpen élhessünk s vehessük. Kiért az Nagyhatalmú Isten Nagyságodat megáldja, és mi is mindnyájan Nagyságod hosszú életéért Istennek imádói lehessünk. Maradván is felyül megírt alázatos szolgálói

Gróf Théökéöly Maria m. p.
Gróf Théökéöly Eva m. p.

Árva Várába, die 4. Decembris 1670.

78 Thököly István (1623–1670)

79 I. Lipót 1670. november 1-jén kelt utasítása szerint Thökölynek német praesidiumot (parancsnokot és katonákat) kellett befogadnia Árva várába. Ezt tisztázandó küldött követeket a bécsi udvarba.

80 nem terheltek meg

81 döntött

82 kész ahhoz tartani magát

83 nehezére esne

84 megbízható, megfelelő felhatalmazással bíró

85 gondoskodásunkról

86 biztosítékokról

17. kép. Udvari festő: Thököly Éva, 1672

18. kép. Udvari festő: Thököly Mária, 1672

P. S. Minthogy ezen boldogtalan időben emberünk bátorságosan⁸⁷ nem mehet, nagy bizodalmo-
san kérjük Nagyságodat, ezen includált⁸⁸ levelet ne neheztelje Nagyságod bizonyos embertől Lika-
vára, Öcsénkurunknak⁸⁹ elköldeni.

Csak az aláírás autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 363.

87 biztonságosan

88 mellékelt (a csatolt levél nem ismert)

89 Thököly Imre (1657–1705)

2. THÖKÖLY ÉVA ÉS THÖKÖLY MÁRIA ESTERHÁZY PÁLNAK

Árva vára, 1670. december 31.

Nagyságodnak alázatos szolgálói

Mivel ez mi szörnyű és hallatlan rövidségünket⁹⁰ s boldogtalanságunkot jobban látta s tudja Nagyságod, hogysem mi nem megírnyá, de [még] megbeszélteni is tudhatnánk, és mivel nagyobbára mind ezek az Nagyságod Méltóságos, nekünk adott levelét is sértik, lehetetlen, [hogy] megorvoslásában ne fáradjon, mely dolog végett küldetetvén az édes Abaffy Sándor Uram és szóval is üzen-tünk alázatosan Nagyságodnak, kérvén Istenért is Nagyságodat, tekintse nemcsak ez mi szörnyű gyámoltalanságunkot, de az maga jó hírét-nevét is, és Istentől is vehesse jutalmát. S ő Szent Felsége sok esztendőkre boldogul éltesse Nagyságodat, szívből kívánják felyül megírt alázatos szolgálói

Gróf Théökeöly Maria m. p.
Gróf Theökeöly Eva m. p.

Árva Várában, 31. Decembris 1670.

Csak az aláírás autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 364.

3. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1672. december 30.

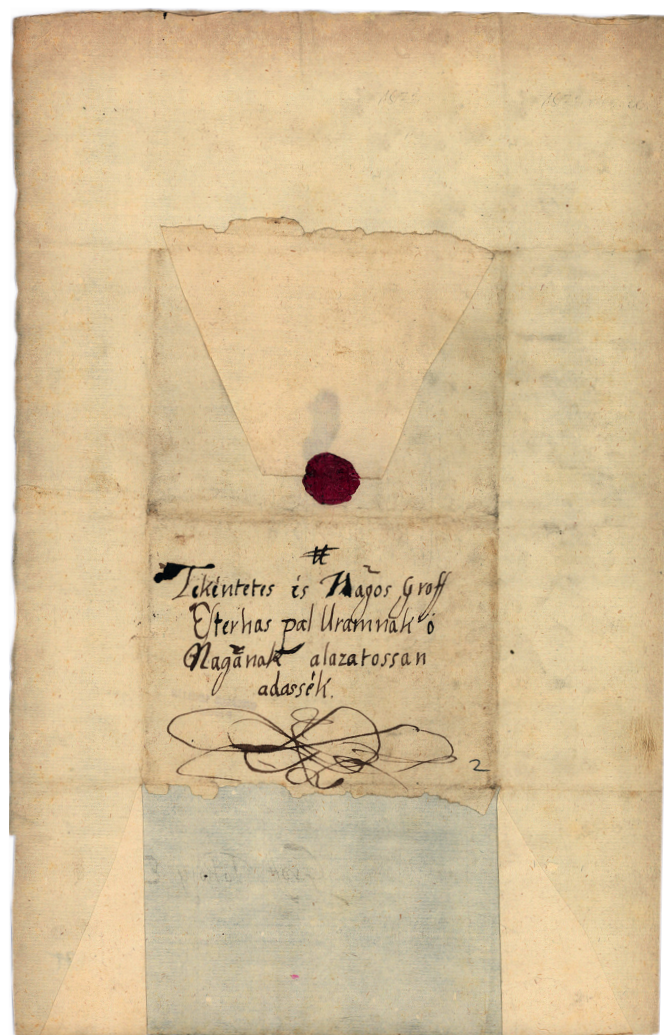
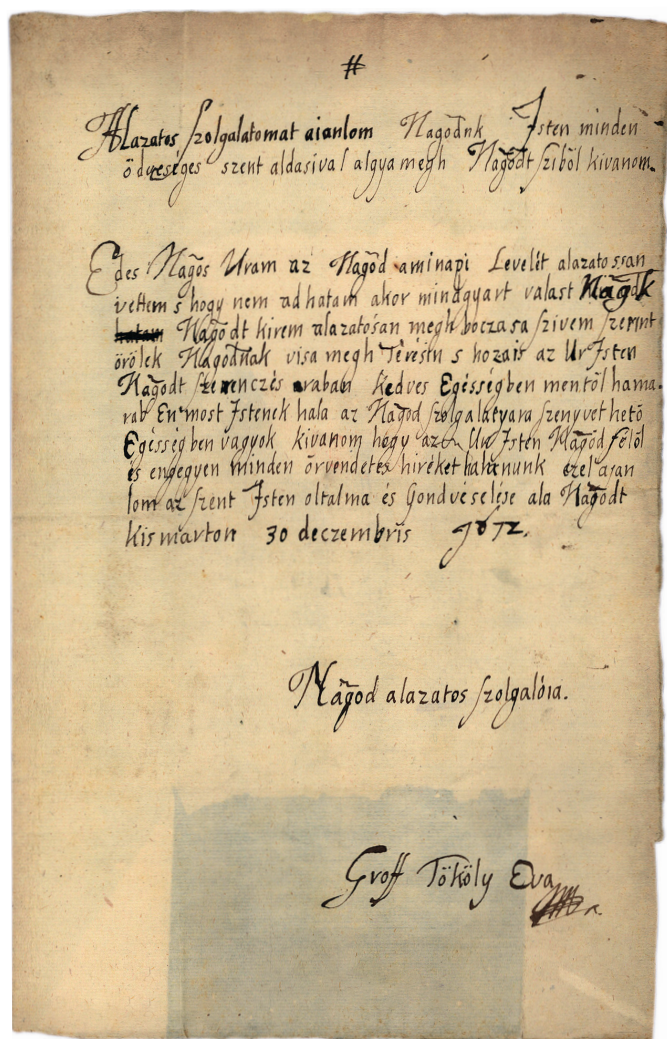
Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvességes, szent áldásával áldja meg Nagyságodat, szívből kívánom!

Édes Nagyságos Uram! Az Nagyságod a minapi Levelét alázatosan vettem, s hogy nem adhattam akkor mindjárt választ Nagyságodnak, Nagyságodat kérem alázatosan, megbocsássa. Szívem szerint örölek Nagyságodnak vissza megtérésin, s hozza is az Úr Isten Nagyságodat szerencsés órában, kedves Egészségben mentől hamarább. Én most, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára szenyvedhető Egészségben vagyok. Kívánom, hogy az Úr Isten Nagyságod felől is engedjen minden örvendetes híreket hallanunk. Ezzel ajánlom az Szent Isten oltalma és Gondviselése alá Nagyságodat. Kismarton, 30. decembris 1672.

Nagyságod alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 365.

⁹⁰ hiányunkat, nélkülözésünket

19a–b kép. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak (3. sz. levél)

4. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Lakompak, 1673. július 11.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvességes, szent áldásával és szerencsés, boldog, hosszú élettel áldja meg Nagyságodat!

Édes Nagyságos Uram! Ez alkalmatosságom adatván nem akartam elmúlatni, hogy Nagyságodat ez levelem által meg ne látogassam, és eccersmint egészsége felől is ne értekezsem.⁹¹ Én most,

⁹¹ értesüljek

Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára törhető egészségben vagyok, mely za [!] Egészséget Istentől Nagyságodnak es⁹² kívánok megadatni. Kérem is alázatosan Nagyságodat, hogy méltóztassék maga Egészsége felől tudósítani, melyről minden örvendetes híreket kívánok hallani. Ezen is kírem alázatosan Nagyságodat, hogy miltóztassák megbocsátani, hogy választot nem adhattam Nagyságodnak akkor mindjárt levelire. Ezek után Isten tartsa jó Egészségben Nagyságodat. Lakompak, 11. Julii 1673.

Nagyságod alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 366.

5. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Lakompak, 1678. október 20.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú élettel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, kiben mit írjon, értem. Tiszta széből örölek Nagyságodnak egészségben való létin, kiben hogy az Úr Isten tovább is tartsa meg Nagyságodat, sziből kívánom. In is, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára, törhetőkippen vagyok. Kívánok Istentől, ő szent felszégétől Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Írja Nagyságod, édes Uram, hogy az pestis igen uralkodik ottan. Kírem az Istenért Nagyságodat, édes Nagyságos Uram, Nagyságod az maga egészségire gondot viseljen, hogy azkitől az Úr Isten oltalmazzon, Nagyságodnak valami szerencsítlenszige ne esszék. Itten élék szok rossz hírek vadnak. Azt is mondják, hogy Nagyságodnak onnit tovább köll menni, csak nem is tudja az ember, melyiket köll elhinni. Nagyságodat kérem alázatosan, tudósztson ottan lévő állapotokrúl, miben vadnak édes Nagyságos Uram. Nagyságodtól azt nem kívánhatják, hogy Nagyságod az maga veszedelmivel ottan az beteges helyen lakjék, szemhogy kevés nippel arra az szokra menjen.⁹³ Tekintsen Nagyságod, édes Nagyságos Uram, szok szegény árvát s engemet is, gyámoltalant. Hova köllönék lennönk, hogyha Nagyságodnak, azkitől Isten oltalmazzon, Nagyságodnak valami szerencsítlensége találna lenni. Ha Nagyságodnak elfogyott az a cukor, akit elvitt magával, többöt köldek, ha Nagyságod parancsolja. Kérem Nagyságodat, iljen vüle, bár csak egy kicsint vegyen Nagyságod bí mindennap reggel benne, tudom, ha nem használ, nem fog Nagyságodnak ártani. Az Nagyságod parancsolatja szerint örömet írtam volna eddig is Nagyságodnak, de nem volt módodom benne, mivel nem voltam itten, mert Nénémasszonnyal⁹⁴ Czelben voltam. Azóta az én víkon⁹⁵ tehetségem

92 is

93 sokra menjen, nagyszámú török katonával harcoljon, vö. *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 313–316. levél.

94 Thököly Katalin (1655–1701)

95 vékony, csekély

szerint el nem múlattam, hogy Nagyságodért is ne imádkoztam volna. Az Páter Márton is ajánlja Nagyságodnak alázatos szolgálatját. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondveszelésze alá Nagyságodat. Datum Lakompak, 20. október 1678.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 367.

6. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1678. október 27.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta szíből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, kiben értettem Nagyságodnak beteges állapotban való létit, kin bizony tiszta szíből bánkódom, s kívánom, hogy az Úr Isten adja meg Nagyságodnak előbbeni jó egészségét. Én is még eddik, Istennek légyen hála, az Nagyságod szolgálatjára szenvedhető egészségben vagyok. Kívánok Istentől, ő szent felszégétől, Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Írja Nagyságod, édes Nagyságos [Uram], hogy talám nemszokára táborban köllötik Nagyságodnak menni. Az Úr Isten hozza hová hamarább szerencsíszen s jó egészségben Nagyságodat vissza. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelésze alá Nagyságodat. Datum Kismarton, 27. október 1678.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 368.

7. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1678. november 3.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, tiszta szíből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, melyből értettem Nagyságodnak jobb egészségben való létit, kin tiszta szíből örölek, s kívánom, hogy az Úr Isten tovább is tartsa meg Nagyságodat szerencsíszen s jó egészségben. Én is, édes Nagyságos Uram, Istennek légyen hála, az Nagyságod szolgálatjára szenvedhető egészségben vagyok. Másképpen csakhogy egy ke-

vésszé az torkomot fájdalom [!], de remínlém, hogy jobban adja az Úr Isten. Írja Nagyságod, édes Nagyságos Uram, hogy az táborban köll Nagyságodnak menni, kin bizon tiszta széből bánkódom, hogy Nagyságodat oda köldik, mintha Nagyságodon kívöl más nem volna. Mi és⁹⁶ itten jó szévvvel fogunk Nagyságodért imádkozni, hogy az Úr Isten szerencsészen s jó egészségben hozza Nagyságodat vissza. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelése alá Nagyságodat. Dátum Kismarton, 3. november 1678.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatosz szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 369.

8. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1678. november 13.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvességes, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez alázatos levelem által ne udvaroljak, s eccersmint az magam egészségíről is Nagyságodnak ne tudószésak. Én most, Istennek légyen hála, az Nagyságod szolgálátjára szenvedhető egészségben vagyok. Kívánom, hogy az Úr Isten ő szent fölszége Nagyságod felől is engedjen minden örvendetes híreket hallanom. Igen akarnám édes Nagyságos Uram, hogyha az Isten Nagyságodat immár eccer visszahozná hozzánk, mert úgy teccik, mindha volna immár esztendeje, hogy ott vagyon Nagyságod. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelísze alá Nagyságodat. Dátum Kismarton, 13. november 1678.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 370.

9. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1678. november 15.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étlettel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

96 is

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, melyben értettem Nagyságodnak Szentiról⁹⁷ való elmenetelét. Kívánom, hogy az Úr Isten hozza szerencsészen vissza hová hamarább Nagyságodat. Az Nénémasszony⁹⁸ ajánlja Nagyságodnak szeretettel való szolgálatomat [!]. Azt mondja őkegyelme, hogy még eddik nincsen apácának való leánya őkegyelminek. Az Kiri kiszasszony⁹⁹ eleget vagyon rajta, hogy kikirje egyiket, de őkegyelme nem akarja egyiket is odaadni.¹⁰⁰ Azt mondja az Kiri kisasszony, hogyha azt meg nem nyerheti, hát engemet fog azhelyett ott benn tartani. Szógor Uram¹⁰¹ őkegyelme még el nem jött, de ezen az hiten el fog őkegyelme is jönni. Az Pető Lászlóné¹⁰² is el fog még ma ide jönni. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 15. november 1678.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 371.

10. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1678. november 23.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászival áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodat ez levelem által meg ne látogasszam és az Nagyságod egészségéről is ne irtekezzem. Kívánom, ez levelem találja szerencsész órában és jó egészségben Nagyságodat. Én is most, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára, szenvedhető egészségben vagyok. Kívánok Istentől, ő szent felségétől, Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Kírem is alázatosan Nagyságodat, édes Nagyságos Uram, ha lehetségesz, tudósztson az maga egészségéről. Migis könnyöbb, ha csak levelét is láthatom Nagyságodnak, mivel úgyis szemmi bizonyos hírit nem hallhatjuk itten Nagyságodnak. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Dátum Kismarton, 23. november 1678.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 372.

97 Semptéről

98 Thököly Katalin (1655–1701)

99 Esterházy Krisztina (1663–1728), Jozefa néven Ágoston-rendi apáca.

100 A frissen alapított kismartoni Ágoston-rendi kolostorba keresett leendő apácákat.

101 Esterházy Ferenc (1641–1683)

102 Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

11. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Lakompak, 1679. október 3.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászival áldja meg Nagyságodat, tiszta szívből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, kiben értem Nagyságodnak egészségben való odamenetelét. Kívánom, hogy az Úr Isten vissza is hozza szerencsésen s jó egészségben Nagyságodat. Én is még eddik, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára törhetőképpen vagyok, kívánok Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Azmi penik édes Nagyságos Uram az én elmenetelemet illeti, még magam szem tudom, mikor léssen.¹⁰³ Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelésze alá Nagyságodat. Lakompak, 3. október 1679.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 373.

12. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Lakompak, 1679. október 9.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó egésés [!],¹⁰⁴ hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak az magam egészségéről ne tudósítsak. Én még eddik, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára törhetőképpen vagyok, csak az Isten Nagyságodat hamar hozná vissza. Nem tudom édes Nagyságos Uram eziránt Nagyságod mit parancsol, hogyha megvárjam-i itten Nagyságodat, avagy hogy addik Kismartonba menjek. Kérem alázatosan Nagyságodat, tudósítson felőle, mihez tartsam magamot, s mind penik az maga jó egészségiről. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelésze alá Nagyságodat. Lakompak, 9. október 1679.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 374.

¹⁰³ Thököly Éva hasendorfi, illetve mariazeelli zarándoklatáról van szó, lásd: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 324. levél.

¹⁰⁴ egészséges

13. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1679. október 14.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Én, édes Nagyságos Uram, az Nagyságod parancsolatja szerint idejöttem Kismartonba, mivel nem széntin [!] ¹⁰⁵ jól érzettem magamot. Örömmöt megvártam volna ottan Nagyságodat, de nem láttam alkalmasnak lenni ottan való maradászomat. Értettem édes Nagyságos Uram az Nagyságod leveléből Nagyságodnak csötörtöken édevaló jövetelét. Kérem alázatosan Nagyságodat, ha lehetséges, szokotmagával ne gyöjjen Nagyságod, leánt is szokot ne hozzon Nagyságod, mivel igen félek az emberszólástúl. ¹⁰⁶ Az gyöngyfűzőné ¹⁰⁷ is kéreti alázatosan Nagyságodat, hogyha az szoknya árát megadatná Nagyságod néké, mivel nagy szökszége vóna reá. Ezek után ajánlom az Istennek ol-talma és gondviszelése alá Nagyságodat. Dátum Kismarton, 14. október 1679.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tökoly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 375.

14. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1679. október 19.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem. Én még most is csak itten vagyok Kismartonban, de azon lések, hogy még e hiten kimenjek Hiflánba. ¹⁰⁸ Én, édes Nagyságos Uram, még most szem vagyok jobban, azmind eddik voltam, most is csak egy állapotban vagyok. Kívánok Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Az koronákat ¹⁰⁹ megmondottam az

105 szintén

106 fél, hogy megszólják az emberek

107 gyöngyfűzőnő, valószínűleg Anna Barbara Geyerin

108 Höflányba

109 fejdíszeket: Lehetséges, hogy itt nem viseletre, hanem például szentek szobrára, kegyképre való, gyöngyfűzőmunkával készült díszről van szó.

gyögyfőzőnőnek,¹¹⁰ az Nagyságod parancsolatja szerint meg fogja csinálni. Ezzel ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelése alá Nagyságodat. Kismarton, 19. október 1679.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 376.

15. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Lakompak, 1679. október 30.

Isten megáldja édes Húgomasszony kegyelmedet!

Szeretettel vettem kegyelmed levelét, s hogy jobban érzi magát, nagy örömmel értettem. Isten adja elébbi jó egészségét meg kegyelmednek. Én már mostanában nem megyek Kismartony felé, hanem hacsak két hét múlván, mivel feles dolgaim vannak itten. Azomban édes Húgomasszony, mihelyen útra indulhat kegyelmed, kérem, tudósétson, lovakat küldök mindjárt kegyelmedért, azmely alkalomatossággal, hogy Isten kedves, jó egészségben hozza ide, sziből kívánom. Maradván

kegyelmed köteles szolgálója, Atyjafia
Gróf Esterhás Pál m. p.

Lakompak, die 30. Octobris 1679.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 377.

16. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1679. november 8.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta sziből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez levelem által ne udvaroljak, mind penik az Nagyságod jó egészségiről is ne irtekezzem. Kívánom, ez levelem találja szerencsés órában és jó egészségben Nagyságodat. Én is, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára tőrhetőkkippen vagyok. Kívánok Isztentől Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom.

¹¹⁰ gyöngyfűzőnőnek, valószínűleg Anna Barbara Geyerin

Én, édes Nagyságos Uram, ha Nagyságodnak úgy tetszik, inkább csak Kismartonban várom meg Nagyságodat, az még Isten odahozza Nagyságodat. Ez jövő hitem, ha Isten engedi, bémegyek az várban. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Nagyhiflán, 8. november 1679.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 378.

17. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, 1680. március 14.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, szívből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, kibem mit írjon, értem. Igen bálnom, hogy az a rossz horut¹¹¹ mégis Nagyságodon vagyom. Én is miolta Nagyságod elment, mind rosszul voltam az csúz és az nagy katarus miatt,¹¹² de már most, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára egy kevésszi jobban vagyok. Kívánok Istentől Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Én, édes Nagyságos Uram, Nagyságodnak egyib új hírt nem tudok írnya, hanem hogy az szegíny faboritl¹¹³ megdermedt¹¹⁴ még aznab, azmikor Nagyságod elment. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. 14. marci 1680.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 391.

18. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. július 29.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

111 hurut

112 Thököly Éva valamilyen heveny, gyulladós, hurutos (katarus) betegségben szenvedett, melyhez izületi fájdalom (csúz) is társulhatott.

113 Favoritl: valamilyen kedvenc állat, talán kutya neve.

114 meghalt, kimúlt

Az Nagyságod parancsolatja szerint nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak az magam egészségéről s mind penik az több állapotokrúl ne tudósítsak, azki még eddig, Istennek hála, törhetőképpen szolgál. Kívánok Istentől Nagyságod felől is örvendetes híreket hal-lanom. Az Asszon Őnagysága¹¹⁵ is el akar még e híten Lakompakra menni, mivel az a híre, hogy halnak itten az városban, de én el nem mehetek Őnagyságával. Azmint értettem, az kis Ádámkót¹¹⁶ is el akarják vinni magokkal, de ha Nagyságodnak úgy tedszik, talám jobb volna, ha itten maradna énvelem, mivel úgyszem mehetek még most ki Hiflánba.¹¹⁷ Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelésze alá Nagyságodat. Kismarton 29. Juli 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 379.

19. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. augusztus 8.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú élettel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, kiből értem Nagyságodnak egész-ségben való létit, kin tiszta széből örülek s kívánom, hogy az Úr Isten tovább is tartsa meg sok esztendeik szerencsíszen s jó egészségben Nagyságodat. Én es, Istennek hála, még eddik az Nagy-ságod szolgálatjára túrhetőképpen vagyok. Írja Nagyságod, édes Nagyságos Uram, hogy igen sza-porátlan látja Nagyságod az én leveleimet. Nagyságodat kérem alázatosan, megbocsásszon, hogy gyakrabban nem írtam, mivel olyan jó, új hírt, azminimőt akartam volna, nem írhattam, s rosszal szem akartam Nagyságodat búsítani. Hiflánban¹¹⁸ szem igyekezem még két vagy három hítik ki-menni. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelísze alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 8. augusti 1680.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 380.

115 Esterházy Orsolya (1641–1682)

116 Esterházy Ádám (1680–1720)

117 Höflányba

118 Höflányba

20. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. augusztus 12.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, szívből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez levelem által ne udvaroljak és az magam egészségéről ne tudósítsak, azki nem szintin jól szolgál. Akarván azért Nagyságodat, édes Nagyságos Uram, az itt való dolgokról, s mind penik az én hifláni¹¹⁹ utamról is tudósítani, azkit Nagyságodnak bizonyosan meg nem írhatok, mikor köllösszék kimennem. Az Asszon Őnagysága¹²⁰ is itten vagyon még, s talám el szem megyen Őnagysága, mivel az tisztviselők szem akarják eleleszteni [!] innít. Azt is mondják, hogy szok felí volna az költsik, hogyha Őnagysága Lakompakon lanknák, s én itten, kétfelí köllötník költeni. Tartok tőle, hogy Hiflanban is ki ne köldjék a [!] Asszont, hogy ott lakjék addig, azmég én ott leszek. Nagyságodat alázatosan kérem édes Nagyságos Uram, szegítsen Nagyságod tovább is ebben az állapotban. Ha lehetséges, hagyja meg Nagyságod, hogy elvigyék az Asszont innít négy vagy öt hítre, eddig is Isten után minden remínségem csak Nagyságodban volt. Remínlém talám, Nagyságod aztán is fog lekkiszebbik szolgálójának tartani. Azon is kérem alázatosan Nagyságodat, édes Nagyságos Uram, az minémő két kommissziót¹²¹ adott Nagyságod az itt való s az fraknai számtartóra¹²² hagyja meg Nagyságod nékék, hogy hamar megadják, mert avval bíztatnak, hogy köszönnym, ha egynihány hét múlva megadják, én penik magam szem tudom, mikor szökségem lehet reá. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelése alá Nagyságodat. Kismarton, 12. augustus 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tökoly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 381.

21. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. augusztus 18.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat!

119 höflányi

120 Esterházy Orsolya (1641–1682)

121 utasítást

122 Valószínűleg Lorenz Höyer, 1681-ben fraknoi számtartó/tisztartó (Verwalter).

20. kép. Ismeretlen mester: Esterházy Ferenc, 1680. Olaj, vászon

21. kép. Ismeretlen mester: Thököly Katalin, 1692. Olaj, vászon

Az Nagyságod két rendbéli levelét alázatosan vettem, kiben értem Nagyságod Köbczénben¹²³ való jövetelét. Tiszta széből bánom, hogy el nem mehetek az Asszonnyal Önagyságával,¹²⁴ Nagyságodnak nem udvarolhatok. Én, édes Nagyságos Uram, most is mind egy állapotban vagyok, nem tudom, miként adja az Isten tovább. Örömetst egy vagy két hit alatt kimennék Hiflánban¹²⁵ fürödni. Eszterhasz Ferencz Uram is az Asszonnyal¹²⁶ együtt itten voltak, visszajövet is ide akarnak őkegyelmek gyünni. Úgy értettem az Asszontúl, hogy Hiflánban is kimennek fürödni. Nem tudom, hogyha megvárjam-i itten vagy kimenjek addik, amég ide jönnek őkegyelmek. Az gyögyfőzőné¹²⁷ is alázatosan kéré Nagyságodat, hogy ne bánja Nagyságod, ha még egynihány hétik ott lakik az tiszlér¹²⁸

123 Köpcsényben, lásd: Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése, 332–334. levél.

124 Esterházy Orsolya (1641–1682)

125 Höflányban

126 Thököly Katalin (1655–1701)

127 gyöngyfűzőnő, valószínűleg Anna Barbara Geyerin

128 Tischler: asztalos

házánál. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 18. augusztus 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 382.

22. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. augusztus 20.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú élettel áldja meg Nagyságodat, szívből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem mind az pénzzel együtt. Nagyságodnak nem is köllött volna mosztan búsítani magát véle, adja Isten, hogy megszolgálhaszom Nagyságod hozzám való jó akaratját. Én is mostan az Nagyságod szolgálatjára szenvedhető egészségben vagyok. Kívánok Istentől Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 20. augusti 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 383.

23. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. augusztus 26.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú élettel áldja meg Nagyságodat, szívből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édesz Nagyságos Uram, hogy Nagyságodat ez levelem által meg ne látogasszam és az magam egészségéről Nagyságodnak ne tudósítsak, azki most is mind csak egy állapotban vagyok. Kívánok Istentől, ő szent felszígétől Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Az Nagyságod parancsolatja szerint akarván azt is Nagyságodnak tudtára adnom,

hogy ez jövő szerdán vagy csötörteken kiigyekezem Hiflában¹²⁹ minni [!]. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 26. augusti 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 384.

24. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1680. szeptember 17.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, szíből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, kiben mit írjon, értem. Azmi penik édes Nagyságos Uram az én egészségemet [illeti], most is mind csak egy állapotban vagyok, nem is tudom immár, mit köll cselekednem. Az gyögyfőzőnőnek¹³⁰ is megmondtam az Nagyságod parancsolatját. Azt mondja, hogy az Nagyságod parancsolatja szerint meg fogja csinálni, az árát nem akarta megmondani. Azt mondja, meg fog alkudni Nagyságoddal. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Datum Nagy Hiflán, 17. szeptember 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 385.

25. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1680. október 2.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, széből kívánom!

Az Nagyságod két rendbéli levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, kiben értem Nagyságod beteges állapotját, kin tiszta széből törüdem. Kívánom, hogy az Úr Isten adja meg előbbeni jó egészségét Nagyságodnak. Én is immár, Istennek lígyen hála, az Nagyságod szolgálátjára jobban

129 Höflányba

130 gyöngyfűzőnőnek, valószínűleg Anna Barbara Geyerinnek

vagyok. Kívánok Istentől Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Azon líszek, elvígezvín itten fördőmet, hogy egy hét múlva bémehesszek Kis martonban. Isten hozza Nagyságodat hová hamarább szerencsíszen, jó egészségben vissza. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelésze alá Nagyságodat. Nagy Hiflán, 2. október 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 386.

26. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. október 17.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta szívből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez alázatos levelem által nem udvaroljak, mind penik az magam egészségéről Nagyságodnak ne tudósítsak, azki máskíppen, Istennek hála, túrhetőképpen volna, csakhogy az negyednap hidek miatt egy kevéssé bágyadt állapottal vagyok. Írt volt Nagyságod, édes Nagyságos Uram, hogy az hintót el fogja Nagyságod érettem köldeni, de még moszt egy hítik el nem mehetek, hanem azután valamikor Nagyságod fogja parancsolni, mindenkor kíz lészek az Nagyságod szolgálójára. Ezek utánan [!] ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelésze alá Nagyságodat. Dátum Kismar[ton], 17. október 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 387.

27. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. október 29.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, melyből értem Nagyságod beteges állapotját. Kívánom, hogy az Isten adja előbbeni jó egészségét meg Nagyságodnak. Írja Nagy-

ságod édes Nagyságos Uram, hogy Szent Márton-nap¹³¹ után által igyekezik Nagyságod jönni, tiszta szíből akarnám, ha Isten Nagyságodat által hozná. Én is, ha Nagyságod parancsolá, addik csak itten maradok. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelíse alá Nagyságod. Kismarton, 29. október 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 388.

28. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1680. november 1.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászival áldja meg Nagyságodat, tiszta szíből kívánom!

Az Nagyságod levelét édesz Nagyságos Uram alázatosan vettem, tiszta szíből bánom az Nagyságod beteges állapotját. Ha lehetsíges volna, Istennek úgy tetszenék, örömet magamra vállalnám az Nagyságod nyavalyáját, csak használhatnék Nagyságodnak víle. Én esz, az Nagyságod szolgálátjára, egy kevészí jobban vagyok, de még most szem hagyott az hidek ippen el, de mígis nincsen immár olyan igen rajtam. Értettem édes Nagyságos Uram az Nagyságod leveléből Révai Pální¹³² Asszonyom dolgát. Nem kétlem, nagy oka lehet annak, hogy elment az Urátúl, s azt még jobban fogja bánni, hogy odament, s nem mászhova, de őnéki is szegínnek talám jobb remínszége lehetett ott, mint mászott lett volna. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelíse alá Nagyságodat. Kismarton, 1. november 1680.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 389.

29. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. április 13.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, szíből kívánom!

131 november 11.

132 Révay Pálné Lusinszky Klára

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem mind az atlaccal¹³³ együtt, arra érdemetlen vagyok, hogy Nagyságod olyan hamar buszította magát víle. Én is most, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára tűrhetőkippen vagyok. Kívánok Istentől Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom, csak az Isten Nagyságodat hamar hozná vissza, úgy tedszik, van immár egy húnapja, hogy elment Nagyságod. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 13. április 1681.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 392.

30. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. április 23.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, szívből kívánom!

Az Nagyságod ez minapiban köldett levelét nagy alázatosan vettem, kire hogy eddig is választ nem adtam, Nagyságodtól alázatosan bocsánatot várok. Mivel az egészségem nem engedte, mert jobbára mint feködtem, nem is igen járhattam, de már most mígis, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára egy kevészé jobban érzem magamot. Kívánok Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Tiszta széből örülék rajta, hogy az Isten meghozza Nagyságodat. Kívánom, hogy az Úr Isten adja jó egészségben látnom Nagyságodat. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 23. április 1681.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 393.

31. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. április 27.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, széből kívánom!

133 atlasz: finom selyemszövet

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram ezen alkalmatosszággal, hogy Nagyságodnak ez levelem által ne udvaroljak, és az magam egészségéről ne tudósztékak, azki most, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára törhetőképpen vagyom. Kívánok Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 27. április 1681.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 394.

32. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, 1681. május 5.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó egészséggel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Ezen alkalmatosszággal nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez levelem által ne udvaroljak és az Nagyságod jó egészségéről is ne értekezzem. Kívánom, ez levelem találja szerencsés órában és jó egészségben Nagyságodat. Én es most az Nagyságod szolgálatjára szenvedhető egészségben vagyok. Nem tudom édes Nagyságos Uram, hogyha hallota-i Nagyságod az Asszony Inagysága kiskutyájának az veszedelmét,¹³⁴ kiért elik nagy keszerőségben is volt az nap Őnagysága, de azután nem igen törüdt rajta. Úgy értettem, hogy Nagyságod mást akar venni,¹³⁵ de ha Nagyságodnak úgy tetszenék, talám jobb volna, ha nem venne Nagyságod, mert szokkal jobb azóta, mióta az nincsen.¹³⁶ Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. 5. május 1681.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 390.

134 Esterházy Orsolya (1641–1682) Pikulina nevű kiskutyája elpusztult. Lásd: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 345. levél.

135 másikat, vagyis új kutyát

136 Esterházy Pál mégis megvette az új kiskutyát, Perlit, lásd: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 346. levél

33. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. június 11.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodat ez levelem által meg ne látogassam, és az Nagyságod egészségéről ne értekezsem. Kívánom, ez levelem találja szerencsis órában és jó egészségben Nagyságodat. Én is édes Nagyságos Uram mind beteges állapottal vagyok az hideklelés miatt. Az szegíny vín gyógyfőzőné¹³⁷ is megholt, cak másfél nap feködt betegen. Elék nehezen eszik szegínek halála, nem is tudom, mit köll cselekednem, mert ő mégis bízott szegíny, de most már szenki nincsen, azki csak nyavalyámban is valami jót tegyen. Igazán mondta Nagyságod édes Nagyságos Uram, hogy még örömet volnék ott Szopronban,¹³⁸ ha lehetne. Adná az Isten, bárcsak egy vagy két nap lehetnék ott, talám hamarébb meggyógyulnék, de így csak az Isten tudja, ha látom-i többül Nagyságodat. Bárcsak egynihány szót szólhatník Nagyságoddal! Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 11. iunii 1681.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 395.

34. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. június 21.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak, mint kegyelmes Uramnak. Isten minden üdvesszéges, szent áldászival áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez alázatos levelem által ne udvaroljak, mind penik az Nagyságod jó egészségéről ne értekezsem. Kívánom, hogy az Úr Isten tartsa meg Nagyságodat ebben az miltószágban, ebben az tisztben szok számos esztendőkkik szerencsiszen, s jó egészségben szok szegény árvák szerencsiére [!], s az többiközött az enyimre is.¹³⁹ Nagyságodat kérem megbocsásson, hogy evvel buszétom. Kérem alázatosan Nagyságodat, édes szép Nagyságos Uram, ne tartson Nagyságod ellent benne, ha egynihán nap ott alatt lések az apáca asszonyoknál. Ha penik Nagyságodnak ez nem tetszik, tudom, hogy Nagyságod az Asz-

137 Anna Barbara Geyerin gyöngyfűzőné halálát Esterházy Orsolya is említi. Lásd: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 352. levél.

138 A soproni országgyűlésen, amelyen 1681. június 13-án Esterházy Pált a Magyar Királyság nádorává választották.

139 Esterházy Pál nádorrá választásához gratulál.

szont¹⁴⁰ oda nem viteti. Bárcsak a Nénémasszonhoz¹⁴¹ mehetnék egy vagy két hitre, mivel úgyis ajánlotta őkegyelme magát, mert csaknem kétségekben eszem immár itten. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat. Nagyságodnak, mint kegyelmes Uramnak

lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 21. iuni 1681.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 396.

35. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 3.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod parancsolatja szerint nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez alázatos levelem által ne udvaroljak, és az magam egészségéről ne tudósítsak, azki nem szinte jól szolgál. Azmiatt az rossz hideklelés miatt úgy látom, mindenkor elviszi Nagyságod az én egészségemet magával. Mi is megjártuk Nénémasszonnyal¹⁴² az béczi utat, de valóban meg is csaltuk volt magunkot, mivel Nagyságod megparancsolta vót, hogy az taligás szekír elgyőjjen velünk, s arra nézve miér korán felköltönk, hogy aznap ott fenn lehesszönk. Azonban az szekír még Nagyságoddal ment el Szopronban, kire nézve szokáik köllött várakoznunk, még más szekeret hoztak. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat. Költ Kismarton, 3. november 1681.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 397.

140 Esterházy Orsolya (1641–1682)

141 Thököly Katalin (1655–1701) vagy Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

142 Thököly Katalin (1655–1701) vagy Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

36. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 7.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta szébből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem. Tiszta szébből örülek az Nagyságod jó egészségin, kívánom, hogy az Úr Isten tovább is tartsa meg Nagyságodat ebben az jó egészségben. Írja Nagyságod, édes Nagyságos Uram, hogy az Asszonyért Őnagyságáért el fog Nagyságod köldeni,¹⁴³ de ha Nagyságodnak úgy tetszenék, talám jobb volna, ha még egy vagy kettő hétik itten maradna Őnagysága. Mivel Nagyságodnak is csak alkalmatlanságára volna, ottan nem is nyükhathnék Nagyságod miatta, itt is csak jár éjjel, nem is igen aluszik, de másképpen nem panaszol most Őnagysága, hogy valami nyavalyája volna. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 7. november 1681.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 398.

37. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 12.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta szébből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem. Értettem tovább is az gyöngyfűzőnétől az Nagyságod izenetit, kit ha Nagyságod úgy parancsol, én kiesz vagyok az Nagyságod parancsolatjára odamennem,¹⁴⁴ mivel úgyszem szolgál itten az egészségem, alik várnám, hogy láthatnám Nagyságodat. Úgy hallom, az Nénémasszon¹⁴⁵ megint az vászárra Béczben igyekezik menni, s így őkegyelmivel megint visszagyöhetnék. Nagyságodat kérem alázatosan, tudósztésion, mihez tartsam magamot, mert ha tudnám, hogy Nagyságodnak nem tetszik az én odavaló

143 Esterházy Orsolya (1641–1682), ehhez lásd: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 354–355. levél.

144 gyöngyfűzőnő révén Sopronból kapott üzenetet a nádorválasztó országgyűlésen tartózkodó Esterházytól. vö *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 354–356. levél.

145 Thököly Katalin (1655–1701) vagy Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

menetelem, kisébb volnék még tovább is ittem maradni. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat. Kismarton, 12. november 1681.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 399.

38. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 14.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem. Azmi penik az én egészségemet illeti, most is csak úgy vagyom, s talám nem is hagy el addik az a rossz hideg, azmég oda nem mehetek. Nagyságodnak kötelességem szerént nem udvarolhatok, csak az Úr Isten Nagyságodat tartsa meg jó egészségben. Inkább elszenvedem magamon az álmomban is, örömet adnék Nagyságodnak, ha lehetne. Nagyságodat édes Nagyságos Uram az Istenért kérem, ne gondolkodjék s ne törüdjék annyit, az is az oka, hogy nem alhatik Nagyságod, csak az egészségében téssen Nagyságod kárt véle, az Isten ő szent felsége minden dolgaiban megszegíti Nagyságodat. Azmi penik az én oda való menetelemet illeti, akkor léssen, azmikor Nagyságod fogja parancsolni. Én az jövő híten is elmehetek, ha Nagyságod parancolja. Az iskatulyát¹⁴⁶ igen nagy alázatosan vettem Nagyságodtól. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 14. november 1681.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 400.

39. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 17.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

¹⁴⁶ skatulyát, dobozát

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem, kibem értem annak az nagy embernek ide való jövetelét,¹⁴⁷ kitől magam is tartanék, ha másképpen volnék, hogy meg ne csudáljam, de ilyen formán nem tartok tőle, mivel magam szem növök már többet. Írja Nagyságod, édes Nagyságos Uram, hogy az Asszont Őnagyságát¹⁴⁸ odaviteti Nagyságod. Kérem az Istenért Nagyságodat, édes szép Nagyságos Uram, Nagyságod magának ne csináljon énmiattam galibát¹⁴⁹ s nyükhatatlanszágot, mert tudom, ha az Asszon odamegyen, Nagyságod nem fog nyukhatni, csak nyavalyát szerez Nagyságod magának vüle, azkit az Isten ne adjon, s inkápp énreám adja azt a nyavalyát. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat. Kismarton, 17. november 1681.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 401.

40. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 21.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem, kibem érttem Nagyságodnak idevaló jövetelét. Adná az Isten, hogy Nagyságod egyszer idejönne, örömet is látnánk, ha Isten Nagyságodat idehozná, de látva hiszem, hogy Nagyságod még most ide jöhessen, mivel ott is szok dolgai vadnak Nagyságodnak. Én, édes Nagyságos Uram, most is mind csak beteges állapottal vagyok. Egyibaránt nem is csuda, mivel csak magam vagyok, szokszor elunom magamot, csak gondolkodom, szenki nincsen, azki megvigasztalna. Elhittem édes Nagyságos Uram, Nagyságod is megunja ottan magát, volna talám Nagyságodnak is szokszége az vigasztalásra. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarto[n], 21. november 1681.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 402.

147 Esterházy Pál az óriásról feleségének, Esterházy Orsolyának is írt Sopronból, november 17-én. Lásd: *Esterházy Pál és Esterházy Orsolya levelezése*, 356. levél: „Ím, egy Óriás megyen Kismartont nézni. Mivel már itt eleget láttunk rajta, nem árt, ha magad is megnézed.”

148 Esterházy Orsolya (1641–1682)

149 gondot

41. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 27.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Édes Nagyságos Uram, az alkalmatosságom adatván nem akartam elmúlatni, hogy Nagyságodnak ez levelem által ne udvaroljak és eccersmint egészsége felől is ne értekezsem. Én es most, Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára egy kevésé jobban vagyok, melyet Istentől Nagyságodnak is kívánok megadatni. Kérem is alázatosan Nagyságodat, hogy miltóztassék maga egészsége felől is tudósétani, melyről minden örvendetes híreket kívánok hallani. Ezen is kérem alázatosan Nagyságodat, édes Nagyságos Uram, ha Nagyságodnak ellenére nem volna, hogy az másék héten egyék nap odamehetnék az Nénémasszonyhoz,¹⁵⁰ mivel igen eluntam már itten magamot. Elvárom édes Nagyságos Uram az Nagyságod jó válaszát. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 27. november 1681.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 403.

42. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. november 28.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Édes Nagyságos Uram, az Nagyságod levelét nagy alázatosan vettem mind az ajándékkal együtt. Adja Isten, hogy megszolgá[l]hassam az Nagyságod hozzám való jóakarátját. Értettem az Nagyságod leveléből Nagyságod beteges állapotját, kin tiszta széből törüdem. Kívánom, hogy az Úr Isten adja előbbi jó egészségét meg Nagyságodnak. Értettem édes Nagyságos Uram az gyógyfőzőnétől¹⁵¹ az Nagyságod panaszát, hogy olyan ritkán írok. Nagyságodtól alázatosan bocsánatot várok, mivel én azt tartom, hogy úgyis gyakran búsétom Nagyságodat írásommal. Azt is értettem, hogy Nagyságod ide szándíkozik jünni, ki ha meg nem lehetne, mégis kérem alázatosan Nagyságodat, ne nehezteljen, hogy én odamenjek, mivel úgy tedszik, van már esztendeje, hogy nem láttam Nagysá-

¹⁵⁰ Thököly Katalin (1655–1701) vagy Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)
¹⁵¹ gyógyfűzőnő, valószínűleg Polixenia Margaretha Benatullin

godat, magam szem tudom, mit köll immár cselekednem. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 28. november 1681.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 404.

43. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1681. december 1.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvességes, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Édes Nagyságos Uram, az Nagyságod levelét igen nagy alázatosan vettem. Nagy örömmel is értetem, hogy egyszer még láthatom Nagyságodat. Adja Isten, lásszam kedves egészségben Nagyságodat. Értetem édes Nagyságos Uram az Nagyságod parancsolatját, hogy az gyögyfőzőní¹⁵² odamenjen. Azt gondolom, eddig is ottan vagyon, mivel Draskovicní Asszonyom¹⁵³ köldett tegnap kocsit érte, nem tudom, miért. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 1. december 1681.

[Külön kis cédulán:]

P. S. Az dajka is könyöreg, hogy kérjem Nagyságodat, hogy odamehessen az gyermekkel,¹⁵⁴ mivel csak ippen maga maradna itten, szok alkalmatlansággal volna.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 405.

152 gyöngyfűzőnő

153 Nádasdy Krisztina (1646–1682), Draskovich Miklós országbíró felesége vagy Nádasdy Mária Magdolna (1647–?), Draskovich János főudvarmester felesége.

154 Talán az 1680-ban született Esterházy Ádámra utal.

44. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. április 22.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú élettel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Ezen alkalmatosságom adatván nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez alázatos levem [!] által ne udvaroljak, mint penik az Nagyságod jó egészségéről ne értekezem, kiről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Kírem is alázatosan Nagyságodat, ne nehezteljen az maga egészségéről tudósétani. Én es még eddik, az Nagyságod szolgálatjára, törhetőképpen vagyok, melyet Istentől Nagyságodnak is kívánok megadatni. Ím, édes Nagyságos Uram, egynehán szem klárist köldettem mustrának,¹⁵⁵ hogy jobban meg tudják venni, mert ha igen kicsin volna szem [az sem] lenne jó, s több is menne reá. Nagyságodat kérem alázatosan, megbocsásson, hogy evvel is búsítom, mert bistombúl¹⁵⁶ cselekeszem. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelése alá Nagyságodat. Kismarton, 22. április 1682.

Nagyságodnak lekkisebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 406.

45. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. április 29.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvességes, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nagy alázatosan vettem édes Nagyságos Uram az Nagyságod levelét, kiben értem az Nagyságod szok alkalmatlanságait. Kivinnám [!]¹⁵⁷ magam is tiszta széből, ha ottan is szolgálhatnék kötelességem szerint Nagyságodnak, de az most nem lehet, hanem itten imádkozom Nagyságodért, hogy Isten ő szent felsége szegítse ki minden galibáibúl¹⁵⁸ Nagyságodat. Boldog Asszonnál is volt emlékezetben Nagyságod. Nálunk pinteken, ha Isten engedi, az Nagyságod engedelmeiből ki akarok Hiflában¹⁵⁹ menni. Az kesztyőket igen nagy alázatosan vettem Nagyságodtól, adja Isten, hogy

155 korallból készült gyöngyszemeket küldetett megtekintésre, mintának

156 bizodalommal, kegyelmed iránti bizalommal

157 kívánnám

158 bajaiból, gondjaiból

159 Höflányban

megszolgálhatom az Nagyságod hozzám való jó akaratját. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Kismarton, 29. április 1682.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 407.

46. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1682. május 3.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden üdvességes, szent áldászival áldja meg Nagyságodat, tiszta szívből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram, nagy alázatosan vettem, melyben mit írjon, értem. Igen akarnám édes Nagyságos Uram magam is, hogy ha Isten visszahozná Nagyságodat, szólhatnék Nagyságoddal, mivel itt is vannak új hírek, Nagyságod elgondolhatja, micsoda. Írja Nagyságod, édes Nagyságos Uram, hogy minimő nagy gyötrődésben vagyok Nagyságod. Az Istenért kérem Nagyságodat, édes szerelmes Nagyságos Uram, ne búsúljon Nagyságod, az Isten ő szent felszige kiszegíti minden galibáiból¹⁶⁰ Nagyságodat s megvigasztalja Nagyságod szomorú szívét. Én is most, Istennek hála, az szolgálatajára törhetőkippen vagyok, melyet Istentől Nagyságodnak is kívánok megadatni. Nagyságodat kérem alázatosan, tudósítson, mikor gyün Nagyságod vissza, mivel csak alik várom, hogy láthatnám Nagyságodat. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. Nagy Hiflán, 3. mai 1682.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 408.

47. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1682. május 5.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

¹⁶⁰ bajaiból, gondjaiból

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem, s melyből elik keszerves szívvel értettem, hogy Nagyságod az önnepekre¹⁶¹ sem gyön vissza, kin bizon igen törüdem;¹⁶² s ha szabad volna, magam is örömet utána mennék Nagyságodnak, mert már úgy tedszik, van fiz [!]¹⁶³ esztendeje, hogy nem láttam Nagyságodat. Magam szem tudom, mit köll cselekednem, úgy elunom itten magamot. Értettem édes Nagyságos Uram az Nagyságod leveléből Nagyságod jó egészségét, kin tiszta széből örölek. Kívánom, hogy az Úr Isten tovább is tartsa meg Nagyságodat jó egészségben. Írja Nagyságod, édes Nagyságos Uram, hogy az matériát s mint penik az több vászár-
lást megvette Nagyságod, alázatosan meg szolgálom az Nagyságod hozzám való kegyelmességét. Nagyságodat kérem alázatosan, ha még tovább való készése léssen Nagyságodnak, ne nehezteljen az kalárist¹⁶⁴ elköldeni, addik el kiszétenim [!]. Itten, édes Nagyságos Uram, az a híre, hogy őfelsége¹⁶⁵ az fejdelem [!] Asszont¹⁶⁶ akarja Nagyságodnak adni, hogy az én bátyám el ne vehesse,¹⁶⁷ mert nagy kárára volna őfelségének, ha ő elvenni. Ezt is akartam Nagyságodnak tudtára adnom, hogy az szerecsen asszonnyal nem tudom, mit köllösszék cselekednem, mivel most is mind csak rosszul vagyom, ha szin[n]te egy vagy két nap jobban vagyom is. Ha valamiért megharagszék, még egynihan napik fekszik, utána szemmi hasznát nem vehetem. Attúl isz tartok, hogy itten meg ne haljon. A minap is csaknem megholt, szemmit nem kezdhettek víle. Nagyságodat kérem alázatosan, édesz Nagyságos Uram, vitesszen¹⁶⁸ Nagyságod egy fekete legyezőt. Nagyságod az Istenért megbocsásszon, hogy ilyen bízvást merem Nagyságodat búsítani. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá Nagyságodat. 5. mai, Nagy Hiflan, 1682.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

P. S. Nagyságodat kérem alázatosan, megbocsásszon, hogy ilyen rútul írtam, mert igen sziettem víle.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 409.

161 Pünkösöd, ebben az évben május 17.

162 törődöm, kesergek

163 tíz

164 kaláris: itt valószínűleg korallszemek, korallból készült gyöngyök értelemben

165 I. Lipót (1657–1705)

166 Zrínyi Ilona (1650 k.–1703)

167 Thököly Imre (1657–1705): a házasság végül a bécsi udvar engedélyével létrejött, 1682. június 5-én Munkács városában feleségül vette Zrínyi Ilonát.

168 vetessen

48. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1682. május 6.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak, édes Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, szívből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, melyben írja Nagyságod, hogyha vettem-i az Nagyságod levelét, azkit az kalpergi¹⁶⁹ útjáról írt Nagyságod, kirúl Nagyságodtól alázatosan bocsánatot várok, hogy arra választot nem adtam, mert erről az dologról elfelejtkeztem volt, mikor Nagyságodnak erre az levilre választot adtam. Azmi penik azt a szegín árvákat illeti, ha Nagyságod fogja parancsolni az gyógyfőzőni¹⁷⁰ megkeresi őket. Talám azért nem akarták előhozni, hogy nem ösmerték Nagyságodat. Azt tudták, hogy Nagyságod szemmit szem tud felőlek. Azmi penik édes lelkem, Nagyságos Uram, az új híreket illeti, nem az, azkit Nagyságod gondol, hogy úgy volna, azmind azelőtt itt lítemben volt, hanem csak az rossz embereknek az ő énreám való érédsgök,¹⁷¹ lekfőképpen penik az Kiri apáca Asszonnak,¹⁷² ha lehetne, egy kalán vízben talám megölne. Fél attúl, hogy önálnál nagyobb asszon ne legyenek, de remínlém, hogy az Isten nem szegíti reá. Nagyságodat az Istenért kérem, édes szép Nagyságos Uram, ha lehetsíges, bárcsak az innepekre¹⁷³ gyöjjen el Nagyságod. Igen szomorú innepünk liszen, ha Nagyságod itthon nem lesz. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tökoly Eva m. p.

6. mai 1682. Nagy Hiflán

P. S. Az vice-porkoláb¹⁷⁴ is kért, hogy kérjem alázatosan Nagyságodat, hogy Nagyságod el ne felejtkezzék arról, azkire Kismartonban kértem Nagyságodat.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 410.

169 Kahlenberg, ma Bécs része

170 gyöngyfűző

171 irigységek

172 Esterházy Krisztina (1663–1728), Jozefa néven Ágoston-rendi apáca

173 Pünkösöd, május 17.

174 porkoláb: várnagy, várparancsnok, a vár személyzetének vezetője

49. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1682. május 8.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden ödvesszéges, szent áldászéval áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Ezen alkalmatosságom adatván nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez alázatos levelem által ne udvaroljak és az magam egészségéről is ne tudósítsak, azki nem szintin jól szolgál, de remínlém, hogy az Isten jobban adja az Nagyságod szolgálataira. Kívánom édes Nagyságos Uram, hogy az Isten ő szent felsége csak Nagyságodnak adjon jó egészséget s hosszú életet. Kérem alázatosan Nagyságodat, édes szép Nagyságos Uram, tudósítson Nagyságod, mikor gyün Nagyságod vissza. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Nagy Hiflán, 8. mai 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 411.

50. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Nagyhöflány, 1682. május 10.

Alázatos szolgálatomat ajánlom, édes Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodat ez alázatos levelem által meg ne látogasszam, mind penik az itt való állapotokról Nagyságodnak ne tudósítsak. Adná az Isten édes Nagyságos Uram, bárcsak egy vagy két nap lehetne Nagyságod itten. Látná Nagyságod, mit cselekszik ez a kevés fejércselíd itten, avval írnék bi,¹⁷⁵ ha még annyin volnának is. Én, édes lelkem Nagyságos Uram, nem tudom, mit köll vélek cselekednem, csak az Isten Nagyságodat hozná hamar vissza. Még az magam nímet leánya is úgy truccol¹⁷⁶ velem, azmint maga akarja, s ha valamit szólok néké, csak azt mondja, hogy ő nem marad itten. Ő szem rosszabb, mind az több leányok voltak, egyik az másziktúl megtanulja az rosszszágot, magam szem kívánom édes Nagyságos Uram erővel tartani, mert úgyszem tenne szemmi jót. Én, édes Nagyságos Uram, elég búban vagyok itten köztek, mert mindenik asszon¹⁷⁷ akar lenni. Azt akarnám, hogy inkább nem tudom

¹⁷⁵ azzal érnék be

¹⁷⁶ ellenkezik

¹⁷⁷ nagyasszony, úrnő

22. kép. Ismeretlen mester: Thököly Éva, 1680-as évek. Kréta

volnék csak itten, ne kellenék köztek lennem. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Nagy Hiflán, 10. mai 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 412.

51. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. május 15.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram az matériával, mind penik az csipkivel együtt nagy alázatosan vettem. Azon lések, hogy ho[vá] hamarabb hozzákezdjek, de az aranyfonál talám nem lesz elég szinyornak,¹⁷⁸ mert csak egy motringot¹⁷⁹ hoztak. Értettem édes Nagyságos Uram az Nagyságod leveléből az szegíny Draskovicz Miklósní¹⁸⁰ halálát, kit az Nagyságod parancsolatja szerint mindjárt megizentem az barátoknak s mind penik az apácáknak,¹⁸¹ hogy miszéket mondjanak s imádkozzanak is érette. Magam is örömet elmennék az apácákhoz, de látja Isten, nem bíztathatom magamot reá, mivel nem csak böcsöletem ellen, de még életemre is örömet járna, ha lehetne. Ha Isten Nagyságodat visszahozza, megbeszélem Nagyságodnak [!], miben van az dolok. Az gyógyfőzőnétől megizentem volna Nagyságodnak, de még akkor magam szem tudtam úgy, amint most tudom, de Nagyságod szemmit se törődjék rajta. Hiszem az én Istenemet, [ha] nem szegíti reá, Nagyságod is tehet róla. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

15. Mai, Kismarton, 1682.

Édes Nagyságos Uram, az apácák ide köldtek ma, hívattak, hogy holnap odamenjek hozzájuk ebédre. De bánám, ha az bőremmel köllőtnék megfizetnem,¹⁸² talám nem szolgálhatnék többet Nagyságodnak.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 413.

52. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. május 19.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak, édes Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem. Elég nagy keszerves szévvél értettem édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságod csak az mászék¹⁸³ héten gyön, még azt is csak látva hiszem. Alik várnám édes Nagyságos Uram, hogy láthatnám Nagyságodat, mivel magam is nem igen jó egészségben vagyok. Kívánok Nagyságod felől minden jó, örvendetes híreket hallanom. Azmi penik az aranyfonalat illeti, Nagyságodat alázatosan kérem, megbocsásson, hogy

178 zsinórnak

179 motring: összefogott, egybekötött és feltekert (fonal)szálak

180 Nádasdy Krisztina (1646–1682)

181 a kismartoni ferenceseknek és az Ágoston-rendi kanonisszáknak

182 megfizetnem: Utalás Esterházy Krisztinával (Kiri apácával) való ellentétére, lásd a 48. levelet.

183 másik

annyival búsztatom, még két vagy három motrink¹⁸⁴ reá megyen. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Kismarton, 19. mai 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 414.

53. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. május 24.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak, édes Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúltani édes Nagyságos Uram, mivel magam még ki tudja, mikor szem láthatom Nagyságodat, hogy ez alázatos levelem által ne udvaroljak Nagyságodnak. Kívánom, hogy ez levelem találja szerencsés órában és jó egészségben Nagyságodat. Én es az Nagyságod szolgálatjára egy kevészé jobban vagyok. Kívánok Nagyságod felől is minden örvendetes híreket hallanom, alik várnám, édes szép Nagyságos Uram, hogy szólhatnék Nagyságoddal, csak elcsudálkozik Nagyságod, ha meghallja ezt a szok új hírt. Nem tudom, ha elhiggyem-i, itten azt hallottam, hogy talám Szent Mihál-napik¹⁸⁵ szem gyön el Nagyságod. Az elik rossz hír volna énnékem, most is alig várom, hogy láthasszam Nagyságodat. Az gyógyfőzőné¹⁸⁶ is kért, hogy írja meg Nagyságod, ha Nagyságodnak úgy tedszik, az Boldog Asszon könteszének való atlatoc¹⁸⁷ elköldení Nagyságod, mivel az varrász kész már reá.¹⁸⁸ Ezzel maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

24. mai 1682. Kismarton

Éppen csak most hozták az Nagyságod levelét, kiben írja Nagyságod Draskovicz Jánosné¹⁸⁹ otlétit. Elhittem édes Nagyságos Uram, eleget vagyok az ő elméjében, s tudom, hogy nem is kívánná azt, azkit Nagyságod maga is jól tud; de ha az Istennek úgy tedszik, ők ellent nem álhatnak ellene. Itt és¹⁹⁰ édes Nagyságos Uram elég embernek vagyok az nyelvin, eleget félnek is tőle. Elhittem édes

184 motring: összefogott, egybekötött és feltekert (fonal)szálak

185 szeptember 29-ig

186 gyöngyfűző

187 atlasz: finom selyemszövet

188 a (gyöngy)varrás kész van már rá

189 Nádasdy Mária Magdolna (1647-?)

190 is

Nagyságos Uram, Nagyságodnak is elég galibája¹⁹¹ vagy on ottan, de Isten ő szent fölszége kiszegéti Nagyságodat belőle, csak az Isten hozná hamar vissza Nagyságodat, ha lehetséges volna. Magam is örömetst felmennék az Nagyságod szolgálatjára, de nem látom módját, hogy felmehegnék. Az emberekre nézve, Nagyságodat az Istenért kérem, édes lelkem, Nagyságos Uram, ne higgye Nagyságod, ha énfelőlem valamit hall, mert az szok rossz ember eleget mondhat.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 416.

54. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. május 26.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak, édes Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta szíből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem. Értettem az Nagyságod hetfőn idevaló jövetelét, kin tiszta széből örölek. Kívánom, hogy az Isten ő szent felszége hozza kedves s jó egészségben Nagyságodat vissza. Nem tudom édes Nagyságos Uram, ha kezéhez jutott-i Nagyságodnak, ez elmúlt napokban is köldtem egy levelet, kit az Balog vitt el, kiben írtam Nagyságodnak az magam egészségéről, hogy Istennek hála, az Nagyságod szolgálatjára jobban vagy on. Az aranyfonalat igen nagy alázatosan vettem, adja Isten, hogy megszolgálhasz am az Nagyságod hozzám való jóakarátját. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tökoly Eva m. p.

26. mai, Kismarton, 1682.

Tiszta széből bánom édes Nagyságos Uram Nagyságod betegeszkedésit, s ha lehe[t]ne, örömetst magamra vállalnám. Nagyságodat az Istenért kirem, édes Nagyságos Uram, viszeljen az maga egészségére jól gondot, hogy az szok orvosszak valahogy többet ne ártson Nagyságodnak. Azmi penik édes Nagyságos Uram az atlacot¹⁹² illeti, megmértök, nyolc réf megyen mindenestől az köntöskékre.¹⁹³ Az szuperlatokra¹⁹⁴ ím elköldtem az mértéket¹⁹⁵ is.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 417.

191 gondja, baja

192 atlasz: finom selyemszövet

193 köntöskékre – A bécsi rőf 77,8 cm hosszú volt, összesen tehát 6,22 m kelmét jelent.

194 szuperlat: a mennyezetes ágy felső, az ágyszerkezetre függesztett drapériája

195 mértéket

55. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. május 30.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Ezen alkalmatossággal is nem akartam elmúlatni édes lelkem, Nagyságos Uram, hogy Nagyságodat ez alázatos levelem által meg ne látogasszam. Elék keszerves szévvvel hallottam, hogy Nagyságod még most szem gyön meg. Nem is tudom édes Nagyságos Uram, mit köll cselekednem, ha Nagyságod még szokáik el nem gyön. Magamnak szem tudok tanácsot adni, úgy törtínhetik, talám nem is látom többől¹⁹⁶ Nagyságodat. Ím, az gyögyfőzőnét¹⁹⁷ felköldtem, Nagyságod bővebben végére mehet az több dolgoknak. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában magamot, s maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tökoly Eva m. p.

Kismarton, 30. mai 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 418.

56. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1682. május (?)]¹⁹⁸

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta szíből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram az matériával s mint az több partikával¹⁹⁹ együtt nagy alázatosan vettem. Adja Isten, hogy megszolgálhasszam Nagyságod hozzám való jó akaratját. Az Nagyságod parancsolatja szerint első alkalmatossággal felköldem az gyögyfőzőnét,²⁰⁰ azmi penik az apácákot s mind az több dolgokat illeti, őáltala bővebben izenek Nagyságodnak. Ez jövő kedden

196 többet

197 gyöngyfűzőnőt

198 Az 51. és 52. levél alapján datálható.

199 portékával, holmival

200 gyöngyfűzőnőt

vagy szerdán ín is bimegyek Kismartonba, ottan elvárom Nagyságodat. Kívánom, hogy láthataszam kedves, jó egészségben hová hamarább Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 415.

57. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Kismarton (?)], 1682. június 1.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, s jó, egészséges, hosszú élettel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram alázatosan vettem, melben értem talám én reám is való neheztelését, kin nem tudok eleget csudálkozni, hogy Nagyságod minden rossz embernek elhiszé az szavát, kit csak az nagy éregységből cselekesznek. Azmi penik az gyögyfőzőnét²⁰¹ életi, én eleget szólottam néki. Nagyságodat az Istenért kireti, hogy csak egy embert mutasson az, aki Nagyságodnak ezt mondotta, hogy ő az én házasságom felől szólott volna, édes Nagyságos Uram. Nem is volna esze néké, ha azt beszélné, mert azt csak az jó Isten tudja, ha lesz-é abbúl valami vagy szemmi szem. De azt magam is tudom, miolta Nagyságod elment, csak kétszer szem volt az városban, mindenkor itt fenn dolgozott mellettem. Tudom, őérettek többet nem köztek,²⁰² mindha ők itt nem lesznek. Én, édes Nagyságos Uram, megmondottam néké, hogy hazamenjen, mind penik az mászéknek, hogy fel ne gyöjjen, azmindhogy el is ment. Holmi munkát itt is köllett hadni, hogy el nem vígezhetette. Édes Nagyságos Uram, Isten ne adja, hogy Nagyságod ellen itt kívánjam tartani nemcsak őted, de ha Nagyságod parancsolja, magam is kíz vagyok innít elmennem, mert úgyis tudom, hogy azkit tudnak, hogy énnékem jómot kívánja, azon vadnak, hogy azt elveszesszék. Csak az Isten Nagyságodat adná még eccer látnom. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

1. iuni 1682.

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Tököly Eva m. p.

201 gyöngyfűzőnöt
202 küzdök

P. S. Nagyságodat az Istenért kérem, édes Nagyságos Uram, ha lehetséges, bárcsak egy napra gyöjjen el Nagyságod, mert magam szem tudom, mit köll már cselekednem, mivel csak magam vagyok itten. Nem volna csuda, ha kétszégben eszném és.²⁰³

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 419.

58. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. június 5.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem. Értettem az gyögyfőzőnőtől²⁰⁴ az Nagyságod parancsolatját, hogy az apácákhoz alámenjek, kit el nem akartam múlatni. Noha nem volt szándíkomban, de mégis tegnap alámentem, s eleget is beszéltem az Kiri kisaszszonnyal.²⁰⁵ Az többi közett azt is mondotta, hogy ő nem javolja, hogy itten maradjak, mivel aszszony nincsen, s Nagyságod is ritkán vagyon itten, mászokkal szokot szólnak. Nagyságodat aláztatosan kérem édes Nagyságos Uram, mivel látom úgy is, hogy az embereknek csak az nyelvin vagyok, itten minden ember bánja ittlétemet. Ne bánja Nagyságod, hogy előbb Czelben menjek, mivel úgyis régi fogadásom tartja, s azután Béczen az urszulitákhoz.²⁰⁶ Addik, azmég Isten ő szent felsége máskébb rendeli, Nagyságodnak is könnyebb lehet, nem búsíthatják Nagyságodat többül.²⁰⁷ Úgy hallom édes Nagyságos Uram, az örögasszony is panaszozt, hogy én nem böcsölem, szem nem hívom shehova is magammal. Nem tudom, eccernél többszer, hogy ott nem lett volna velem, akkor is hittam, de nem akart elgyünni. Édes Nagyságos Uram, én magam szem kívánok többől shehova is mennem. Tiszta széből bánom édes Nagyságos Uram, hogy Nagyságodat efféle hazugságokkal búsítják. Nagyságodnak úgyis elég galibája²⁰⁸ vagyon ottan, de azt tartom, azért cselekszék, hogy Nagyságoddal meggyüültessenek. Nagyságodat az Istenért kérem édes lelkem, Nagyságos Uram, magának csak lekkiszebb bút vagy galibát sze csináljon énmíattam. Ne higgyen

203 is

204 gyöngyfűzőnőtől

205 Esterházy Krisztina (1663–1728), Jozefa néven Ágoston-rendi apáca.

206 orsolyitákhoz

207 többet

208 gondja, baja

Nagyságod minden gaz népnek. Elhittem, az porkoláb²⁰⁹ is eleget fog Nagyságodnak hazudni. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thököly Eva m. p.

Kismarton, 5. iuni 1682.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 420.

59. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. június 10.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem. Nagy örömmel értettem, hogy Isten Nagyságod hetfőn idehozza, csak lenne már egyszer bizonyos! Azmi penik az gyógyfőzönét²¹⁰ illeti, még akkor ment el, mikor az Nagyságod leveléből értettem, hogy itt ne legyen, s nem is gyön addik bi, azmég Isten Nagyságodat vissza nem hozza. Magam szem kívánom, mivel úgysis látom, hogy itt szenki örömet nem látja. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thököly Eva m. p.

Kismarton, 10. iuni 1682.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 421.

60. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. június 14.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal, s jó, egészséges, hosszú étellel áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

209 várnagy, várparancsnok, a vár személyzetének vezetője
210 gyöngyfűzőnőt

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem, kiben értettem Nagyságodnak még tovább való ottmaradását, kin bizony eleget búsulog, s nem tudom magam is, mit köll cselekednem, ha Nagyságod még szokáik el nem gyön. Úgyis úgy tetszék, van már esztendeje, hogy nem láttam Nagyságodat. Elhittem édes lelkem, Nagyságos Uram, hogy eleget szólnak az emberek ellenem nemcsak ottan, hanem itt is. Az jobb, azki előbb az száját reám táthatá. Nem tudom egyéb okát, mert még eddég szenkinek szem kívántam víteni, hanem csak az nagy éregységtől nem tudnak az emberek mit cselekedni. Édes lelkem, Nagyságos Uram, Nagyságod szabad véle, akármit cselekedjék, én mégés mindenkor émádkozom Nagyságodért, hogy az Isten minden jót adjon Nagyságodnak. Úgyis azt mondják, hogy hiában bízom Nagyságodhoz, mert abbúl szemmi szem lesz, de én mégés nem hiszem, valamég magam szemeimmel nem látom. Csak az Isten ő szent Felsége adná, hogy hova hamarább láthatnám Nagyságodat, s kötelességem szerént udvarolhatnék Nagyságodnak. Édes Nagyságos Uram, valóban elék próbán vagyok mosztan, nem volna csuda, ha kétszégben eszném is, de reménlem, hogy Isten el nem hagy az én szok ártatlan szenvedésemért. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thököly Eva m. p.

Kismarton, 14. iuni 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 422.

61. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. június 17.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram nagy alázatosan vettem, melyben írja Nagyságod, hogy rígen levelemet nem látta. Nem tudom édes Nagyságos Uram, talám inkább gyakran búszétom Nagyságodat levelemmel, ezelőtt harmadnappal is írtam, talám nem jutott Nagyságodnak kezéhez. Azmi penik az én egészségemet illeti édes Nagyságos Uram, nem ártana, ha jobban volna is, kívánom, hogy az Isten adjon Nagyságod felől minden örvendetes híreket hallanom. Értettem édes Nagyságos Uram az Nagyságod leveléből, hogy minémő szok galibája²¹¹ vagyon Nagyságodnak ottan. Nem kétlem, talám énmiattam is vagyon Nagyságodnak; mégés az Istenért kérem édes szerelmes Nagyságos Uram, Nagyságod énmiattam csak lekkiszebb bút sze csináljon magának, mert én arra érdemetlen vagyok. Nagyságod szabad véle, azt cselekedheti, azmi magának lekjobban tedszék. Nagyságodat kérem alázatosan, ha ellenére nincsen, ne bánja Nagyságod, hogy egy

211 gondja, baja

darab ideik valamely klasztromban²¹² menjek, talám megszűnnek²¹³ az emberek az szok hiábanvaló fecsegéstől, ha itt nem látnak, Nagyságodnak is könnyőbb lesz, nem buszéthajjuk Nagyságodat. Osztán bizon tiszta széből bánom, hogy ennyi szok hír vagyon felőlem, nem tudom, miért, mert okok annyira nincsen reá, csak az nagy éregyszékből cselekeszék. Az[t] gondolják, hogy Nagyságoddal meggyóltesszenek, az én Istenem talám énnékem jómra adja, hogy ártatlanul ennyit köll szenvednem. Az gyögyfőzőnét²¹⁴ örömet felköldtem volna az Nagyságod parancsolatja szerént, de rosszul vagyon, nem is járhat. Mihent jobban lesz, kiköldek érette, felköldem. Inkább akarnám édes Nagyságos Uram, hogyha magam szólhatnék Nagyságoddal, csak az Isten adná, bárcsak két vagy három napra gyöhetne el Nagyságod. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thökköly [!] Eva m. p.

Kismarton, 17. iuni 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 424.

62. THÖKKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. június 19.

Alázatos szolgálomat ajánlom Nagyságodnak édes szerelmes Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes lelkem, Nagyságos Uram, nagy alázatosan vettem, melyből értettem, hogy Rómából meggyött az diszpenzatio,²¹⁵ kin tiszta széből örölek, hogy az Isten azt is megadta érnem, s kívánom édes lelkem, Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak mindenkor lekkiszebbik, alázatos kedve szerint való szolgálója lehesszek. Hiában imádkoztam volna annyit, hogy az Isten ő szent felsége igen meg nem hallgatta volna könyörgésemet, noha nem szok hía volt, hogy kétségben nem estem felőle. Egyébaránt nem is lett volna csuda, de mégész, mindenkor bíztam az Nagyságod kegyelmes gráciájában. Reménlettem, hogy Nagyságod megtartja az szavát, s engem, szegény árvát, el nem hagy. Én es édes Nagyságos Uram, az Nagyságod szolgálatjára jobban vagyok. Kívánom, hogy az Isten adja Nagyságodat is látnom hová hamarább jó és fress egészségben.

212 klastromban, kolostorban

213 megszűnnek, abbahagyják

214 gyögyfűzőnőt

215 XI. Ince pápa 1682. május 15-én állította ki az engedélyt a házasságkötésre, amelyre a harmadfokú rokonság miatt volt szükség. MNL OL P 108 Rep. 3. Fasc. A. Nr. 16.

Az cipellőszeket²¹⁶ igen nagy alázatosan vettem Nagyságodtól. Ezek után ajánlom magamat az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thököly Eva

Kismarton, 19. iuni 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 423.

63. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. június 23.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak édes szerelmes, Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes Nagyságos Uram mind az vászárlással együtt nagy alázatosan vettem, de még inkább akartam volna, ha Isten Nagyságodat magát idehozta volna. Elék nehezen vártam ezt a mai napot, azt gondoltam, hogy Nagyságod el fog gyönni, de most is megcsalt az remínszék. Értettem az gyögyfőzőnétől,²¹⁷ hogy Nagyságod Hiflánban²¹⁸ akar gyönni, csak tudjam, mikor Isten Nagyságodat odahozza, előbb kimegyek, hogy ottan is udvarolhasszak Nagyságodnak. Kírem is alázatosan Nagyságodat édes lelkem, Nagyságos Uram, bárcsak egy napra gyöjjen el Nagyságod. Értettem édes lelkem, Nagyságos Uram az Nagyságod parancsolatját, hogy az gyenerális kulcsot magamhoz vegyem. Nagyságodat alázatosan kérem, ne neheszteljen, hogy meg nem cselekeszem, tartván tőle, hogy megint az a szó ne legyen belőle, aki eddik volt. Ha Isten Nagyságodat idehozza, tudom, mászképpen fogja Nagyságod rendelni az dolgokat. Értettem az gyögyfőzőnétől, hogy Nagyságod azt parancsolja, hogy ezután ne úgy írjak, azmint eddik, de én, édes szerelmes Nagyságos Uram, magam szem tudom, méképpen köll írnom, hogy Nagyságodnak kedve szerint légyen. Ha Isten Nagyságodat idehozza, fogom kérni, hogy megtanítson reá, azmint Nagyságod fogja parancsolni, ativő lészek. Ezek után ajánlom magamat az Nagyságod kegyelmes gráciájában, s maradok Nagyságodnak mindenkor

lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thököly Eva m. p.

Kismarton, 23. iuni 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 426.

216 cipellőket, cipőket

217 gyöngyfűzőnőtől

218 Höflányban

64. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Kismarton (?)], 1682. június 26.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak édes szerelmes, Nagyságos Uram. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes lelkem, Nagyságos Uram, nagy alázatosan vettem, melyből elék nagy szomorú szívvel értettem, hogy Nagyságod még annyi ideik ott fenn²¹⁹ lészen, mert úgyis csak alik várom, hogy láthasszam Nagyságodat. Talám meg szem öszmerem már Nagyságodat, hogy ennyi ideik nem láttam. Azmi penik édes szívem, Nagyságos Uram, az levélírást illeti, az én Nagyságodhoz való igaz szeretetem nemcsak arra vinne, hogy másképpen írjak, de még az ítetemet is kíz volnék Nagyságodért letennem, de mivel őfelszége²²⁰ még meg nem engedte ezt a mi állapotunkot, talám Nagyságod maga is csak kinevetne, ha másképpen írnék. Édes Nagyságos Uram, nem tudok Nagyságodnak más új hírt írnya, hanem hogy magam is elék szok galibában²²¹ vagyok itten. Az emberek szem örömet látnak itten, s az majországom is egyenként elvész tőlem. Az kis kanárimadár is megdermedt,²²² azkit bizon igen bánok, mert más vigasztalom szem volt, az Isten azt is elvette tőlem. Az pogány is igen kért, hogy kérjem alázatosan Nagyságodat, hogy kéeresszék az vaszbúl,²²³ mert Nagyságodnak többöt²²⁴ is mondták, hogyszemmint azkit cselekedett, tekintse Nagyságod az szegény anyját, ne cselekedje ezt a gyalázatot rajta. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thököly Eva m. p.

26. iuni 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 427.

65. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. június 28.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

219 Bécsben

220 I. Lipót (1657–1705)

221 bajban

222 meghalt, elpusztult

223 vegyék le a török rabról a bilincset

224 többet, többször

23. kép. Matthias Greischer: Boldogasszony látképe északról, 1680-as évek. Rézmetszet

Nem akartam elmúlatni édes lelkem, Nagyságos Uram, hogy Nagyságodnak ez alázatos levelem által ne udvaroljak és az Nagyságod jó egészségéről ne értekezzen. Kívánom, ez levelem találja szerencsés órában és jó egészségben Nagyságodat. Én es most az Nagyságod szolgálatjára törhetőképpen vagyok, melyet Istentől Nagyságodnak is kívánok megadatni. Ezt is akartam Nagyságodnak, édes Nagyságos Uram, tudtára adnom, hogy Nádasdéné²²⁵ levelet írt, melyben igen ajánlja magát. S azt is írja, hogy kedden Szent Margarétára fog menni, s onnét Förtön túl való Boldog Asszonra, engem is kér, hogy emenjek víle. Nem tudom édes lelkem, Nagyságos Uram, Nagyságod méképpen parancsolja, ha elmenjek-i víle vagy szem, s ha elmegyek, vigyek-i innít szekeret magammal, vagy csak az ő szekerén menjek el. Nagyságodat alázatosan kérem, tudósztson, mitévő légyek, mivel az Nagyságod híre nélkül szemmit szem akarok cselekedni. Ezek után ajánlom magamot az Nagyságod kegyelmes gráciájában, maradok

nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
Gróf Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 28. iuni 1682.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 428.

²²⁵ Thökoly Mária (1656–1709 és 1711 között)

66. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. július 22.

Alázatos szolgálatomat ajánlom Nagyságodnak. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg Nagyságodat, tiszta széből kívánom!

Az Nagyságod levelét édes lelkem, Nagyságos Uram, nagy alázatosan vettem, melyből tiszta széből értettem Nagyságodnak egészségben való odamenetelét, s kívánom, hogy az Úr Isten hozza ide is szerencsiszen s jó egészségben hová hamarabb Nagyságodat. Én es az Nagyságod szolgálójára még eddik törhetőképpen volnók, csak Nagyságod híával vagyok. Bizon édes szerelmes, Nagyságos Uram, elik nehezen eszék csak ez a ednihány nap is, hogy nem láthatom Nagyságodat. Kérem alázatosan Nagyságodat édes lelkem, Nagyságos Uram, köldjen Nagyságod még egy motrink²²⁶ arany fonalat, s egy motrink ezüstet, de ne légyen igen víkony. Nagyságod kérem megbocsásson, hogy annyival búsztom. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelisze alá Nagyságodat.

Nagyságodnak lekkiszebbik, alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 22. júli 1682.

P. S. Ím, valami indulenciát²²⁷ köldtettem Nagyságodnak. Azt mondják, hogy szent Roszáliához²²⁸ való, Nagyságod megnízheti, micsoda.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 429.

67. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. szeptember 26.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Az kegyelmednek két rendbéli levelét nagy szeretettel vettem. Igen nagy örömmel érttem, hogy Isten kegyelmedet jó egészségben odavitte, de még inkább akarnám, ha Isten hamar visszahozná kegyelmedet, mivel már úgy tedszék, van fél esztendeje, hogy nem láttam kegyelmedet. Bizony elég nehéz, hogy csak magam vagyok itten, valóban meg is unom szokszor is magamot. Kegyelmedet kérem édes lelkem, tudósztson gyakran az maga egészségéről, mind penik az ott való állapo-

226 motring: összefogott, egybekötött és feltekert (fonal)szálak

227 indulgentia: kegyelem, megbocsátás

228 Thökoly Éva egy Szent Rozáliát ábrázoló imádságos kis szentképet küldhetett Esterházy Pálnak.

tokrúl, mégis könnyöb az szívemnek, ha csak levelét is láthatom kegyelmednek. Az kegyelmed parancsolatja szerént odaadom az prefektusnak²²⁹ azt az ötezer forintot. Azmi penik édeszem az czeli utat²³⁰ illeti, azon vagyunk, hogy ez jövö híten elmenjünk, csak az vizek²³¹ miatt mehesszönk el, mert azt mondják, hogy igen nagy vizek vannak arrafeli. Az Nénémasszon²³² is azt gondolom, holnap vagy holnapután ide fog gyünni Pápárúl. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselésze alá kegyelmedet.

Kegyelmednek szeretettel szolgáló felesége
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 26. szeptember 1682.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 430.

68. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. szeptember 29.

Alázatos szolgálomat ajánlom kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy ez levelem által meg ne látogasszam kegyelmedet, és az magam egészségéről ne tudószezsak, ki még eddék, Istennek hála, törhetőképpen vagyon. Kívánok Istentől kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Úgy értettem Bilákoviczttúl,²³³ hogy kegyelmed is tovább igyekezék menni. Kírem az nagy Istenért kegyelmedet édes lelkem, vigyázzon az maga egészségére, hogy valami alkalmatlanszága ne légyen kegyelmednek, s tudószezsak azmikor lehet az maga egészségéről, s mind penik az több hírekről. Értettem az Bilákoviczttúl, hogy kegyelmed szemmi levelemet nem vette. Nem tudom, hol maradtak víle, mert akkor mindjárt írtam, mikor az kegyelmed két levelét eccerszmind hozták kezemhez. Én, édeszem, elmentem volna Czelben már eddég is, csak az Nénémasszont²³⁴ várom Pápárúl. Nem tudom, mírt készék

229 tisztartó, jószágigazgatónak

230 mariazeelli zarándoklatot

231 esözések, áradások

232 Thököly Katalin (1655–1701)

233 Bilákovics György

234 Thököly Katalin (1655–1701)

őkegyelme olyan szokáik ottan, mihent meggyön, mindjárt elfogunk menni. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek lekkiszebbik, alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 29. szeptember 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 431.

69. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 9.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek, édes szívem. Isten minden kívánta szok [jók]kal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Az kegyelmed három rendbéli levelét édeszem nagy szeretettel vettem, melyben értettem kegyelmed egészségben való létit, kin tiszta széből örölek. Kívánom, hogy az Isten szok esztendeik tartsa meg kegyelmedet ebben az jó egészségben az én szerencsímre. Mi és²³⁵ édes lelkem, csak ma készőn érkezünk, Istennek hála, szerencsíszen ide, Kismartonba. Az rossz utak miatt nem gyöhetünk előbb, kegyelmedért is imádkoztam ottan, misziket is mondattam, hogy az Isten szerencsíltesse kegyelmedet minden dolgaiban. Értettem édes szívem az kegyelmed leveléből, hogy szokan veszték az kegyelmed népében,²³⁶ kin bizony magam is törüdem,²³⁷ hogy az a szerencsítlenszék eszett rajtok, de ha az Istennek úgy tedszett, nem tehetők róla. Csak az Istennek vére hullásszáért kérem kegyelmedet, édes szerelmes szívem, magára vigyázzon, hogy valami galiba²³⁸ ne írje kegyelmed. Ma is úgy hallom, egy sekretárius²³⁹ gyött Bécből ide, ki azt mondta, hogy őfelszé²⁴⁰ meghatta, hogy kegyelmed az nímekkel megegyezzék, s valahol találja, megössze az rebelliszeket.²⁴¹ Csak valahogy az német ott ne hagyja magát kegyelmedet, mert úgyis úgy hallom, hogy mindenött szaladt előtte. Azért kegyelmed, édeszem, vigyázzon magára, hogy meg ne csalják kegyelmedet. Én es

235 is

236 katonaságában, seregében

237 bánkódom

238 gond, baj

239 titkár, ügyintéző

240 I. Lipót (1657–1705)

241 megüsse, verje le a lázadókat

el nem múlatom, hogy minden nap ne imádkozzam kegyelmedért. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek lekkiszebbik, alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 9. október 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 432.

70. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 13.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek édes lelkem. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta, igaz szévből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy kegyelmedet ez kis levelem által meg ne látogasszam, is az magam egészségéről ne tudósítsak, azki most, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyom, melyet Istentől kegyelmednek is tiszta, igaz szévből kívánok megadatni. Kérem is szeretettel kegyelmedet, édesem, tudósítson gyakorta az maga egészségéről, mígis könnyöbb, ha csak levelét is láthatom kegyelmednek, úgy tedszék, ki tudja, mennyi ideje, hogy csak levelét nem láttam kegyelmednek. Azon is kérem szeretettel kegyelmedet, tudósítson, mennyi ideig léssen még ottan Szentin²⁴² kegyelmednek készésze. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

13. október, Kismarton 1682.

P. S. Én egyfő újszágot nem köldhettem kegyelmednek, hanem egynihány bicsinált madarat²⁴³ köldtettem. Kívánom édes szívem, hogy egészséggel kölhessze el²⁴⁴ kegyelmed.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 433.

242 Senti: Sente, Sempte

243 megfőzött vagy megsütött, levében eltett (konfitált) madárhús

244 fogyaszthassa el

71. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 14.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek édes lelkem. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Nagy örömmel vettem édeszem az kegyelmed levelét, annyival is inkább, hogy értettem kegyelmednek egészség[e]n való létit. Kívánom, hogy az Úr Isten tovább is szok esztendeig tartsa meg kegyelmedet ebben az jó egészségben az én örömemre. Azmi penik édes szívem az szekír mellett való járást illeti, azkit ír kegyelmed, Isten ne adja, hogy csak ottan járt volna kegyelmed. Inkább magam gyalok jártam volna, s az helyemet kegyelmednek adtam volna, de úgyis ides szívem, az én szívem mindenkor kegyelmeddel vagyon. Adná Isten, bárcsak egy óraik lehetnék kegyelmeddel. Kírem is igen nagy szeretettel kegyelmedet édeszem, ha még tovább léssen ottan készésze, tartsa meg az maga paroláját,²⁴⁵ akit Köpczinben adott kegyelmed, mert úgyis mint az társátúl elvált gerlice,²⁴⁶ olyan vagyok itten, édes szívem. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 14. október 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 434.

72. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 19.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édeszem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta, igaz széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy kegyelmedet ez levelem által meg ne látogasszam, és az magam egészségéről ne tudósítsak, azki nem szinte jól szolgál. Kívánom édeszem, hogy Isten kegyelmedet jobb egészségben tartsa meg szok esztendeik. Nem tudom édes szívem, hogyha vette-i kegyelmed két levelemet, mivel szemmi válaszát nem láttam kegyelmednek reá. Itten édeszem azt beszélük, hogy kegyelmed Béczben ez napokban föl akar menni. Kérem szeretettel kegyelmedet, tudósítson felőle, ha igaz-i, hogyha penik úgy vagyon, azon is kérem édes lelkem, nagy szeretettel kegyelmedet. Ha kegyelmedet meg nem bántom véle, hadd mehesszek én es akkorra föl, hadd lát-

245 becsületszavát

246 Utalás egy népszerű énekre („Mint gerlice madár ki társától elvál...”), lásd: STOLL Béla: *A magyar kéziratos énekeskönyvek és versgyűjtemények bibliográfiája*, Budapest, 2002, 383:33a; 404:133; 504:18a; 1086:25b.

hasszam már eccer kegyelmedet. Látja Isten, meg nem írhatom, mely nehéz, hogy ennyi ideig nem láthatom kegyelmedet. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 19. október 1682.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 435.

73. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 21.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édesz szívem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta, igaz szívből kívánom!

Nagy szeretettel vettem édeszem az kegyelmed levelét, igen nagy örömmel értettem kegyelmednek egészségben való létit. Kívánom, hogy az Úr Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet abban az jó egészségben szok esztendeig. Én es édes lelkem nem szinte jó egészségben vagyok. Az mostani nehéz állapotom miatt,²⁴⁷ s mint penik másképpen is néha rosszul érzem magamot, de csak az Isten kegyelmedet adná hamar látnom, úgy tedszik, mindjárt jobban volnék. Itten édeszem az a híre, hogy az követeket megáresztálták²⁴⁸ Béczben, az fejeket oda akarják köldeni az rebelisszeknek,²⁴⁹ de nem tudom, ha bizonyos-i vagy szem. Az őzeket édes szívem igen kedveszen vettem, de az vadkertben nem teheték, mert megölték volna az többi dánvadok,²⁵⁰ hanem az cvengerben²⁵¹ titettem, ott úgy gondolom, megmaradhatnak. Az Nénémasszon²⁵² is ajánlja kegyelmednek alázatos szolgálatját. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 21. ogtóber 1682.

P. S. Bé akarván pecsítelni leveletem, úgy hozták az kegyelmed nálam igen kedves levelét, melyben mit írjon kegyelmed, megértettem. Hogy penik kegyelmeitek az ellenszégnek eleiben akar állani, azt elík nagy keszerves szívvel értettem, mégis kérem az Istenért édes lelkem, kegyelmedet, olyan

247 Thököly Éva az 1683. április 8-án született István gyermekével volt várandós.

248 elfogták, bebörtönözték: Valószínűleg Thököly Imre Bécsbe érkező követeire utal.

249 felkelőknek

250 dām vadak

251 Zwinger: a várak két kőfallal határolt árokszerű védelmi része, melyben gyakran tartottak állatokat.

252 Thököly Katalin (1655–1701) vagy Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

heri²⁵³ ne menjen, azhol valami alkalmatlanság érhetni kegyelmedet. Tekéntse kegyelmed édeszem az én nagy holtik való árvaszágomat s keszerőszégemet, azkitől az én Istenem oltalmazzon, s ne adja szoha is azt érnem. Kegyelmedet kérem édeszem, ne nehezteljen, hogy ennyiszor búszitom kegyelmedet evvel, mert az igaz, kegyelmedhez való szeretet viszen reá. Ikább [!] akarnám, hogy énrajtam esznék valami, hogyszemmint kegyelmeden. Az törek rabot is igen kedveszen veszem édes sziveckém kegyelmedtől, csak avval is úgy ne járjak, mind az mászikkal, hogy ingyen szabaduljon.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 436.

74. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 25.

Igaz szévbéli való, alázatos szolgálatomat ajánlom kegyelmednek édes szívem. Isten minden kíváta [!] szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta, igaz szévből kívánom!

Az kegyelmed két rendbéli levelét édeszem nagy szeretettel vettem, hogy penik mindenikre kölemb²⁵⁴ választ nem adtam, kegyelmedtől édeszem bocsánatot várok. Azmi penik édeszem az én nyavalyámot illeti, nem volt égyib, kétszer vagy háromszor kezdett az hidek borzogatni,²⁵⁵ de úgy gondolom, nem fog többszer reám gyönni, s ha pöbbszer [!] is reám gyönné, el nem múlatom, hogy ne tudósítsam kegyelmedet felőle. Kegyelmed, kérem édes szívem, ne törűdjék szemmit is rajtam, talám az Isten jobban adja egészségemet. Csak kegyelmedet láthatnám édeszem már egyszer, talám jobban volnék. Értettem édeszem az kegyelmed leveléből, hogy talám három hét múlva átalgyöhet kegyelmed. Adná az Isten, hogy harmadnap múlva volna az a három hét, hogy az Isten hamar visszahozná kegyelmedet! Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelísze alá kegyelmedet. Kismarton, 25. ogtóber 1682.

Kegyelmednek holtik való alázatos szolgáltója
G. Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 437.

253 helyre

254 külön

255 rázta a hideg

75. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 30.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek édes lelkem. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tis [!],²⁵⁶ igaz széből kívánom!

Nagy szeretettel vettem édes lelkem az kegyelmed levelét. Isten ne adja édeszem, hogy kegyelmed az én nyavalyámot magára venni, ha kegyelmeden volna is, inkább akarnám, hogy énrajtam legyen. Mindazonáltal én es már az kegyelmed szolgálatajára jobban vagyok, kívánok édeszem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Bizon tiszta széből bánom, hogy kegyelmed is nem szinte jól érzette magát, kérem édeszem kegyelmedet, tovább is tudósítson az maga egészségéről, mígis könnyöb, ha csak levelét is láthatom kegyelmednek. Én, édes szívem, még mindeddig szem voltam Fraknóban, mivel szemmi olyan igen rossz híreket nem hallottam, mindazonáltal mind elraktam, azkit föl köllenék vinnem. Kegyelmedet kérem, tudósítson, ha szükséges-i még felvinnem, mert az Esterhas Ferenc²⁵⁷ Uram azt írta az Asszonnak,²⁵⁸ hogy úgy gondolja, hogy nem szokáik fog kegyelmedek ottan készné. Ide vissza fog gyönni, kit tiszta széből kívánok, hogy az Isten hamar megadjon, s így immár nem tudom, kegyelmed miképpen fogja parancsolni, ha felmenjek-i vagy szem. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 30. október 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 438.

76. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. október 31.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek édes szívem. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta szíből kívánom!

Ezen alkalmatosszággal szem akartam elmúlatni édes szerelmes szívem, hogy kegyelmedet ez levelem által meg ne látogasszam, mind penik az kegyelmed jó egészségéről ne értekezzem, ki felől kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Én es édes lelkem az kegyelmed szolgálatajára jobban vagyok. Csak az Isten ő szent felszége adná kegyelmedet már egyszer látnom, bizon meg nem

256 tiszta

257 Esterházy Ferenc (1641–1683)

258 Thökoly Katalin (1655–1701)

írhatom kegyelmednek, mely szokáik teccik immár, hogy nem láttam kegyelmedet. Ezen leveleket kérem édeszem kegyelmedet, adja Szirmai²⁵⁹ kezében, mivel az bátyám²⁶⁰ látogató levelet ért, kér azon, hogy én es írjak néké. Azért én szem értam egyebet, csak az levelére adtam választ, az Némámasszon²⁶¹ levele is benne vagyon. Ezzel ajánlom magamot édes szévem az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 31. ogtóber 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 439.

77. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. november 6.

Igaz szévvel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek édes szívem. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta, igaz széből kívánom!

Szeretettel vettem édesem az kegyelmed levelét, de bizony nagy szívem fájdalmával értettem, hogy kegyelmedet az hideg borzogatta.²⁶² Bizon tiszta széből magamra venném az kegyelmed betekszégit, ha tudnám avval való gyógyulását kegyelmednek. Kérem édes szerelmes szévem kegyelmedet, tovább is tudószétson az maga állapotjáról, mert addig mind nyukhatatlan lészén az én szívem. Ezt is akartam édeszem kegyelmednek tudtára adnom, hogy ma délelőtt Stedernek nagyobb része elígett, csak nyolc ház maradt meg. Emellett az czindorfí száfár²⁶³ itt vala ma nálam. Beszéllette, hogy Szopronban volt, az gyermekek szállását tisztogatták, s ippen akkor holt meg egy gyermek himlőben abból az házból, más házoknál is azt mondják, hogy vagyon. Éntőlem kérdezték, ha bévegyík-i őket, én azt mondtam, hogy megírom kegyelmednek, azmit kegyelmed fog parancsolni, atévő lészek, addig itt is tanulhatnak.²⁶⁴ Értettem édes szívem az kegyelmed leveléből, ha Isten általhozza kegyelmedet, hogy Köpczinben menjek. Tiszta szíből édeszem eddég is megcselekedtem volna, ha nem paracsolná [!] is kegyelmed, elmennék az kegyelmed szolgálatjára, mert úgyis csak alik várom, hogy láthasszam kegyelmedet. Ha egyik ajtó[t] kaverné kegyelmed, az másikan is bémennék. Itten édeszem azt beszélük, hogy őfelszége²⁶⁵ azt parancsolja, hogy kegyelmed felmenjen Béczben, mert addig szemmit nem vígeznek, amíg kegyelmed ottan nem lészén. Ha úgy

259 Szirmai István (?–1711)

260 Thökoly Imre (1657–1705)

261 Thökoly Mária (1656–1709 és 1711 között)

262 reszketett

263 sáfár: számadó, a várbeli konyha élelmezésére felügyelő tisztségviselő

264 Az 1681 óta a soproni jezsuitáknál tanuló Esterházy Mihály (1671–1721) és öccsei, Gábor (1673–1704?), valamint Pál (1675–1683) visszatérésére utal.

265 I. Lipót (1657–1705)

vagyon, az kegyelmed engedelmeből én es csak odamehetnék. Kívánom édes szerelmes szé-
vem, amikor látom, láthasszam kedves egészségben kegyelmedet.

Kegyelmednek igaz szívből, holtik való alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 6. november 1682.

P. S. Az Nénémasszon²⁶⁶ ajánlja kegyelmednek alázatos szolgálatját. Alázatosan köszöni az ke-
gyelmed jóakarátját, hogy el nem felejtkezett róla, őkegyelmét is parancsolja, hogy Köpczénben
elgyöjjen velem.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 440.

78. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1682. november 8.

Igaz szívvel való szolgálomat ajánlom édes szívem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok
jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta, igaz szé-
vből kívánom!

Nagy szeretettel vettem édes lelkem az kegyelmed levelét. Bizon, nagy örömmel érttettem, hogy
Isten ő szent felszé-
ge már egyszer visszahozza kegyelmedet. Kívánom édes szerelmes szé-
vem, hogy láthasszam hová hamarább kedves és jó egészségben kegyelmedet! Érttettem édeszem az ke-
gyelmed parancsolatját, hogy Köpczinben menjek. Kérem szeretettel kegyelmedet, idein tudósztí-
son felőle, mikor induljak meg, hogy annál hamarább mehesszünk oda az kegyelmed szolgálatára.
Kívánom édes szé-
vem, hogy találhasszuk jó egészségben kegyelmedet.

Kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 8. november 1682.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 441.

266 Thökoly Katalin (1655–1701)

24. kép. Ismeretlen mester: Sempte látképe, 1666 (?). Rézmetszet

79. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sempte, 1683. június 4.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édes szívem kegyelmednek. Isten szok jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ezen alkalmatosságom adatván nem akartam elmúlatni édes szerelmes szívem, hogy kegyelmedet az magam egészségéről ne tudósítsam, s mind penik az kegyelmed jó egészségéről ne értekezem, kiről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Itten volt ma egy hírmondó, aki azt mondotta, hogy az törekek szegétségére akartak Újvárnak menni az magyarok, elől találták, szokot le is vágta annak. Kegyelmedet kérem édes szívem, tudósítson az maga egésséről [!], s mind az több hírekről. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Dátum Szente, 4. iuni 1683.

P. S. Az kegyelmed parancsolatja szerint megszüttetem²⁶⁷ az apró peracet, s ím az Nedeczki²⁶⁸ által meg is küldtettem, kívánom édeszem, hogy egészséggel elköldhessze²⁶⁹ kegyelmed. Édes szívem, ha kegyelmed nem bánna, örömet bémennék ez jövő hetfőn Szombatban²⁷⁰ úgy, hogy kedden megint visszagyünnék.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 442.

80. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sempte, 1683. június 6.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édeszem kegyelmednek. Isten szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Nagy szeretettel vettem édes szívem az kegyelmed levelét, melyből nagy öremmel érttem kegyelmed egészségben való létit. Kívánom, hogy Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet ebben az jó egészségben. Kérem is édeszem az Istenért kegyelmedet, viszeljen magára gondot, hogy valami szerencsítlenség ne esszég kegyelmeden, hogy énnékem is holtig való keszerőszégemre ne légyen. Én es édeszem az kegyelmed szolgálatjára másképpen törhetőképpen volnék, csak hogy az fogfájás miatt az egyik orcám egy kevészé megdagadott, de úgy remínlém, Isten azt is jobban adja. Az élézt²⁷¹ az kegyelmed parancsolatja szerint elköldtettem, gyömulcset gyalogembertől fogom elköldeni, mert az szekíren igen megrázódnék. Itten vagyon édeszem még egy hordó óbor, s még azok az édes borok, azkiket ajándígbn hoztak kegyelmednek. Nem tudom, kegyelmed miképpen parancsolja, hogy ha oda kölgyök-i azt is, avagy talám Kismartonból is köllenék az kegyelmed italjára óbort hozatni. Kegyelmedet kérem, tudósítson felőle, mitévők legyönk. Ott is meparancsolhatja kegyelmed, hogy olyan bőven ne kötsék,²⁷² azmint itthon szoktuk költeni, mert oda is alkalmásént vittek. Révai Pálné Asszonyom²⁷³ is itten vagyon mellettem. Ezzel ajánlom az Istennek olta és gondviselésze alá kegyelmedet, s ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Dátum Sente, 6. iuni 1683.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 443.

267 megsüttetem

268 Nedeczky Sándor (1654–1719), Esterházy Pál nádori titkára.

269 elkölthesse, elfogyaszthassa

270 Nagyszombatban

271 élelmet, ennivalót

272 ne költsek, vagyis ne igyanak sokat

273 Révay Pálné Lusinszky Klára

81. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sempte, 1683. június 7.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek édes szívem. Isten szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta szíből kívánom!

Nagy szeretettel vettem édes szívem az kegyelmed nálam igen kedves levelét, tiszta szíből örülek az kegyelmed jó egészségén. Kívánom, hogy Isten ő szent felszége tovább is tartsa meg kegyelmedet ebben az jó egészségben az én szerencsimre. Értettem édes lelkem, hogy kegyelmed mind maga igazgatja az ágyukot, maga is lövi ki. Kegyelmedet az Istennek öt mílyszíges szebeiért kérem édes szerelmes, édes szívem, ne járjon olyan helyen, mert olyan heri²⁷⁴ legjobban szoktak lóni, ahol az ágyukot látják. Tekintsen kegyelmed engem, szegíny árvát, s ne kívánjo [!] olyan nagy árvaszágra hadni. Látja Isten, helyemet szem találom, úgy törüdem rajta, úgy tedszég, van már fél esztendeje, hogy nem láttam kegyelmedet. Ha Isten hazahozza kegyelmedet, stucz pér²⁷⁵ adok, ha kérészetem meg nem hallgatja kegyelmed. Én es édeszem, az kegyelmed szolgálatjára jobban vagyok az fogaimra. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek lekkiszebbik, alázatos szolgáltója
G. Thököly Eva m. p.

Dátum Szente, 7. iuni 1683.

P. S. Ím, valami két kulacsot köldettem kegyelmednek s egy kevés cseresznyít. Ha epret kaphatok, el nem múlatom, hogy azt is ne köldjek.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 444.

82. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hartenstein, 1683. szeptember 9.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édes szívem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta szíből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy kegyelmednek az magam egészségéről ne tudósítsak és az kegyelmed egészségéről is ne értekezzen. Kívánom, ez levelem találja szerencsés órában és jó egészségben kegyelmedet. Én es az kegyelmed szolgálatjára még eddig törhetőképpen vagyok. Nem tudom édeszem, mire vélné, hogy még szemmi levelét nem vehettem kegyelmednek. Bizon

²⁷⁴ helyre

²⁷⁵ Feltehetőleg „Stutz-Baertl”, ami szakállnyírást, átvitt értelemmel pedig bajuszshúzást is jelenthet.

elég nehezen eszik, hogy itten szemmi hírt nem hallhat az ember, azt szem tudjuk, miképpen vagy kegyelmednek ottan. Szpiczre²⁷⁶ es elköldtem immár, de onnit szem hoztak szemmi hírt. Kegyelmedet kérem édeszem, tudósítson az odavaló dolgokról, ne felejtkezzék el kegyelmed úgy rólam. Inkápp az kremsi²⁷⁷ posztára köldje kegyelmed leveleit, oda inkápp elköldhetek érte. Kegyelmed[et] kérem édeszem az Isten kedvéért vigyázzon magára, hogy valami galiba²⁷⁸ ne esszék kegyelmeden. Ezzel ajánlom magamat az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Hartensztain,²⁷⁹ 9. szeptember 1683.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 447.

83. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hartenstein, 1683. szeptember 13.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja áldja [!] meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Nem tudom édes szívem mire vílni, hogy még mindeddig is nem vehettem szemmi levelét kegyelmednek. Nem tudom, ha vette-i kegyelmed az én leveletem vagy szem, látja Isten, elég nehezen esszék, hogy miolta elment kegyelmed, szemmi hírét nem hallhattam kegyelmednek. Azt szem tudom, s hogy méképpen s hol vagy kegyelmed. Az Istenért kérem édes szerelmes, édes lelkem kegyelmedet, ne adja veszedelemben magát, s tudósítson tudósítson [!] az ottan való dolgokról s az maga egészségéről, mert bizony úgy törüdem rajta, csaknem kétszégben eszem, hogy szemmi hírt nem hallhatok kegyelmed felől. Én es ki akarok holnap Sztanban²⁸⁰ menni, mert igen eluntam itten magamot, mivel Kiri Ferenczní Asszonyom²⁸¹ is ottan vagy kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Hartenstain, 13. szeptember 1683.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 448.

276 Spitz an der Donau

277 Krems an der Donau

278 baj

279 Hartenstein: Esterházy Pál 1682-ben szerezte meg ezen alsó-ausztriai birtokát.

280 Stein an der Donau

281 Kéry Ferencné Széchy Julianna

84. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Fraknó?, 1683. október eleje]

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édeszem Kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy ne tudósítsam kegyelmedet az itt való dolgokról, s mind penik az kegyeleded jó egészségéről ne értekezsem, mivel már rígen nem hallottam szemmit is kegyelmed felől, azt szem tudom, hol s mind vagyon kegyelmed. Kérem azért édeszem kegyelmedet, tudósítson gyakran az maga állapotjáról. Akarám édeszem tudtára adnom kegyelmednek, hogy az Bezerédi²⁸² elgyött Passzaviumból,²⁸³ az gyermekek ottan maradtak. Mivel szemmi levelét szem vettük kegyelmednek, nem mertek alágyönni, tartván attúl, hogy az útban az partikával alkalmatlanságok ne légyen. Kegyelmedet kérem, tudósítson hová hamarább, mihez tartasuk magunkot, mert készni nem jó víle. Én az Bezerédit föl akartam értek köldeni, de azt javallották, hogy az kegyelmed híre nélkül ne köldjem, mert nem bátorságos,²⁸⁴ hogy az partikát aláhozák. Félő, hogy az útban fel ne verjék,²⁸⁵ s ottan széncsen²⁸⁶ jó helyen, Isten ne adja, ha tőz támadna, mind odaveszne. Mi itten még eddik az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyunk, csak az kis Istók²⁸⁷ rosszul vagyon. Más dajkát költett fogadnom, mert az előbbeni rosszul volt, az gyermek is elkapta tőle, az teje is mind elveszett néki. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviszelésze alá kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 425.

85. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Sárvári tábor, 1683. október 11.

Isten megáldjon édes lelkem!

Az én utam megváltozott, s ím, Sopron felé kell mennem, azért holnap Körösztúr felé megyek úgy, hogy szerdán ebédre ott lehessek. Ha azért édes lelkem odajössz, tiszta szíből látlak. Édesem,

282 Bezerédy Ádám, Esterházy Pál familiárisa.

283 Passauból

284 biztonságos

285 el ne rabolják

286 sincsen

287 Esterházy István (1683. április 8. – 1683. október 13. vagy 17.)

25. kép. Udvari festő: Esterházy István. Olaj, vászon

Öcsémuram igen rosszul van az csömör miatt, az baisprain [?] is rajta van.²⁸⁸ Az Asszony őkegyelme²⁸⁹ is jöjjön oda, mert szerencse, ha táborban jöhet velem. Adja Isten, lássalak édes Eviczkám kedves, jó egészségben. Sárvári Tábor, 11. Octobris 1683.

Neked igaz szolgád s híved
Esterhas Pál m. p.

Az hadak is mind velem jönnek Czenkek²⁹⁰ felé, s onnét az Förtő mellett Kismartomban is elmegyek.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 449.

86. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Fraknó, 1683. november 11.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édesem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta szívből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édeszem, hogy ez levelem által az magam egészségéről ne tudósítsam kegyelmedet, azki még eddik, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára, törhetőképpen vagy. Kívánom édeszem, hogy Isten ő szent felsége kegyelmed felől is adjon minden örvendetes híreket hallanom. Nem tudom édeszem mire vélni, hogy miolta elhattam kegyelmedet, szemmi levelét nem láttam kegyelmednek, szem híret nem hallhatom kegyelmednek, nem is tudom, hol lígyen kegyelmed. Kérem azért szeretettel kegyelmedet, tudósítson az maga egészségéről, s mind penik az ott való hírekről. Az gyermekek most is itten vadnak. Nem tudom, kegyelmed mit parancsol, ha itt legyenek-i tovább, avagy bimenjenek Szopronban. Prefektust is találtunk melléik.²⁹¹ Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Frakno, 11. november 1683.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 450.

288 Esterházy Ferenc (1641–1683) október 16-án el is hunyt. A betegség 'csömör, tsemer' néven a 16. századtól fordul elő a korabeli orvosi irodalomban, az endémiás, ún. magyar betegségek közé tartozik. A 16–17. századi magyarországi hadi események során sok külföldi zsoldos meghalt hasi görcsökkel, émelygéssel, gyomorhuruttal, fejfájással járó betegségben, leginkább valamilyen (tábori) bélfertőzés jöhet szóba. Esterházy Ferenc valamilyen akut, súlyos hasi megbetegedésben szenvedhetett, amelynek egyik kísérője-szövődménye lehetett a „baisz prain”. (Varjassy Péternek köszönjük a tájékoztatást.)

289 Thököly Katalin (1655–1701)

290 Cenk, ma Nagycenk

291 Esterházy Mihály és Gábor számára kerestek nevelőt.

87. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Fraknó, 1683. november 13.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édeszem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Ezen alkalmatosszággal is nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy ez levelem által ne tudósítsam kegyelmedet. Kívánom, ez levelem találja szerencsís órában és jó egészségben kegyelmedet. Nem tudom édeszem mire vélni, hogy mind eddig is szemmi levelét nem vehettem kegyelmednek, bizony elég nehéz, hogy szemmi hírit nem hallhatom kegyelmednek. Kegyelmedet az Istenért kérem, tudósítsa az maga egészségéről, mert már csaknem kétségben eszem, hogy szemmit nem hallhatok kegyelmed felől. Az Nénémasszon²⁹² is beteges állapottal vagyon, miolta én hazagyöttem, mind fekszik. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Frakno, 13. november 1683.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 451.

88. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Fraknó, 1683. november 16.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széjből kívánom!

Nagy örömmel érttem édes szívem, hogy Isten ő szent felszége hazahozza kegyelmedet. Kívánom édeszem, hogy jó egészségben láthasszam kegyelmedet. Kérem édesem kegyelmedet, ne nehezteljen, hogy alá nem mehetek az kegyelmed szolgálatjára, mert nem szinte jól érzem magamot. Az egyik szekeres ló is rosszul vagyon, másképpen öremest udvaroltam volna kegyelmednek, úgyis alig várom, hogy láthasszam kegyelmedet. Kegyelmedet kérem, ha tovább múlatnak Kismarton-

292 Thökoly Katalin (1655–1701)

ban, tudósítson felőle, hacsak alig lehet is, alámegyek az kegyelmed szolgálatjára. Kívánom édes szívem, hogy jó egészségben láthasszam kegyelmedet.

Kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Frakno, 16. november 1683.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 452.

89. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. április 17.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édesem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy ez levelem által meg ne látogasszam kegyelmedet és az kegyelmed egészségéről ne értekezsem, kirűl is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Én es, Istennek hála, jó egészségben érkeztem ide, Kismartonban, de az Kéri Kisasszont²⁹³ nem talál-
tam itten. Nem akart engem megvárni, hogy az hintón köldtem volna el, hanem egy parasztszeke-
ret²⁹⁴ fogadott, s azon ment el Ebenfurtik, onnít nem tudom, hová fog menni. Úgy hallom, az
a pap is itt volt azóta nála. Kegyelmedet kérem édeszem, tudósítson az maga egészségéről, s ha
lehet, ne késszék szokáig ott fenn. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok
az kegyelmed

alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 17. április 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 454.

90. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. április 23.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

293 Esterházy Krisztina (1663–1728), Jozefa néven Ágoston-rendi apáca.

294 Egyszerű, nem díszesen üvegezett hintó.

Nem tudom édeszem mire vélni, hogy mind eddig is szemmi levelét nem vehettem kegyelmednek. Kérem azért édes szívem kegyelmedet, tudósítson az maga egészségéről, ne restelje kegyelmed az írást. Én még eddig, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok. Kívánok édeszem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Kérem édes lelkem kegyelmedet, tudósítson az hírekről is, ha köll-i félnök itten, ha feketem-i itten gyermekágyat vagy szem.²⁹⁵ Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciáján, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 23. április 1684.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 455.

91. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Linz, 1684. április 23.

Isten minden jókkal áldjon meg édes szívem!

Ím, alámenvén Slesinger névő Zidó²⁹⁶ Kismartomban, újobban akartalak egészségem felől tudósítani, ki Istennek hála, tőrhetőképpen szolgál. S noha itt késni nem kívánnék, mindazáltal félek tőle, hogy tovább ne köllessék késnem, mint magam akarnám. Szegény Balási Bálintné Asszonyom²⁹⁷ megholt, nékem az Öccse²⁹⁸ írja. Eszterhás Ágnes Kisasszony reménkedik, hogy valami irgalmassággal legyünk hozzá.²⁹⁹ Erdődi Györgyné Asszonyomnak³⁰⁰ mindenét elvévén csak egy ümögben³⁰¹ hatták, s megfogván Makoviczán, árestomban tartják.³⁰² Tököli Munkáczbán szaladott feleségestől.³⁰³ Azomban Istennek ajállak édes lelkem, s maradok

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Lincz, 23. Aprilis 1684.

Címzés: „Kismarton”

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 456.

295 Thökoly Éva Anna (1684–1755) gyermekével volt várandós.

296 Feltehetően Wolf Schlesinger.

297 Esterházy Ilona (?–1684)

298 Esterházy Farkas (†1693) vagy Antal (†1685)

299 Esterházy Ágnes (1689–1730) 1684. április 11-én, Zólyomról írt levelében Farkas (†1693) öccsével együtt kéri Esterházy Pál támogatását, ugyanis szülei és Ilona testvérük is elhunytak, és teljes árvaságra jutottak. Balassa Bálintné Esterházy Ilona kékkői birtokát Révay Lászlóné Murányi nevű tisztartója elfoglalta, nekik semmit sem akar adni, sőt, árestálni kívánta. (MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 914.)

300 Rákóczi Erzsébet (1654–1707)

301 ingben

302 A Rákócziak várában, Makoviczán tartották fogságban.

303 Thökoly Imre (1657–1705), felesége Zrínyi Ilona (1650 k.–1703).

92. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Fraknó, 1684. április 26.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szívem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem igen kedvesen vettem, nagy örömmel értem az kegyelmed egészségben való létit. Kívánom, hogy az Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet jó egészségben az én szerencsímre. Értettem édeszem az kegyelmed leveléből, hogy jó vászár vagyott ottan, valóban bánom, hogy ín is ottan nem lehetek kegyelmeddel. Kérem édesem kegyelmedet, tudósítson, mikor gyöhet kegyelmed vissza, úgy tedszék, van már fél esztendeje, hogy elment kegyelmed. Azmi penik az Esterhász Ferencni Asszonyom³⁰⁴ két lovát illeti, szintin itt lévén őkegyelme nálam Fraknóban, partikáját nézte. Én is két vagy három nap itten lések az kegyelmed parancsolatja szerint, az partikának³⁰⁵ az javát ládágban rakom. Szólottam őkegyelmének felőle, s azt mondotta, hogy meg nem tartja kegyelmedtől azon lovakot, s az háromszáz forinton odaadja. Kérem édeszem kegyelmedet, hozzon száz édes narancsot magával, s egy font víkon círnát. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában,

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Fraknó, 26. Aprilis 1684.

Esterhasz Ferencni Asszonyom ajánlja kegyelmednek alázatos szolgálatját.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 457.

93. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. május 2.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szívem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Az kegyelmed 22. Aprilis ért levelét édes lelkem igen kedvesen vettem, tiszta szébből örülék az kegyelmed jó egészségén. Kívánom édeszem, hogy az Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet abban az jó egészségben. Értettem édesem az kegyelmed leveléből, hogy elfelejtkeztem kegyelmedről. Isten ne adja édeszem, hogy elfelejtkeztem volna kegyelmedről, s ha azt gondolja kegyelmed, meg-

304 Thökoly Katalin (1655–1701)

305 partika: portéka, holmi

éremel egy stuk pérít³⁰⁶ érte. Írja kegyelmed édes lelkem, hogy az vásznat is megvette, igen keveszen [!] vettem az kegyelmed jóakarátját, hogy el nem felejtkezett rólam. Énnékem is már negyedik levelem ez, nem tudom, ha vette-i kegyelmed vagy szem. Kérem édes szerelmes szocerlim kegyelmedet, ne késség szokáik ottan, csak alik várom, hogy láthasszam kegyelmedet. Kívánom édesem, hogy láthasszam kedves és jó egészségben kegyelmedet. Ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 2. Mai 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 458.

94. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. május 4.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szívem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szévem, igen kedveszen vettem, tiszta széből örülek az kegyelmed visszajövetelén. Kívánom édeszem azmikor látom, láthasszam jó egészségben kegyelmedet. Én es, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok. Értettem édesem az szegény Homonaini Asszonyom³⁰⁷ halálát, magam is tiszta széből szánakodom rajta, de ha Istennek úgy tetszett, nem tehetünk róla. Kegyelmedet kérem édes szerelmes édes lelkem, ne búszuljon rajta,³⁰⁸ hogy magának is nyaváját ne csináljon víle. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 4. mai 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 459.

306 Feltehetőleg „Stutz-Baertl”, ami szakállnyírás, vagyis átvitt értelemmel itt bajuszshúzást is jelenthet.

307 Esterházy Mária (1638–1684), Homonnai Drugeth György felesége, 1684. április 2-án, Ungváron halt meg.

308 Mária Esterházy Pál nádor húga, utolsó testvére volt, hiszen Ferenc öccse alig fél évvel korábban hunyt el (1683. október 16.).

95. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. május 10.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szévelem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Ezen alkalmatosszággal is nem akartam elmúlatni édeszem, hogy az magam egészségéről ne tudósítsak kegyelmednek, azki még eddig, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagy. Csakhogy igen közelgetvén már az időm,³⁰⁹ minden nap nehezebben járok, az stucli³¹⁰ es magammal egyött csak alik várja, hogy Isten hamar visszahozza kegyelmedet, s ha még szokáik el nem gyön kegyelmed, nem is akar tovább várakozni. Kérem édeszem kegyelmedet szeretettel, ha lehet, előbb elgyöjjen pünkezt előtt való szombatnál, mert én itten mind az árva, csak magam vagyok. Nem is tudom mit csinálnék, ha Isten azomban adná gyermekemet. Egyib új hírt nem tudok írnyá kegyelmednek, hanem hogy az Kiri apáca³¹¹ megint ide szádíkozik [!] gyönni, azolta mind Ebenfurton vagy. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 10. mai 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 460.

96. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. május 19.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szívelem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Ezen alkalmatosszággal is nem akartam elmúlatni édes szévelem, hogy az magam egészségéről ne tudósítsak kegyelmednek, azki még eddig, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagy. Csakhogy már minden órában várok,³¹² azt szem tudom, mikor le köll fekönnem. Bizony igen akarnám, ha Isten előbb aláhozná kegyelmedet. Az kegyelmed parancsolatja szerint az

309 Thökoly Éva Anna (1684–1755) gyermekével volt várandós.

310 pajkos, pajzán név

311 Esterházy Krisztina (1663–1728), Jozefa néven Ágoston-rendi apáca.

312 Thökoly Éva Anna (1684–1755) leányával volt várandós.

lovakat az szekerekkel fölköldettem. Kívánom édes szerelmes szívem, hogy jó egészségben láthat-
szam kegyelmedet. Ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója, szocerléje
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 19. mai 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 461.

97. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. július 7.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édes szívem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg
kegyelmedet, sziből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy kegyelmedet ez levelem által meg ne látogassam és az
magam egészségéről ne tudósítsak, azki Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen
vagyon. Kívánok édesem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Kérem es édes
lelkem kegyelmedet, tudósítson kegyelmed az maga egészségéről. Én az kegyelmed parancsolatja
szerint ott fenn voltam Fraknóban, az pínzt odaadtam az prefektusnak,³¹³ s ő el is ment immár
Hortenstanba.³¹⁴ Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, szeretetiben, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 7. iuli 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 462.

98. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. július 9.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelme-
det, tiszta széből kívánom!

313 jószágigazgatónak
314 Hartensteinba

Nem tudom édes szívem mire vélni, hogy mindeddig én egy levelénél többet nem vehettem kegyelmednek. Kérem azért szeretettel édes szerelmes szívem kegyelmedet, tudósítson az maga egészségéről, s mind penik az ott való dolgokról, mert mi itten szemmit szem hallhattunk. Látja Isten, eleget búszulok kegyelmeden, hogy nem is tudom, mit köll cselekednem, azt szem tudhatom, hol s mind vagyon kegyelmed. Kérem az Istennek víre hullászáért kegyelmedet, vigyázzon magára, hogy valami szerencsítlenség ne esség kegyelmeden.³¹⁵ Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 9. juli 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 463.

99. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. július 16.

Isten megáldjon édes lelkem!

Második leveledet is megadá az kismartoni kasznár.³¹⁶ Édes szívem, én túrhetőképpen vagyok, de az jobbik lábom még sincsen szintén jól. Remélem mindazáltal, hogy jobban lészek Isten által, rottlauf van rajta, rozsliszttel köttettem,³¹⁷ s jobban is érzem magamat immár. Édes szerelmes lölköm, kérlek Istenért, ne búsulj, mert Istennek hálá, itt jól folynak az dolgok. Én csak alég várom, hogy édes szívem láthassalak, kit hogy Isten adjon, szíből kívánom, azminthogy édes szerelmes szocerlim maradok

neked mindenkor igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Szinte ma löttük az falakat bé húsz ölnire. Remélem, harmadnap alatt jó hírt írhatok Isten által.

Budai tábor, 16. Julii 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 464.

³¹⁵ Esterházy Pál Buda ostromában vett részt.

³¹⁶ Kismartonban ekkor Georg Pallatinitsch töltötte be ezt a tisztséget.

³¹⁷ Az orbánc (Rotlauf, folyosó (!)) súlyos, szétterjedő bőr alatti bakteriális fertőző betegség. A gyulladás „összegyűjtésére”, csillapítására már régóta gyógynövényekkel, mézzel, vízzel kevert rozslisztes borogatást alkalmaztak. (Varjassy Péternek köszönjük a tájékoztatást.)

26. kép. H. Bredekow: Buda látképe nyugat felől, 1684. Vízfestmény, papír

100. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. július 17.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édeszem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Az kegyelmed két rendbéli levelét édes szívem nagy szeretettel vettem. Tiszta szépől örülek az kegyelmed egészségben való létin. Kívánom, hogy az Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet jó egészségben. Az én szerencsímre én es még eddig az kegyelmed szolgálatára törhetőképpen vagyok, csak az Isten ő szent Fölsége kegyelmedet hozná hamar vissza. Az prefektus³¹⁸ megjött Hartenstanrúl, valóban nagy dicsíretet tesz rána [?]³¹⁹ felől, de szemmit szem vígezett, mert még el nem akarja adni az a nímet Asszon, magát nem is találta ottan. Szokan vadnak érte, azok örömost megvennék azon jószágot. Az ménémő rezet akartak kegyelmednek az kamorátúl adni, az lékai számtartó mind megnézte, de ötven forinton akarják mázsáját adni. Béczben is vígére ment, mint vehetni ottan, de azt mondták, hogy harmincöt vagy negyven forintnál többet nem ér, azért ő és az kegyelmed híre nélkül nem mert alkudni vígette. Úgy tudom, az prefektus is fogja tudósztani

318 jószágigazgató

319 Talán birtok Hartenstein környékén.

felőle kegyelmedet. Kérem édeszem szeretettel kegyelmedet, tudósítson az mag [!] egészségéről,
mind az hírekről. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

17. iuli 1684. Kismarton

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 465.

101. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. július 20.

Ajánlom szeretettel való szolgálomat édesz szocellim kegyelmednek. Isten minden kívánta szok
jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta szépől kívánom!

Kénszeríttem édes szívem az magam emberét odaköldenem kegyelmedhez, mivel miolta az Kor-
látovicz³²⁰ itten volt, szemmi hírét nem hallhatom kegyelmednek. Nem tudom édes szerelmes szé-
vem mire vélni, hogy úgy elfelejtkezett kegyelmed rólam. Látja az Isten, hogy csaknem kétségben
eszem, magam szem tudom, mit köll cselekednem, mert már mindenik postára köldtem, mind
Pozonban, s mind Béczben, s mind Győrre, de sehonnit nem hozták szemmi levelét kegyelmed-
nek. Kérem azért az Istennek víre hullásáért kegyelmedet, tudósítson gyakorta az maga egészségé-
ről, s ne felejtezzék el úgy rólam, hiszem ha maga nem érkezék reá kegyelmed, bárcsak másszal
írasszon kegyelmed, csak az nevét maga írja. Ha magát nem láthatom kegyelmedet, bárcsak az
levelét láthatsszam, mégés könnyöb az szívemnek. Bizony, ha olyan messze nem volna, magam is
kész volnék odamennem, látnám, mint vagyon kegyelmed, s megint visszagyönnék. Kérem édes
lelkem kegyelmedet, tudósítson felőle, merre köldi az leveleket, hogy tudhasszak érte köldeni.
Kívánom szerelmes édes szívem, ez levelem találja szerencsis órában és jó egészségben kegyelme-
det. Ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója, szocellie
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 20. iuli 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése, Nr. 466.

320 Korlátovich László, Esterházy Pál familiárisa.

102. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. július 26.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édesem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Az kegyelmed két rendbéli levelét édes szerelmes lelkem eccersmint nagy örömmel vettem, de szomorú szívvvel értettem, hogy rosszul volt kegyelmed az rott lauf³²¹ miatt. Kérem azért kegyelmedet, olyannal ne iljen, azki többet árcon, s ne is vizezze kegyelmed, mert abból nagyobb nyavalya is lehet. Kívánom édes szívem, hogy az Isten ő szent felsége adja meg előbbeni egészségét kegyelmednek. Értettem édesem az kegyelmed leveléből, hogy Budát erúszen löveti kegyelmetek, adja Isten, hogy hamar megvehesse kegyelmetek. Úgy remínlém ín is, hogy még láthatom kegyelmedet. Itten elíg hír vagyon, azt sem tudjuk, melyiket köll hinnünk. Kérem szerelmes édes szocellim kegyelmedet, vigyázzon magára, hogy valami alkalmatlanszág ne esség kegyelmeden [és] az szegíny Gisblin is kétségben ne esség. Az Pisterli is ajánlja kegyelmednek holtik való alázatos szolgálatját, s kéreti kegyelmedet, hogy hamar visszagyöjjen.³²² Kívánom édes szívem, hogy láthasszam jó egészségben kegyelmedet. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 26. iuli 1684.

P. S. Az minémő miséket fogadott kegyelmed az halottakért, ím, megköldettem kegyelmednek, hova osztottuk el, hogy elmondják. Még hússzal több száznál [!].³²³

[más kézzel:]

Verzaichnuß wie die 1000 Mößen Sollen gelösen werden.

Praitenprun ³²⁴	20
Puerbach	20
Thunerskirchen ³²⁵	20
Okau ³²⁶	15
Gschieß ³²⁷	15
Margareten	20
Oßlop ³²⁸	20

321 Az orbánc (Rotlauf, folyosó (!)) súlyos, szétterjedő bőr alatti bakteriális fertőző betegség.

322 Gisbli (másutt Gispl, Gyspl) és Pisterli: évődő erotikus utalás a házastársak nemi szervére.

323 Helyesen: ezernél.

324 Breitenbrunn

325 Donnerskirchen

326 Oggau

327 Sérc

328 Oszlop

Traustorff	20
St. Geörgen	20
Klein Höfelein	20
Groß Höfelein	20
Milidorff ³²⁹	20
Zilingtal	20
Pötsching	20
St. Niclo [!] ³³⁰	20
Forchtenau	20
Materstorff ³³¹	20
Krenstorff	20
Frauhait ³³²	20
Antau	15
Proderstorff	15
Zagerstorff	15
Walberstorff	15
März	20
Schadendorff ³³³	20
Schloß Eisenstatt	20
Eisenstetter Closter ³³⁴	30
Frauenhaider Closter	30
Apatlon, Ilmiz	15

565

Sigendorf	20
Paumgartt ³³⁵	20
Rarbach ³³⁶	20
Neckenmarkh	30
Rizing	20
Frauhait ³³⁷	20
St. Mörtten ³³⁸	20
Kayserstorf	20
Draißemarkh ³³⁹	20

329 Millendorff

330 Szentmiklós

331 Mattersburg

332 Kleinfrauenhaid

333 Schattendorf

334 kismartoni ferences kolostor

335 Baumgarten

336 Rohrbach

337 Kétszer szerepel, ezért van hússzal több, lásd a 332. jegyzetet.

338 Markt Sankt Martin

339 Draßmarkt

Räbniz	20
Puelndorff ³⁴⁰	
Griestorff	20
Creiz	20
Nikitsch	20
Kapuvär	20
Szil	20
Csorna	20
Veszkin ³⁴¹	15
Lokehauf ³⁴²	30
Mänerst[orf]	15
Underpulend[orf]	15
Prößing ³⁴³	15
Wöperstorff ³⁴⁴	20
Steinberg	15
	455
	565
	1020

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 467.

103. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. augusztus 2.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édesem, kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Az kegyelmed 28. iuli köldett levelét édes szerelmes szocerlim nagy örömmel vettem, melyben értem, hogy mégsem vehette meg kegyelmedek az belső várost. Adja az Úr Isten édesem, hogy hová hamarább szerencsészen megvehessze kegyelmedek. Úgy hallom édesem, hogy kegyelmed nem igen kíméli magát ottan, mindenött maga jár kegyelmed. Kérem azért édesz szerelmes szocerlim kegyelmedet, vigyázva járjon, hogy valami szerencsítlenség ne esség kegyelmeden. Immár is úgy hallom, hogy nem szok héja volt, hogy ágyúgolyóbisszal meg nem találták kegyelmedet.

340 Pullendorf

341 Veszvény

342 Lockenhaus

343 Pressing

344 Weppersdorf

Az ménimő [!] ezer miszét fogadott kegyelmed, kiosztottuk az papokra, hogy elmondják. Ín és³⁴⁵ még eddig az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok, kívánok édes lelkem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Írta volt kegyelmed az mászék levelében, hogy az kuian-túl³⁴⁶ török partikát³⁴⁷ küldett, de ő el nem hozta, talám ottan felejtette. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója, szolcellie [!]

G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 2. augusti 1684.

Ím, egy nyakravaló kendőt köldettem, adja Isten, egészségben elviszelhesse kegyelmed, s három házi kenyeret.³⁴⁸ Azt is akartam tudtára adnom kegyelmednek, hogy az Fabiankovicz³⁴⁹ is oda akar menni hírem s akaratom nélkül. Itt is szemmi jót nem tesz, nem is udvarol, ott jár, ahol akarja. Kérem édesem kegyelmedet, ha Isten megadja venni Budát kegyelmedeknek, egy jó varró török bulyát³⁵⁰ köldjen kegyelmed, s ha szelmet³⁵¹ vagy skófiomot³⁵² vagy egyib török partikát. Tudom, hogy olcsón megvehetni. Kírem édeszem kegyelmedet, ínrólam is el ne felejtkezzék kegyelmed.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 468.

104. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. augusztus 7.

Ajánlom édes szerelmes lelkem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édeszem, hogy az magam egészségéről kegyelmednek ne tudósítsak, azki még eddig, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára szenvedhetőképpen vagyon. Csak az Isten ő szent fölsége kegyelmedet adná hamar látnom. Úgy tedszék, van már fél esztendeje, hogy elment kegyelmed innét. Kérem édes szívem kegyelmedet, tudósítson az maga egészségéről. Úgy hallom édesem, hogy ottan az táboron szok betek ember vagyon az vérhaszban. Kérem édes lelkem kegyelmedet, vigyázzon magára, mert az örömet el is ragad másokrúl. S úgy hallom, hogy gyümölcs is szok vagyon ottan, attúl is reá gyün az emberre. Kérem azért az Istennek szent haláláért kegyelmedet, ha lekkiszebb nyavalyája volna, tudóséccon felüle, mert éjjel-nappal kész vagyok odamen-

345 is

346 Talán személynév, Kuján.

347 portékát, árut

348 A tábori komisz, silány kenyér ellentéte.

349 Fabiankovich Ferenc, Esterházy Pál familiárisa.

350 (rab) nőt

351 selymet

352 skófiom: aranyból vagy ezüsből alakított huzal

nem kegyelmedhez. Azon is kérem kegyelmedet, tudósztson, hogy ha ez édén³⁵³ elmehet-i kegyelmed Czelben, mert ha el nem mehetne kegyelmed, hát én addik elmennék, ha kegyelmed nem bänná. Ma ott lévén az apáca Asszonyoknál ebíden, ajánlják kegyelmednek alázatos szolgálatjokat, kívánják, hogy Isten szerencsísén hozza vissza kegyelmedet. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 7. augusti 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 469.

105. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. augusztus 12.

Isten megáldjon édes szívem!

Ím, ez alkolmatossággal is akartam írnom, egészségem, Istennek hálá, jól szolgál. Itten alkalmasint leromlott az bástya, de még egy ideig lesz múlatásunk, mindazáltal talám jól adja az Isten. Az gyalogság igen betegeskedik. Azomban én, édes szívem, csak alig várnám, hogy egyszer láthatnálak, kívánván, hogy Isten kedves, jó egészségben tartson az én örömömré. Budai Tábor, die 12. Augusti 1684.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 470.

106. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. augusztus 14.

Isten minden jókkal áldjon meg édes szívem!

Ez alkolmatossággal akartam újobbon írnom egészségem felől, ki Istennek hálá, jól szolgál. Mi itten eléggé lövetjük Budát minden nap, ők is erősen viselik magokat, mit ad Isten, arról is rövid nap tudósétlak. Ma vetettünk föl valami minát,³⁵⁴ de nem igen sokat ártott az bástyának, e napokban

353 idén, ebben az évben

354 mina: várfal alá ásott akna

többet akarunk vetetni.³⁵⁵ Az Páter Márcus³⁵⁶ itt volt ma nálam, misét is mondott, s áldását adta az egész Magyarorságra. Ezzel édes lölköm-szívem, valami Török selyempaplant³⁵⁷ is vettem, s két vég bulya vásznot³⁵⁸ is, első alkalmatossággal fölküldöm. Énnékem is jutott ebből az Török nyereségből két scofiumos nyereg³⁵⁹ s valami tegez puzdrástúl,³⁶⁰ együtt küldöm föl. Adja Isten, lássalak édes szívem kedves egészségben. Budai tábor, die 14. Augusti 1684.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Címzés: „Köpcsin, Komar., Jaur., Poson.”

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 471.

107. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. augusztus 16.

Isten minden jókkal áldjon meg édes szívem!

Ím, édes lelkem, ezen alkalmatossággal, hogy Miklós Fiam³⁶¹ megbetegedett, elküldöttem általa három selyempaplant, mindenik patyolatban van varrva.³⁶² Az két vég bulya vásznot³⁶³ is elküldtem. Buda még erősen viseli magát ugyan, de ez éjjel megént egy Basa veszett el az gránát golyóbissal, még egy Basa van benne. Az Jancsárok³⁶⁴ már kétszer tették le az fegyvert, s annyira vannak, hogy minden nap várjuk, hogy föladják. Kit, hogy Isten adjon, s lássalak téged is jó egészségben hová hamarább, szíből kívánom, maradván édes szocellim

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 16. Augusti 1684.

Édesem, nemrégén küldtem hatvan számú szarvasmarhát, most megént huszonötöt, menj végére, hová lött.

355 robbantani

356 Marco d'Aviano (1631–1699)

357 selyempaplan: díszes, értékes, selyemborítású ágytakaró

358 bulya vászon: finom török len- vagy pamutvászon

359 Húzott arany- vagy ezüstszállal díszített nyereg.

360 puzdra: az íjat és a nyilakat tartó, a testen átvethető, bőrből készült tok

361 Esterházy Miklós Antal (1655–1695)

362 Az értékes textilműket, szőnyegeket szállításkor finom vászonba csomagolták, varrták be, hogy megvédjék a sérülésektől.

363 bulya vászon: finom török len- vagy pamutvászon

364 janicsárok: oszmán-török gyalogos katonák

Idézi: IVÁNYI Emma, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez* = Agrártörténeti Szemle, 11 (1969), 3–4., 487.; BOJTOS Anita, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből, Esterházy Pál és a marhakereskedelem, Thököly Évához írt levelei alapján* = Paletta, I. Koraiújkor-történeti Diákkonferencia, Tanulmánykötet, szerk. FEKETE Bálint, NYUL Viktor, Budapest, ELTE BTK Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszék, 2013, 100., 103.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 472.

108. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. augusztus 16.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szerelmes szocellim kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed 10. augusti költ levelét kedvesen vettem, hogy penik az rotlaufbúl³⁶⁵ már az Isten meggyógyította kegyelmedet, tiszta széből örülek. Én es még eddig az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok. Írja édesem kegyelmed, hogy az budai vezérnek az állát ellőtték. Azt tartom, hogy az fejnek is jutott benne, bár az többi is mind odaveszne, hogy annál hamarébb megvehetné kegyelmedet Budát. Csudálom édesem, hogy ilyen szokáik tartják, mivel szokszor hallottam, hogy nem igen erős hely legyen, mégés ennyi ideig tartóztatják kegyelmedeket ottan. Úgy hallom édeszem, hogy szokan vannak az udvari cselédben is az vérhasban. Én valami olajat adtam kegyelmeddel azkin bund ell³⁶⁶ vagyon reá írva, az éskatulyában³⁶⁷ vagyon, megpróbálhatja kegyelmed, az és³⁶⁸ igen jó arrúl az nyavalyárúl. Csak az haszát köll megkenni véle, s egynihány csöppet bé köll adné, tudom, hogy csak kétszer vagy háromszom [!] szem celekség ezt, hogy megáll rajtok. Kegyelmedet az Istenért kérem, vigyázzon magára, mert az ragadós nyavalya. Ezzel ajánlom magamot édes szerelmes szocellim az kegyelmed gráciájában, s maradog

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 16. augusti 1684.

Az gisplnek stucz perlt adjon kegyelmed, hogy békével legyen.³⁶⁹

365 Az orbánc (Rotlauf, folyosó (!)) súlyos, szétterjedő bőr alatti bakteriális fertőző betegség.

366 Wundöl: sebre való olaj.

367 iskatolya: skatulya, dobozka

368 is

369 Thököly Éva erotikus évődése.

Külön kis cédulán:

Ippen indulófélben lévén kegyelmednek szóló levelem, hozták az kegyelmed 12. szóló levelét.³⁷⁰ Azmi penik az bulyát³⁷¹ illeti, hoztak egyet, de nem tudom, ha azí, akit kegyelmed gondol, mert ezt ifjú Ziczini Asszonyom köldte, Fokrúl való leány. Ím, valami orvosságot köldtem vízhasrúl, egy jó késhegynit köll bévenni benne. *Más tintával:* Estve és reggel, s egy óráig nem köll enni, sem innya reá.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 473.

109. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. augusztus 22.

Isten megáldjon édes szívem!

Ím, ez alkalmatossággal küldtem föl mintegy száznyolcvan számú szarvasmarhát az kapuvári számtartó Borsos³⁷² kezéhez, lássad magad is édesem, hogy el ne téveledjék. Emellett az minemő tallér pénz vagyon Fraknóban, küldd alá ide édes szívem, bárcsak az kismartoni kasznártúl,³⁷³ én azon mind marhát veszek, azki fölötte ócsó. Ezt az száznyolcvan marhát is pénzen vettem, úgy mint ötszáz forinton. Azon leszek, hogy még többet is küldjek föl. Azomban édes lelkem, kérlek írj magad egészségéről, s ha Czelben el mégy-é vagy nem, s mikor. Ezzel maradok édes szerelmes szívem néked mindenkor

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai tábor, 22. Augusti 1684.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 487.; BOJTOS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 100., 103.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 474.

370 1684. augusztus 12-én írt levelét, lásd Nr. 105.

371 bulya: török (rab) nő

372 Borsos Ferenc, Pál nádor udvari embere.

373 Kismartonban ekkor Georg Pallatinitsch töltötte be ezt a tisztséget.

110. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. augusztus 24.

Ajánlom édes lelkem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed két rendbéli levelét édeszem nagy örömmel vettem. Örülek az kegyelmed jó egészségén, tartsa meg az én Istenem kegyelmedet sok esztendeig az én szerencsímre. Én es az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen volnék, de bizon nagy keszerőségben vagyok, azt szem tudom már, mit köll cselekednem, hogy ilyen szokáig nem láthatom kegyelmedet. Kérem édes szerelmes szocerlim kegyelmedet, bárcsak harmadnapra is jöjjen haza kegyelmed, hiszem Draskovicz Uram³⁷⁴ is nem rígen Szárváratt³⁷⁵ volt, kegyelmed és³⁷⁶ elgyöhetne az szegíny kis pisterlit meglátogatni, ki és ajánlja az gisplnek holtik való szolgálatját.³⁷⁷ Nem tudom édes szívem, ha vette-i kegyelmed az czeli útrú³⁷⁸ való levelemet, melyben írtam, ha kegyelmed gondolja, hogy ez idén bé nem mehet, én örömöst bémennék, az még igen hideg nem lesz, ha kegyelmed nem bánja. Ezt is akartam édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy ez napokban ednihány szép dénniyt³⁷⁹ köldtem föl Béczben őfölségének,³⁸⁰ kit igen kedvesen is vött őfelsége. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója, szocellije
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 24. augusti 1684.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 475.

111. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. augusztus 26.

Isten minden jókkal áldjon meg édes szerelmes szívem!

Vettem nagy szeretettel leveledet. Édesem, egészségem tūrhetőképpen szolgál, de ez napokban nagy fogfájás volt rajtam, mindazáltal már jobban vagyok. Írtam volt édes szívem, hogy valami

374 Draskovich János (1630–1692) vagy Draskovich Miklós (1625–1687)

375 Sárváron

376 is

377 Thököly Éva erotikus évődése.

378 a mariazelli zarándoklatról

379 dinnyét

380 I. Lipót (1657–1705)

A meggyes offon rendelt
 jüem.
 Mostani Kolmetostyichis iram edesem
 hogy in ma uttam. Ezt más iramot hoztam
 mar hát, léte föl büttem, kérték edes
 jüem legyen gondod veá hona renide,
 abból meg jüem seremphetmi meg Fejör
 sekenelias renide bütöde bütödebebe
 együtt, es maivoltban ish lennek, többöri
 unek, am uoffok hogy ering uelot ve
 gyek meg, többöri in által. Enel
 aiallak edes jüem es Grennek-ma.
 madok Freigaz jüem
 Budai Tábor 28 Augustij Esterhás Pál
 1684.

27. kép. Esterházy Pál levele Thököly Évának (112. levél)

60 számú szarvasmarhát küldtem volt föl, azután megént száználcvan[at], az száza igen szép öreg marha, az többi is szép fiatal volt, most még újebben küldök föl majd kétszázig valót. Ezután többet is küldök, azon volnék, hogy az egész majorokat megtöltenénk, s emellett Gróf Herberstainnak vagyok harmincezer forinttal adós, kit ez jövő Márciusban le köll tennem. Örömost az marhák árából öszveszerzeném, kihez képest edesem az Fraknói pénzből küldj kétezer apró Aranyat, s azonkívöl az Tallérokát is, én azon mind Marhát veszek. Úgy hiszem, nem vallunk kárt benne, csak siettesd aláküldeni. Ezzel édes szívem maradok

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 26. Augusti 1684.

A levél bal oldalán, hosszában:

Az Zacskókat bé köll pecsételni, s az Praefectus³⁸¹ küldje az kismartoni vagy Fraknói számtartótúl alá. Az bornak is jó ára vagyon, bár hoznának.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 487; BOJTOS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 102.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 476.

112. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. augusztus 28.

Isten megáldjon szerelmes szívem!

Mostani alkolmatossággal is írom édesem, hogy ím, ma vettem kétszázttizenöt szarvasmarhát, kit fölküldtem. Kérek édes szívem, legyen gondod réá, hová teszik. Ebből szép pénzt teremphetni, szép Fejőstehenek is vannak köztök borjúkkal együtt. Az majorokban jók lesznek, többet is veszek; azon vagyok, hogy ezerig valót vegyek meg, többet is Isten által. Ezzel ajánlak édes szívem az Istennek, s maradok

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 28. Augusti 1684.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 487; BOJTOS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 101, 103.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 477.

113. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. augusztus 31.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem az paplanyokkal mind az vászonnyal együtt kedveszen vettem. Kérem édeszem tovább is kegyelmedet, ha valamit igen ócsón talál kegyelmed, úgyhogy magának alkalmatlanságára ne légyen, vegyen kegyelmed szelymet vagy skófiomot.³⁸² Az marhának végére

381 jószágigazgató

382 skófiom: aranyból vagy ezüstből alakított huzal

mentem, hol légyen az: száznolcvan Kapuváratt vagyon, négyét elvesztették az útban, s az hatvan itten vagyon. Abból is egyet elvesztettek, s az huszonötöt penik még el nem hozták, az prefektus³⁸³ szem tudja, hol vannak vélek.³⁸⁴ Ím, az kegyelmed parancsolatja szerint ötszáz tallért köldtem kegyelmednek, még kétszázmuszonhárom [!] vagyon itten. Ha parancsolja kegyelmed, azt is mindjárt aláköldem. Az prefektus azt gondolta, hogy nem lesz talám mind szükséges. Én es háromszáz forintot köldtem evvel az alkalmatossággal, hogy marhát vegyenek rajta. Itten el fogom adatni, kérem édes lelkem kegyelmedet, ha magának fog vitétni, erről is emlékezetben légyen kegyelmed, hogy valami rosszat ne vegyenek rajta. Azmi penig az czeli utat³⁸⁵ illeti, csak két hét múlva akarok elmennem, ha kegyelmed az édén bé nem mehet. Talám azonban jobb hért hallok, én es alámehe-tek Budát nízni. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 31. augusti 1684.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 487.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 478.

114. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 1.

Isten minden jókkal áldjon meg édes szívem!

Ez napokban, úgymint holnap vagy holnapután, küldök megént százhatvanegy szarvasmarhát, kit magam pénzemen vettem, ezenkívül kilenc borjút, aprót. Igen szép Fejőstehenek is vannak közte, láss azért édes szívem magad is hozzá, hogy el ne változtassák vagy haszontalanul ne költsék, azon leszek, hogy többet is küldjek. Emellett édes szerelmes szocellim, Buda még erősen viseli magát. Tegnap kétszáz lovas Török csak általútvén magát az Német Tábor között, kiszökött az Várbúl, s elment Feiér Vár felé. Ha az Magyarok ott lettek volna, hiszem Istent, nem mentek volna el olyan könnyen. Kívánom azért édes szerelmes szívem, hogy lássalak hová hamarébb kedves egészségben. Budai Tábor, 1. Septembris 1684.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Édes szívem, az pénzt is küldd el, mert még most találok marhát, azután késő lészen.

383 jószágigazgató

384 Így jön ki a 215 darab szarvasmarha, amelyet Esterházy Pál legutóbb vett, és amelyről 1684. augusztus 28-i levelében írt feleségének. Lásd a 112. levelet.

385 a mariazelli zarándoklatot

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 487; BOJTOS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 103.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 479.

115. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. szeptember 1.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szívem kegyelmednek. Isten minden kívánta jókkal áldja meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Ím szintén, hogy az első levelemet az ötszáz tallérral elköldtettem, hozták az kegyelmed levelét, melyben parancsolja kegyelmed, hogy még kétezer aranyat s az tallérokot elköldjem. Ím azért mind az aranyokat, s mind penik az kétszázhuszonhárom tallért, azkit még itten hattam volt, elköldtettem. Kegyelmed édes szocerlim, tovább is parancsoljon, az tévő lészek. Ín is ez jövő vasárnap, ha Isten engedi, föl akarok Fraknóban mennem, onnit Szent Rozáliára az búcsúra,³⁸⁶ kegyelmedért is imádkozni fogok. Talám onnid Fekete várra is elmegyek, ha az idő fogja engedni, mert itt igen szok esző jár. Ezzel ajánlom édes szerelmes lelkem magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos, holtik való szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 1. September 1684.

Külön kis cédulán:

Ím, valami flastromot, főstet köldtem kegyelmednek fogfájás ellen.³⁸⁷ Az flastromot tegye kegyelmed az hátára, azmint én Kapuváratt tettem kegyelmednek. Az fősttel kendőt fősteljen kegyelmed s fölkössze, meglátja kegyelmed, hogy jobban léssen.

Idézi: BOJTOS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 103.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 480.

386 Rozália napja szeptember 4. Esterházy Pál a fraknói vár fölötti hegyen építtetett egy Rozália-kápolnát.

387 Thökoly Éva sebtapaszt és fájdalomcsillapító füstölőt küldött férjének.

116. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 3.

Isten minden jókkal áldjon meg édes szívem!

Szeretettel vettem leveledet, értem, hogy Czelben igyekezel menni, azért édes szívem bizvást elmehetsz, mert én nehezen fogok oda mehetni. Értem, hogy dinnyéket is küldöttél az Császárnénak,³⁸⁸ igen jól cselekedted édesem. Azomban az minemő százhatvanegy marhát s kilenc borjút küldöttem, arról írt leveletem Béczben küldtem, tudom kezedhez adják. Most megént újobban kétszáz marhát fogok küldeni, többet is küldhetnék, de az pénzben fogyatkozás van. Csak küldd el édesem azt az pénzt, kiről írtam, úgymint kétezer aranyat, s az egy Zacskó tallért, sok marhát vehetek ócsón, kinek nagy nyeresége leszen Isten áldásából. Mi itt valóban vijjuk az Várost, ha az Baváriai³⁸⁹ had eljön, derekas ostromot akarunk csinálni. Ezzel maradok édes szívem, szocerlim

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 3. Septembris 1684.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 481.

117. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. szeptember 4.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom édes szerelmes lelkem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Ezen alkalmatossággal is nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy ez levelem által meg ne látogassam kegyelmedet, és az magam egészségéről ne tudósítsak, azki még eddig, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok. Adja Isten édes szerelmes édes szívem, hogy kegyelmed felől is minden örvendetes híreket halhasszak. Kérem is édesem kegyelmedet, tudósítson gyakorta az maga egészségéről, mígis könnyőbb az szívemnek, ha csak levelét is láthatom kegyelmednek. Kérem édesem, tudósítson kegyelmed, ha abban az marhában el kell-i adni, azkit onnét

388 I. Lipót harmadik felesége, Pfalz-Neuburgi Eleonóra Magdolna (1655–1720).

389 bajor

küldett kegyelmed, mert az prefektus³⁹⁰ örömost eladná. Azt mondja, hogy télen nem lesz hol tartani. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 4. september 1684.

Fraknóban el nem mehettem Szent Rozáliára,³⁹¹ mivel az kis Pisterli rosszul érzette magát, itten köllött nála maradnom.³⁹² De már Istennek hála, jobban vagyok.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 482.

118. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 6.

Isten megáldjon édes szívem, lelkem!

Ím, most is küldök föl majd ezer számú szarvasmarhát, igen szépet, kérlek lelkem, legyen gondod réá, hogy el ne vesztegessék az tiszték.³⁹³ Az pénzt hová hamarább küldd édes szívem alá, úgymint az kétezer Aranyat s az Tallérokot, mert egy részét hitelben vettem, s igen bálnám, ha meg nem fűzethetnék azoknak, azkiktől vettem. Egy hetet adtam nekik, hogy akkor megfűzetek. Édes szívem, bizony, ebből nagy haszon lehet, ha Isten engedi. Azomban Pfidti Gott main aller liebe Szacell.³⁹⁴

Az te igaz szíved édesem
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 6. Septembris 1684.

Más kézzel:

Az Marhának specificatiója.

Ökör, Tinó, Fejőstehény és Meddő No. – 689.

Szopóborjú circiter – 25.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 487.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 483.

390 jószágigazgató

391 A szeptember 1-jei levelében (115. levél) tervezett búcsúra szeretett volna elmenni.

392 Pisterli: Thökoly Éva saját nemi szervének pajkos elnevezése; feltehetőleg valamilyen női baja (esetleg fertőzés, gyulladás) lehetett.

393 udvari tisztségviselők

394 B'hüte dich Gott mein allerliebstes Schazer! Isten óvjon téged, legkedvesebb drágaságom!

119. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 10.

Isten megáldjon édes lelkem!

Két rendbeli leveledet együtt vettem az 300 forinttal együtt, de az Aranyakat is s Tallérokat meghozták. Édes szívem, nem tudom micsoda marhát akarsz, Fejősteheneket-é vagy Ökrököt, én azomban ugyancsak eladni való marhát veszek, úgymint Ökrököt s meddő teheneket, mert hiszem fejős tehenet eleget küldtem. Úgy tudom, ezer Marhánál többet küldtem föl, ha azért fejős teheneket kívánsz édesem, ott elég vagyon. Édes szívem szocellim, én csak alig várnám, hogy egyszer láthatnálak. Írhatom azomban, hogy szerencse, ha e napokban derék harcunk nem lesz, mert az Török gyülekezik, s meg akarja Budát segíteni, talám Isten jól adja az körösztség dolgát. Ezzel én is édes szívem lelkem maradok

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 10. Septembris 1684.

Baloldalt, a levél hosszában:

Édes szívem, igen akarnám, ha flus raucht³⁹⁵ s storaxot³⁹⁶ küldhetnél.

Idézi: BOJROS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 102.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 484.

120. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kapuvár, 1684. szeptember 13.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édesem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Ezen alkalmatossággal is akartam édes szévelem írnya kegyelmednek, s erről az utolsó marhárúl tudósítanom. Jobban végére menvén az dolognak, miben legyen, azki csak az rossz emberségtől s hamisságtúl vagyon, hogy az mi marhánkban annyi elveszett, mivel más útra is elmehettek volna. Az hercek is úgy hatta meg, hogy azkinek passzusa³⁹⁷ vagyon, s mennyi számú marhára van, azt elbocsásság. De mivel azkiknek kegyelmed az marhát kezekben adta, igazán el nem hozták, mert Győrnél is szénte akkor kerestek valami lopott marhát. Ezekre akadtak, úgy vettek el benne, kit az

395 flus Rauch: füstölő, különféle összetevőkből (például tömjén, rózsaszirm)

396 illóolajos gyantát

397 passzus: marha szállítólevél

nímetek, s kit az pógárok reá esködtek, hogy övög. De mivel Vörös Istvánnak és Misaros Jánosnak magoknak is fölös marhájok volt közte, s több volt az marha, mind az kegyelmed passzusában volt, azért is vettek el benne. Ezek már semmi kárt nem akarván, valami az mi marhánkbul vették ki az magokét. Elhittem, nem vették az rosszát, odaköldtem Vörös István apja házához nízni, mennyit hagyott ottan, s majd 30 vagy 40 darabot találtak ottan, az kegyelmed neve billegire³⁹⁸ is hármat találtak közte. Mondják ugyan, hogy Bezeréditől³⁹⁹ vette ketteit⁴⁰⁰ az P billeggel, de az harmadik ugyan lopott volna. Én meghattam, hogy megárestálják⁴⁰¹ azon marhát, nem lehet, hogy csak mi valljuk az kárát. Mivel hamisan is járt véle, másoknak pildájára sem köllenék megadni néké, mert nem mind igaz marhája, az szavaigban is cak títovázna, magok szem tudják, mit mondjanak. Az Misaros János még ezekből is, azkik már itten vannak, egynihány szép tehenet borjústul kíván, hogy kiadassák néki, de én az kegyelmed híre nélkül nem akartam kiadatni. Mind megbillegesz-tettem az egész marhát, ha kegyelmed több marhát költ,⁴⁰² jobb mind ottan megbillyegeztetni, úgy nem félő, csak az még ide hozzák is, szok kézen fordul. Várok azért édes szerelmes szívem az kegyelmed levelétől, hogy tudhassam, mit köllösség cselekednem. Rút dolog emberségegre⁴⁰³ bízván az dolgot, kegyelmed szolgál[i]k lévén, egyíbaránt is mígis íly nyilván lopnak s csalnak benönnek. Ezzel ajánlom édes szép szocellim az Istennek oltalma és gondviselése alá kegyelmedet s pfitigot main oler lébst hercerl.⁴⁰⁴ Kapuvár, 13. September 1684.

Kegyelmednek alázatos szolgálója so firspit⁴⁰⁵
G. Thökoly Eva

P. S. Ilvígezvén már itten dolgomot, ma Kerestúrra megyek, s onnit Lakompakra is elmegyek. Az marha dolgában azmit kegyelmed fog parancsolné, aztévő lészek.

Külön kis cédulán:

Ha kegyelmed több marhát költ, az Istenért kérem kegyelmedet, szemmi úttal meg ne engedjék kegyelmed, hogy mászokí is légyen közte, mert abban szok hamisszág esék.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 487.; BOJTOS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 104.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 485.

398 billeg: billog, állatokra süttöt tulajdonjel

399 Bezerédy Ádám, Esterházy Pál familiárisa.

400 kettőt

401 elfogják, tartásák vissza

402 köld, küld

403 becsületükre

404 B'hüte dich Gott mein aller liebtest Herz! Isten óvjon, legkedvesebb szívecském!

405 fürbit: esdeklek

121. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 16.

Isten minden jókkal áldjon meg édes szívem!

Itt, édesem, marhát találtam számodra, de az Dunán nehéz általhajtani, mert igen nagy mostan, az hidak pedig elromlottak, mihelyen megcsinálják, általhozatom mindjárt. Az ellenség Buda segítségére jön, úgy hiszem, maholnap leszen derék harcunk egymással, kit ha Isten szerencsésen ad, talám Buda is megadja magát. Bizony édes lelkem, szocellim, alég várnám azt az időt, hogy láthatnálak. Azomban az Rossolis,⁴⁰⁶ azkit kúttél, elfogyott. Ím, egy üres pincetokot⁴⁰⁷ küldtem. Én pedig édes lelkem maradok

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 16. Septembris 1684.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 486.

122. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 17.

Isten megáldjon édes szívem!

Kap[u]várrúl írt leveledet édes lelkem vette[m], az marhát mi illeti, elküldtem Győrre éretté. Megvallom, nem nagy udvariság Ziczi Uramtól, hogy úgy bánt velem, de lesz gondom réá. Azomban az Aranyakat meghozták, az 300 forintot is; azon leszek, hogy vegyek valami marhákat, azomban az marhákbán eladhatni, hogy mégis az én pénzem nyereséggel megtérhessen, mert talám többet is küldhetek még. Esterhás Ferenczné⁴⁰⁸ Menyemasszonynak szolgálatomat ajállok. Az soproni ház, ha teccik őkegyelmének, az őkegyelme szolgálatjára való, örömost odaengedem őkegyelmének, csakhogy egy kis részt örömost megtartanám magamnak az Borokra nézve. Az gyermekek is nem tudom, hol lesznek esztendőre, menj édesem végére az Praefectustól.⁴⁰⁹ Édes szívem, adja

406 rozsólis: fűszeres borpárlat, likőr

407 pincetok: rekeszekre osztott faláda palackok szállítására

408 Thökoly Katalin (1655–1701)

409 1684 szeptemberében Mihály és Gábor még Sopronban voltak Fülessy Miklós nevelő felügyelete alatt.

Isten, lássalak jó egészségben. Az ellenség nem olyan sok, az mennyinek mondták. Én pedig maradok édes szívem

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 1684. Szeptember 17.

Idézi: BOJROS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 107.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 487.

123. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 19.

Isten megáldjon édes szívem!

Ím, írhatom édesem, hogy egészségem tűrhetőképpen szolgál. Az ellenség Feiér Várhoz szállott, némelyek úgy hirdetik, hogy az Rába mellé akar rabolni menni, azért édes lölköm, ne igen járj mostanában Rábaközben. Kapuváratt ugyan nem köll félni, de Czorna táján félőbb volna, mindazáltal talám Isten megtartja azt is. Mondják azt is, hogy réánk akar jönni, talám Isten jól adja. Édesem, itt egy magyar szakácsot fogadtam, megpróbálom, mire való, Maholány Uram⁴¹⁰ szakácsa volt. Vagyon egy Német szakács is, finum⁴¹¹ mindenre, de száz tallérnak alatta nem akar szolgálni, amellet többet is kéván, azki réá menne ételével, italával kétszáz forintnál többre; vagyon más is, az háromszáz forintot kéván, derekas szakács, azokat is megpróbálom. Édes szívem szocellim, az én Istenem áldjon meg s adja, lássalak kedves jó egészségben. Budai Tábor, 19. Szeptember 1684.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Édesem, marhát vennék, de az hidakat újobban elrontotta [a török (?)] és így várunk köll.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 488.

410 Maholányi János (†1699)

411 kitűnő

124. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. szeptember 19.

Ajánlom édes szerelmes szocellim szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Az kegyelmed két rendbéli levelét vettem, kit még egyiket augusztusban, s másikat 3. szeptember írt kegyelmed. Nem tudom, hol tartóztatják az leveleket oly szokáik, melyben írja kegyelmed, hogy több marhát is köld, de miolta az hatszáz marhát köldte kegyelmed, azóta többet nem hoztak. Talám az is azok között volt, mert az utúbbi levele volt kegyelmednek, azkit akkor vettem. Kérem édes szívem kegyelmedet, ha többöt köld, jobb emberektől köldje, hogy megint kárt ne valljunk ezekből. Azkit még az hatszáz előtt köldött kegyelmed, adott el az prefektus⁴¹² az keresztúri vászáron Szent Kereszt-napján⁴¹³ 85 darabot öröggel, apróval kilencszázhusz forinton, az ökörnek párját 16 tallíron, az tehínek 14 tallíron. Többöt is akar eladni. Én, édes lelkem, Szent Mihály-nap⁴¹⁴ után másnap akarok Czelben megindulnom, Nénémasszony⁴¹⁵ is eljön velem, kegyelmedért is imádkozom ottan. Kívánom édes szerelmes szocellim, hogy jó egészségben láthassam hová hamarabb kegyelmedet, s ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 19. szeptember 1684.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 488.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 489.

125. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 23.

Isten minden jókkal áldjon meg édes lelkem!

Ez mai napon is, de főképpen tegnap, igen derekas próbát tött az Török, mert négyfelől ütött meg bennünköt. Az Egri, Szolnoki, Hatvani, Váradi, Jenei⁴¹⁶ Török Pest alá ütött mintegy kétezer lóval. Az Várból is kiütött kétfelől kétezer Török, azon kívől az mezőben az derék Török tábor. Tartott az

412 jószágigazgató

413 szeptember 14.

414 szeptember 29.

415 Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

416 jenői

négy helyen az harc három óráig, de az Pestnél lévő Tábor semmit nem végezhetett. Szégyennel ment el, az Várasbeliek hét németet vágta le, de több veszett négyszáznál közülük, s bévertük. Az Török tábor is nem mert belénk kapni szerével, hanem csak csatázott. Az mieinkben tíz-tizenkét ember veszett, az Törökben száznál is több elevenit fogtunk.⁴¹⁷ Bizony édesem, valóban sok dolgunk volt, mindazáltal Isten jól adta. Édes lelkem, az marhák dolgára léssen gondom, s maradok szívem, szocellim

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 23. Septembris 1684.

Én most éppen az Budai fürdőkhöz szállottam az Vár alá.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 490.

126. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Újhelyi malom, 1684. szeptember 28.

Ajánlom édes szerelmes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Ém [!], szinte holnap akarok Nénémasszonnyal⁴¹⁸ együtt Cel felé indulnom. Kegyelmedért is édesem imádkozom, misziket is mondatok, hogy Isten ő szent fölszége hová hamarabb hozza meg egészségben kegyelmedet. Ín, édes szocellim, meg nem írhatom kegyelmednek, mely nagy gondolkodással⁴¹⁹ s búszulással vagyok kegyelmedért, csak az Isten tudja. S ha lehetne, ha szinte oda nem is az táborban, azon innéd valamel he[ly]re mehetnék, [s] kegyelmed is egy-két napra odajönne hozzám, hadd láthatnám immár egyszer kegyelmedet, s ha kegyelmed megengedi, kész vagyok éjjel-nappal mennem kegyelmedhez. Kérem mégés édes szerelmes, édes lelkem kegyelmedet az Istennek keszerves kínszenvedéséért s víre hullászáért kegyelmedet, vigyázzon magára. Tekéntsen kegyelmed engem az én kis leányommal,⁴²⁰ szánjon meg kegyelmed. Tudja azt édes szerelmes szívem kegyelmed maga is, hogy énnálamnál az ég alatt nagyobb s árva nem volna, s az én Istenem énnékem azon órában vegye el az én életemet, azmikor énnékem azt köllösszék hallanom.⁴²¹ S ha lehetséges, mígis kérem édes szerelmes szocellim kegyelmedet, hadd mehesszek valahova kegyelmedhez. Úgy hallom édesem, hogy níha többöt is iszék kegyelmed. Az Istenért kérem, vigyázzon az maga egészségére kegyelmed, most úgyis mindenött csak az szok betek ember vagyok. Kegyel-

417 török rabokat ejtettek

418 Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

419 gondban, aggodalomban

420 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

421 hogy Esterházynak valami baja történt

med az Istenért, ír[j]a meg, hacsak lelkisebb nyavalyája is leszen, s ha valamire szökszéje vagyon. Kívánom édes széve, hogy hová hamarább jó egészségben láthassam kegyelmedet.

Kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Az újheli malombúl, 28. szeptember 1684.

P. S. Nénémasszony⁴²² is ajánlja alázatos szolgálatát kegyelmednek, s igen köszöni az kegyelmed jóakarátját, hogy odaengedte kegyelmed az házát. Pfiti Gott main oler lébst szocelli.⁴²³

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 491.

127. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. szeptember 29.

Isten megáldjon édes szíve!

Ím, édes lölköm, az Fraknai Porkolábot⁴²⁴ visszabocsátottam egy Társzekérrel,⁴²⁵ azkiben holmi partéka⁴²⁶ van. Úgy látom, magam sem késem igen sokáig itt, mert az Magyar Tábor éppen elosz-
lott, csak alig vagyok ednehányad magammal. Tegnapelőtt réánk jöven az Török egy Király kút
nevő helyen, szintén arccal jött miréánk,⁴²⁷ magyarokra. Édes lölköm, oly szép multságunk volt
véle, száznál többet vágunk le benne, az többi elszaladott; az német táborra is réá ütött más felől,
ott is sok veszett benne. De harmadik felől Apermon regementjéből⁴²⁸ ő is sokat vágott le, de mégis,
Istennek hála, nem tehetett semmit is derekast. Hiszem, az Magyarság mind elmegyén, csak nem
tudok hová lenni. Úgy látom, gyalázatoma sokáig itt nem lehetek, mert nincs mi mellett, hanem
e napokban szerencse, ha hazafelé nem megyek. Édes szíve, megént téli quartély⁴²⁹ lesz az egész
Magyar Országón, az Isten légyen ítélő bíró benne. Adja Isten édes lelkem, lássalak kedves jó
egészségben.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 29. Septembris 1684.

422 Thökoly Mária (1656–1709 és 1711 között)

423 B'hüte dich Gott, mein allerliebste Schazer! Isten óvjon téged, legkedvesebb drágaságom!

424 várnagyot

425 társzekér: teherszállításra használt nagyobb, erős szekér

426 portéka, holmi

427 szemből támadtak meg

428 Ferdinand Gobert Aspremont-Lynden von Reckheim (1645–1708) hadseregéből

429 kvártély: katonák beszállásolása

A levél bal oldalán, hosszában:

A marhákat csak eladják, azmit eladhatnak benne, mert az Németség e télen ingyen is elveszi.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 488.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 492.

128. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 1.

Isten megáldjon édes szívem!

Értettem édes lelkem Czelben való szándékokat, Isten vezéreljen szerencsésen. Én pedig már itt csak magam maradok, az Urak mind elmentek, csak éppen az két Vice Generális maradt, mindenestől nem vagyok ezred magammal. Elég galibával⁴³⁰ s rettenetes költséggel vagyok itten, bizony, alég várnám végit az dolgoknak. Most kezdtük újobban lőni Budát, mivel az ellenség valamentére eltávozot, de hamar visszajöhet. Adja Isten édes szívem, lássalak hamar, jó egészségben. Datum Budai Tábor, 1. Octobris 1684.

Édeszem, az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 486.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 493.

129. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 4.

Isten megáldjon édes lelkem!

Ide jöven az Őfölsége⁴³¹ levele, hogy megént téli kvártély⁴³² leszen. Ez az Magyar had mindenestől eloszlott, csak magam maradtam, és így már itt édes szívem nem késhetem, hanem el köll mennem, s úgy gondolom, egy hét alatt megindulok. Adja Isten, lássalak édes szívem kedves egészségben. Datum Budai Tábor, 4. Octobris 1684.

Neked igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

430 gonddal, bajjal

431 I. Lipót (1657–1705)

432 kvártély: katonák beszállásolása

28. kép. I. Lipót és harmadik felesége, Pfalz-Neuburgi Eleonóra Magdolna

Most akarok valami marhát venni, de igen nehéz az elhozatása, szűk is immár. Mindazáltal azon lészek, hogy küldjek még valami marhát, ma is vettem kétszázhusz igen szép öreg juhot száztizenhét forinton. Ím, azmit mostani alkalmatossággal küldöttem az Társzekéren,⁴³³ includáltam⁴³⁴ édes lelkem, az cselédben is küldtem föl, adjanak praebendát⁴³⁵ nekik. Marhát is küldök talám, annak is lajstromát megküldöm, az háromszáz forinttal is vettem ednehányat, de bizony most drágább az marha. Mindazáltal gondolom, nem lesz káros.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 494.

130. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 6.

Isten megáldjon édes lelkem!

Édesem, az 300 forinthez, azkit küldtél, tettem megént háromszáz forintot, aranyul, s vettem kilencvenkét marhát, öreget s aprót, de nem hozhattam által az Dunán, hanem úsztatva, és így kettő odaveszett, kilencvene eljött, és így hatszáz forint az ára. Itt mindjárt helyben adtam tíz pár apró-

433 társzekér: teherszállításra használt nagyobb, erős szekér

434 mellékeltem

435 praebenda: ellátás, természetbeni juttatás

szelő Tulkot⁴³⁶ el kilenc forinton, azaz kilencven forinton. Ezen pénznek fele édesem tied, s itt tartottam magamnál, az többit is el köll adni, úgymint hetven számút, kit most fölküldöttem Czeri Mihály Bodohely Hadnagy által. Bizony édesem, drágudni [!] kezd igen az marha, mert igen elfogyott. Küldtem kétszáz tíz juhot is, ezt is csak el köll adni. Száztizenhét forinton vettem közpénzen,⁴³⁷ tizét megtartottam az konyha szükségére, és így csak kétszáz, azkit elhajtának. Édesem, szakácsot olyat fogadtam, azki finum⁴³⁸ s czukerpakker⁴³⁹ is, Aincaufer⁴⁴⁰ is, igen-igen derék jó szolgál, konyhamesternek is tettem, mindenféle vizeket,⁴⁴¹ tafeltekerait⁴⁴² tud csinálni, de alább nem szolgál 300 forintnál. Francia ember ugyan, de németül is tud, két szakácsot kíván s két kuktát maga mellé otthon. Miulta itt van, Isten látja, oly étkeket főz s ócsón penig, azkit az mieink bizony nem tudnának fejekért megcsinálni.⁴⁴³ Princz Salm⁴⁴⁴ szakácsa volt, ebben az armadában⁴⁴⁵ mása nincsen, Deákul, Olaszul, Németül, Franciául jól tud. Még más szakács is van itten, ócsóbb szerő, azki is jó Magyar módon főző szakács, talám azt is megfogadom, s az magamét elbocsátom, úgy az kuktát is, mert semmirevalók. A Doctor is itt van nálom, 150 forint az füzetése, asztala, szállása, jó ember s értelmes, Patricarius is van ugyanitten. Édes lölköm, én még itt késem, de nem igen sokáig, gondolnám vagy két hétig. Holnapután akarunk derék ostromot tenni az tört kőfalon az Vár felé, adja Isten, jól menjen véghez, s én is láthassalak téged édes szívem, szocellim kedves jó egészségben. Esterhás Ferenczné Asszonyomnak⁴⁴⁶ is ajálom Atyafúii [!] köteles szolgálatomat. Budai Tábor, 6. Octobris 1684.

Neked édes szívem igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Idézi: BENDA Borbála, „Szakácsot olyat fogadtam”. *A konyha személyzete a 17. századi magyar főúri udvarokban*. In: *Történelmi Szemle*, 47 (2005), 1/2, 15–46.; IVÁNYI, Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez, i. m. 488.; BOJTOS, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 103.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 495.

436 ökröt, herélt bikát

437 közönséges pénzen (a korban az ezüstdénárt értették alatta)

438 kiváló, kivételes

439 Zuckerbäcker: cukrász

440 Einkäufer: bevásárló, aki tudta, hogy mit, hol és milyen áron szerezhet be

441 ízesített italokat készít

442 Tafeldeckerei: ért az asztalterítés díszes módjához

443 Akkor se tudnák elkészíteni, ha a fejüket vennék.

444 Karl Theodor Otto zu Salm (1645–1710)

445 hadseregben

446 Thököly Katalin (1655–1701)

131. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 7.

Isten minden kívánta jókkal áldjon meg édes szívem, szocerlim!

Tegnapelőtt az Vár törésén nagy ostromot csináltunk, s már egy része az gyalogságnak is benne volt, ágyúkkal nem is árthattak immár, hanem kövekkel haigáltak s nagy boronafákkal,⁴⁴⁷ és így meg nem vehettük ezúttal az Várot, hanem holnap újobban rajta leszünk Isten által. Nem sok ember veszett miközülünk, de az Törökben igen feles, mert egy kőfal éppen leszakadt, s valaki rajta volt, mind aláhullot, derék subás Törökök⁴⁴⁸ voltak köztök. Tegnap Esterhás Ferenczné Asszonyom⁴⁴⁹ Pápai Gulyásának az Felesége kiszökött, tót leány, Beczkói. Egy Füleki Menyecske is jött ki, mivel penig semmi mosóném itt nincsen, itt tartom magamnál. Az Füleki menyecske szép Török varrást tud, s szólani is Törökül. Az gulyásnét tavaly fogták el Pápán, mikor fölverték az Majort, mind a kettőt fölviszem magammal, vagy fölküldöm. Én penig maradok édes lelkem, szocerlim az te

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 7. Octobris 1684.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 496.

132. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 8.

Isten megáldjon édes szívem!

Elhittem,⁴⁵⁰ vetted eddég leveletem, kiben írtam, hogy hetven marhát küldtem föl, kinek fele tied, itt is huszat adtam el, aprót, annak is fele tied, édesem, ittem kétszáz juhot, annak is fele tied, és így remélem, károd nem leszen. Itt több marhát immár nemigen találni, fölöttébb szűk leszen az marha, mert elpusztult az Föld. Holnap leszen megént, vagy még ma, ostromunk, meglássuk, mint

447 óriási gerendákkal

448 díszes öltözetet viselő főrangú törökök

449 Thökoly Katalin (1655–1701)

450 megértettem

lészen, Isten áldásából. Sok válik el ezen az ostromon. Egészségem, Istennek hála, jól szolgál, az én szívem, szocellim szolgálatjára. Azomban én maradok édes lelkem az

te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, die 8. Octobris 1684.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m. 488.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 497.

133. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. október 10.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Megjövén Czelből, vettem kegyelmednek négy rendbéli levelét, melyben írja kegyelmed, hogy immár egyszer haza szándékozik kegyelmed jönni, de még csak az Isten tudja, mikor lészen az. Csak az én Istenem adná már egyszer azt a napot érnem, hogy láthatnám kegyelmedet. Látja Isten, úgy örültem rajta, hogy magam sem tudtam, mit köll cselekednem. Kérem édes szerelmes szocellim kegyelmedet, idein tudósétson, mikor Isten hazahozza kegyelmedet, mert örömet Kapuvárik, vagy ha kegyelmed nem bánja, Győrök is elmennék kegyelmed eleiben. Bizon csak alik várom, hogy láthasszam kegyelmedet, s az szegíny gispilt is. Magam is eleget szánom szegínt, hogy annyit köll szenvedni néki.⁴⁵¹ Írja édesem kegyelmed, hogy az török derík próbát tett. Kérem édes szerelmes szívem az Istennek víre hullásáért kegyelmedet, vigyázva járjon, hogy valami szerencsítlenség ne esszék kegyelmeden. Úgy hallom, hogy Draskovicz Uramot⁴⁵² is csaknem elfogták az törökek. Édes lelkem, az szerencsítlenség hamar megesik, mikor az ember meg sem gondolná is, kitől az Isten oltalmazza édes szerelmes szocellim kegyelmedet, s az szegíny gispilt is. Értettem édesem, hogy szakácsot akar kegyelmed fogadni, volna is szökségönk reá, csak alkhatnék meg⁴⁵³ az gaz néppel, bár meghagyja kegyelmed, hogy el ne szólják. Úgy hallom édesem, hogy nemigen jól tartják ottan kegyelmedet. Bizon, tiszta széből törödem rajta, bár köldhetnék az kis konyhárúl ítket oda. Ezzel ajánlom édes szerelmes szocellim az kegyelmed gráciájában magamot, s maradog

kegyelmednek alázatos szolgálója [s]o firspit⁴⁵⁴

G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 10. ogtóber 1684.

451 Thököly Éva erotikus évődése.

452 Draskovich Miklós (1625–1687)

453 alkudhatnék meg

454 fürbit: esdeklek

Külön kis cédulán:

Azmi édes szívem az marhát illeti, azkit nékem akar kegyelmed venni, kegyelmedet kérem szeretettel édesem, ha megveszé kegyelmed, csak köldje átal, ín is meglátom, mit nyerek rajta, vagy talám semmit sem. Kérem, bizonyos⁴⁵⁵ embertől köldje kegyelmed, hogy el ne cseriljék. Kegyelmed megbocsásson, hogy búsítom véle, édes szerelmes szocellim.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 498.

134. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 12.

Isten megáldjon édes szívem!

Ím, most is írhatom, hogy egészségem, Istennek hála, tűrhetőképpen van az én lelkem, szocellim szolgálatjára, csak immár lehetnék egyszer közelyebb hozzád édesem. De azmint látom, szerencse, ha Sz. Márton-nap⁴⁵⁶ előtt visszamehetek, azki még egy egész holnap. Itt váltig lőjük Budát, de bizony még nem igen mehetünk be, mindazáltal talám Isten jobban adja. Azomban édes szívem az Isten megáldjon, én penig maradok mindenkor

az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Budai Tábor, 12. October 1684.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 499.

135. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Keresztúr, 1684. október 13.

Ajánlom édes szerelmes lelkem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Most is nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy az magam egészségéről ne tudósítsam kegyelmedet, azki még eddik az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyon, cak az én Istenem kegyelmedet hozná már egyszer vissza, mindjárt jobban volnék. Kívánom édesem, hogy láthassam

455 megbízható

456 november 11.

hová hamarább jó egészségben kegyelmedet. Ma vettem Draskovicz Miklós Uram ökegyelme levelét, melyben írja ökegyelme, hogy minémő nagy veszedelemben adta kegyelmed ottan magát, kiért egy stuc pirt⁴⁵⁷ köllönék adni. Nem ez volt édes szocellim az fogadás, hogy minden veszedelmes helyen maga jár kegyelmed. Kérem mégés az Istenért kegyelmedet, ne menjen oly nagy veszedelemben, azminémőben immár szokszor volt, tekintse ides szerelmes szívem kegyelmed az én nagy holtik való árvaszágomat, azkit csak az Isten tud, s kegyelmed maga ítéltire hagyom. Gyöjjen már édes szocellim haza kegyelmed, s az nímet kvártély⁴⁵⁸ vígett is maga többöt vígezne kegyelmed Béczen, mint más ottan. Az herceggel is szólhat kegyelmed, talám ő is szegíthet benne. Ha másképp nem lehet, bárcsak az maga jószágát mentse meg kegyelmed tőlek, mert másképp igen elromlik. Légyen egy kis hasznára kegyelmed hívszégének, s jobb volna addik vígezni, azmég el nem osztják őket. Ezzel ajánlom édes szerelmes szocellim magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek holtik való alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Köröstúr, 13. ogtober 1684.

Kívül, más kézzel:

Praesentes literae, pro ... transmissione Illustrissimo Domino Comiti Stephano Zichi, Juniori, de eadem (tit.) recommendatur.

Megint más kézzel:

In Castris hung[arorum] ad Budam locatis

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 500.

136. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Keresztúr, 1684. október 15.

Ajánlom édes szerelmes szocellim szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áladja [!] meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Az kegyelmed két rendbéli levelét, azkit az hetven számú marha s kítszáz juh felől írt kegyelmed, kedvesen vettem. Örömmel értettem az kegyelmed jó egészségben való lítit, kívánom édes szerelmes szocerlim, hogy az Isten szok esztendeig tartsa meg kegyelmedet jó egészségben az én szerencsímre. Az marhát édes lelkem azon lészek, hogy mennél jobban eladhasszam, megszolgálom édesem az kegyelmed jóakarátját, hogy nem szánta fáradságát, s vette azon marhát. Értettem édesem, hogy jó szakácsot fogadott kegyelmed, magam is akarnám, hogyha kedve szerint volna kegyel-

457 Feltehetőleg „Stutz-Baertl”, ami szakállnyírást, átvitt értelemmel pedig bajuszshúzást is jelenthet.

458 kvártély: katonák beszállásolása

mednek, csak megalkhasság⁴⁵⁹ az cselíddel, mert az olyan idegen nemzet kényes szokott lenni. Kegyelmed maga is tudja, micsoda rossz celíd ez, emberszéges⁴⁶⁰ ember nemigen maradhat vélek, csak ónékék légyen elik, akár legyen kegyelmednek valami, akár sze. Nagy örömmel értettem édes szívem az kegyelmed leveléből, hogy két hét múlva elgyün kegyelmed, csak meg ne csaljon az reménsék. Én mindennap számlálom az napokat, alik várom, hogy elgyöjjen az a két hét. Kívánom édes, szerelmes szocerlim, hogy hová hamarább jó egészségben láthassam kegyelmedet. Ajánlom édesem magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Köröstúr, 15. ogtober 1684.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m., 487.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 501.

137. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 16.

Isten megáldjon édes szívem!

Ím, az Doctort az Paticariussal együtt elküldtem, mivel betegeskedik. Azért édes szívem, adass szállást néki, ha lehet, az alsó házakban⁴⁶¹ az kapu mellett, az magad szobája alatt jó lészen. Édes lölköm, úgy látom, vagy nyerjük, vagy veszjtük az dolgot, de itt tizenkét napnál tovább nem késhe-tünk, ennek az táborozásnak vége leszen. Budát csudatétellel Isten kezünkben adhatja, másképpen meg nem vesszük. Isten adja, jó egészségben lássalak. Budai Tábor, 16. Octobris 1684.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Édes szívem, az én szobáimat tisztítsad ki idején, s az dupla ablakokat is csinálják föl, hogy készen legyen, mert itt sokáig nem késünk, úgy látom.

Idézi: IVÁNYI, *Adalék a XVII. századi marhakereskedés történetéhez*, i. m., 486.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 502.

459 megalkudhasson

460 becsületes

461 szobákban

138. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 19.

Isten megáldjon édes szívem!

Ím, ez alkalmatossággal is akartam írnom, hogy Istennek hála, egészségem tűrhetőképpen szolgál. Azomban édesem, Fabiankovicz Uram⁴⁶² panaszolkodik azon, hogy e minap Kapuvárott vették volna el valami négy marháját, azok lóccsel vannak megbillegezve.⁴⁶³ Csak az passzust⁴⁶⁴ küldd el, hogy tudjam, mennyi volt az enim, s mennyi volt az másé, mert mind egy passzusban vagyon írva. Ziczi Uram avval menti magát, hogy valamennyi az passzusban volt írva, azt mind elbocsátotta, az többit pedig megtartotta, mert Fabiankovicz Uramnak az magáét vissza köll adni. Megírtam volt az levélben is, mennyi az enim. Édes szívem, még nehezen menekedünk meg innét két hétig, de azmint látom, szerencse, hacsak Isten nem könyörül rajtunk, ha nem lesz haszontalan minden munkánk. Adja Isten, lássalak édes szívem kedves egészségben. Budai Tábor, 19. Octobris 1684.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Idézi: Bojros, *Egy sikeres gazdasági vállalkozás 1684-ből*, i. m. 107.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 503.

139. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Keresztúr, 1684. október 21.

Ajánlom édes szerelmes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Szinti itten lévén, Keresturatt, hogy meghozták az társzekeret⁴⁶⁵ a partékával,⁴⁶⁶ azkit köldett kegyelmed. Egy része egy kevésbé megázott, de mind megszáréttattam, nem esett sok kár benne. Én holnap Kismartonban megyek, az partékát is elviszem magammal. Értettem édes lelkem az kegyelmed leveléből, hogy Szent Márton-napik⁴⁶⁷ el nem gyöhet kegyelmed, csak akkor is el ne múltjék. Én, látja Isten, csak alég várom, hogy az a nap elgyöjjen, amikor Isten visszahozza kegyelmedet.

462 Fabiankovich Ferenc, Esterházy Pál inasa.

463 Lóccsel vannak megbélyegezve, vagyis billogozva.

464 marha szállítólevelet

465 társzekér: teherszállításra használt nagyobb, erős szekér

466 portékával, holmival

467 november 11.

Csak tudjam, mikor gyön el kegyelmed, meddik mehetek el, megyek kegyelmed eleiben. Kérem édes szerelmes, kedves, szép szocerlim kegyelmedet, tudósítson idein felőle, s ne felejtkezzék el kegyelmed rólam, tartson az maga kis szocerliében [!], hadd vigasztaljam az kegyelmed írásával magamot, ha magával az édes, szerelmes gyöngyömmel nem lehet. Eddig is az én Istenem áldja meg kegyelmedet, hogy olyan gyakran ért,⁴⁶⁸ mert magam sem tudom, mi talált volna. Ezzel ajánlom édes szívem magamot az kegyelmed gráciájában, s maradog

kegyelmednek alazatos, holtik való szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Keresztúr, 21. ogtober 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 504.

140. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Budai tábor, 1684. október 23.

Isten megáldjon szerelmem!

Édes szívem, én még itt tengődöm, az Isten tudja miként, azomban éppen elmenő félben vagyok, úgy látom, igen sokáig itt nem késhetem. Hanem azmikor látlak, adja Isten, kedves egészségben lássalak, édes szívem, szocellim. Budát ez napokban megpróbáljuk derekasan, adja Isten jó végét. Tegnap nagy kárt vallottunk, mert az Pápaiak, Vásoniak, Veszprémiek lovait, sőt az Udvariaknak is nagy részét az füvellőről⁴⁶⁹ elvitte az Török, embert húszig valót vágott le az lovászokban, de valami hajdúk érkezvén réá, az Törökben sokkal több vezett. Mindazáltal az lovakban sokat hajtottak el, többet kétszáznál. Budai Tábor, 23. Octobris 1684. Isten megáldjon édes lellem!

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 505.

468 írt

469 Legelő, ahol a lovakat a szabadban tartották.

141. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1684. október 29.

Ajánlom édes szerelmes lelkem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta, igaz szébből kívánom!

Nem szenvedhettem édes, szerelmes szocellim, hogy mindjárt ne írjak kegyelmednek, mivel, azkitől az terem[t]ő Isten oltalmazza, ide azt hozták héról,⁴⁷⁰ hogy az magyar tábort az törökek felverték. Azért kérem édes szerelmes szívem kegyelmedet, az élő Istenért mindjárt tudósétson, ha igaz-é vagy szem, mert addig nem is tudom, mit cselekedjem, még nem tudom, miben légyen, s kegyelmed felől hírt nem hallok. Kérem az Istennek vírehullászáért édes gyönyörűszéges szívem kegyelmedet, jüjjen immár egyszer haza kegyelmed, mivel az én Istenemmel bizonyítom, hogy csaknem kétségben esem, hogy ennyi ideig nem láthatom kegyelmedet. Szoha Szent Márton-napját⁴⁷¹ nem vártam nehezeben, mint most, úgy tedszik, van még fél esztendő. Lám, édes lelkem, az több urak is mind elgyöttek onnit, kegyelmed sem rosszabb az többinél, hogy az maga életinek veszedelmével ilyen szokáik ottan légyen, azt őfelsége⁴⁷² sem kívánhatja. Mígis kérem az Istenért édes kedves szocellim kegyelmedet, az maga életit ne kockásztassa, engem se emísszen ennyi bűvéval magáért. Ezzel ajánlom édesem magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 29. ogtober 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 506.

142. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Esztergom, 1684. október 30.

Isten megáldjon édes szívem!

Szinte itt Esztergamban vettem leveledet édes lelkem, én azért Isten áldásábúl holnap Komáromban akarok mennem úgy, hogy szerdán Győrött legyek, csötörtökön vagy pénteken Kapuváratt.

470 hírül
471 november 11.
472 I. Lipót (1657–1705)

Ha azért édes szívem odajössz, tiszta, igaz szívből s örömmel látlak. Édes lelkem, szocellim, adja Isten, lássalak kedves egészségben. Esztergam, 30. Octobris 1684.

Az te igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Onnét Keresztúr s Lákompak felé szándékozom ednehány napra, az tiszteteknek⁴⁷³ tudtára köll adni.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 507.

143. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Cenk, 1684. november 3.

Ajánlom édes szerelmes szocellim szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Nem tudom megírnya édes szerelmes lelkem, minémő nagy örömmel érttettem kegyelmed hazajövetelét, de csak ma hét órakor vettem az kegyelmed levelét, s mindjárt meg is indultam Kismartonbúl. Bizon tiszta szébből bánom, hogy előbb nem hozták az kegyelmed levelét, hamarébb udvarolhattam volna az én szerelmes, édes, kedves szocellimnek. Én ma tovább nem jöhettem Cenk-nél, itt ippen elszótítottam,⁴⁷⁴ holnap azért Isten szegítségéből korán megindulok, úgylahogy idein Kapuváratt lehesszek. Kívánom édes szerelmes szívem, hogy jó egészségben találjam kegyelmedet, maradok

édes gyönyörúséges lelkem, kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Datum Czenk, 3. november 1684.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 508.

144. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1685. szeptember 16.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édesem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

473 udvari tisztségviselőknek
474 rám sötétedett

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem. Örülek az kegyelmed jó egészségén, kívánom, hogy Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet jó egészségben. Én még most is igen bágyadt állapottal vagyok, nem is igen járhatok még, többire mind fekszem.⁴⁷⁵ Az élést⁴⁷⁶ elküldtettem, úgymint vaját, 100 tikmonyat,⁴⁷⁷ szalonnát s egy kövér ludat s abrakot. Tegnap is vitteg tikot, ludat, egy borjút s két juhot föl. Ha kémélve bännék az konyhamester, béírheti egy darabik víle. Írja kegyelmed, hogy citromot s narancsot köldett kegyelmed, de ide semmit nem hoztak, talám ottan felejtették. Kérem édesem, az aranfonalat s ezüstet el ne felejtse kegyelmed. Esterhas Ferenczné Asszonyom⁴⁷⁸ ajánlja böcsölettel való szolgálatját kegyelmednek. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

16. szeptember 1685. Kismarton

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 509.

145. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1685. szeptember 19.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édesem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Az kegyelmed két rendbéli levelét édes lelkem kedvesen vettem. Kérem édesem, kegyelmed megbocsásson, hogy mindenikre választ nem adtam, mert igen bágyadt állapottal voltam. Most is még elég rosszul vagyok, csak erővel veszem föl magamot az ágybúl.⁴⁷⁹ Írja édesem kegyelmed, hogy azmég Isten kegyelmedet hazahozza, egyházhoz menjek,⁴⁸⁰ de még két hétnek előtte lehetetlen, hogy elmehessek, mert most nincs annyi erőm, azmind taval volt,⁴⁸¹ hogy olyan hamar egyházhoz mehessek. Az lovakat az kegyelmed parancsolatja szerint felköldtem. Kérem édes szívem, köldjen

475 1685. szeptember 1-jén született meg Katalin Rózsa kislányuk.

476 élelmiszert, ennivalót

477 tikmony: tyúktojás

478 Thökoly Katalin (1655–1701)

479 Lásd a 475. jegyzetet.

480 templomba menjek

481 Egy évvel korábban, 1684. június 7-én szülte meg Anna Terézia leányát.

két font piskótumot⁴⁸² kegyelmed, amareln⁴⁸³ is vehetne most kegyelmed az övhez [?] ottan. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradog

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 19. szeptember 1685.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 510.

146. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1685. szeptember 22.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édes szívem az piskótummal⁴⁸⁴ és az szarvasgombával együtt ke[d]vesen vettem. Örömmel értem az kegyelmed jó egészségét s hazajövetelét. Kívánom, hogy Isten adja jó egészségben látnom az én édes szocellimet. Értettem édesem, hogy Ilezhazi Györgyné⁴⁸⁵ elszökött az Urátúl, bár inkább aludt volna szegény vínség addig, az még az házasságról gondolkodott. Ím, 13 pantl örög s apró madarat⁴⁸⁶ [küldök], kívánom, hogy egészségkel köldhesse⁴⁸⁷ kegyelmed. Kérem édes szívem kegyelmedet, az két motring aran s ezüst fonalat⁴⁸⁸ köldje el kegyelmed, az szoknyát el nem vígezhetik addig. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 22. szeptember 1685.

Külön kis cédulán:

P. S. Az késtheli⁴⁸⁹ tisztartó levelét köldtem ez napokban föl kegyelmednek. Nékem is írt panaszol, hogy az hajdúg felverték az várat, s mindent kivittek az mely pénz volt nála, s az számadásét is elvitték. Az ember mind itten váraozott az válaszra, de már nem akar tovább itten várni.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 511.

482 A biscotto (olasz), illetve Biskotte (osztrák) kifejezésből alakult ki a magyar piskóta megnevezés.

483 édes, aszalt spanyolmeggy

484 Lásd a 482. jegyzetet.

485 Johanna Lavinia Buccellini

486 lábuknál fogva összekötött nagy és kicsi madarakat

487 fogyaszthassa

488 motring: összefogott, egybekötött és feltekert (fonal)szálak

489 keszthelyi

147. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1685. szeptember 28.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szerelmes szocellim kedvesen vettem, de elig szomorú szívvel értettem, hogy csak szerdára vagy csöttertekre haladott az kegyelmed útja, még akkor sem bizonyos. Én, édesem, csak alig várom, hogy láthassam kegyelmedet, ha az én édes szocellim is úgy kívánna engem látni azmint én, előbb alájünne. Ha tudnám édesem, hogy még e héten el nem gyön kegyelmed, én es elmennék addig valahová sétálni. Az kípíró⁴⁹⁰ elvigezte az tökres ház mellett való házat,⁴⁹¹ most az másikat aranyozza, de az arany nem lesz elég, ninc több hét kötísnél nálam. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá kegyelmedet, s ajánlom magamot az én édes szocellim gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 28. szeptember 1685.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 512.

148. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1685. október 1.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édes szerelmes szocellim kedvesen vettem, értettem, hogy rosszul érzette kegyelmed magát. Kérem az Istenért édesem, kegyelmed idein vegye eleit, mert most igen rossz hidegek járnak. Kegyelmedet kérem, tudósícon, mint lészen tovább, mert ha rosszabbul találna kegyelmed lenni, magam is mindjárt fölmennék, mivel ín és⁴⁹² már, Istennek hála, az én szocellim szolgálatjára jobban érzem magamot, csakhogy még bágyadt állapottal vagyok.⁴⁹³ Az míhek felől nem tudom édesem mit parancol kegyelmed, mert már most ideje volna kiverni, mert azki könnyő, úgyis elvís ez tílen. Azért, ha parancsolja kegyelmed, talám jobb volna az olyant tongban

490 kúpíró, festő

491 befejezte a tükrös szoba melletti szobát

492 is

493 1685. szeptember 1-jén született meg Katalin Rózsa kislányuk.

verni.⁴⁹⁴ Magam is elmehetnék most Kerestúrra s Lakompakra, meglátnám, mind vagyon, úgyis elunom itten magamot. Az Esterhas Ferenczní Asszonyom⁴⁹⁵ német leánya úgy hallom, ottan az háznál fegszék betegen, ninc is igen jó nyavalyája néké. Maga is azt írja az Asszonnak, hogy petern⁴⁹⁶ van rajta. Az Istenéért, kegyelmed hagyja meg, hogy az mi cselídink ne járjanak hozzá, valaki el ne kapja tőle, mert talám nem csak az petern van rajta, más is, azki igen ragadós. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 1685. 1. oktober

Baloldalt a levél hosszában:

Az Slezinger zsidótól⁴⁹⁷ tizenöt pantl pacsirtát,⁴⁹⁸ három foglyot köldtem föl, kívánom, hogy egészséggel költhesse el⁴⁹⁹ kegyelmed.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 513.

149. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1686. június 21.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akarám édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy az Terézl⁵⁰⁰ most rosszabbúl vagyon azmind ott fenn volt, s ha ott fennmaradtam volna, ki tudja, meddig sem hozhattam volna alá. Nagy hasmenís vagyon azolta rajta, igen bágyadt, az hideg ötöd napon jün rejá. Nem tudom, ha igaz hideg-i vagy sem, mert csak hévség⁵⁰¹ vagyon rajta. Kérem édesem, szóljon kegyelmed az doktor Khinnel, mit cselekedjünk víle. Ha valami receptát ad, csak aláköldje kegyelmed, ittem megcsináltatom. Értem édesem, hogy skustért [?]⁵⁰² kegyelmed, de én nem tehetek róla, mert itt is elég dolgom vagyon. Kárt is vallottam itten, ott fenn semmi hasznót nem tudok tenni. Úgyis eleget morgott az gaz nép, elík flegmát nyeltem⁵⁰³ miattok, most már mindenik jobban lakhatik, úgyis úk mindenhez

494 Ideje volna kipergetni és bődönbe rakni a mézet.

495 Thököly Katalin (1655–1701)

496 Blattern: himlő

497 Feltehetően Wolf Schlesinger.

498 15 köteg, a lábuknál összekötött pacsirtát.

499 ehesse meg

500 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

501 láz, hidegrázás

502 bosszús (?)

503 epét nyeltem, elég bosszús vagyok

jobban értenek énnálamnál, könnyöb az szívemnek, ha nem látom én es. Több írásommal édesem unalmas nem akarok lenni, talám ez sem igen kedves. Ezzel ajánlom az Istennek oltalma alá kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos, keseredett s elhagyatott szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 21. iuni 1686.

P. S. Ha szabad tud[n]i, örömet tudnám, mikor gyön el kegyelmed, hogy ippen kétségben ne essem. Ím, spanyor meggyet és cseresznyít köldettem föl.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 514.

150. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1686. augusztus 5.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem szeretettel vettem, melyből értem, hogy az katarus⁵⁰⁴ és nátha miatt rosszul érzi kegyelmed magát. Kérem édesem kegyelmedet, tudósítson, ha rosszabbul érzeni magát, hacsak addig lehet is, azon lések, hogy fölmenjek az én édes szerelmes szocellimnek udvarolni. Én es még mind rosszul vagyok az nagy katarus miatt, cak alig tudok szólni, azolta az házbúl sem mehettem ki. Azmely nap kegyelmed elment, igen volt az hideg rajtam, de harmadnappal azután nem volt annyira. Úgy gondolom, Isten által nem jön többszer reám. Az budai dolgokrúl, kérem édes lelkem, tudósítson kegyelmed, ha nem köll-i félni, mivel itten semmi híreket nem hallhatunk.⁵⁰⁵ Kívánom édes szerelmes szívem jó egészségben látnám hová hamarább kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Kismarton, 5. augusztus 1686.

Külön kis cédulán:

P. S. 16 fürjet és négy cipót köldtem föl, kívánom, hogy jó egészséggel költhesse el⁵⁰⁶ kegyelmed.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 515.

504 Felső légúti betegség, akut légúti hurut.

505 Buda akkor zajló ostromára utal.

506 ehesse meg

151. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1686. szeptember 15.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes lelkem kedvesen vettem, értem, hogy Hortenstanban akar kegyelmed menni. Kérem édesem, tudósítson kegyelmed, mely napra jöhet vissza, hogy én is hiában ne menjek föl. Talám jobb volna, más[k]orra hadná kegyelmed azon útját, mindazonáltal valamint tetszik kegyelmednek, úgy cselekedjék, csak tudjam, mikor találok ott fönn kegyelmedet. Azon lézsek, hogy fölmenjek, az én szocellimet alá háláljam. Én es nem szintén jól érzem magamot, de talám addig jobban lézsek. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos, holtig való szolgálója
G. Thökoly Eva m. p.

Költ Kismarton, 15. September 1686.

Külön kis cédulán:

P. S. Ím, egynehány barackot és gesztenyít, 14 dinnyít köldeg föl, az barack 30. Kérem édesem, az kosarokat köldje alá kegyelmed. 4 fogolymadarat is köldek föl.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 516.

152. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1686. szeptember 17.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem, melyből értem, hogy ezen az híten már nem megyen Hortenstanban kegyelmed. Én, édes szerelmes szocellim, örömet fölmennék, ha az egészégem engedni. Az elmúlt vasárnap Lakömpakon voltam, onnéd is betegem jötttem [!] vissza, immár negyed napja, hogy nagy hasmenés vagyon rajtam. Attúl tartok, hogy az vérhas ne legyen belőle. Ha jobban lézsek, pinteken fölmegek az én szocerlimhez, de ha föl nem mennék, másnak

ne tulajdonítsa édesem kegyelmed, csak az egészségtelenségemnek. Kívánom édes szívem, lássam jó egészségben kegyelmedet. Kismarton, 17. September 1686.

Kegyelmednek alázatos, holtik való szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

P. S. Ezterhas Ferencní Asszonyom⁵⁰⁷ ajánlja alázatos szolgálatját kegyelmednek.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 517.

153. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1686. szeptember, nap nélkül

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Ezen alkalmatossággal nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy az magam egészségéről ne tudósíccam kegyelmedet. Még eddig, Istennek hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok, melyet Istentől kegyelmednek is kívánok. Én, édesem, ezen az héten még fel nem mehetek Béczben, mivel itten is még dolgaim vadnak. Kérem édes szerelmes szocerlim, ne nehezteljen kegyelmed, hogy föl nem megyeg. Az jövő híten sem tudom, miképpen megyek magam föl csak az leányokkal. Az Korkát⁵⁰⁸ is Rába-közben köldem mízet foglalni. Ezen alkalmatossággal köldeg márom [!] fiat⁵⁰⁹ s egynihán dinnyít, barackot, szőlőt föl. Kívánom, jó egészséggel elköldhesse⁵¹⁰ kegyelmed. Ezzel ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése al[á] kegyelmedet. Kismarton, szeptember 1686.

Kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

P. S. Kérem édesem kegyelmedet, ezen alkalmatossággal köldjen fél tudcat citromot kegyelmed alá. Kérem édesem kegyelmedet, az gyömölcsre maga is vigyázzon kegyelmed, hogy az gaz nép meg ne egye.

507 Thököly Katalin (1655–1701)

508 Korca Péter, Esterházy Pál lovászmestere.

509 baromfit

510 elfogyaszthassa

Külön cédulán:

Az élésnek száma

tikfiat és tikot	---	20 darab
lúd	---	5
apró madár	---	2 pantli ⁵¹¹
nyúl	---	2
barack	---	100 – darab
dinnye	---	20
szőlő	---	50 – fej ⁵¹²

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 518.

154. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Bécs, 1686. szeptember 27.

Ajánlom édes lelkem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem, melyből értem az kegyelmed Kismartonban való létit. Bizon bánom, hogy előbb nem tudtam, hogy kegyelmed oda fog menni, mivel én úgy értetem, hogy kegyelmed Pozsonbúl egyenesen ide fog jünni, s azutám itten is találom kegyelmedet. Másképpen nem is jöttem volna ide. Hogy penik itten megvárjam kegyelmedet, bizon nem lehet, mert nem gyöttem olyan készölettel ide, hogy itten késhesszem. Nem is volna mit reám vennem, kölcsigem sénc annyira való. Hiszem, ha kegyelmed fogja parancsolni, azután is felgyöhetek az ín szocellim szógálatjára. Kívánom, hogy láthasszam jó egészségben kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Bécz, 27. szeptember 1686.

P. S. Nénémasszon őkegyelme⁵¹³ ajánlja kegyelmednek alázatos szolgálatját. Evvel az alkalmatossággal köldettem egynihány Szaiblingot.⁵¹⁴ Kívánom, hogy egészséggel elköldhesse⁵¹⁵ kegyelmed.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 519.

511 Bandl: kis köteg

512 fürt

513 Thököly Katalin (1655–1701)

514 tavi szaibling: alpesi pisztrángféle, a lazacfélékhez tartozik

515 elfogyaszthassa

155. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, 1686. október 14.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem. Örömmel értem az kegyelmed jó egészségét, kívánom, hogy Isten tovább [!] is tartsa meg kegyelmedet jó egészségben. Az én örömemre az pízma kacsákat⁵¹⁶ és gerliciket az kutyával együtt elhozták. Az aranyokat még el nem válthattam, mivel az zidóknak vasárnapik mind önnepeik volt,⁵¹⁷ kihez képest még szerdáik el nem mehetek, mert más dolgaim is vadnak még itten. Dajkát sem kaphattam, még az lékai mízét is ma várom ide. Kérem édes szerelmes szívem, kegyelmed tudósítson, meddig leszen még ott fenn késése, ahhoz képest tudom én es az magam útját alkalmaztatni. Kívánom édes lelkem, láthassam kedves egészségben kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

14. ogtober 1686.

P. S. Ím, 10 tikot⁵¹⁸ s 5 récét, 10 pantli⁵¹⁹ madárkát és khaolit köldeg ezen alkalmatossággal föl.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 520.

156. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tarcsa, 1687. július 2.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed három rendbélé levelét édesem kedvesen vettem, kiért bocsánatot várok, hogy mindenikre kölemb⁵²⁰ választ nem adtam, mivel ketteit⁵²¹ csak éppen ezen órában hozták. Értettem édesem az kegyelmed leveléből, hogy még most is rosszul vagyon az derekára. Az fürdű, tudom,

516 pízsmakacsa, népies nevén némakacsa

517 Az említett ünnep a szukot, vagyis a sátrak ünnepe.

518 tyúkot

519 Bandl: kis köteg

520 külön

521 kettőt

nem fog ártani kegyelmednek, az itt való fürdőt is igen dicsírik az derékfájásról és fővinyról.⁵²² Ez sem volna igen messze, ha idejönne kegyelmed, itt is főredhetne egynéhány napik. Ín is igen jó szévvvel látnám, kegyelmeddel együtt visszamehetnék. Azmi az én savanyú vízitalomat illeti, még nem ittam többszer kétszernél, s még eddik semmi nyavalyámat nem érzem tőle. Meglátom, mind leszek tovább, könnyő léssen abbanhadnom ha látom, hogy ártalmas. De ha nem iszom is, minden nap fürdem, mivel az fürdő majd többet használ az italnál. Kívánom édes szívem, mikor látom, láthassam jó egészségben kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Költ Tarcza, 2. iuli 1687.

P. S. Esterhas Ferencní Nénéasszony [!]⁵²³ is ajánlja szolgálatját kegyelmednek. Nádasdiné⁵²⁴ még itt nincsen, Apátiban vagyon Nádasdi Tamás Urammal.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 521.

157. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Tarcza], [1687. július 2.]

Ím, az minémő hallal nekönk kedveskedtek, nem akartam elmúlatni, hogy kegyelmednek is ne kedveskedjem belőle. Kívánom édesem jó egészséggel elköltetni⁵²⁵ kegyelmednek. Emellett bocsánatot várok édesem, hogy többöt nem írhattam, mivel szintén az fürdőben akarok ölné.⁵²⁶ Ma úgyis írtam már kegyelmednek,⁵²⁷ úgy hiszem, eddik vette kegyelmed. Maradok

kegyelmednek szolgálója
Thököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 522.

522 A főveny (arena) orvosi értelemben (vese)homok jelentésű. A tarcsai savanyúvíz fürdőt vesetáji görcsök ellen is hatásosnak tartották.

523 Thököly Katalin (1655–1701)

524 Nádasdy Istvánné Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

525 elfogyasztani

526 ülni

527 Lásd az előző levelet.

158. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tarcsa, 1687. július 8.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed Fekete várról írt levelét édes szívem kedvesen vettem. Értem kegyelmednek Köpcinben⁵²⁸ való menetelét. Ín is már nem késem itten, ez jövő hetfőn meg akarok indulnom innit úgy, hogy szerdán vagy csütörtöken Kismartonban lehessenek. Úgy remínlém, kegyelmed is addig vissza fog jönni. Kívánom édesem, találjam kedves, jó egészségben kegyelmedet. Mi itten idesem vígán vagyunk, tegnap Borostyánkőben voltunk. Itt lívén maga Botyányi Uram⁵²⁹ őkegyelme mindaddig kért, hogy el köllött mennönk, kegyelmed felől is jó emlékezetben voltunk. Néném-asszonyék⁵³⁰ ajánlják kegyelmednek alázatos szolgálatjokat, ajánlják magokat az kegyelmed gráciájában. Én es ajánlom magamot az kegyelmed szeretetiben s gráciájában, maradog

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Költ Tarcsa, 8. iuli 1687.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 523.

159. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1687. július 11.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szerelmes szocerlim kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet, szépöl kívánom!

Ezen alkalmatoszággal is nem akartam elmúlatni édes lelkem, hogy ne írjak kegyelmednek. Ez immár harmadik levelem, egyikre sem jött még válaszom. Kérem azért édes szerelmes szocerlim kegyelmedet, tudósztson az maga egészségéről, ne restellje az írást. S ha penik ír kegyelmed, inkább az bícsi postára kölgy [!]⁵³¹ kegyelmed az levelet, onnit az újvári hamarébb elköldi. Én es még eddig az kegyelmed szolgálatára törhetőképpen vagyok, kívánok édesem kegyelmed felől is min-

528 Köpcsényben

529 Batthyány Ádám (1662–1703)

530 Thököly Katalin (1655–1701) és Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

531 a bécsi postára küldje

den örvendetes híreket hallanom. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok kegyelmednek alázas

szolgálója
G. Thökoly Éva m. p.

Kismarton, 11. iuli 1687.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 524.

160. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1688. január vége]

Ajánlom szolgálomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édesem, kegyelmedet kérem, megbocsásson, hogy evvel az kevés érással⁵³² búsítom kegyelmedet, de mivel látom, hogy kegyelmednek semmi kedve nincsen hozzám, s azmind maga is mondja kegyelmed, hogy soha nem lesz jó kedvvel hozzám. S igaz szeretetit sem látom kegyelmednek, s inkább hiszen más rossz hazugognak, azok inellenem árulkodnak. De hiszem az Istent, hogy az én ártatlanságomért büntetlen nem hagyja s megveri mind testekben, s mind lelkekben, s azért, hogy sem in kegyelmednek ilyen rettenetes holtik való haragját s györlőségét inhozzám lássam, s holtig ilyen keserőségben, bosszúságban éljek, kibem meg köllenék bolondulnom, vagy más nyavalya miatt el köllönék vesznem, azokiben kegyelmednek semmi haszna, s talám gyönyörösége sem volna, azért el akarván ezeket távoztatnom. Kérem az nagy Isten kedvéért s az Krisztusnak keserves kínszenvedéséért s kifolyó piros véréért, mondja meg, micsoda szándékban s gondolatban vagyok. Ne kívánja énnékem ilyen veszedelmet, s ha engemet szegény, elhagyatott, gyámoltalan árvát nem teként, tekéntse az Istent s ezt az ártatlan gyermeket, azki bennem vagyok.⁵³³ Ne kívánja annak is mind testi, s mind lelki veszedelmét, s ha ugyan nem lehet igaz szívvel s szeretettel hozzám, jobb, hogy megmondja, s hogysémmind így emísszög egymást. Jobb másképpen gondolkodnunk el magunk állapotja felől, mert én es, ha elkeseredem, olyat cselekeszem, hogy mások is elcsudálkoznak rajta. Pozonban is ilyen formán lehetetlen, hogy gyalázatomra elmehessek. Tudom, ott is elég mirtget nyelnék, mert innálam nélkül magok között mindent vígben visznek, s énnékem csak távúrrúl köllönék nézmem, azki nékem igen nehezen esnék. Gyalázatnak is tartanám, hogy csak úgy volnék mind az vendég ottan, s kegyelmednek azmind látom, úgy tedszék jobban. Az tisztekre⁵³⁴ sem volna énnékem oly nagy panasom, mert lassanként mindenre reá vehetném őket, hogy megcselekednék, azkit hagyok, de kegyelmed maga csinált szarvat néké,⁵³⁵ s maga is talám inkápp akarja kegyelmed, hogy azt cselekedjék, azt sem másnak tulajdonéom, csak az kegyelmed hozzám való

532 írással

533 Esterházy József 1688. május 12-én született meg.

534 udvari tisztségviselőkre

535 Férje, Esterházy Pál batorította őket.

idegenségének. Kérem kegyelmedet, adjon választ ezen írásomra, hatt⁵³⁶ tudjam magamot in es mihez tartanom. Ezzel ajánlom az Istennek oltalma alá kegyelmedet

G. T. E.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 560.

161. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1688. február 10.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Nem akartam elmúlatni édesem, hogy ne írjak, s az kegyelmed egészségéről s ottan való létéről ne irtekezzem.⁵³⁷ Kit nem tudok mire vélni, hogy eddig is alá nem jött kegyelmed, szem nem izent, szem nem írt kegyelmed szemmit is. Kérem édesem, ne szánja fáradságát, tudósítson egynihány szóval, mikor gyün alá kegyelmed. Nénémasszonyik⁵³⁸ is alájöttök Bécből, itten vadnak őkegyelmek nálam, kik is ajánlják alázatos szolgálatjokat kegyelmednek. Én még most szem szokkal jobban vagyok, többére mind az ágy fenekit nyomom. Elvárom édesem az kegyelmed jó választát. Kívánom, hogy jó egészségben láthasszam kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thökoly Eva mpp

Kismarton, 10. februari 1688.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 525.

162. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1688. március 22.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

536 hadd

537 érdeklődjek

538 Thökoly Katalin (1655–1701) és Thökoly Mária (1656–1709 és 1711 között)

29. kép. Johann Jakob Hoffmann: Esterházy Pál herceg, 1687/88. Rézmetszet, második változat

Nem akartam elmúlatni édesem, ha szinte olyan elfelejtett vagyok is kegyelmed előtt, hogy az magam egészségéről ne tudósítsam kegyelmedet, s mint az kegyelmed egészségéről ne irtekezzem. Kívánok minden örvendetes híreket hallanom kegyelmed felől. Én, édesem, az magam egészségével nem dicsekedhetem, mert most is mind csak rosszul érzem magamot. Egyibaránt nem volna csuda, ha rosszabul volnék is, mivel harmadnapik szem adnak egy jó kalán levet⁵³⁹ föl. Mi haszna, ha az száma szok is az íteknek,⁵⁴⁰ ha mind rossz. Az rossz ítek nem szok erőt ad az embernek. Ott

539 kanál levest

540 éteknek, ételnek

kinn lévén Czilintolon⁵⁴¹ ez elmúlt napokban az majort tekénten mindeneket fölirattam, azmit ottan találtam, s úgy hallám ottan, hogy kegyelmed az Bukovicznét urastúl⁵⁴² nem akarja ottan az faluban szenvedni. Az házát s mindenét el akarják venni, azkit Istenesen el nem el nem [!] vehetnék tőle, de most azt, azmint látom, nem tekinték, mivel az ipöletire is többet költett, azmit akar nak írte adni, s egyib oka nincsen, csak az, hogy az én parancsolatomban az majorokat járta, azt az prefektus igen orrollotta.⁵⁴³ De hiszem,⁵⁴⁴ mostan szem azokat nem járja, sem ide bé nem jár. Nem érdemli, hogy úgy bánjanak vüle. Kegyelmedet az Istenért kérem, tekénce mind az maga böcsöletit s mind az enyemet,⁵⁴⁵ mert ha immár az jószágában szem akarja kegyelmed azokat szenvedni, azkik énnékem valamiben szolgálnak, nem tudom, mit gondolhatok magam állapotja felől is. Ezek valahova Nímet országban találnak menni, mindenött kikiátják, miért köllött öniki az apjátúl maradt házátúl elválni, s az szem kegyelmednek, szem énnékem nem eszék böcsületire. Ha immár az én böcsöletemet nem tekénti is kegyelmed, tekéntse az magáét, s hagyja meg az prefektusnak, hogy csak addig ki ne özzék az házbúl, azmég az gabonáját bihozhatja, azkit bévettet az földekben. Meghatták néké, hogy egy hét alatt mindenével kimenjen az házbúl. Az tislér⁵⁴⁶ is könyörgett, hogy írjak kegyelmednek mellette. Ottan az kerben [!]⁵⁴⁷ akar valami munkát fölvenni, én azért rekomendálom⁵⁴⁸ kegyelmednek, ha tetszék kegyelmednek, adja néké azon munkát, mivel ő talám ócsóbban csinálja az bícsi tislireknél. Ezzel ajánlom édes szívem magamot az kegyelmed gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 22. marczi 1688.

Külön kis cédulán:

P. S. Kérem édes szívem kegyelmedet, vegyen egy heusmal⁵⁴⁹ bílist az én violaszínő mentí[m]hez⁵⁵⁰ primnek, mivel nincsen megprimezve.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 526.

541 Czillingthal

542 Vukovicz János és felesége, Thököly Éva bizalmasai.

543 a jószágigazgató rossz néven vette

544 tudom

545 enyémet

546 Tischler: asztalos

547 kertben

548 ajánlom

549 hiúzmál: a hiúz hasi szőrméje

550 mente: a magyar szabású férfiviselet felső kabátja, Thököly Éva a kifejezést női felsőrészre alkalmazza

163. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, 1688. március 26.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Az kegyelmed levelét vettem, melyben az Bukovicní⁵⁵¹ felől mit írjon, értem, ki elíg nehezen esett, s nem tudok eleget csudálkozni rajta, hogy csak ezt a kevés dolgot is az én kedvemért meg nem cselekedte kegyelmed, mivel ő maga sem kíván már tovább ottan maradni, csak az még az vetését, azkihez szok munkával jutott, learathatta volna. Kérem mégés édesem kegyelmedet, nem azért, az Istennel bizonyítom, hogy én övéle kívánnék lenni vagy itten kívánnám tartani, de tekéntem az magam kiszébségét, mert az énnékem nem eség böcületemre, s annyira elidegenéti kegyelmed az embereket tőlem, hogy még az magam Atyámfiai,⁵⁵² sem más idegenek nem fognak merni hozzám járni, szem semmi jót velem cselekedni. Most is csak az Isten tudja, micsoda félelemben vagyok csak magam itten, azt sem tudom, mely órában ledőleg⁵⁵³ az lábomról. Mert látják, hogy [ha] valaki énhozzám tart, annak kegyelmed ellensége. Kegyelmed énnékem sem böcsületemmel, sem egészségemmel, sem íletemmel nem gondol, sem magamot igazán nem szeret, szemmi jómot nem kívánja. Hanem tovább is kérem édes szívem, azmint föllöb is kértem kegyelmedet, kedvemért ezen kérésemet ne vesse meg, ezéránt is hadd tapasztalyhasszam ebben is igaz szeretetit hozzám. Hagyja meg tiszteinek,⁵⁵⁴ hadd szenvedjék immár az kevés ideig ottan, úgymind arattassék. Holott penik kegyelmed ebben is kedvem szerint nem cselepszég, bizony féleg attúl, hogy köztünk nagy alkalmatlan, kedvetlen állapot ne esség, azki kegyelmednek is talám nem esig kedve szerint. Én protestálok⁵⁵⁵ az Isten, mind világ előtt, hogy szemminek oka nem lések, mert az ilyen keszerőség és míltatlan bosszúság szokra viszi az embert. Nem lévén Isten után szenki gyámolóm s pártfogóm, azmint látom, kegyelmed szem gondol velem, azkihez mindenkfölett legjobban bízhatnám. Penig hogy azért azt eltávoztassuk, kérem édesem, ne kívánjon kegyelmed mindenkben így búszítani, mert evvel az tiszteknék csak szarvat nevel kegyelmed, s engem csak cűfokra tart. Elvárom eziránt édesem az kegyelmed jó válaszát, s ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

26. marczi 1688.

551 Vukovicz Jánosné, Thököly Éva bizalmasa.

552 testvéreim, rokonaim

553 ledőlök

554 udvari tisztségviselőinek

555 tiltakozom

P. S. Kérem édesem, köldjen egy kis hordócka fégét⁵⁵⁶ s ennyihány friss citromot, az violaszénő mentímhez⁵⁵⁷ heuzmál bélést⁵⁵⁸ prímnek.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 527.

164. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1688. július 24.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, tiszta széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes lelkem nagy szeretettel vettem, melyből értem, hogy szerdának előtte el nem gyöhet kegyelmed. Magam is bánom édes szocerlim, hogy ottan nem lehetek kegyelmeddel, de azmit most elmúlattam,⁵⁵⁹ másszor helrehozom, az én édes, kedves szocerlimnek udvarlani fogok. Én még eddig, Istennek légye[n] hála, az gyermekekkel együtt kegyelmed szolgálatjára jó egészségben vagyok, melyet édes szerelmes szocerlim Istentől kegyelmednek is tiszta széből kívánok, s kívánom édesem, hogy hová hamarább lássam jó egészségben kegyelmedet. Ajánlom magamot az kegyelmed igaz szeretetiben s gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 24. iuli 1688.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 528.

165. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1688. szeptember 2.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

556 fűgét

557 mente: a magyar szabású férfiviselet felső kabátja

558 hiúzmál: a hiúz hasi szőrméje

559 elmulasztottam

Nem akartam elmúlatni édesem, hogy kegyelmedet ez levelem által meg ne látogassam, s az kegyelmed jó egészségéről ne értekezzen, kiről is kívánok örvendetes híreket hallanom. Én es édesem ez elmúlt szonbaton jöttem ide nem szinte jó egészségben. Valóban nagy örömmel voltam, hogy értettem az kegyelmed idevaló jövetelét, de megcsalt az reménség. Úgy veszem eszemben, az én jóakaróim rossz emlékezetben voltak itten addig felőlem, mert kegyelmedet valóban elidegenítették tőlem, azkéirt [!] ⁵⁶⁰ úgy adjon az Isten minden jót nékik. Én es egyik nap örömet megindulnék Czel felí, ha azért kegyelmed addig el nem jön. Kívánom, azmikor látom, láthassam jó egészségben kegyelmedet. Kérem édes szerelmes szocellim kegyelmedet, azmi erdilyi dolgunk ⁵⁶¹ felől ne légyen feledékenségben, kérjen őfelségétől ⁵⁶² egy levelet az országra, most volna már ideje megint béköldenönk. ⁵⁶³ Ha én érettem nem akarja is kegyelmed cselekedni, tekéntse ezt az két kis árvát, azki kegyelmednek szinte úgy gyermeke s víre, valamint az többi, ⁵⁶⁴ s ha valami jót cselekszék kegyelmed, nemcsak énvelem cselekeszi, hanem azokkal. Mert én örökké nem élek, s holtom után azoké lészen, azmim vagyon. Kegyelmedtől édesem bocsánatot várok, hogy ennyi írással terhelem kegyelmedet. Elvárom az kegyelmed jó válaszát, ezzel maradok

kegyelmednek alázas, holtik való szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 2. szeptember 1688.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 529.

166. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1688. szeptember 15.

Ajánlom édes szerelmes szocellim szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Én, édes szerelmes szocellim, az kegyelmed szolgálatjára jó szerencével s jó egészségben érkeztem ide. Kívánom édesem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Akarván édes lelkem azt is tudtára adnom kegyelmednek, hogy Czel felí vaszárnapnak előtte meg nem indulhatok, mivel bizonyos dolgaim miatt el köllött múlatnom. ⁵⁶⁵ Azon lészek, hogy ne késszem ottan szokáik.

⁵⁶⁰ azkiért, akiért

⁵⁶¹ Az Erdélyben lévő Thököly-birtokok eladására utal.

⁵⁶² I. Lipót (1657–1705)

⁵⁶³ Thököly Éva azt kéri a férjétől, hogy az uralkodóval küldessen egy figyelmeztető levelet az erdélyi rendeknek, hogy a Thököly-jószágokat adják vissza a tulajdonosoknak. Ez meg is történt, lásd I. Lipót levele, Laxenburg, 1690. június 3. Kiad. *Erdélyi Országgyűlési Emlékek, 1688–1691*, szerk. SZILÁGYI Sándor, 20., Budapest, MTA Könyvkiadó-Hivatala, 1897, 391–393.

⁵⁶⁴ Thököly Éva két saját (Anna Terézia és József) és Pál nádornak az előző házasságából született gyerekeire is utal.

⁵⁶⁵ el kellett halasztanom

Kívánom édes szerelmes szívem, hogy láthassam hová hamarább jó egészségben kegyelmedet. Kérem is édes lelkem kegyelmedet, ne nehezteljen⁵⁶⁶ az maga egészségéről tudósítani. Ezek után ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 15. szeptember 1688.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 530.

167. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1689. április 19.

Ajánlom édes szerelmes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Az kegyelmed nálam igen kedves levelét édesem szeretettel vettem, melyből értem kegyelmednek egészségben való létit, kin tiszta igaz szépől örülek. Kívánom édes szívem, hogy ezen orvoslása legyen kegyelmednek egészségére s az én örömemre. Én es édes szocellim az kegyelmed szolgálatjára az aprókkal⁵⁶⁷ együtt törhető egészségben vagyok, kívánok kegyelmed felől is ö[r]vendetes híreket hallanom. Kegyelmedtől édes szép szocellim bocsánatot várok, hogy mindeddig is föl nem mentem, mivel kevés dolgaimot akarván előbb elvigeznem. Azon lészek, hogy hová hamarább udvaroljak. Kegyelmedet kérem, tudósítson, meddig léssen ott fenn⁵⁶⁸ késése kegyelmednek, s hogyha köll-i feketében járnom,⁵⁶⁹ ahhoz tudom én is alkalmaztatni utamot. Kívánom édes lelkem, találjam szerencsis órában és jó egészségben kegyelmedet. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 19. április 1689.

Külön kis cédulán:

Kegyelmedet kérem édes szívem megbocsásson, hogy ilyen naié modin⁵⁷⁰ bécsinált levelet küldtem kegyelmednek. Csak magam lévén itten, azt szem tudom immár, miként köll az levelet bicsi-

566 ne essen nehezére

567 a kicsikkel, kisgyerekekkel

568 Bécsben

569 gyászruhába kell-e öltöznie – Esterházy Pál ekkor Bécsben van és onnan tudósít a császári család egy tagjának elhunytáról: I. Lipót mostohanóvére, III. Ferdinánd és Gonzaga Eleonóra lánya, Maria Anna Josepha 1689. április 4-én halt meg Bécsben.

570 neue mode: újmódián

Általán edes perelmez hivem peretettel
 való polgáratomát legelőt a fent minden
 boldok ágrameg legelőt hivemom.
 Ha legőd válam igen kedvel levelet edesem
 peretettel vettém meli ből ertem legelőt
 egészen való letit kin tista igen piböl
 örülek, kivanom edes hivem hogy exu
 orvoslalozsem legelőt egészen per enyő
 meure legelőt edes pereltem per legőd polga
 latomra nagyra legelőt törhető egészen
 vágyok hivem legelő felől az évenkéntes kirakat
 hallanom legelőt edes per pereltem bocraantot
 vatos hogy ott mind chis legelőt meure
 mivel kedves do dajmot alkonyan cöl el yger
 nem mon legelőt hogy ková habarint udaró
 lyak legelőt kőrem tudohivem medig hípen
 ot fed kéjere legelőt per ha legelőt per
 jarnom ágr me tudom idis alkonyat utri utamot
 van is is egészen legelőt cöl hianlom maga
 mot a legelőt gnyem van nyugodot.
 Kismarton. 19 Aprilis. 1689.
 Legelőt Pereltem polgabon
 Thököly Éva

Dr. Miklósnak Magyaras
 Ország polgáratomát
 Általán legelőt per
 pereltem edes per
 mak okirattal adó leg
 3

legelőt kőrem edes perem legelőt bocraant hogy
 idesem naie modim ből cöl vult legelőt kőrem leg
 erak magam legőm okem ut hem tudom imkys mi
 kint legelőt a levelet ki cöl vult el kőrem leg
 edesem legelőt hogy ekorim malet volt a cöl vult
 igen legelőt legelőt nem írhattam malet.

30a-c kép. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak (167. sz. levél)

nálni.⁵⁷¹ Elkondolhatja édesem kegyelmed, hogy ekkor is másutt volt az elmém, igen készőn lévén az idő, nem írhattam mást.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 531.

571 Thököly Éva nem tudta, hogyan kell összehajtani és lezárni a levelet, ezért több viaszpecséttel rögzítette.

168. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1689. október 13.

Ajánlom Édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Nem akartam elmúlatni édesem, hogy az magam egészségéről ne tudósítsam kegyelmedet, ha szinte olyan elfelejtett vagyok is kegyelmed előtt, azki most is nem sokkal jobban vagyok, mind amikor kegyelmed elment. Akarván édesem tudtára adnom kegyelmednek, ma vettem Néném-asszony⁵⁷² levelét Rohoncra, azkiben írja őkegyelme, hogy Botyányi Ferencné⁵⁷³ kedden⁵⁷⁴ tizenkét óra tájban Isten kiszólitotta az világból. Akarám Édesem erről is tudósítanom kegyelmedet, itt lévén az szegény Bukovicsné⁵⁷⁵ nálam, panaszol, hogy az kiri knopf⁵⁷⁶ az kegyelmed akaratjából ott fönn volt Béczben, s megint újabb panaszt tett reájok, hogy ők⁵⁷⁷ az itt való tiszteket⁵⁷⁸ fenyegetik, s azért árestomban⁵⁷⁹ akarja titetné az Urát. Könyörög, s én és⁵⁸⁰ kérem édesem kegyelmedet, ne engedje ennyire, ilyen ártatlanul hurcolni, s engem is, ha igazán szeret, jómot kívánja mind magának, s mind énnekem. Ne kívánjon ennyire búszétani, tekintse ezen mostani nyavalyámot, hiszem lám, senkit nem bánt, csak önéki hagyjanak békét. Elvárom édesem az kegyelmed jó válaszát. Ezzel ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá kegyelmedet, maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

13. október 1689. Kismarton.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 532.

169. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1690-es évek (?)]

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

572 Thököly Katalin (1655–1701)

573 Esterházy Mária Rozália (1672–1689)

574 október 11.

575 Vukovicz Jánosné, Thököly Éva bizalmasa.

576 „kiri knopf”: Johann Kirchenknopf fraknói számtartó 1690-ben.

577 ők

578 udvari tisztségviselőket

579 fogságba

580 is

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem, melyből értem, hogy csötörtöknek előtte el nem jöhet kegyelmed. Én most is még mind rosszul érzem magamot, az orcámon sem apadott még el az daganat. Tartok tőle, hogy fel ne fogadjon,⁵⁸¹ mert igen kemény alatt az torkomnál. Ha jobban lézsek, talám felmegyek szerdán estvére Fraknóban, s csötörtöken megint alájövök. Kívánom édesem, láthassam jó egészségben kegyelmedet. Ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 445.

170. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1690. január 13.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édesem, hogy kegyelmedet az magam egészségéről ne tudósítsam, azki még eddig, Istennek légyen hála, törhetőképpen vagy. Kívánok édesem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Akarván édesem tudtára adnom, hogy itten egy török rab vagyok, azki örömet megszabulna, s énnékem könnyörgött, hogy írjak kegyelmednek mellette. Úgy hallom, már egyszer kétszáz forintra e[n]gedte volt kegyelmed az sarcát,⁵⁸² de akkor nem tehette szerét. Mostan lévén Béczben ösmerőse, azkik akarnak száz tallért adni érte, de talám többöt is adnának, úgyis azmint hallom, ninc jó egészsége. Azon könnyörög, hogy köldenénk föl Béczben azokhoz az törökökhez, avagy penik valakit, bizonyos embert fölköldenink hozzájuk. Én, édesem, itten sem vagyok csak magam, Berczinyni Asszonyom⁵⁸³ már harmadnapja itten vagyok nálam. Elvárom édesem azonban az kegyelmed jó válaszát. Ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 13. Januari 1690.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 533.

581 fakadjon

582 váltságdíját

583 Homonnai Drugeth Krisztina, Bercsényi Miklós első felesége.

171. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1690. február 8.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta jókkal áldja meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Akarván édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy azon török rab, azmelyről ottlétemben szó-
lottam kegyelmednek, az Istenért könyöreg, hogyha lehetséges, kölgyök Komáromban az török
követek után, ő kész az szekeret is maga megfözetni,⁵⁸⁴ s azon summa pénzt is, azkit mondottam
kegyelmednek. Jobb is volna megmenekedni tőle, mivel már vén és beteges. Azon kívül is csak
meghal, úgysem lészen szemmi haszna kegyelmed[nek] benne. Ha az écért⁵⁸⁵ tudnám az kegyel-
med akarátját, mi légyen, ahhoz tartanám magamot. Kegyelmedet kérem édesem, tudósétson
hová hamarább felőle, mert szokáik nem késhetni véle. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában ke-
gyelmedet, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 8. februari 1690.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 534.

172. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sopron, 1690. február 15.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal
áldja meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Isten lévén Szopronban nem akartam elmúlatni édesem, hogy ez levelem által meg ne látogassam
kegyelmedet. Kívánom, ez levelem találja szerencsís órában és jó egészségben kegyelmedet. Nem
tudom mire vilni édes szocellim, hogy kegyelmed előtt olyan igen elfelejtett vagyok, hogy ippen
szemmit sem ír, s csak nem is izen kegyelmed. Kérem az nagy Isten kedvéért kegyelmedet, ne bú-
sítsa magát s engemet is ennyire, s ha igaz szereteti van kegyelmednek hozzám, mutassa nagyobb
szeretetit, s ne légyen olyan idegen. S ha valami más szándékja volna es kegyelmednek, kérem azt
sze titkolja tőlem. Az török rabot elköldtem Komáromban, ha elhozzák az pénzt, elköldem kegyel-
mednek, vagy ha Isten elhozza kegyelmedet, magam megadom. Kérem édesem tudósétson, med-

584 megfizetni

585 ha ez egyszer

dik léssen még ottan készése kegyelmednek. Ezzel ajánlom az Istennek oltalma és gondviselése alá kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Szopron, 15. Februari 1690.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 535.

173. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, 1690. május 6.

Ajánlom édes szerelmes szocellim szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akarám édes szívem tudtára adnom kegyelmednek, hogy én ma oda nem mehetek, mivel az gyermek egy kevésbé rosszul volt, mért⁵⁸⁶ itten magát nem merem hadni, félvén attúl, hogy úgy ne járjon mind ez minap, mivel most az ideje, hogy kiverje az ótvar,⁵⁸⁷ s tartok attúl, hogy bé ne össen rajta. Kegyelmedtől azért édes szép szocerlim bocsánatot várok, hogy most nem udvarolhattam. Azon leszek, hogy egyik nap odamenjek az én Édes szocerlim szolgálatjára. Kívánom, hogy találhasszam kedves, jó egészségben. Ezzel ajánlom magamot az én szocellim gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

6. mai 1690.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 536.

174. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tarcsa, 1690. július 14.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édesem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

586 miért, amiért

587 ótvar: a bőr gennyese, bakteriális fertőzése

Akartam édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy az Úr, Botyány Uram⁵⁸⁸ az hadnagyát megint idekölötte hozzánk, s mindaddik kért, hogy rezolválnunk köllött magunkot az borostyáni útra,⁵⁸⁹ nem annyira az ő kedvéirt, mind az én szocerlimirt, de onnéd, ha megengedi kegyelmed, megind ide visszajönnék. Még megförednink egyszer vagy kétszer itten, s úgy mennénk Lakompakra az én szocerlimhez, ha ki nem verne onnéd. Kérem azért édesem kegyelmedet, köldje holnap az hintóban való lovakot és az fekete kocsit estvére ide. Azt is adja tudtomra, hány órakor akar vasárnap [?] megindulni Lékárúl, hadd én es ahhoz tudjam alkalmaztatni indulászomat. Kívánom édesem, lásszam jó egészségben kegyelmedet.

Kegyelmednek alázatos szolgálója még él
Thököly Eva m. p.

Költ Tarca, 14. Juli 1690.

P. S. Nénémasszon⁵⁹⁰ őkegyelme ajánlja alázatos szolgálatát kegyelmednek.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 537.

175. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1690. július 24.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálomat [!] kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Nem akartam elmúltani édesem, hogy kegyelmedet az magam állapotjárúl és az gyermek egészségéről ne tudósítsam. Én, Istennek légyen hála, az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok, de az Terézli⁵⁹¹ most is rosszul vagyon. Az [!] tudtam az minap, hogy nem hozom elevenen,⁵⁹² Szopronban ott köllött hadnom az doktornál, nem hozhattam ide magammal. Igen nagy hívségben volt,⁵⁹³ az doktor heves hideglelésnek tartja. Az kis Tomérli⁵⁹⁴ elhoztam magammal. Kérem

588 Batthyány Ádám (1662–1703)

589 Rá kellett szanniuk magukat, hogy elmenjenek Borostyánkőre, Batthyány Ádám birtokára.

590 Thököly Katalin (1655–1701) vagy Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

591 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

592 élve

593 hőségben, vagyis magas láza volt

594 Esterházy Tamás (1689–1690)

édesem, tudósítson kegyelmed, meddig készék⁵⁹⁵ még ottan, az oratórium⁵⁹⁶ kulcsát is köldje ide kegyelmed. Kívánom édesem, láthassam jó egiszségben kegyelmedet, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 24. Juli 1690.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 538.

176. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1690. november 11.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat édes szívem kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem, melből értem az doktor Gilik⁵⁹⁷ kívánságát. Én, édesem, még ott fenn létemben mind odaadtam néki azon írásokat, azkiket most kíván, mást nem tudok néki köldeni. De ha édesem még eddik sem kezdett hozzá, nem szokot fog vígezni, azmind hallom, nem is akarják szokáig az Sronk háznál⁵⁹⁸ tartani az Kiniknét.⁵⁹⁹ Ha penik egyszer átalesnek rajta, azután bár bottal össök az helyit. Kérem azért édes szerelmes szocellim kegyelmedet, fogadjunk inkább más doktort.⁶⁰⁰ Az város bírása javallott otlétemben egy doktor Smid névő doktort, azki igen jól érti magát, s nem olyan röst, mind a Gilik. Serínyebben fogja forgatni az én dolgomat, s ott az stot kriht⁶⁰¹ előtt is kedvesebb az másiknál. Ím, édes szívem, elköldtem az információ⁶⁰² s mind az specifikációt,⁶⁰² ha úgy tedszik kegyelmednek, az másik doktornak adhatják, mert az Gilik[h]ez igen nincsen kedvem, mivel ő örömost meg is issza az eszét, ha penik ezen dolgot úntalan nem sörgetjök, semmit sem nyerünk. Az Bukovicznét⁶⁰³ is fölköldtettem az város bírásához, ha az mi embereink nem öszmerik azon doktort, ő fog tudni információ⁶⁰³ adni felőle. Kérem édes lelkem kegyelmedet, tudósítson tovább is felőle, miben légyen. Kívánom édesem, lát-

595 késik

596 oratórium: a kápolnának a család számára kialakított felső emelete

597 Ludwig Gülich, bécsi ügyvéd.

598 Schranke vagy Schrane (= sorompó-rács) a bécsi városi bíróság közkeletű elnevezése, amit Schranngerichtnek is neveztek.

599 Kónigné – Thököly Mária Esterházy Pálnak írt levele szerint Kónigné nem tudott elszámolni a neki eladásra átadott ékszerekkel. MNL OL P 125 Nr. 5540. Kismarton, 1690. november 10.

600 ügyvédet

601 Stadtgericht: városi bíróság

602 az ékszerek részletes jegyzékét

603 Vukovicz Jánosné, Thököly Éva bizalmasa.

hassam hová hamarább jó egészségben kegyelmedet. Ajánlom magamot az én szocellim szereteti-
ben, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Éva m. p.

Kismarton, 11. november 1690.

Kérem édesem, azminémő Koméssziót⁶⁰⁴ kértem az 300 forintra, köldje meg kegyelmed, bár csak
az fraknaira és az lakompakira.

A levél bal oldalán, hosszában:

Ha szöksziges volna az én otlételem az Kinigni dolgában, kérem édes szívem, írja meg kegyelmed.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 539.

177. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Margaréta, 1690. november 20.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyel-
medet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem. Örömmel értem kegyelmednek egészségben
való létit, kívánom, hogy Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet az én örömemre. Értem édesem,
hogy a Kinikni⁶⁰⁵ most sem akarja megvallani, az slisznéket hová tette. Nékem azt izente, hogy egy
kremminci [?] ⁶⁰⁶ zidónak adta el. Kérem édesem kegyelmedet, köldje az Bilákoviczot⁶⁰⁷ hozzája,
ha kivethné belőle, bárcsak az nevét mondaná meg annak a zidónak s micsodás, ha vín-i vagy ifjú,
talám az mi zidóink vígire mehetnének. Azmi penik édes szocellim az Jubilért⁶⁰⁸ illeti, azki ke-
zességen akarja kivenni, hogyha olyan ember volna, hogy meghihetnénk s volna mivel főzetni,⁶⁰⁹
s olyan levelet adna magárúl, hogy őrajta vehetnénk meg, ha azidő alatt meg nem adja. De mind-
azonáltal jól vígire köll előbb menni, ha nem olyan praktikával⁶¹⁰ íl-i ő is, mind ez az rossz Asszon.
Ha tedszik édesem kegyelmednek, az város bírájátúl s az doktoroktúl⁶¹¹ s más emberektől vígire

604 comissio: utasítás

605 Kónigné

606 kremnizi vagy kremsieri

607 Bilákovics György

608 Juwelier: ékszerrrel, drágakővel kereskedő személy

609 fizetni

610 mesterkedéssel

611 jogászoktól, ügyvédektől

mehetni, ha meghihetjük-i vagy sem. Kérem édesem, ne hagyjon nyugodni, hadd szögessék⁶¹² az doktorokkal is, hogy feledikenségben ne vegyék. Néném, Esterhaz Ferencné Asszonyom⁶¹³ is itten vagyon nálam, ajánlja kegyelmednek alázatos szolgálatját s kéreti kegyelmedet, hogy az őkegyelme dolgát is együtt forgassák az enyimmel. Őkegyelme maga is e hiten föl szándíkozik menni. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Dátum Margaréta, 20. november 1690.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 540.

178. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1690. november 26.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem szeretettel vettem, értem az Kinigní⁶¹⁴ kezességén való kijövetelét. Igen jól eszett, hogy olyan embert találtunk, azki kezes volt érte, úgy gondolom, Nénémasszonyék⁶¹⁵ is kontenták⁶¹⁶ léznek víle. Én, édesem, még egynihány napig nem mehetek föl,⁶¹⁷ elvégezvén dolgaimat azon leszek, hogy ezen az hiten egyik nap fölmenjek az én szocerlim szolgálatjára. Ím, édes szocellim, azminémő komissziót⁶¹⁸ köldett kegyelmed az lakompaki számtartóra,⁶¹⁹ visszaköldetem, mivel csak jó szót sem akart reá adni. Most, eliheti édes szívem kegyelmed, mennyit adnak az én szómra, ha az kegyelmed maga érására is nem adnak semmit. Noha másutt szígyennek tartanak, ha komisszióra köllönék az Asszonyoknak pínzt adni, bizon inkább mennék purgatóriumban, valamit kírné⁶²⁰ mindezeketől az kevély tisztectől.⁶²¹ Lám, immár az utcán is csaknem agyon hagyják verni kövekkal minden ember láttára az cselídemet, vígtére magam is nem tudom, mit várhassak.

612 szegődjék, szerződjék

613 Thököly Katalin (1655–1701)

614 Kónigné

615 Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

616 elégedettek

617 Bécsbe

618 utasítást

619 Johannes Pollerman (1657–1695)

620 kérni

621 udvari tisztségviselőktől

Kegyelmedtől édesem bocsánatot várok, hogy evvel terhelem. Kívánom Édes lelkem, hogy láthassam jó egészségben kegyelmedet, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 26. november 1690.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 541.

A levélhez csatolva Esterházy Pál azon utasítása, amit Thököly Éva visszaküldött:

Comissio

Lákompacki számtartónk, Pollermon János vévén ezen Comissionkat, adj háromszáz foréntot az Atyánkfia számára, amikor bizonyos Embere által fogja kívánni tőled, kirúl magadat Quiteltatván,⁶²² jövődöbéli Számadásodban bevesszük. Ebben egyebet se cselekedjél. Viennae, 14. Novembris Anno 1690.

Paulus Esterhasj m. p.

Csak az aláírás autográf.

179. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1691 (?)]

Ajánlom édes szerelmes szocellim szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szerelmes szívem igen kedveszen vettem. Nagy örömmel értem az kegyelmed jó egészségét. Kívánom, hogy Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet az én örömemre. Én es az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok, csakhogy nem igen jól kezdtek tartani. Ha tovább is úgy lesz, leesék az kövérszég rólam, mind bödes juhvajjal főznek, meg köll betegedni az embernek tőle. Ha én szólok is, szemmit sem gondolnak vile, kérem édes szívem, megbocsásson, hogy evvel búsítom. Az erdélyi dolok felől is⁶²³ kérem édes szerelmes szép szocellim, ne legyen feledikenségben kegyelmed, s anélkül vissza ne gyöjjen. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 453.

622 quietál: nyugtáz

623 A Thököly lányok erdélyi birtokairól folyó tárgyalásokra utal.

180. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1691. március 16.

Ajánlom Édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Nem tudom mire vélni édesem, hogy kegyelmednek ígreti szerint semmi levelét nem vehetem, nem is tudom mihez tartanom magamot. Itten úgy hallom, hogy az lendvai útja elmúlt már kegyelmednek, s attan⁶²⁴ sem késék sokáig, ide vissza fog jönni. Ha azért édesem tudnám az kegyelmed szándégját, én es ahhoz tudnám alkalmaztatnom magamot. Kérem, ha maga nem akar írnya, mással adassa tudtomra. Én nem is tudom, miként menjek Lendvára, mivel senki sem akar eljönné velem. Az sok hazugságra nézve úgy látom, éppen elhagyatott vagyok mindenektől. Hacsak az egy Isten nem kö[n]yöröl rajtam, nem tudom, mit csináljak, emberben nem lehet már reménségem. Én, édesem, Istennek légyen hála, szerencísen jöttöm vissza Béczből. Kívánom, hogy kegyelmedet is láthassam jó egészségben. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed igaz szeretetiben, s maradok

kegyelmednek igaz szívvel való szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 16. marci 1691.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 542.

181. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, 1691. április 23.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akarám édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy az doktorral szólottam az gyermekek felől. Azt javallja, hogy ma el ne menjek innen, mivel még ma akar valami orvosságot beadni az gyermekeknek, s maga is örömost látná, mind léznek az orvosság után. Holnap azon léznek, hogy ebédre visszamenjek Kismartonban. Kívánom, hogy találhassam jó egészségben kegyelmedet, ezzel maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

23. április 1691.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 543.

624 ottan

182. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, 1691. május 1.

Ajánlom szolgálómat idesem kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet!

Nem akartam elmúlatni idesem, hogy ez levelem által ne értekezzen [!] ⁶²⁵ az kegyelmed egízsígről. Úgy gondolom, hogy jobban fogja most, kegyelmed egízsíge szolgálni mindhai [!] ín otthon volnák kegyelmeddel, mivel én most az Isten lögyen az én szánóm, mint több-több bút köll látni, hogy az kegyelmed hozzám való igaz szívét és egisz természetit hozzám megváltoztatta, az maga örömit, azkin legtöbb áll, engem szegíny igyefogyott árvát mint azon mordificálással ⁶²⁶ az másvilágra akar kéldeni. Úgy látom, kegyelmednél semmi kongyoréletesség ⁶²⁷ nincsen énhozzám, s nem is bízhatom többhez. De ha kegyelmed az Istent és az ő Szent Anyját é[s] az egisz mengyei ⁶²⁸ szenteket olgyan igaz szíbbél ⁶²⁹ szereti, azmint mudatja, hát cselekedje eszeknek az érdeméiert, hogy eszeket az Istentelen gyanós ⁶³⁰ gondolatokat az feiből kiverje. Az Isten, azki mindjájunknak Ura, tudja, hogy én mintezekben, valamint az mai lett gyermek olyan árdatlan vagyok. Eszen az világan nem is találkozáék, azki nékem igazán csak legykisebb hamisságomat is kegyelmedhez bizonyítóni tudná, avagy hogy én mindenkor mint egy jámbor asszonyhoz ellent nem bedszéltem, s nem szerettem, s nem féltem volna kegyelmedet. De mivel látom, hogy hoá [!] tovább rosszabbul köll az én napjaimot töltenem, s csaknem mint egy Rabnak, úgy köll élnem. Egy halálra való Rabnak is megengedik, hogy emberekkel szólhassan, de én mindazoktól is meg vagyok tiltva, s égy csakmint azon kétségben esésről való gondolatokban köll töltenem üdömet. Énrajtam úgyis nincs már majd semmi is több az egy lélekszeden ⁶³¹ kívől, azki ki s bé jár. A sok keserúségtől annyira elbágyadok, hogy az járást is alig téssen, és égy nem segíthetek magamnak, s más olyan pártfogóm nincsen, azki segíthetne vagy pártomat fogná. Énnékem minden remínségem csak kegyelmedben volt, de látom, hogy igen megcsalt az remínség. Kírem az Isten és az Boltogságos Szőznek érdemiért, ha most nem szeret is, kegyelmed gondolkodják arról, hogy volt az a iedű, ⁶³² hogy talán szeretett kegyelmed. Ne bánják így velem, s ne túltson el mindentül, azkit lát, hogy énnékem egy kis vigasságomra vagyon, azki nékem nem esik kisebbsígemre. Lám, kárdjázó ⁶³³ nem vagyok, sem kurva nem vagyok, hiszem jobb, hogy ezzel az kevés gazdasággal töltem időmet, hogysemmint úgy élnék, mint más asszonyok, s olgyan kselsafftokban ⁶³⁴ járnák, elkártyáznám sok ezer forintját kegyelmednek, vagy cifraságomra sokat köldenék. De hogy veheti idesem kegyelmed lelkiismiretiere, hogy

625 értekezzem, érdeklődjem

626 gyötréssel, kínzással

627 könnyörületesség, könnyörület

628 mennyei

629 szívből

630 gyanús, gyanúsító, vádló

631 léleketen

632 idő

633 kártyázó

634 olyan Gesellschaftokban, társaságokban

olyon [!] könyörületlen⁶³⁵ hozzám, hogy éppen semmi jót nem kíván. Csak az jó nevémet is, azki miolta kegyelmed elvett, mindenkor megvolt, s azelőtt is azmi gyalázatba voltam, mint kegyelmednek köszönhetem, s most már azt is el akarja kegyelmed venni. Azkiért az Istennek ítélőszíki előtt sem adhat elegendendő [!] számot.⁶³⁶ Hamár kegyelmed halála után nem akar semmi jóban is hadni, kérem az nagy Isten kedvéért kegyelmedet, legalább már abban kívánnyom [!] megtartani és oltalmazni, s másokat is megbönteneti, azkik ilyen gyalázatosan szólnak felőlem. Úgy látom ides uram, nem várhatok több jót kegyelmedtől, kérem tovább is kegyelmed reszolválja magát, s mondja meg szóval, micsoda szándíkban vagyon, s mit akar velem cseleketni, mivel mint csak avval ijeszt, hogyha velem nem lakik, ilyen rosszul fog velem bányi. Azírt nem szökség kegyelmednek engem hurcolni, jóval is vígit írhetjük. Semmi rosszaságban nem írzem magamot, hogy fílhethik tőle. Ha kegyelmed nem akar jobban velem lakni, én kíz vagyok idesem eltávozni, ellenemre sem léssen. Hogy pedig ne gondolja kegyelmed, hogy csak azért kívánok kegyelmedől [!] eltávozni, hogy rossz életet kívánnék viselni s nagy szabatságba akarnék lenni, tudja kegyelmed maga is, hogy mindenkor volt inklinatiom az klastromba valo menetelre,⁶³⁷ azért most sem kívánnék máshoá [!] mennem, s talán azért is van ez a Istennek reddenetes ostora rajtam, hogy azmikor módon [!] lett volna benne, meg nem cselekedtem. Mert ilyen íletet lehetetlen tovább viselnem. De én protestálok⁶³⁸ mint Isten, s mint világ előtt, s írva ki is adom, hogy az világ lássa, hogy én semminek oka nem vagyok. Élyen életben az lelkemet is el köllenék vesztenem, az ördög nem aluszik, úgysem tudok már csak imátkozni is, úgy látom, én legszerencsítlenebb asszony vagyok az ég alatt. Én nem kívánom kegyelmednek olyan keseredett kítsígben esett napjait lenni, mint kegyelmed énníkem. Esszel ajánlom ezen keserves írásomat az kegyelmed jóakarátjában, s utulsú Resolútiójában maradok⁶³⁹ ezután is, valamint azelőtt

kegyelmednek igaz hitvestársa
TE m. p.

Datum Die 1. Maius 1691.

Csak a levél végén lévő elköszönés és a monogram autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 544.

183. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sopron, 1691. május 13.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akarám édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy én csak szerdán jöhöttem ide az doktorhoz, mivel Margarétán is köllött két napot töltenem. Kétszer éltem orvossággal, igen rosszul is voltam.

635 könyörületlen, kegyetlen

636 utána kihúzva: „adni”

637 hajlandó voltam kolostorba menni

638 tiltakozom

639 döntése szerint cselekszem

Holnap, ha Isten engedi, eret fogog vágatni úgy, hogy kedden hazamehessek. Kívánom édesem, hogy találhassam jó egészségben kegyelmedet. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet s magamot az kegyelmed szeretetiben,

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Sopron, 13. mai 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 545.

184. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1691. május]

Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Látván az kegyelmed hozzám íjjel-nappal való nagy édegenségét, s immár ippen kétcégben is es-tem, hogy jobban légyen, mivel az pogán ellenségének sem köllönék több rosszát cselekedni s kívánni mind énnékem celekeszég, kire nézve már magamnak sem tudok más tanácsot adnom, mert annyira elkeseredett az szívem, hogy az Isten légyen bizonságom, ha Istennek is úgy tedszenék, készebb volnék meghalnom. Kegyelmednek is avval könnyöbbit csinálván, mert úgy látom, csak azon is igyekeznek, hogy nyavalyát hozzanak az nyakamban, kire nézve kérem az nagy Isten kinszenvedéséért s az boldogságos szóznak hét epeségéért kegyelmedet, ne kívánja tovább való kí-nomat. Látja azt kegyelmed maga is, hogy olyan elhagyatott vagyok ezen az világon, hogy az Iste-nen kívöl senki pártfogóm sem remínségem nincsen, azkiben lehetne is. Kegyelmedre való nézve senki nem mir semmi dolgomban segíteni, s kegyelmedtől olyan elhagyatott vagyok, hogy az ku-tyájának is talám több jót kíván. Rendelje mígis, kérem az Istennek víre hullásáért kegyelmedet, az én életemet s mind az magáit másként. Lám édesem, úgysem él kegyelmed úgy énvelem mind illik firfinak feleségével lakni, hát miért kívánja kegyelmed, hogy itten előtte járjak, ha semmi dolgom-ban nem kíván segíteni. Én kiesz vagyok azmind ezelőtt is mondtam, egy klastromban⁶⁴⁰ mennem, hogynemmind itten ilyen gyalázatosan élnem, s ennyi bút s mírget lyelnem. Ottan nem filthet sem egytől, sem mástúl kegyelmed, bikével ilheti világát. Kérem mégés édesem kegyelmedet, rezolválja vagy egyképpen, vagy másképpen magát,⁶⁴¹ ne mortifikáljon⁶⁴² tovább. Elvárom az kegyelmed vá-laszát,

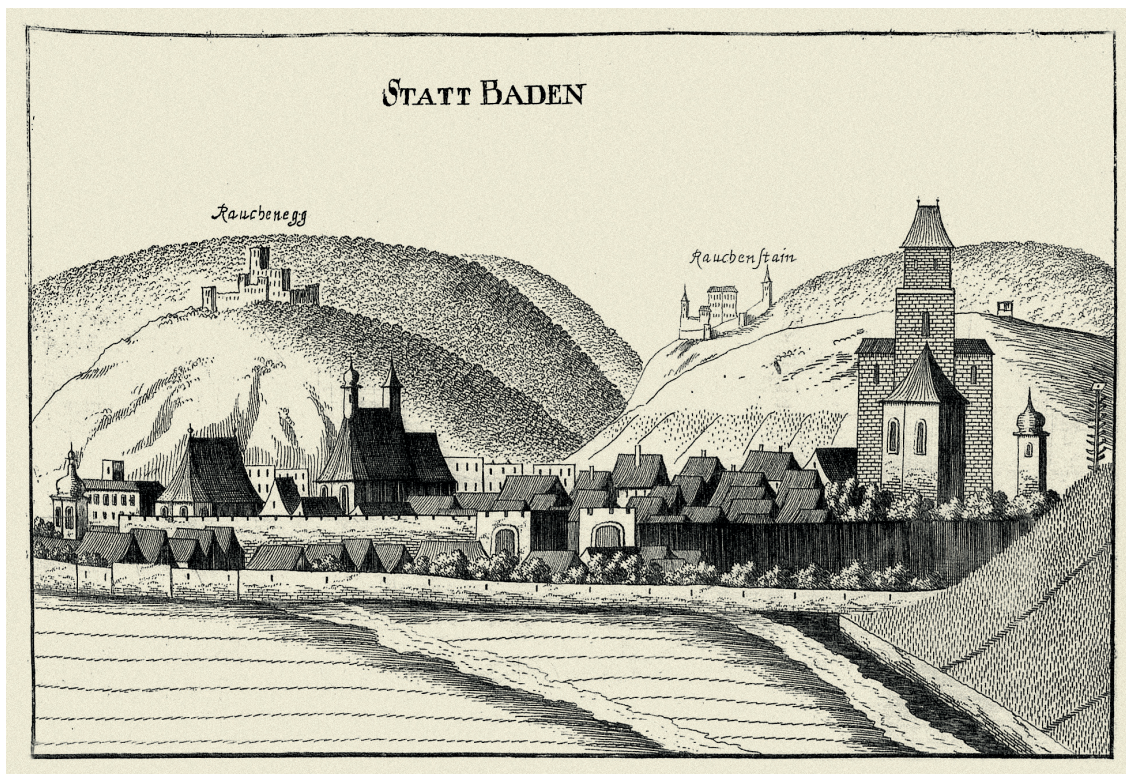
T. E.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 635.

640 kolostorba

641 határozza el magát, vagyis döntsön

642 ne gyötörjön, ne alázzon meg

32. kép. Baden látképe, Georg Matthäus Vischer: *Topographia archiducatus Austriae Inferioris modernae*, S. I., 1672. Rézmetszet

185. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1691. június 1.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Nem akartam édesem elmúlatni, hogy az magam s mind az gyermek egészségéről ne tudósíccam kegyelmedet. Én, Istennek legyen hála, másként törhetőképpen volnék, csak hogy égen bágyadt vagyok. Az Terézli⁶⁴³ is penig már jobban vagyom, már száradni kezd az himlő rajta. Kívánok édes szívem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom. Nem tudom édesem mire vilni, hogy olyan elfelejtett vagyok kegyelmed előtt, kérem, tudósítson az maga egészségéről, mind

643 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

az onnan való meneteléről, mikor leszen. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet,
s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 1. Juni 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 546.

186. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1691. június 4.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem, kívánok én es kegyelmednek szerencsís Pönkesd napját jó egészségben érni s el is múlatni az én örömömre. Az elmúlt szombaton is írtam édesem kegyelmednek, nem tudom, ha vette-i kegyelmed. Az kanárinak az tojását mutattam az dámáknak, azt mondják, hogy többszer is megesett, hogy tojtak az kalitkában. Az Jozerli,⁶⁴⁴ Istennek légyen hála, jól vagyon, az Terézli⁶⁴⁵ is már jobban vagyon. Kívánok édesem kegyelmed felől is örvendetes híreket hallanom. Kérem édes szocellim, kegyelmed hadja meg az tiszteteknek,⁶⁴⁶ hogy köldjenek viktuálit⁶⁴⁷ ide. Már háromszor is írtam, mit köldjenek, de csak választ sem adtak reá. Ha vadhúsa volna kegyelmednek, kérem köldjen, az palánknak⁶⁴⁸ való fát sem hozták még el. Az két béresszekéren hoztak az elmúlt híten, nem érdemlette, hogy idejöttek víle, egy szekérre is is [!] többet hozhattak volna. Kérem édesem, megbocsásson, hogy evvel búsítom. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 4. Juni 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 547.

644 Esterházy József (1688–1721)

645 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

646 udvari tisztviselőknak

647 élelmiszert

648 kerítésnek

187. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1691. június 10.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édesem, hogy az magam egészségéről s mind penik az gyermekekről ne tudósítsam kegyelmedet. Én, Istennek legyen hála, törhetőképpen, az Terézli⁶⁴⁹ is már jobban vagy, fönn is jár, de az Iozefkó⁶⁵⁰ tegnap, úgyimiind [!] szombaton megbetegedett. Itten Podonban vagy azolta, miolta kegyelmed elment tőlem, hívség⁶⁵¹ vagy rajta. Úgy gondolom, meg fog himlőzni, az itt való doktor lát hozzá. Ha azért úgy tedszenék édesem kegyelmednek, nem sokat kerülne, ha erre venni útját Bécz felé. Én, édesem, elég búban s galibában⁶⁵² vagyok itten, egyikből alig menekszem meg, az Isten megint mást bocsát reám, s az fürdőt már félben nem hagyhatom, mert magam is tartok nyavalyátúl. Ím, szinte most kezdett rosszabúl lenni [Jozefkó], az Nyavalya is kezdte bántani, nem tudom, ha az himlőtől van-i vagy az fogaitúl, mert az fogai is most kelnek.⁶⁵³ Kérem az nagy Isten kedvéért kegyelmedet, siessen idejönni, mert az gyermek nagy veszedelemben vagy. Isten hozza jó egészségben kegyelmedet,

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 10. Juni 1691.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 548.

188. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1691. június 11.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem. Azmi az Jozefkót⁶⁵⁴ illeti, azt írhatom kegyelmednek, hogy most is csak rosszul vagy, az nehézség már négyszer törte, az himlő is ma kezdte egy

649 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

650 Esterházy József (1688–1721)

651 hőség, vagyis lázas betegség

652 gondban

653 nőnek

654 Esterházy József (1688–1721)

33. kép. Udvari festő: Esterházy Anna Terézia.
 Olaj, vászon

34. kép. Udvari festő: Esterházy József.
 Olaj, vászon

kevessé kiverni. Az uiheli⁶⁵⁵ dogtort is idehozattam, azmit ők javallanak, avval élünk, csak az Isten az nehézségtől őrizze tovább. Talám meggyógyul, noha elíg nagy veszedelemben vagyon ílete szegínnék. Igen akartam volna édes szívem, ha ide jött volna kegyelmed, mert három vagy négy nap alatt elválík dolga vagy jóra vagy rosszra. Bizony magamot sem tudom édesem, mit talál, ha halála történnék. Úgyis már csaknem kétségben esem az Isten ő szent fölsége irgalmasságában. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet,

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 11. Juni 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 549.

189. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1691. június 12.

Isten minden jókkal áldja meg édes szívem kegyelmedet!

Akarám édes szívem tudtára adnom kegyelmednek, hogy az gyermek,⁶⁵⁶ Istennek lígyen hála, már jobban vagyon, az himlő szép pirosan veri ki. Ma, hogy az fürdőben voltam, előhozták az Asszonyok kegyelmedet, s kérdezték, ha nem jön-i ide kegyelmed, s azt mondták, hogy ha ide jönne kegyelmed, egy hulnapik nem volna szabad udvarhoz menni. Ha azért gondolja édesem kegyelmed, jobb eltávoztatni, mivel már úgyis az gyermek nagy perikulumban⁶⁵⁷ nincen. Ha Isten Bíczen viszi kegyelmedet, magam megyek egy-két napra föl. Az fraila⁶⁵⁸ vín is meghimilőzett (!) itten. Én ugyan most is mind tagadom, hogy az én gyermekem egyik sem himlőzett, csak az flekk, azkit kanyarónak hínak, van az Iozefkón s az Terézlin,⁶⁵⁹ az katarus⁶⁶⁰ volt. Ha azért édesem kegyelmedtől is Bécben kérdeznek, az udvarnak vagy másutt csak azt mondhatná kegyelmed is. Az költsík felőli akarám édesem tudósítani kegyelmedet, ha ki nem vált kegyelmed, el nem mehetek innen, mivel tovább köll itten lennem, azmint magam is gondoltam. Az doktornak is mennyit gondol kegyelmed az két gyermektől, kérem köldje meg kegyelmed, mert ebből ki nem telik, azkit én ma-

655 Újhely, ma Bécsújhely

656 Esterházy József (1688–1721)

657 veszélyben

658 szobalány

659 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

660 katarus: felső légúti betegség

gammal hoztam. Az patikában⁶⁶¹ is még nem tudom, mit köll adnom, mert még mind⁶⁶² adnak. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet.

Kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 12. Juni 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 617.

190. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1691. június 13.

Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szépől kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem az ötven forinttal egyőtt kedvesen vettem. Az Jozefkő,⁶⁶³ Istennek légyen hála, már jobban vagyon. Azmi az Terézlit⁶⁶⁴ illeti, még sehova sem mehet ki az házból, mivel még most is teli himlővel, ott is jó hozzálátás vagyon, semmi híával nincsen, magam is gyakran járok ki hozzá. Én, édesem, már egynihány nap alatt elvígezném fördőmet, hazamehetnék, de az gyermek nyavalyája miatt nieg⁶⁶⁵ [!] itten köll késnem. Elíg költsigemben telik, de ha minde-nemet érte köllönék is adnom, örömet megcselekedném, csak az gyermeket tarthassam meg. Az ötven forintot, azkit köldett kegyelmed, az doktornak köll adnom, az két gyermekért az patikában még nem tudom, mit köll adnom. Azmennyt gondol azért édes szívem kegyelmed, annyit köldhet, hogy az magam költsigére is maradjon. Úgy érttem édesem, hogy Margarétán jó gazdám támadott, azki követ szegét⁶⁶⁶ hordatni az ípölethez. Ha Isten hazaviszen, egy csókot adok érte az pau masternek.⁶⁶⁷ Ezzel maradok édesem

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 13. Juni 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 550.

661 patikában

662 mindig, továbbra is

663 Esterházy József (1688–1721)

664 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

665 még

666 segít

667 Baumeister, építőmester: itt férjére, Esterházy Pálra utal.

191. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Újhelyi] malom, 1691. június 24.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem az száz [!] forinttal egyött kedvesen vettem. Azmi az én elme-
netelemet illeti, én magam még az elmúlt híten elmehettem volna, de az Jozefkót⁶⁶⁸ csak ippen
most hoztam ki Podonbúl. Innen míg egynihány napik nem engedi az doktor tovább vinni, mivel
még teli van himlővel. Azon lészek édes szívem, hogy egyik nap ez héten csak magam is alámenjek,
s az én szocellimnek udvaroljak. Kívánom, jó egészségben találhassam,

kegyelmednek igaz szolgáltója
Thököly Eva m. p.

Az malombúl, 24. Juni 1691.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 551.

192. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1691. július 9.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyel-
medet, szébből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy az magam egészségéről s állapotjáról ne írjak kegyel-
mednek. Egészségem, Istennek hála, törhetőképpen vagyon, kegyelmed felől is kívánok örvende-
tes híreket hallanom. Emellett kéntelené tettem édesem kegyelmednek sok rendbili búmot és bosz-
szúságomat megírnom, mivel már tovább nem szenvedhetem. Mert ezután már cselídet sem fogog
tarthatni, magamnak köll Asszonak, mind szolgálónak lenni az Király miatt, mert kit veríssel fe-
nyeget, s kivel éjjel-nappal nyalakodik. Most is hogy kegyelmed elment, az Laikára izent, hogy úgy
megveri, hogy mások veszik föl.⁶⁶⁹ Kegyelmedtől is vagyon engedelme reá, semmi bántása azért
nem léssen. Ilyen formán magam sem lészek bátorságos,⁶⁷⁰ hogy ha ilyen pógár disznónak⁶⁷¹ ha-
talma lesz arra, mert most egyikén próbálja meg, ezután az többin. Az Midlit⁶⁷² sem tarhattam

668 Esterházy József (1688–1721)

669 vagyis nem tud lábra állni

670 ő se meri

671 Utalás arra, hogy az említett Király „pógár” (polgár), vagyis nem nemes ember.

672 Mária: Maridli, Mádli névváltozata.

meg tovább miatta, mert menni jobban tiltottam, annál inkább eszvejték. Ím, az minémő leveleket írt neké,⁶⁷³ [!] megköldettem kegyelmednek, abból megértheti kegyelmed, ha győlölték-i egymást. Kegyelmedet kérem édesem, ne gondolja, hogy másért adtam ki az leányon, lehetetlen volt tovább szenvednem az szok bagzásokat.⁶⁷⁴ Ezután is ídes szívem, ha nem tesz kegyelmed róla, sem magam, sem cselídem meg nem maradhat miatta, s mi köztök sem lesz addig jó lakás, amíg ő itten léssen. Mert ha jó volna is ő, az sok hazuksággal elrontja, s nagyobb hitele van őnéki. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet,

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 9. Juli 1691.

Külön kis cédulán:

P. S. Az Szent Vidi-búcsút⁶⁷⁵ örömet elvigezném Aratás előtt, kérem édes szívem kegyelmedet, ne bánja. Még ezen az híten elmehetnék, öt vagy hat nap alatt visszajönnék. Talám ezután bicben⁶⁷⁶ is elmehetnék, ha jó szívvel látnának. Elvárom az választ.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 552.

193. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1691. július (?)]⁶⁷⁷

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Kínszeríttem ez edníhány szóval megtalálnom kegyelmedet, mivel oly nagy idegenségét látom kegyelmednek hozzám [*kihúзва*: azkinek semmi jó végét nem tarthatom], hogy immár csaknem kétségekben esem, s látom, hogy olyan elhagyatott vagyok mindenektől. Kegyelmed is szememben szegíteni nem kíván, azmint maga is immár szokszor megmondotta, hanem inkább másokat is ellenem bojt, azért édesem, ha én is olyat találok [*kihúзва*: mert akarni, *helyette*:] rezolválni magamot,⁶⁷⁸ azkit talám magam is megbánok. [*A sorok fölé beszúrva*: Énnékem itten sem böcöletem, sem gyönyörőségem az nagy míltóság mellett [?] nem sok van dologra.] Kérem, énnékem vitéköl ne tulajdonítsa, mert lehetetlen, hogy így ilhessek, mert ez nem ílet, hanem pokoltöltés. Mi haszna [*beszúrva*: vagy gyönyörősége] lesz édesem kegyelmednek is benne, ha keserőségemben valami nyavalya talál, hogy holtik Istennek nyomorultja és az világnak cufja lésszek. Kérem azért édesem

673 néki, neki

674 bujálkodásukat, szerelmeskedésüket

675 Zarándoklat Velemre, a Szent Vid-kápolnához, napja július 15.

676 Bécsben

677 A 194. levél fogalmazványa.

678 mert úgy döntethetek, olyan dologra határozhatom magamat

kegyelmedet, ha engem igazán szeret s jómot kívánja, ne cselekedjék úgy mindent ellenem, s tartson úgy, mint Asszont, s ne mint egy szolgát, mert énnékem csak az nevem nagy, az teheccígem⁶⁷⁹ szemmi. Lehetetlen dolog, hogy szokáig szenvedhessem, ha kódukenyírrrel köll is ílnem, mert ilyen íletben az lelkemet is elveszteném. Mi haszna kegyelmednek is emíszteni magát, s nékem hasonlóképpen. Emellett azon is kérem kegyelmedet, ha leheccíges, adja ki az én lendvai ríszemet, mert látja Isten, anélkül nem lehetek. Ha az magáiból nem akar is adni részt, ne kívánja megtartani, úgysis csak az tiszték tőteznek víle.⁶⁸⁰ Jobb, hogy én vegyem hasznát, úgysis majd csúfja lészek az több Asszonyoknak...⁶⁸¹

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 634.

194. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1691. július (?)]⁶⁸²

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Kénszerítettem édesem ez edníhány szóval megtalálnom kegyelmedet, mivel oly nagy idegenségét látom kegyelmednek hozzám, azkiből szemmi jót nem várhatok. Engem is ippen kétségben ejt kegyelmed víle, s látom, hogy olyan elhagyatott vagyok kegyelmedtől. Semmiben segíteni nem kíván, azmint maga is sokszor mondotta kegyelmed, hanem inkább másokat is ellenem bojt.⁶⁸³ Annyira hozta Isten dolgomat, hogy senki nem mér semmiben segíteni kegyelmedtől való féltiben. Ha azért édesem én es olyan dologra találom rezolválni⁶⁸⁴ magamot, azkit talám magam is megbánok, kérem, énnékem vitéköl ne tulajdonítsa, mert lehetetlen, hogy így ílhessek, ez nem ílet, hanem pokoltöltés. Ilyen íletben az lelkemet is el köllönék vesztenem. Mi haszna vagy gyönyörősége lesz Édesem kegyelmednek is benne, ha keserőségemben valami olyan nyavalya talál, hogy holtik Istennek nyomorultja és az világnak csúfja lészek. Kérem azért édesem kegyelmedet, ha engem igazán szeret s jómot kívánja, ne búséccon, s ne kívánjon úgy mindent ellenem cselekedni. Tartson úgy, mint Asszont, s ne mint egy szolgát. Lehetetlen dolog, hogy sokáig szenvedhessem, ha kolduskenyírrrel köll is élnem [*kihúzva*: mert ilyen íletben az lelkemet is el köllönék vesztenem]. Mi haszna kegyelmednek is emíszteni magát, s énnékem hasonlóképpen. Emellett kegyelmedet azon is kérem, ne kívánja megtartni tőlem az lendvai ríszemet.⁶⁸⁵ Jobb, hogy én vegyem hasznát, mint más rosszak. Úgysis majd csúfja leszek az több Asszonyoknak, emberek közí sem kívánok

679 tehetség, vagyona

680 a tisztségviselők töltekeznek vele, gazdagodnak utána

681 A levél többi része hiányzik.

682 Lásd a 193. levél datálását.

683 bújt, felbújt

684 határozni

685 Thököly Éva 1688 folyamán 22 500 forintot kapott kártérítésül a Magyar Kamarától, ezt az alsó-lendvai uradalom megvásárlására fordították. (Thököly Éva végrendelete 1688, MNL OL P 108. Rep. 41. Nr. 324.)

menni, kegyelmedet szem köll annyit búsítanom. Elvárom édesem az kegyelmed jó válaszát, ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában.

T. E.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 559.

195. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs], 1691. szeptember 14.

Ajánlom Édesem szeretettel való szolgálatomat. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akarám édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy mi még most sem vígeztök el az erdilyi dolgot. Ötvenezer tallért égértek, azon kívül az eddig való jövedelemért is ígértek, de azt i[s] még nem tudjuk, mennyi leszén. Azon leszönk, hogy mennél többre vihessök, kire nézve még vasárnap nem mehetünk haza. Azon leszék, hogy hetvőn⁶⁸⁶ hazamehessek, ha lehet, s itt elvígezhetem dolgaimat. Kívánom édes szocellim, láthassam jó egízségben. Ezzel maradok édesem

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Az lovakot kérem, vasárnap díltre hatt⁶⁸⁷ hozzák el.
14. szeptember 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 553.

196. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1691. szeptember 19.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Én, édesem, Istennek légyen hála, jó Egézségben írkezttem ide, Kismartonban, gondolván, hogy itten találom kegyelmedet, de csak öres helyit találtam itten kegyelmednek. Kérem édesem, tudósítson kegyelmed, meddik líszen ottan késése, úgy hallom Knitnstanban akar kegyelmed menni. Elterlik [!] azért egynihány nap, azmég visszajön kegyelmed. Én es, édesem, az kegyelmed enge-

686 hétfőn
687 hadd

delméből örömet addik Mickére⁶⁸⁸ mennék két-három napra. Azmikor kegyelmed eljön, én es eljöhetnék akkorra, lévén dolgom ottan. Tudja kegyelmed, az minap is mondtam kegyelmednek, hogy helt köllönék keresnem az marhámnak, mivel ott meg nem maradhat, azhol most vagy. Az kegyelmed jószágában ninc szabadságom, hogy vehesseg, de ha kegyelmed holnap eljön, én es itten maradog. Most mi, édesem, semmit sem végeztönk Bécben. Ez erdiliekkal immár megalkudtunk volt vélek kilencvenezer forintban, s megint megmásolták⁶⁸⁹ az rossz emberek, s míg másra adták az utat. Elvárom azért édes szívem az kegyelmed választát,

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 19. September 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 554.

197. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1691. október 29.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem, örömmel értem az kegyelmed egészségben való létit. Kívánom, hogy Isten tovább is tartsa meg kegyelmedet. Kérem édesem, megbocsásson kegyelmed, hogy föl nem mehettem kegyelmedhez, sok dolgaim miatt el nem mehettem. Kérem édesem kegyelmedet, hozzon még három vagy négy sөveg feír nádmízet kegyelmed, mert azt már fölkoftam,⁶⁹⁰ azkit minap vettem. Az Gáspártúl vettem az mentímhez⁶⁹¹ keszken ezöst prímet, s míg kít ríf hía,⁶⁹² kérem édes szívem kegyelmedet, hozza el magával. Kívánom, jó egészségben látnom kegyelmedet. Ezzel maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 29. Ogtober 1691.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 555.

688 Micske (ma Répcemicske), Esterházy-birtok volt.

689 megváltoztatták

690 felkoftam, vagyis felfőztem, ti. édességnek

691 mente: a magyar szabású férfiviselet felső kabátja

692 két rőffel kevesebb

198. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1691–1692 (?)]

Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Én mindeddig is nem tudván mihez tartanom magamot, vártam tovább is az kegyelmed utolsó rezolúcióját,⁶⁹³ mivel már azmint látom, lehetetlen tovább együtt való maradásunk, azmint maga is már kiadott s mondott kegyelmed rajtam. Ennyire kelvén az dolog, kérem édesem kegyelmedet, ne kívánja tovább mind testi, s mind lelki veszedelmemet, elígedjék már meg ennyi szenvedisémmel. Azmind maga is kívánta kegyelmed, hogy egyig várában vagy kalastromban⁶⁹⁴ menjek, én az kegyelmed várát arra nem kívánom, hogy fogva tartassam benne, de klastromban örömet. Ha Isten úgy rendelte az én életemet, lígyen az ő szent akarhatja. Talám avval hamarébb léssen víge az én életemnek, hogy avval is megmutassam, hogy nem kívánom az világi szabadságot, s nem vagyok olyan rossz, azmint kegyelmedtől tartatom. Csak azon kérem az Nagy Istenre kegyelmedet, hogy [*beszúrva*: mondja meg], micsoda móddal kívánja kegyelmed énnen való elmenetelemet, s ott benn való tartásomat is. Azt nem kívánja talám kegyelmed, hogy csak egy pálcát vegyek az kezemben, s ott is koldulással éljek, mivel magamnak is van annyim az kegyelmed kezínél, hogy avval is élélhetek, ha kegyelmed az magáiból semmit sem ad is. Úgy el nem vett kegyelmed, mind egy híresz⁶⁹⁵ kurvát, azért úgy ki sem adhat kegyelmed rajtam. Kérem tovább is kegyelmedet, mondja meg, miként rezolválta magát,⁶⁹⁶ hatt⁶⁹⁷ tudjam én is mihez tartanom magamot. Kegyelmednek is könnyöbbs léssen talám, ha nem lát, ne csináljon kegyelmed több nehézséget az szívéen egy-kít rossz ember miatt, s ilyen hiábanvalóságért, hogy nem érdemli, csak szót is tigyen az ember írette. Elvárom az kegyelmed válászat,

T. E. m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 636.

199. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1691–1692 (?)]

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

693 rezolúcióját, döntését

694 kolostorba

695 hírhedt, rossz hírű

696 hogyan döntött

697 hadd

Úgy látom édesem, azmind az maga szájából is hallottam kegyelmednek, hogy olyan rettenetes ellenére vagy az Margarétai háznak vásárlása, s hogy inkább kívánná kegyelmed, hogy az pogán bérná, hogysemmind én bírom, kit látja az Isten, nem tudok mire vélni s eleget nem tudok rajta csudálkozni. Azt nem vártam s nem is várhatom kegyelmedtől, hogy az ellenségnek inkább kívánjon valamit mind énnékem, de hogy azí hagyjam minden dolgaimot az egy élő Istenre, s hogysemmind kegyelmedet evvel is megbántsam. Készebb leszek eznélkül éllenem s kegyelmed kezéhez visszabocsátanom azmi pénzem énnékem rajta vagy, s az épöletre is azmit költettem, úgy reménlem, nem kívánja kegyelmed megtartani tőlem. De kegyelmedet az Istennek öt mílységes szent sebeire kérem, hogy ha énnékem is olyan kedvem nem lesz, azminémőt kegyelmed kívánna, avagy ha útra nem fogok mindenött kegyelmeddel járni, azt nem másnak, csak tulajdon magának tulajdonítsa, mivel én látom s tapasztalom, hogy valamiben énnékem multságom⁶⁹⁸ vagy, s én az én édomet tölthetem, az kegyelmednek rettenetes ellenére vagy. Miért, az nem tudom. Nem tudom olyan nagy vétkeket, azkiért megérdemlettem volna, mert csak az Isten tudja, s más emberséges⁶⁹⁹ emberek is, azkik csak igazat akarnak mondani, nem mondhatnak egyebet. Mennyi gyalázatot s keserőséget szenvedtem, s nem másért, csak kegyelmedért köllett min[d]azt szenvednem, de az mostani szenvedésem százszor nehezebben eség. Légyen úgy, mind Istennek ő szent fölségének tedszék, s hogy penik kegyelmed azt mondja, hogy csak az kegyelmed bosszúságára vettem azon házat, azt az én Istenemmel bizonyítom, s az én teremő Istenem soha semmi jómat ne adja, hacsak gondolatomban is tőnt, hogy kegyelmednek vagy az kegyelmed tisztéinek⁷⁰⁰ lehetett volna bosszúságog benne. De mivel kegyelmed mindeneket az én kezemből kivett s énbennem kítelkedig, s azt tudja s elhitette magával, hogy én több kárt tészek az tisztéknél, s valamény jövedelem bégyön, mind magamnak kívánom. Noha az Isten tudja, hogy az nagyját mind bévittem, ha szinte nem minden féllért vittem is bé. Az tartom, ha többöt tartottam volna is, nem tettem voln[a] bönt véle, mert más úri s közönséges Asszonyok is szabadok az Urokival, s nemcsak az majorbéli, hanem más jövedelmet is fordítanak az magog szökségére. De mivel én kegyelmednek semmiével szabad nem vagyok, úgy gondolván, hogy ez kegyelmednek kára nélkül léssen, s énnékem mígis multságomra, mivel úgyis itten semmi multságom nincsen s keserőségem penik elég vagy, s elég bosszúságog köll nyelnem. Ha valamit parancolok, nem mindenkor cselekszék, azmint most is megtörtint. Azt mondták, hogy én övílek nem parancolok. Azért édesem, mivel látom, hogy valamit én cselekeszem, azkiben énnékem multságom vagy, az kegyelmednek mind ellenére s bosszúságára vagy, más multságogot penik olyat nem ad, azki énnékem köllöne, mert ezekben az szép házokban s kőfalokban semmi gyönyörőségem nincsen. Hohgsemmind [!] kegyelmedet evvel is kívánjam megbántani, akarom azért inkább ezen felől megért⁷⁰¹ házat kegyelmed kezéhez bocsátanom, s úgy élnem, azmint ezelőtt leánykoromban éltem. Akkor sem volt semmim, s azkivel akkor szabad voltam, most sem sokkal többöt parancolhatok. Valamint akkor el köllött nyögnem, hogy semmim sem volt, most is hagyom az én Istenemre mindennémő dolgaimot, ha az egész világot bírnám is s olyan maltságom⁷⁰² nem lehetne, azminémőt magam kívánnék, inkább akarom, hogy semmim se lígyen, úgysem vihetek szemmit az másvilágra. Csak azt sajnálom, hogy

698 kedvtelésem, örömöm

699 becsületes

700 udvari tisztségviselőinek

701 megírt, fent említett

702 multságom, vagyis kedvtelésem, örömöm

ezen a világon sem tehetek sok jót az én bőnes lelkeért. Kegyelmedet kérem szeretettel, édesem megbocsásson, hogy ennyi írással búsítom, mivel az én szívem keszűrsége nem engedi, hogy magam mondhasam, kegyelmed sem örömet hallgatja. Kérem édesem, ne nehezteljen választ adni vagy maga szemílye szerint megmondani ebbíli szándíkját. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában s maradok

kegyelmednek alázatos szolgájója,
T. E.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 642.

200. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1692 (?)]

Sok ézben kértem már kegyelmedet, hogy mondja meg kegyelmed, méképpen rezolválta⁷⁰³ kegyelmed magát az én dolgaimban. Kérem most is kegyelmedet, minekelötte Lakompakra migyen, mondja meg kegyelmed. Az feiregyházi majort kiadom az kezemből, mihelyen kimehetek az Czillintolirúl.⁷⁰⁴ Nem tudom, mikínt gondolkodott kegyelmed, ha azt is mindjárt kiadjam-i, vagy az-még helt talállok az marhámnak, addik bírhasam. Az komissziót⁷⁰⁵ is kérem, az ezer forintra írassa meg kegyelmed az bírórúl és az kristiánrúl.⁷⁰⁶ Örömost tudnám, miként rezolválta kegyelmed magát az Rába-közi házra is. Kérem édesem, segítsén reá kegyelmed. Mindezekre kérem édesem kegyelmedet, adjon választ, ha lehet, inkább írva, mind szóval, hadd ne légyen veszekedés belöle, s hadd tudjam én es mihez tartanom magamot. Az fő szerszámot és más holmit, azmi fog kíván-tatni énnékem itten, azmég kegyelmed oda lészen, kérem hadja meg, hogy kezemhez adják, hadd ne lehessen panaszom itten. Elvárom az kegyelmed jó válaszát

T. E.

Külön kis cédulán:

Borsot, gyömbéert, szerecsendió-virágot, szegfövet, fahíat, szerecsendiót, nádmízet, tengeri szőlöt,⁷⁰⁷ malozaszőlöt,⁷⁰⁸ mandolát, rizskását, citromot, svabisi kását.⁷⁰⁹

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 556.

703 miképpen döntött, hogyan határozott
704 Czillingthal
705 utasítást
706 Krisztián (?), Krisztina (?)
707 ribizlit
708 mazzolaszölöt
709 sváb kása: leginkább tönkölyből készült jellegzetes sváb étel

201. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1692 (?)]⁷¹⁰

Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Kérem édesem, mondja meg kegyelmed már egyszer, miképpen rezolválta⁷¹¹ magát az én dolgaimban az majorok és az pénz vígett, ha nálam hagyja-i kegyelmed az czilintoli⁷¹² majort, s ahhoz az ezer forintot meg adja-i kegyelmed. Mivel az czilintoli majorban úgyis szemmi egyib nem volt az egynihány vín tehénnél, s nem az haszonért kívánom, mert azt maga is elgondolhatja kegyelmed, hogy az egynihány vín tehének nem sok haszna lehet, de az magam marháját sem tudnám most hova vinni, s másnak az direktiójára⁷¹³ nem örömost béznám. S az pénz felől is örömost tudnám, honnan resolválja kegyelmed, hogy ne köllönék Ponciustúl Pilátushoz mennem.⁷¹⁴ Az bíró porkolábsága⁷¹⁵ felől is kérem, mondja meg kegyelmed, mint rezolválta magát, hadd tudjam én es méhez tartanom magamot. Kegyelmedet kérem, megbocásszon, hogy levél által köll búszé-tanom kegyelmedet, mert magamot annyira megbokrosétott⁷¹⁶ kegyelmed, hogy az magam dolgában sem merek már szólnom, mert látom, hogy kegyelmednek mind ellenére van, valamit mondok. Az új esztendőben rossz bíztatást is adott kegyelmed, hogy rosszabbúl lesz, mint tavaly volt, azkitől Isten oltalmazzon, mert ennek jó vége nem lenne. Elvárom az kegyelmed jó választat, ezzel az Istennek ajánlom kegyelmedet.

T. E. m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 558.

202. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Tarcsa], [1692 (?)]

Ajánlom édes lelkem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szocellim, hogy ez levelem által kegyelmedet meg ne látogassam, s egyszersmind az kegyelmed jó egészségéről is ne értekezzen, azkiről miolta itten vagyok, ippen szemmi hírt nem hallhattam. Nem tudom édes szerelmes szocellim mire vélni, hogy olyan elfelej-

710 Időben a 200. levél után következik, ugyanazon témával kapcsolatos.

711 határozta el

712 Czillingthal

713 igazgatására, itt: másnak a kezére, felügyeletére

714 Ne kelljen fölöslegesen szaladgálnia egyik helyről a másikra.

715 porkoláb: várnagy, várparancsnok, a vár személyzetének vezetője

716 megvadított, vagyis felidegesített

tett vagyok kegyelmed előtt, hogy csak egy betőt sem ért⁷¹⁷ azolta. Kegyelmedet kérem, tudósítson az maga egészségéről, s mind penik az kis Joszefkórúl.⁷¹⁸ Én, édes lelkem, még csőtörteknek előtte el nem mehetek innéd, mivel mikor ide gyöttök, egynihány napik nem élhettem az szavanyú vízzel, mert rosszul érzettem magamat. Szombaton vagy vasárnap azon lések, hogy Kismartonban menjek. Kívánom édes lelkem, hogy kedves jó egészségben találhasszam kegyelmedet. Ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

P. S. Nénémasszony⁷¹⁹ ökegyelme ajánlja kegyelmednek böcsölettel való szolgálatját.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 557.

203. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1692 (?)]

Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Mivel magamnak szemílyem szerint nem volt annyi gráciám, hogy elbúcuúzhattam volna az én édes, haragos szocellimtól, nem akartam elmúlatni, hogy ez kevés írásom által el nem búcuúztam volna. Kívánom édes szerelmes szocerlim, hogy lássam hová hamarább jó egészségben kegyelmedet, s kérem, ne nehezteljen, hogy elmegyek innéd, mivel úgyis semmi hasznot nem tudok itten tenni, s otthon penik kárt vallanék. Azmely gazda örömost kiadna az vendígín, azt celegszi, hogy maga elmegyen az háztúl, hogy annyival előbb elmenjen az vendíge. Níkem is szegíny fejmenek úgy vagyon dolgom: alig várta az én szocerlim, hogy meg [!] megmenekedjen tőlem. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos, keseredett, árva szolgálója
G. Thököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 561.

717 írt

718 Esterházy József (1688–1721)

719 Feltehetőleg Thököly Katalin (1655–1701).

204. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. március 3.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ez Napokban az tribisbinklei⁷²⁰ malomban létemben értettem kegyelmedtől köldett két spion ördegnek⁷²¹ Bécben való létét, azkik sok Úri vendég előtt gyalázatos vádolkodásokkal és hazugságokkal voltak ellenem, kére nézve én es kényszeríttem két-három órára bémennem. Ha igaz járatbíli emberek voltak, miért jöttek csak az portáig az Peter (!) Hardiczhoz⁷²² Meghallván, hogy én ottan vagyok, visszatértek. Én mind pápa, s mind Cászár, s minden bíró eleiben örömet elmegyek, mert semmiben nem érzem [vétkesnek] magamat. Én nem kívánok semmit mást az egy Igazságnál, s mivel már két ízben ilyen gyalázatos vádolkodásokkal vagyon kegyelmed ellenem, s ilyen holtig való gyalázatban akarja kegyelmed mind magát, s mind engemet hozni, azki halhatatlan⁷²³ s elviselhetetlen dolog. Nem elég, hogy mindent elvett kegyelmed tőlem, [sem] egy fillérjével, sem egy tikmonyával⁷²⁴ szabad nem vagyok, az magam sajátját is szemmel köll nézmem. Ha egy polgárhoz mentem volna is, nem kívánt volna így böcöletemben s értékemben, s majd lelkemben is elveszteni. Ha egy kedves kölkét hordoznám is kegyelmednek, jobban meg köllönék kémmélni, de látom, hogy csak arra való ez, hogy hamarébb elveszthessen kegyelmed, mind újabb-újabb praktikákat s újságokat⁷²⁵ gondol ki kegyelmed ellenem. Nem elég, hogy az Úri rendeg előtt gyalázatban hozott, de még az tiszték⁷²⁶ és polgárok között is ezzel az Istentelen komissziójával,⁷²⁷ azkit már másodszor adott ki az tisztekre kegyelmed, akár gyaláztatni. Hacsak szolgálónak vagy rabjának, s nem feleségnek akart kegyelmed elvenni s tartani, bár akkor bocsátott volna kegyelmed békével. Az Isten ételőszéki előtt soha számot ne adhasson kegyelmed, se az, azki kegyelmednek ezt az Istentelen tanácsot adja, valamég meg nem ösméri az én ártatlanságomat s injuriáimot.⁷²⁸ Ha olyan igen szomjúhozza édes Uram, kegyelmed az én víremet, könnyöbben is vígét érheti kegyelmed. Ha tudja kegyelmed az én rosszaságomat s megbizonyíthatja kegyelmed azt, azkivel vádol, győjjen kegyelmed Bécsben más okos emberek és Urak eleiben, azkik se kegyelmednek, se énnékem ne hízelkedjenek, hanem az egy igazságban járjanak. Ha azok az Úri rendek azt találják, hogy én vagyok egyedül bönes mindenekben, megbizonyíthatja kegyelmed azon rosszaságokat ellenem, azkikkel már Esztendőtől fogvást vádolkodig. Tartasson törvént, s öttesse el az fejemet, mert ha igaz, nem vagyok míltó kegyelmeddel laknom. De viszont, ha meg nem bizonyíthatja kegyelmed, én protestálok⁷²⁹ mind Isten, mind világ előtt, hogy soha kegyelmeddel egy szempillantásék lakni se hálmi nem kívánok, valamég az én böcsöletemet helyre nem hozza és teljes satisfac-

720 Tribuswinkel

721 Esterházy Pál két familiárisa, Bezerédy Ádám és Fabiankovics Ferenc.

722 Páter Ferdinand Hartisch (1642/43–1699)

723 hallatlan

724 tyúktojásával

725 mesterkedéseket és híreket

726 udvari tisztviselők

727 utasításával

728 sérelmeimet

729 tiltakozom

cióm⁷³⁰ nem léssen mindenekben. Kérem azért édes Uram még egyszer kegyelmedet, ha Isten és az maga böcsöletit s lelkiismeretét szereti, ne köldjen olyan cicius ördögeket⁷³¹ vádolkodni, hazudozni ellenem, hanem gyöjjen maga föl kegyelmed, mondjon meg mindent szememben, valamit tud ellenem, s hadd légyen énnekem is szabad szólnom. Szakassza egyszer már vígét vagy jól vagy rosszul, valamint Istennek tedszik. Ha oda nem akar kegyelmed jünni, s engem mégis napról napra mortifikálni,⁷³² citálom⁷³³ az Mindenható Istennek étélőszíki eleiben kegyelmedet. Ha itt nem akar kegyelmed megalkudni velem ezen az Világon, az Isten ő szent fölsége Ítélnapkor ítélje meg kegyelmedet, s ne böntesse érdeme szerint énérettem, adjon ott is boldog nyugvást. Én mégis protestálok mind Isten, s mind az egész világ előtt, hogy semminek oka nem vagyok, s ha valami rosszabb követ-i énéreám senki ne vessen, mert én úgyis az mostani nyavalyámra nézve inkább várhatom haláloamat, azminthogy lehetlenség is, hogy megemészthessem. Tudom azt, hogy ottan is számat köll mindenekről adnom. Elvárom az kegyelmed jó válaszát. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet,

kegyelmednek igaz hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 3. marci 1692.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 562.

205. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Fraknó, 1692. március 3.

Isten megáldjon édes Atyámfia!

Nagy haraggal írt leveledet ím, most nézem. Hogy szolgálmat Bécsben küldöttem,⁷³⁴ arra Páter Hardicz⁷³⁵ vádlásodra nekem írott levele kénszerétt. Hogy pedig leveledben pirongatsz, noha tudnám, mint kellenék az ilyen dolgokra felelni, de most abban hagyom. Isten megáldjon!
Frakno, 3. Martii 1691 [!].

Igaz Férjed
Esterhas Pál m. p.

A külzeten Esterházy Pál kezével: „Copia”.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 563.

730 meglegedésem

731 cicciuskodó, vagyis fondorkodó – mint Titius, a nyomda ördöge, aki megváltoztatja a szöveget

732 gyötörni

733 rendelem, megidézem

734 Két familiárisát, Bezerédy Ádámot és Fabiankovics Ferencet, lásd a 204. levelet.

735 Páter Ferdinand Hartisch (1642/43–1699)

35. kép. Ismeretlen mester: Fraknó látképe, 17. század második fele. Rézmetszet

206. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. március 6.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Kénszeréttetem még egyszer érnom kegyelmednek, mivel úgy tartanak itten gyermekekkel és cselédimmal együtt, hogyha kutyája volnék is kegyelmednek, nem köllölék [!] rosszabbul tartani, az Apám házánál sem szoktam. Adta volna az Isten, hogy akkor szőledett⁷³⁶ volna el Kismarton velem együtt, mikor elsőben belilíptem. Nem tudom, ha mind az kegyelmed akaratjából van-i, hogy már ennem se adjanak, mert ha szólok érte, kegyelmeddel adnak számot. Azért ha kegyelmed másképp meg nem tud ölni azzal az tackójával együtt, azki az hasamban vagyon,⁷³⁷ ilyen mortifikálással⁷³⁸ és éhséggel, s az maga lelkét sem tekénti. Úgy látom, nemcsak én vagyok desperatos,⁷³⁹

736 süllyedt

737 kölkével együtt: Esterházy Lipóttal (1692–1693) volt terhes

738 gyötréssel

739 desperatus: kétségbeesett, elkeseredett

36. kép. Ismeretlen mester: Kismarton látképe, 17. század vége. Rézmetszet

azt is elviszi az ördeg, ki kegyelmednek ezt tanácsolta, mert ez nagyobb gyilkosság annak, azki az úton megöli nyilván⁷⁴⁰ az embert. Ha azért jobbra nem akarja kegyelmed ezen dolgot fordítani, s az Igazság eleiben nem akar menni, tartani köll attúl, hogy ninc igazsága abban, azkivel engem vádol. Az igaz ember mindenött járhat, attúl sem tarthat kegyelmed, hogy kihíresedjék, mert már úgysis eszendőtől [!] fogvást eleget gyalázott s híresétett⁷⁴¹ mind maga, s mind emberei által. Nem elég, hogy az két spion ördög⁷⁴² eleget gyalázott ott fenn, az Apát úrnak⁷⁴³ is ki köllött azon hazugságokat fejezni.⁷⁴⁴ Azhova az ördeg nem mehet, az papokat köldi házasságot csinálni vagy rontani. Azért, ha az magáiból nem akar kegyelmed tartani s ruházni az gyermekekkel és cselídimmel egyött, tudja kegyelmed azt, hogy itten semmi séncsen, az én itt való értékemből ki nem telig. Ke- gyelmed is megtiltotta, hogy semmi[t] se adjanak. Az enyímet, azki másutt vagyon, torkon verve bírja,⁷⁴⁵ legalápp immár azt ne vegye lelkire, adja meg azt, azkit soha nem bírt, azzal az gyermeké-

740 vagyis mások szeme láttára

741 hírbe hozta, rossz hírét keltette

742 Esterházy Pál két familiárisa, Bezerédy Ádám és Fabiankovics Ferenc.

743 Thomas Wallberger (1643/44–1696)

744 Lásd Thököly Éva levelét Thomas Wallbergernek, Kismarton, 1692. március 21. MNL OL P 125 Nr. 6792.

745 letaglózva

nek sem mecci meg az torkát, s énnekem is légyen mivel ruháznom magamot, hadd ne járjak kegyelmednek gyalázatjára rongyoson. Itten, azmint látom, tovább maradásom nem fog lehetni, s nem is kívánok, mert ha másképp nem is, kiíhezhetnek innen. Az gyermekágyom is közölget, arról sem gondolkodik más, ha én nem. Itten pinzért sem találnék semmit is, ingyen penik semmit nem adnak. Úgyis itten csak el köllenék vesznem és romlanom. Kegyelmednek is úgy látom, sem Istene, sem lelkiismíreti, sem szereteti hozzám nincsen. Ín protestálok⁷⁴⁶ az Isten és az boldogságos szőz Mária előtt, én oka semminek se légyek, s az én lelkemen meg ne vegye, azki esék köztönk.⁷⁴⁷ Elhitesse kegyelmed azt magával, hogy énrajtam ezzel az truccolásával semmit sem nyír.⁷⁴⁸ Valameny-nyi győlölsége kegyelmednek énhozzám léssen, hasonlót várhat kegyelmed is éntőlem. Kérem mégegyszer, és kénszerétem az Szentháromságra és az boldogságos szőzre kegyelmedet, fokassza ki⁷⁴⁹ már egyszer az szívén valót, írja meg vagy izenjen kegyelmed, mit akar kihozni belőle, ne győterje mind magát, s mint engemet ennyi ideig. Elevenen még el nem temethet kegyelmed, az halált nem tudom, ha megérdemlettem-i. Ha bízük kegyelmed hozzá, hogy az fejemre járhat, megérdemlem az halált, örömet, tiszta széből magam viszem az pallost az kegyelmed keziben. Értetem az apát úrtúl, hogy azt hányja⁷⁵⁰ kegyelmed, hogy énnálamnál jobbat vehetett volna. Az Istenre kérem, azt elő se hozza kegyelmed, mert azt kegyelmeddel magával bizonyítom, hogy kegyelmed után nem jártam. Én gyermek voltam, kegyelmed reá vett, s az országban gyalázatban hozott, s ha én sokat szólok arról, több kára leszen kegyelmednek, mind énnékem. S ha mást nem teként is kegyelmed, emlékezzék arról az én sok rendbéli szenvedésemről. Nem köllenék mostan mind az ebet, úgy tartani. De látom, hogy elfelejtkeztönk már az Istenről, mindha örökké köllenék élnönk. Elvárom az kegyelmed jó válaszát. Kérem, olyan gyermekes választ ne adjon, mind az minap, hadd érthessek többet belőle. Ezek után ajánlom az Istennek akaratjában kegyelmedet.

Kegyelmednek igaz hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 6. marci 1692.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 564.

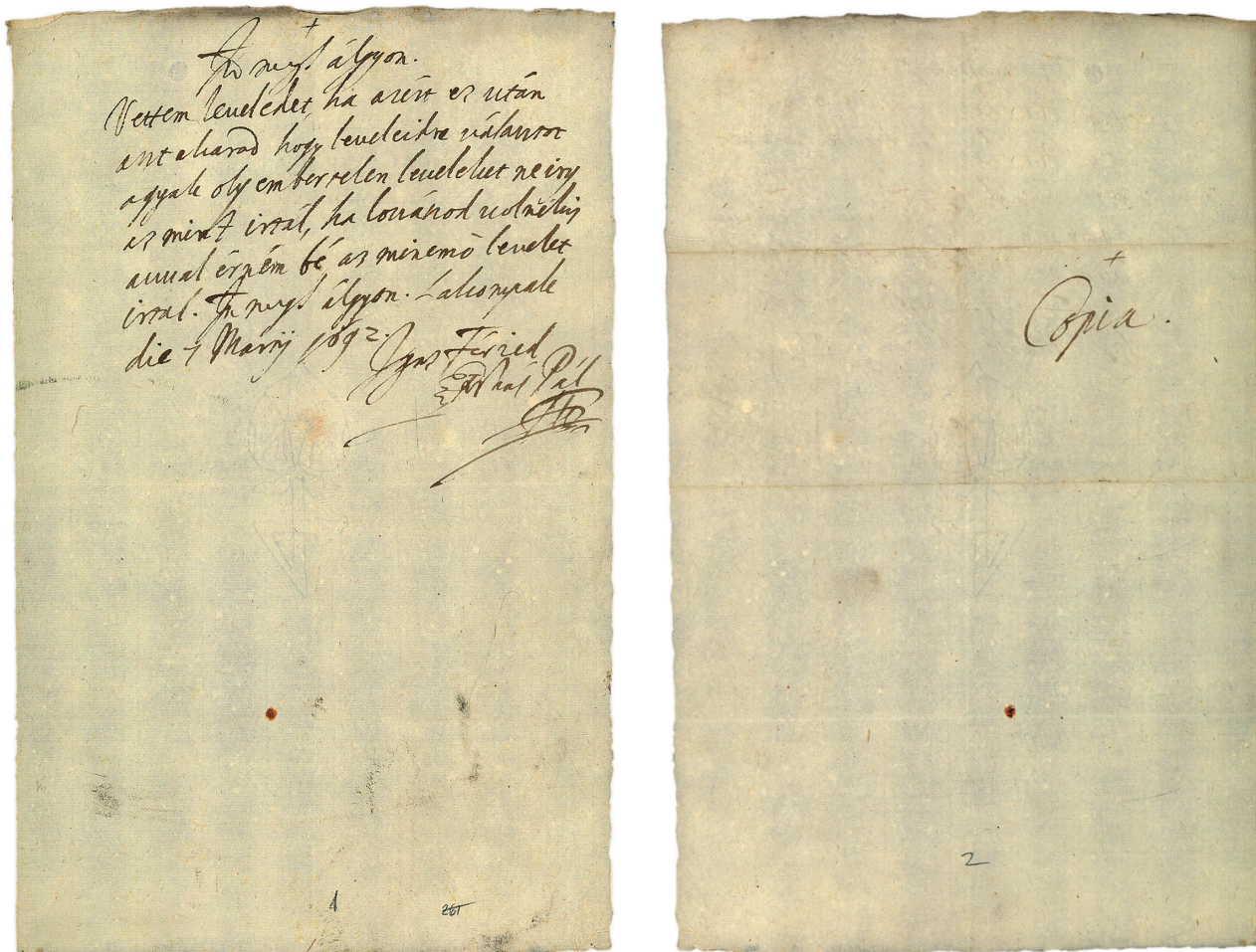
746 tiltakozom

747 ami közöttünk történt

748 ellenkezéssel, nyakaskodással semmit sem nyer

749 fakassza ki

750 azt hányja a szememre

37a-b kép. Esterházy Pál levele Thököly Évának (207. sz. levél)

207. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Lakompak, 1692. március 7.

Isten megáldjon!

Vettem leveledet, ha azért ezután azt akarod, hogy leveleidre választot adjak, oly embertelen leveleket ne írj, azmint írtál. Ha lovászod volnék is, avval érném bé, az minemő levelet írtál.

Isten megáldjon! Lakompak, die 7. Marcii 1692.

Igaz Férjed
Esterhas Pál m. p.

A külzeten Esterházy Pál kezével: „Copia”

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 565.

208. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. március 16.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Elvégezvén dolgaimat Bécben, visszajöttem ide, Kismartonban, valóban nagy konfúzióra.⁷⁵¹ Ím, az minémő levelet köldett kardinális Kolenicz Uram,⁷⁵² megköldettem kegyelmednek.⁷⁵³ Én itten vagyok s élek nagy nyomorúságban, készölek gyermekágyamhoz⁷⁵⁴ és halálomhoz. Apja lévén kegyelmed, remélem, mutat helt⁷⁵⁵ fekvésemhez, és az hozzá való szökséges állapotokrúl s élésről rendelést téssen. Elvárom édes Uram eziránt az kegyelmednek válaszáat. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet. Kismarton, 16. marci 1692.

Kegyelmednek igaz hitvestársra
Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 566.

209. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. március 30.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Én mindeddig is itten lévén, vártam az kegyelmed ide való jövetelét, de azmint hallom, kegyelmed ottan fogja az innepeket⁷⁵⁶ tölteni, kit nem tudok mire vílni. Úgy látom édesem, hogy kegyelmed előtt az sok rossz emberek hazuksága és tanácsa miatt éppen elvetetett vagyok, s ilyen holtik való gyalázatban hozott kegyelmed, s ezután is akar hozni, kiért az I[g]az Isten légyen Igaz bíró, s az én ártatlanságomat hozza világosságra. Kérem édesem az Cristusnak minden kénszenvedéséirt, azkit ezen az szent hiten miérettönk, bönesekért szenvedett, ha kegyelmed előtt olyan gyöölött vagyok, s már böcsöletemben megölt is kegyelmed, ne kívánja azzal az ártatlan lílekkal, azkit az szívem alatt hordozok,⁷⁵⁷ az lelkemet is elveszteni. Lám, egy halálra való Asszont is bíkével hadnak addig, az-még az világra hozza, s énnékem nyomorultnak, azki annál is alább valónak tartatom, nem lehet egy szempillantáség nyugodalmas életem. Ám lássa az Isten, s könyöröljen minden ilyen igyefogyattakon. Ha édes Uram, kegyelmednek minden nemzetességét megöltem volna is, nem érdem-

751 fejetlenségre, rendetlenségre

752 Kollonich Lipót (1631–1707)

753 Kollonich Lipót Esterházy Pálnak, Bécs, 1692. március 13. MNL OL P 125 Nr. 5471. Kollonich a levelet Kismartonba címezte, de mivel Pál nem volt ott, Thököly Éva továbbküldte Lakompakra.

754 Esterházy Zsigmond 1692. május 23-án született meg.

755 helyet

756 Húsvét egy hét múlva, 1692. április 6-án volt.

757 Esterházy Zsigmonddal (1692–1693) volt várandós.

lettem volna többet, mind azkit most köll szenvednem. Mert az egy íletemmel biértem volna, most is úgy látom, az íletemet köll érte adnom. Mígis kérem az Istenre és az boldogságos szőzre kegyelmedet, tekéntse az Istent ís az maga lelkiisméretit, ne mortifikáljon⁷⁵⁸ így mindenekben, valamit ki tud gondolni. Mindenemet lám, eltította immár kegyelmed, azmi az magam sajátja volt is. Én nem kívánok az másvilágra semmit is elvinni, de nagy egyőgyőségnek tartom, [hog] az kegyelmed azt tanácsolja. Hogy ennyi sok rosszat jóra fordítson kegyelmed, mígis kérem édes Uram kegyelmedet, adjon utolsó rezolúctiót [!],⁷⁵⁹ írja vagy izenje meg kegyelmed utolsó szándékját, ne emíssze kegyelmed magát is ilyen haszontalanul más rossz emberek kedvéért. Ha nem akar kegyelmed idejönni s velem lakni, szabad vüle, én ilyen nehéz állapottal, látja Isten, nem strapacálhatom magamot,⁷⁶⁰ mert egy nap sem vagyok bátorságos szőlésemről.⁷⁶¹ Csak úgy vagyok itten, hogy egy polgár Asszonnak is több vagyon s jobb kízőlettel vagyon hozzá, mind én. Csak az egy Isten tudja, mint mehetek által rajta, csak magam egyedöl lévén itten öres kézzel. Elvárom az kegyelmed jó válaszáat. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet.

Kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 30. marcti [!] 1692.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 567.

210. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Lakompak, 1692. március 31.

Isten minden jókkal áldjon meg édes Atyámfia!

Leveledet vettem; hogy azért az Szent Ünnepekre⁷⁶² Kismartomban nem mehetek, azzal inkább kívánok mind néked, mind magamnak nyugodalommal valo devotiót szerzenem,⁷⁶³ hogy annyival is inkább ne adjak veszekedésre való okot. Azomban, ha Isten idehoz, én mindenkor jó szívvel látlak édes Atyámfia, s nemcsak én, hanem mindnyájan, kik itt vannak velem. Az minémő Mortificatiórúl⁷⁶⁴ írsz, én abban semmit nem tudok, mert hiszen lám, senki egy gonosz szót nem mond néked, sőt, mindnyájan böcsülettel illetnek. Azmi Gyermekegyadat illeti,⁷⁶⁵ csak tudjam, mikorra gondolod, hogy az meglészen, hiszem Istent, semmiben fogyatkozásod nem lészen, s csak írd meg, mikor kívántatik s micsoda szükséges, arra jó szívvel szolgáltatok mindeneket oda. Mert Isten

758 gyötörjön

759 resolutio: megoldás, szándék

760 strapaciálhatom, strapálhatom, vagyis fáraszthatom, terhelhetem magamat

761 állandóan félek

762 Húsvétra

763 Esterházy békességben szeretné megélni a „Szent Ünnepek”-et.

764 lelki gyöttrésről

765 Esterházy Zsigmond 1692. május 23-án született meg.

látja, hogy én néked gonoszt nem kívántam, hanem inkább minden jót, azminthogy most is vagyok édesem igaz férjed.

E. P.

Lakompak, 31. Martii 1692.

A külfeten Esterházy Pál kezével: „Copia”.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 568.

211. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. április 27.

Ajánlom szolgálatomat Édes szívem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szocellim az szent Margit asszon övével⁷⁶⁶ együtt kedvesen vettem, melyből ér[t]em az fluksus⁷⁶⁷ miatt való nyavalyáját kegyelmednek. Kívánom édesem, hogy Isten gyógyítsa meg kegyelmedet, s előbbeni egészségét hozza helyre. Én, édesem, most is csak mind egy állapotban vagyok, sem óráját, sem napját nem tudom, mikor neki fognak az kínnak.⁷⁶⁸ Az házban is csak alik járok, legjobban azon törüdem édes szocellim, hogy csak magam vagyok itten. Olyan unalmas, hogy helyemet sem találom majd az házokban.⁷⁶⁹ Fílek is, hogy ha hirtelen talál nyavalyám lenni, el köll vesznem itten az tudatlan cseléd között. Bizon csak alig várom édesem, hogy Isten visszahozza kegyelmedet. Kívánom, hogy láthassam jó Egészségben kegyelmedet. Ha Isten egészségemet adja, ez jövő híten az kegyelmed engedelmeből ki fogog menni kevés gazdaságomat látni, azért is, hogy az ödöt jobban tölthessem, s ha egyszer ledőlek, úgysis egynihány hítik árestomban köll lennem,⁷⁷⁰ az lekszebb édőt⁷⁷¹ az házban köll töltenem. Ezzel ajánlom édes szívem az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Tököly Eva m. p.

Kismarton, 27. Aprilis 1692.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 569.

766 Antiochiai Szent Margit öve, mely a hiedelem szerint a szülést segíti. A levélben említett, a pozsonyi apácák által őrzött övet (amely a hagyomány szerint Árpád-házi Szent Margit királylányé volt), szüléskor főúri asszonyoknak kölcsönözték ki.

767 folyás, váladékozás

768 szülési fájdalmak, Esterházy Zsigmonddal (1692–1693) volt várandós.

769 szobákban

770 Ironikusan mondja, hogy a szülése után majd fogságban kell lennie.

771 a legszebb időt, vagyis a tavaszt

212. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. május 5.

Ajánlom édes szocerlim szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem, melyből értem kegyelmednek egészségben való létit. Kívánom édesem, hogy Isten tovább is tarca meg azon jó egészségben kegyelmedet. Én es még eddig az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok, talám elviszem még addik, azmég Isten kegyelmedet visszahozza, noha már csak alig járok. Ide, édesem, még az mai napik is semmit egyebet nem hoztak gyermekágyamhoz⁷⁷² az egy fő szerszámnál. Az utolsó órát várják, akkor nekem nehezen esnék, ha mindenért veszekednem köllönék. Én, édesem, most is, valamint ez elmúlt böttén⁷⁷³ tíz garas érővel szabad nem vagyok itten, mivel ha valamit kérek, azt mondják, hogy kegyelmed meghatta, hogy egyebet semmit se adjanak az kegyelmed komissziója⁷⁷⁴ nélkül az egy ítelemnél. Elgondolhatja kegyelmed, édes szocellim, hogy ilyen bosszúságokban az ítel sem igen köll. Kéremezve kérem édes szerelmes szocerlim, ha igazán szeret s jómat kívánja, ne kívánja itten való fekvésemet, mert ha itten fekszem, tudom, el köll romlanom mindenképpen. Sőt, magamban is érzem, hogy olyan helyre kénteleníttem⁷⁷⁵ mennem, azholott Íletem megtartására jobban vigyázhatok, kivel viték alatt is tartozom. Tudom édesem, kegyelmed sem fogja ellenzeni, ha az kegyelmed szolgálatjára tovább élek. Kérem édesem kegyelmedet, tígyen olyan rendelést, hogy semmiben fogyatozásom ne légyen, ne légyek csak úgy, mind az vendék itten. Pekri Uram⁷⁷⁶ levelét vettem, kiben írja, hogy az marhát bizonyosan ki fogja köldeni. Kérem édes szívem kegyelmedet, cselekedje ezt az jó akaratot velem, tegyen rendelést az Köpcziny mezőn kegyelmed, hogy ötszáz Marhát kitarthassak rajta. Hiszem, valamit az mészárosok megadtak ennek előtte érte, én es örömost megadom, kegyelmednek kárára nem leszen, s hadd én es ne károsodjam meg. Értem édesem az kegyelmed leveléből az Kapi Apácának pretensióit,⁷⁷⁷ én semmit sem tudok benne. Akkor várja annak megadását, mikor Bécből az utolsó szekér fog kigyönni.⁷⁷⁸ Ezzel ajánlom édes szocerlim az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 5. mai 1692.

772 Esterházy Zsigmond 1692. május 23-án született meg.

773 böjtben

774 rendelkezése

775 kényszerülök

776 Pekry Lőrinc (1650 k.–1709)

777 Kapy Éva Erzsébet, nagyszombati klarissza követeléseit.

778 vagyis sohanapján

P. S. Kérem édesem kegyelmedet, tudósítson hová hamarább fekvésem felől, ha meg lehet-i mu-
satt [!],⁷⁷⁹ mivel egy bizonyos órám sincsen. Immár hadd tudjam mihez alkalmaztatnom magamot,
az idő is igen rövid.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 570.

213. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. június 29.

Ajánlom édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg ke-
gyelmedet, széből kívánom!

Ezen alkalmatossággal akartam édesem az magam Egészségéről tudósítanom kegyelmedet, s mind
az kegyelmed egészségéről értekezni. Én, Istennek légyen hála, az kegyelmed szolgálatjára tör-
hetőképpen vagyok, kívánok édes szívem kegyelmed felől is minden örvendetes híreket hallanom.
Kérem is, ne nehezteljen tudósítani egészsége felől, s mind penik meddig léssen ott fenn⁷⁸⁰ késése
kegyelmednek. Az minémő vásárlásra való cédulát köldtem föl minekelötte kegyelmed elment,
kérem édesem, vitesse meg kegyelmed s köldje alá, mivel eddig is lett volna szökségem reá, nem
telvén úgyis sokban. Elvárom édes szívem az kegyelmed válaszát. Ezzel ajánlom az Istennek oltal-
mában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 29. Juni 1692.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 571.

214. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. június 31.

Ajánlom szolgálatomat édesem kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből
kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem. Örömmel értem kegyelmednek egészségben
való létit, kívánom, hogy Isten tovább is tartsa meg azon jó egészségben kegyelmedet. Értettem

779 másutt
780 Bécsben

édesem az kegyelmed leveléből, hogy az szervitáknál⁷⁸¹ ebídet tartott kegyelmed, sok Úri rendek voltak jelen, Apormond Uram⁷⁸² is ottan lészen ebéden kegyelmednél. Én, édesem, mindenben örömet obligálom⁷⁸³ kegyelmedet, csak ebben ne kívánja kegyelmed. Tudja azt maga is édes szocellim, hogy minden kérésem csak az, hogy emberek közí ne kívánja menetelemet s gyalázatomat, mivel énnékem sem böcsöletem, sem öltezetem idegen emberek közí nincsen. Azért édesem kegyelmedtől bocsánatot várok, hogy mostan ebben kedvét nem töldhetem. Kegyelmednek sem esznék böcsöletire az én otllételem, inkább hacsak maga lészen kegyelmed, akkor udvarlok. Itt is nyavalyám miatt [nem] haladtak dolgaim, tudja éde[s] szocellim, kegyelmed, hogy énnékem senki nem szegét. Ha magam nem fáradok, egy szekérrel föl sem mehetnék, s bánám, ha megint pénzen köllönék fogadnom szekeret Bécben, mivel itten ínreám semmit sem adnak, azt maga is jól tudja kegyelmed. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed szeretetiben, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 31. Juni 1692.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 572.

215. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. július 21.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szo[k] jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Nem tudom édesem mire vílni az kegyelmed nagy idegenségét hozzám, hogy sem ír, sem izen kegyelmed. Azt sem tudom, hol légyen s mikor jön vissza. Azmind hallom, még kít hítik sem jön el kegyelmed. Ín es örömet az savanyúvízhez⁷⁸⁴ mennik egy hit múlva az kegyelmed engedelméből, mivel ha ágyban nem akarék esni, vígben köll azon kúrát vinnem. Ha tedszik kegyelmednek, maga is ott lehet addig vagy Lékán. Lássa kegyelmed maga, mit csinállok ottan vagy kivel lészek, hadd ne hazudhassanak a szokás szerint az én ellensége[i]m kegyelmed előtt. Úgy gondolom, most is azért van neheztelise kegyelmednek reám, de ín semmiben nem írezvén magamat [bűnösnek], az Istentől sem filek, énnékem lehetne inkább panaszkodni őellenek, mert olyan ítellet s itallal, bödes hússal tartanak itten, hogy az eb sem enni meg. Ez napokban is, hogy Köpcinből jöttöm, nem volt

781 a bécsi szervitáknál

782 Ferdinand Gobert Aspremont-Lynden von Reckheim (1645–1708), Rákóczi Julianna férje, magyar nemességet nyert lotaringiai nemes.

783 (le)kötelezem, vagyis engedelmeskedem

784 Tarcsára

annyi hatalmom, hogy Síles kúton⁷⁸⁵ sem Fekete városon egy falat húst adtak volna, sem forspont⁷⁸⁶ az szekereim eleiben. Idegen emberek is voltak velem, ihgyomorra kellett mind magunknak, s mind lovainknak olyan rossz eszős időben csaknem estik mennünk. Látja Isten, fel nem vettem volna az gyalázatját sokért, más orszá[g]ban is elmegy az én Asszonságomnak az híre. Az marhát is Köpcinben igen rossz főven⁷⁸⁷ tartják, nemhogy híznék, de inkább elvissz ottan. Kérem édes szívem kegyelmedet, hagyja meg az tisztartónak,⁷⁸⁸ hogy jobb helre vigye, s ha nem akarja kegyelmed szenvedni, azt is kérem, adja tudtomra, hadd keressen idein helt másutt. Tudja kegyelmed, hogy sok pénzemben van, ne kívánja eziránt is káromat. Ha kegyelmed maga nem fog az savanyúvízhez menni, kérem édes szívem, köldjen egy komissziót⁷⁸⁹ az ott való tisztartóra, hogy sem az költségben, sem másban fogyatkozásom ne legyen, mivel ínreám sem ott, sem másutt semmit sem adnak. Elvárom az kegyelmed jó választát. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed szeretetiben, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 21. Juli 1692.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 573.

216. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. július 29.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akartam édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy az Jozefkót⁷⁹⁰ az bárányhimlő kezdte kiverni, azki miatt bí köllött jönnem Margarétárúl. Ippen ezen órában érkeztem ide az várban, még most nincsen igen rosszul, szípen is kezdi kiverni. Nem tudom, tovább mint lészen én édesem, valóban meg éjedtem rajta, csak magam lívén itten az sok gyermek között. Látja Isten, csaknem kétségben esem köztek. Ín itt sem kívánok maradni mellette, ha valami nyavalyája lenne, kitől Isten őrizzen, ínreám nem vethetnek. Én úgysem sokat segíthetek níkik, s magamnak ártok. Úgyis az magam ítelét is morgással köll itten vennem. Ha más Úrnak szolgálója volnék is, jobb étellel tartana, mind itten tartanak. Azmit adnak is, míreggel⁷⁹¹ köll alányelnem. Egyíbre sem jók ezek az

785 Széleskúton

786 Vorspann: előfogat

787 fűvön

788 udvari tisztviselőnek

789 utasítást

790 Esterházy József (1688–1721)

791 mérgesen, bosszúsan

tisztek, csak az lopásra és hazugsághordozásra. Az kicsin gyermekkel⁷⁹² sem tudom, mit köll cselekednem, csak az óra nem tünd reá,⁷⁹³ hogy az nyavalya ki fogja ütni az rettenetes rivástúl. Jó volna azt az Nagymartony Asszont ideköldení kegyelmed, azkinek gyermeke lett leán korában, mikor az egylovú sezán⁷⁹⁴ együtt voltunk, kegyelmednek suplikációt⁷⁹⁵ adott. Talám annak jobb teje volna, mivel ennek kevés teje vagyon. Nem ártana, [ha] az doktort ideköldení kegyelmed, hadd látna mindenikhez. Ha itten több ló nincsen az egy rendbílínél, arra nékem is szökségem van. Itten senki sincen, azkinek valamit mondhatna az ember, az tiszték ritkán mutatják idd benn magokat. Mikor kegyelmed itt nincen, csak úgy hadnak mindnyájunkot veszni. Ezzel maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 29. Juli 1692.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 574.

217. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tarcsa, 1692. augusztus 7.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ezen alkomatossággal nem akartam elmúlatni édesem, hogy ne írjak kegyelmednek. Ím, Istennek légyen hála, szerencsén érkeztem ide az savanyúvízhez, de az fogaimmal nagy kint látok, nem tudom, mit cselekedjem vüle. Az lovakra nem lévén itten szökségem, haza akartam köldeni, hogy Margarétán az gabonámot segítsék bihordni, de megint gondoltam, hogy messzi lévén innen, nagy fáradtság volna megint írtem jönni vilek, mivel ha hazamegyek, mindjárt Czelben köll mennök. Kérem azért édesem kegyelmedet, hagyja meg, hogy az kismartoni béresszekérrel, avagy egyik rendbili szekeres lovakot egy szekérrel vigyík ki Margarétára, segítessék az gabonámot bihordani, ebbili kegyelmed jóakarátját kedvesen vészem. Kérem édesem, az maga egízségéről is tudósítson, kiről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Ezzel maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Tarcza, 7. Augusti 1692.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 576.

792 Alig hat hete, 1692. május 23-án született meg Esterházy Zsigmond.

793 az óra nem teend reá, vagyis egy órába sem fog telni

794 cséza: nyitott, könnyű lovas kocsi

795 kérvényt, folyamodványt

218. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1692. szeptember 26.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ez elmúlt szerdán hazajövén Podonbúl, gondolván, hogy jobban lések, de még rosszabbúl vagyok, mint azelőtt. Itten senkit nem találtam, azki csak az cipellősemet⁷⁹⁶ fölhúzná is. Úgy látom, hogy most léssen már utolsó romlászom itten, ha az gyermekeket elvitte is kegyelmed. Az leányokat nem szökség lett volna elvinni, egy Asszony többet írtett volna hozzájuk, mint ezek értenek. Az firfiaknak jó dolgok léssen, lesz kihez járni, de látom édesem, hogy ez mind csak az én bosszúságomra vagyon. Nem elég, hogy mindenemet elvette kegyelmed, most gyermekimtől és cselédimtől is meg akar fosztani, s valamit az én mortifikációmra⁷⁹⁷ kitud gondolni, mind megcselekeszi. Lásza édesem, mit csinál, úgy cselekedjék, hogy magának is nagyobb kiszebbsígire ne esszik, ha immár ezektől is megfoszt kegyelmed. Egyebet nem gondolhatok, hanem hogy magam sem köllek. Én nem multságért mentem Podonban, hanem nyavalyámra nézve kintelen voltam víle. Örömet fölmentem volna Bícben is, ha ezzel megint fel nem ötették⁷⁹⁸ volna az orromat, de lehetetlen ilyen bosszúságra fölmennem, [vagy] itt is maradnom, mert itt is csak az sok mírget köll nyelnem, s ha föl köll is mennem, kintelen lések őfelségek⁷⁹⁹ előtt panaszt tennem, mert látom, hogy megorvosolhatatlan már ez, az lelkemet is el köll vesztenem itten. Kérem az Isten kinszenvediséért kegyelmedet, ha minden jótúl megfosztott is, csak az lelkemet ne kívánja elvesztani. Látom, hogy nem köllek kegyelmednek, adja meg az én kevesemet, s bocsásson magamot bíkével egy klastromban.⁸⁰⁰ Szo ha sem gyermekit, sem semmi jószágát nem kívánom kegyelmednek sem látni, sem bírni. Az lelkem ödvessígít jobban kereshetem, ne mortifikálja⁸⁰¹ kegyelmed magát is tovább. Ezzel maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva

Kismarton, 26. September 1692.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 577.

796 cipellőimet

797 gyötrésemre

798 ütötték

799 I. Lipót (1657–1705)

800 kolostorba

801 gyötörje

219. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. január 14.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok Jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem, melyből értem az erdilyi Jóságunkért való pénznek letételét,⁸⁰² azki igen jó volna, csak az forintos pénzben kárt ne valljunk, mert ha meglesz is hagyva, hogy elvegyék, ugyancsak annyi pénzt nem örömet vesznek el. Én, édesem, azon lések, hogy pénteken idein ott fenn lehessen Nádasdiné Nénémasszonnyal⁸⁰³ együtt. Előbb is örömet fölmennek, de az Néném betegen fekszik, talám addig jobban léssen. Eszterhas Ferencné Néném-asszonnak⁸⁰⁴ is írtam, hogy akkorra felmenjen, hogy annyival jobban együtt vígezheszünk.⁸⁰⁵ Kívánom édes szocerlim, hogy jó Egészségben találhassam kegyelmedet. Maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thökoly Eva m. p.

Kismarton, 14. Januari 1693.

Mivel én előbb föl nem mehetek, s kegyelmed szombaton alá akart jönni, kérem édesem kegyelmedet, celekedje azt az jóakaratot velem, hogy egy-két nappal tovább késszék ottan, hogy az kegyelmed jelenlétében jobban mehessenek végben az dolgok.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 578.

220. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. február 11.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkak áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem, melyből értem kegyelmednek tovább való ott készsését, és hogy az Úrfiak is felmenjenek. Én, édesem, bocánatot várok, hogy föl nem mehetek,

802 Thökoly Éva a II. Apafi Mihály által 1691. szeptember 30-án, Bécsben kötött szerződésre utal, melynek értelmében Éva erdélyi birtokaiért 25 000 forintot kellett letennie, aki azonban halogatta a kifizetést. A szerződést lásd: MNL OL P 108. Rep. 41. Fasc. C. Nr. 97.

803 Bécsben lehessen Thökoly Máriával (1656–1709–1711 között).

804 Thökoly Katalin (1655–1701)

805 Vagyis arra, hogy ne érje őket veszteség az erdélyi birtok eladása miatt.

mivel most is még rosszul vagyok, s ma is csak alig rezolváltam magamat,⁸⁰⁶ hogy kimenjek Hiflánban.⁸⁰⁷ Az Úrfiak is ott kinn voltak velem, de nem igen jó fürdők volt, csak térdig volt az víz benne, de mégis mind együtt fürdők. Ha sok halat fogott kegyelmed Ciklészen,⁸⁰⁸ énrolam se felejtkezzék el, mert itten csak az árok halával tartanak.⁸⁰⁹ Elvárom ides szocerlim kegyelmedet, kívánom jó egészségben látnom kegyelmedet. Ezzel maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 11. Februari 1693.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 579.

221. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Fraknó, 1693. március 10.

Isten megáldjon édesem!

Ím, értem, hogy Gyermeim eljöttek, hónap itt köll maradnom sok dolgaim lévén. Már az alsó házakból⁸¹⁰ fölköltöztem. Írta[m], hogy följöjjenek. Ha az én szocellim is följönne, igen kedvesen látná

az én szívem igaz Férje
Esterhás Pál m. p.

Fraknón, 10. Marcii 1693.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 580.

222. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. március 30.

Ajánlom Édesem szolgálomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

806 nehezen vettem rá magamat

807 Höflányba

808 Cseklészen

809 gyenge minőségű halat kap

810 szobákból

Az kegyelmed levelét édes szocellim kedvesen vettem, melyből értem, hogy pénteknek előtte alá nem jöhet kegyelmed. Kérem édes szerelmes szocerlim kegyelmedet, megbocásson, hogy föl nem mehetek,⁸¹¹ mivel az szombati út⁸¹² is közelget, egy kevés készölettel köll lennem, s az egészségem sem igen jól szolgál. Nagy fejfájás vagyom rajtam, s arra nézve sem merek az házbúl kimenni. Talám többöt ártana az március, az bici⁸¹³ ker[t]ből is igen hideg szél fúj ki. Ha mindazonáltal még tovább is ott köllönék késni kegyelmednek, cak tudhassam, azon lészek, hogy udvaroljak. Kérem édesem kegyelmedet, vitessen három vagy négy miserli⁸¹⁴ kípéro [!] aranyat és annyi ezöstet, és annyi soft föstéket,⁸¹⁵ küket, vöröset és zöldet, azt i[s] olyan miserliben árulják, mindenikből csak három miserlit. Az kardinálnál⁸¹⁶ való passzust is kérem édes szívem, el ne felejce kegyelmed, s ha lehet, hozza el magával. Kérem édesem, megbocásson, hogy evvel búsítom, s ha lehetne, előbb alá köldeni az föstöket, igen kedvesen venném. Ezzel ajánlom az kegyelmednek gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 30. marci 1693.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 581.

223. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. július 17.

Ajánlom Édesem, szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édes szocellim nagy örömmel vettem, örölek is az kegyelmed jó egészségén. Én es az kegyelmed szolgálatjára az gyermekekkel egyött törhetőképpen vagyok. Akarám édesem kegyelmednek tudtára adnom, hogy én ez jövő szerdán vagy csötörtöken meg akarok indulnom az savanyúvízhez az kegyelmed engedelméből. Ha csak az ital volna, Bécsben is az ker[t]ben elvégezhetném, de az fördő kedvéirt szökséges odamennem. Kérem édesem, köldjen egy komissziót⁸¹⁷ valamelyik tisztartóra az költsék vígett, mert tartok attúl, aznélkül semmit sem adnak. Egy tudcet⁸¹⁸ ezösttálat is kérem adasson kegyelmed, mert itten egyet sem hattak, kin kít font piskótumot⁸¹⁹ és egy tudcet citromot is kérem, kölgyen kegyelmed. Az kis szátort, ha nem

811 Bécsbe

812 nagyszombati (?) út

813 bécsi

814 A Mießmuschel (kék kagyló) szöból torzult kifejezés, kagylónyi mennyiség.

815 Saftfarbe: lazúrfesték

816 Kardinális, bíboros, ekkor Kollonich Lipót (1631–1707) töltötte be ezt a tisztséget.

817 utasítást

818 tucát

819 A biscotto (olasz), illetve Biskotte (osztrák) kifejezésből alakult ki a magyar piskóta megnevezés.

bánná kegyelmed, örömet elvinném magammal, ha kiadatná kegyelmed. Örömet tudnám édesem, ha az Openhaim zidó mind az 15 ezer forintot megadta-i kegyelmednek, mivel én még azelőtt izentem volt néki, hogy az ötezer foritot [!] készen tartsa, magamnak léssen szükségem reá, s az tízezeret kegyelmednek adja.⁸²⁰ Akkor még nem tudtam, hogy az ő levelét kegyelmed kezében fogom adni, ha azért tedszik kegyelmednek, az ötezeret is csak elvegye, s Kismartonban aláköldje. Az interest⁸²¹ is meg köll kírní tőle első júniustúl fogvást az egész summára addig az ideig, azmikor leteszi. Ha azért valami kérdést tett felőle, más oka nem volt. Ha én itten nem lések is, kérem édes szívem, csak valamelyik tisztviselő kezihez köldje kegyelmed, hogy azmikorra visszajövek, itten találjam. Kegyelmedtől édesem bocsánatot várok, hogy ennyi írással terhelem. Kívánom, hogy láthassam jó egészségben kegyelmedet, kírem is ne ligyek kegyelmednél feledíkenységben. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed szeretetiben, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 17. Juli 1693.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 446.

224. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. szeptember 14.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Elvégezvén Köpcinben⁸²² dolgaimat, Istennek hála, szerencsén jöttem vissza. Az kegyelmed levelét megköldettem Ziczini Asszonyomnak,⁸²³ de nem adott választ. Úgy gondolom, Zici Ádám Uram maga fogja az választ fölvinni Bécben. Én is izentem magának Zici Uramnak az puszta házoktól való adó iránt is, hogy míg az szüret előtt kezemhez bocássa az falut, s ín karácsonyik interest⁸²⁴ főzetnék reá. Vice Palatinus Uram⁸²⁵ volt nála eziránt, azmint látom, nem igen vonyogálja magát⁸²⁶ tőle, hogy meg ne cselekedje mind egyiket, s mint az másikat, csak az atyjára mutatott.⁸²⁷ Ha azért odamégyen kegyelmedhez vígezni eziránt, kírem édes lelkem szocerlim kegyelmedet, mutassa ebben is igaz szeretetét hozzám. Légyen azon kegyelmed is, hogy az szöret előtt kezemhez

820 Thököly Éva Samuel Oppenheimer (1635 k.–1703) bécsi „udvari zsidó”-val és fiával, Emanuellel kötött kölcsön-szerződésre utal.

821 kamatot

822 Köpcsényben

823 Zichy Ádámné Jakusich Terézia (†1721)

824 kamatot

825 Sente Bálint (†1699), 1681–1699 között alnádor.

826 vonakodik, húzódozik

827 Apjára, Zichy Istvánra (1616–1693) hivatkozott.

vehessem, és hogy az puszta házoktól való adót megengedjék.⁸²⁸ Ezen is kérem édesem kegyelmedet, ne nehezteljen egy kis levelet az magyar kamarára írny a árvai só vígget, hogy az harmincadokon bocásság bikiével, mivel azelőtt sem volt szokás, hogy azkit Árvában vesznek, hogy idibb⁸²⁹ is megadják az harmincadot, mivel már azkik odavittek, megadták ottan. Vice Palatinus Uram ott fönn⁸³⁰ lévén mindenekről jobban fogja informálni kegyelmedet. Az kegyelmed ibbili hozzám mutatott gráciáját édes szívem igen kedvesen veszem. Kírem tovább is kegyelmedet, vígezzzen minden jót Zici Urammal. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed Gráciájában, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 14. Szeptember 1693.

Külön kis cédulán:

P. S. Az minémő leánt fogadtam ez nyáron Podonban, arra felelt, hogy Szent Bertalan-nap⁸³¹ után odajön Lincből. Kérem kegyelmedet, hagyja meg az Vöseinek,⁸³² ha odajönne az házhoz, köldjék ide Kismartonban. Egy tudcet⁸³³ citromot is kérem, köldjen kegyelmed. Ha Nádasdiné Asszonyom komissziót kíván⁸³⁴ az köpcinyi Tisztartóra az marhák vígett, azki reájok költ az ő ríszére, kérem kegyelmedet, ne adjon, azmíg én szólhatok kegyelmeddel, mivel szok ment reájok,⁸³⁵ s őkegyelme csak ingyen kívánná, kegyelmednek akar írny felőle. Ha Isten szemben juttat kegyelmeddel, magam megmondom, csak írreám vagy a Tisztartóra halassza kegyelmed.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 582.

225. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1693. szeptember 16.

Isten sok jókkal áldjon meg édes szívem!

Szeretettel vettem leveledet. Azmi az Czogersdorfi⁸³⁶ állapotot illeti, én még nem láttam Zicsi Ádám Uramat, de azmint hallom Vice Palatinus Uramtól,⁸³⁷ az terminus⁸³⁸ előtt ki nem bocsjátják

828 engedjék el az üres, lakatlan házak utáni adót

829 idébb, errefelé

830 Bécsben

831 augusztus 24.

832 Völcsey György

833 tucat

834 Thököly Mária (1656–1709–1711 között) utasítást kér.

835 sokba kerültek

836 zagersdorfi

837 Sente Bálint (†1699), 1681–1699 között alnádor.

838 határidő

38. kép. Bécs látképe, Braun Hogenberg: *Civitas orbis terrarum...*, Köln, 1572. Rézkarc

az Falut, azaz Újesztendő nap előtt, és így az szüret előtt semmi nem lesz az kiváltásból. Hanem azmint mondják, tegnap érkezett ide Zicsi Uram, és így szólok az restantiák⁸³⁹ végett. Vice Palatinus Uram is szólott véle tegnap, én pedig Ebersdorfon voltam Öfelségénél.⁸⁴⁰ Hami jót végezhetek, megírom. Édesem, én ez jövő szerdán alá igyekezem mennem,⁸⁴¹ adja Isten, lássalak kedves jó egészségben. Datum Bécs, 16. Septembris 1693.

Az te Igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Erdödi Christoph Uramnak ím írtam az Árvai só végett.

Címzés: „Kismartomban”.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 583.

226. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. október 2.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy az kegyelmed egészségéről ne irtekezzem, kiről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Én is az gyermekkel együtt törhetőképpen vagyok az kegyelmed szolgálatjára. Kérem, tudósítson kegyelmed, meddig lészen még ott fönn⁸⁴² kísése.

839 elmaradások

840 I. Lipót (1657–1705)

841 Kismartonba

842 Bécsben

Az berenczi Jóságúról is kérem édes szocellim, ne felejtkezzég kegyelmed, mutassa ebben is igaz szeretetét és Jóakarátját hozzám, végezzen Barát Ádámmal⁸⁴³ azon Jóságért. Tartok attúl, hogy ha kieszem véle, más elkapja előttem, mivel mások is vadnak írette. Légyen azon kegyelmed, hogy az háromezer forint ne tudasség⁸⁴⁴ az Jóságért, hanem ha annyi[t] érő mobíliák⁸⁴⁵ volnának ottan, mivel azon Jóság csak 15 ezer forintban vagyon Laki Uramnak, s ő penig 18 ezerrel adós Barát Ádámnak. Énnékem nehéz volna többöt adnom érte, mind azmennnyiben van. Barát Ádám is csak egynihány napig lészen Bécben, ha elmigyen onnan, nehezebb volna véle végezni. Kérem tovább is édes lelkem szocellim kegyelmedet, lígyen azon, hogy hozzájuthassak ezen Jóságához. Holtik megigyekezem kegyelmednek szolgálnom, igen obligálna⁸⁴⁶ kegyelmed véle. Elvárom édesem az kegyelmed jó válaszáat. Az Potendorfi ház vígett is örömost tudnám, ha megveszi-i Draskovic Uram.⁸⁴⁷ Ezzel ajánlom az kegyelmed Gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 2. Ogotber 1693.

P. S. Hunyad Uram⁸⁴⁸ jobban tudja informálni kegyelmedet az berenci Jóság felől.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 584.

227. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. október 5.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem, melyből értem az Gábor Úrfi gyűróváltását⁸⁴⁹ és hogy én es fölmenjek.⁸⁵⁰ Kívánok Jószerencét ökegyelmének hozzá! Hogy penik én akkorra föl nem mehetek, bocánatot várok édes szocellim kegyelmedtől, mivel sem az egészségem nem szolgál igen jól, sem arra való készölettel nem vagyok, hogy olyan emberek között lehetnék. Azért

843 Johann Adam Barath, bécsi textilkereskedő.

844 ne váljék köztudottá

845 tárgyak, ingóságok

846 lekötelezne

847 Draskovich Ádám (1673–1749)

848 Hunyadi László, a nádori kancellária alkalmazottja.

849 Esterházy Gábor (1673–1704) Margaretha Christina von Abensberg und Traun grófnőt jegyezte el.

850 Bécsbe

kérem édesem kegyelmedet, eziránt nehesztelise ne légyen kegyelmednek reám. Kívanom, hogy láthassam jó egészségben kegyelmedet, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 5. Ogtober 1693.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 585.

228. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. október 24.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Én, édes szívem, mind eddig is vártam az kegyelmed visszajövetelét Bécből, de azmint hallom, még szokáig ott fönn lészen kegyelmed. Nem tudom mire vélni édesem, hogy olyan feledíken vagyok kegyelmed előtt, három héttől fogvást sem levelét, sem izenetit nem vehetem kegyelmednek. Talám az sok jó vég⁸⁵¹ lakásban és az új atyafiakkal való multságban,⁸⁵² vagy az én ott fönn való Jóakaróimnak rekomendációja⁸⁵³ segítette ezt az feledíkenségét kegyelmednek hozzám. Én, édesem, eddig is fölmentem volna kegyelmedhez, ha az margarétai szöret nem tartóztatott volna. Ha Isten vígben adja vinnem, azon lészek, udvaroljak kegyelmednek ott fönn. Kérem édes szocellim kegyelmedet, az berenci Jósággrúl is ne felejtkezzig el kegyelmed, hadd juthassak az kegyelmed Gráciájából hozzá. Holtik megszolgálom édesem az kegyelmednek jóakaróját hozzám. Elvárom édesem az kegyelmed jó válaszát, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 24. Ogtober 1693.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 586.

851 víg

852 Utalás Esterházy Gábor (1673–1704) eljegyzése révén nyert atyafiságra az Abensberg und Traun birodalmi grófokkal.

853 ajánlása

229. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1693. november 21.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Én, édes szocellim, mind eddig is vártam az kegyelmed visszajövetelét Bécből, de azmind hallom, még egynihány napig léssen ott fönn késése kegyelmednek. Én is holnap akarok Köpciny felé mennem, s ottan egynihány napik késnem. Kívánom édesem jó Egészségben látnom kegyelmedet. Kérem tudóséccon, meddig léssen készése ott fönn kegyelmednek. Ha Isten visszahoz Köpcinyből, én es mindjárt fölmegeyek kegyelmedhez, mivel úgyis az vásárnak majd víge léssen. Énnékem is székszéges volna ottan lennem, az előruhát⁸⁵⁴ megcsináltam, de nem ártana, ha szélesebb volna még egy cipkével. Ha még öt fertált⁸⁵⁵ venne kegyelmed, igen kedvesen venném, mindazonáltal áll az kegyelmed jóakaróján. Elvárom édesem az kegyelmed jó válaszát. Ezzel ajánlom az kegyelmed gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismárton, 21. novemben [!] 1693.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 587.

230. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1694. március 25.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édesem, hogy ne írjak kegyelmednek, kívánom, ez levelem találja szerencsés órában és jó Egészségben kegyelmedet. Azt gondoltam édesem, hogy hamar utánam fog kegyelmed jönni, de azmint látom, igen megszerette kegyelmed az bici⁸⁵⁶ lakást. Azmint hallom, csak húsvét előtt fog kegyelmed alájönni. Kérem, ha olyan jó dolga vagyon kegyelmednek ott fönn, énrolam se felejtkezzék el kegyelmed. Örömost tudnám, mikor gyön kegyelmed alá, kérem tudósiccon felőle. Én es ma Loretoiban voltam, kegyelmedért is imádkoztam. Kérem édes szocerlim,

854 kötényt

855 hossz mértékegység, a rőf negyede

856 bécsi

vitessen⁸⁵⁷ kegyelmed két kötés vörös kalárést.⁸⁵⁸ Egy kötésben ezer vagyon, két forinton adnak ezeret, de ne légyen igen apró. Az új szoknyámat el nem vígeszhetem anékül. Az erdilyi pénzt es⁸⁵⁹ örömost tudnám, mikor teszék le.⁸⁶⁰ Kérem édesem, köldjen kegyelmed oda, hadd tegyék már egyszer le. Elvárom az kegyelmed jó válaszát, s ajánlom magamot az kegyelmed szeretetében, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 25. marci 1694.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 588.

231. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1694. június 31. (!)

Ajánlom Édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szíből kívánom!

Mivel magam szemílyem szerint nem láthatom édesem kegyelmedet, nem akartam elmúlátni, hogy ez levelem által ne udvaroljak kegyelmednek. Úgy gondoltam édes szívem, hogy Podonban fogog mehetnem, de azmint hallom, immár őszig nem igen főrednek ottan. Kire nézve én is megmászoltam⁸⁶¹ utamat, mivel az dogtor Bícben javallotta az savanyúvíz italt. Gondolván mostan alkalmatosabbnak lenni az celi útra⁸⁶² nízve is azon utamat vígben vinnem, rezolváltam inkább oda utamat.⁸⁶³ Az Podonyt az celi út után is vígben vihetem. Kérem édes szocerlim kegyelmedet megbocásson, hogy itten meg nem várhattam kegyelmedet, én egy hítnél sokkal tovább ottan nem késem. Azmint hallom, kegyelmed is arra, Lakompak és Köszekek felí fog jönni, ha énhozzám is eljön az én szocerlim, igen jószívvel látom én is. Ha elvígzem az italt, valahol találni fogom, udvarlok az ín szocerlimnek. Az Jozerlit⁸⁶⁴ itt hattam magam helyett. Kérem édes szocerlim kegyelmedet az Istenért, ne engedje magánosan kijárni, és hogy semmi gyömölcet ne adjanak neki, mert igen tartok, hogy az hideg kilelje.⁸⁶⁵ Most sem látom igen jó egízsígit. Az asztalhoz se engedje idesem ki-

857 vetessen

858 kaláris, kláris: korallszemek, korallból készült gyöngyök

859 is

860 Még mindig várja, hogy II. Apafi Mihály erdélyi fejedelem mikor fizeti ki.

861 megváltoztattam

862 mariazeelli zárándoklatra

863 Úgy döntött, hogy Bécs helyett inkább Marizebbe megy.

864 Esterházy József (1688–1721)

865 lázas hidegrázás fogja el

járni kegyelmed, mert ha sokat lát, sokat kíván, hadd legyen az dajka mindenütt mellette. Ezzel ajánlom édesem az Istennek oltalmában kegyelmedet,

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 31. (!) Juni 1694.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 589.

232. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Kismarton, 1694. július 4.

Isten sok jókkal áldjon meg édes Atyámfia!

Ide érkezvén Kismartomban Boldog Asszonbúl, találtam itt leveledet, kit noha kedvesen vettem ugyan, de inkább akartam volna az én szocellimat magát látnom; de hogyan ha különben nem lehet, legyen úgy, amint Isten akarja. Azomban én ez jövő hetfőn innét megindulok Keresztúrra, s szerdán Lákompakra megyek Isten segítségével, ottan akarván addég maradnom, az még az Czeli útra⁸⁶⁶ indulok. Ha azért Isten odához, nagy jószívvel látom az édes szocellimot. Maradván édesem

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Kismarton, 4. Julii 1694.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 590.

233. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Kismarton, 1694. július 7.

Isten minden jókkal áldjon meg édes Atyámfia!

Ezen alkalmatossággal újobban akartalak levelem által meglátogatni, ki hogy jó egészségben találjon, sziből kívánom. Én ez jövő hetfőn Körösztúrra megyek, s szerdán Lákompakra Isten segítségé-

866 mariazei zarandoklatra

géből, s mivel ott mulatásom lészen, az gyermekeket is elviszem az Fejércseléddel együtt. Azomban, ha Isten odahozza az én szocellimot, tiszta szívből elvárom. Maradván édesem

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Kismarton, 7. Julii 1694.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 591.

234. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1694. augusztus 4.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szévből kívánom!

Akartam édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy én cak tegnab estvíre érkeztem ide Kismartonban Köpcinből. Találtam itten az erdilyi feidelemnek⁸⁶⁷ és az komornyikjának kegyelmednek szóló levelét és az Vöseinek⁸⁶⁸ énnékem szólót, kiben írják, hogy az én részemről való pénzért fölköldjek Bécben. S még vasárnab köllött volna fölköldenem, de az levél későn gyött kezemhez, kire nízve ma fölköldtettem az Slezinger zidót,⁸⁶⁹ hogy vígezzen vílek és az pénz[t] aláhozza. Úgy értetem, kegyelmed is kívánta az Slezingert, hogy Lakompakra menjen, kérem édesem, ne bánja, hogy előbb Bécben ment. Tartottam attúl, hogyha most elmúlatom, ki tudja, mikor lészen ez az alkalmatosságom. Az kegyelmednek szóló leveleket is fölnyitottam, s föl is köldtem Bécben az Vöseinek. Kegyelmedtől édes szívem bocsánatot várok, énnékem már az Slezinger zidót meg köll itten várnom, vaszárnab odaköldem az kegyelmednek parancolatjára, s én es azon lészek, hogy menníl előbb lehet, udvaroljak az én édes szocellimnek. Vice palatinus Uram⁸⁷⁰ levelét is föltaláltam nyitnya, gondolván, hogy énnékem szóló. Kírem megbocsásson, s ne gondolja, hogy rossz emberségből celekedtem. Ezzel ajánlom az Istennek Oltalmában kegyelmedet, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 4. Augusti 1694.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 592.

867 II. Apafi Mihály (1676–1713) 1681–1701 között volt erdélyi fejedelem.

868 Völcsey György

869 Wolf vagy Lebel (Leeb) Schlesinger

870 Sente Bálint (†1699), 1681–1699 között alnádor.

235. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1694. szeptember 29.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akarám édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy én, Istennek hála, szerencsén érkeztem haza Celből, de itten csak az öres házakat⁸⁷¹ találtam. Igen akartam volna, ha az én szocerlimet itten találhattam volna, de kettűlt [?] értettem édes szívem Sicinyinek⁸⁷² az ő rossz emberségét, azkit addig celekedett, azmég odavoltam az hegykői Jósággal. Úgy hallom, már el is akarta foglalni. Az a polgár Spicpní, nem tudom édesem, micoda Igazsága⁸⁷³ van hozzá, mivel sem őniki, sem az Érseknek soha öröke nem volt,⁸⁷⁴ s az Cászártúl⁸⁷⁵ vagy on szabadsága azon házra. Csak azért, hogy ő szomszéd ottan, más bolond is kívánhatná azt. Kérem édesem kegyelmedet, segítsen, hogy megmaradhassak benne, mivel sem kegyelmednek, sem énnékem nem esnék böccöletönkre, hogy egy olyan polgárnak több hatalma volna. Az potendorfi házrúl is semmit sem vígezhetek. Az só által az adúsi⁸⁷⁶ minden felől búszítanak, kérem édes szívem, köldjen kamora prefektushoz,⁸⁷⁷ hadd adjon parancolatot reá, hogy azkire énnékem felelt,⁸⁷⁸ tartsa meg és az adósit is elígicce meg, mivel ő az oka, hogy eddig is el nem adtam. Esterhás Ferencné Asszonyomtól⁸⁷⁹ bővebben ézentem édesem felőle. Örömost érteném édesem, kegyelmednek is mind szolgál az egészsége, kérem tudósítson felőle, ha rosszul volna kegyelmed, kit Isten ne adjon. Csak tudjam, ijel is kíz vagyok fölmenem az én szocellimnek udvarlani. Meddig lészen ott fönn késése,⁸⁸⁰ és hacak onnan migyen-i Pozonban kegyelmed, örömost érteném. Az gyermekekkel mitévő légyek, kérem, tudósíccon. Az Cili prelátus⁸⁸¹ válaszát az kegyelmed levelére ím megköldettem, úgy látom, ő csak föl nem veszi az aranyat nígy forintban, maga is azt mondotta, hacak kintelen nem lisen víle. Igen jó volna, ha kegyelmed azt az Jóakaratot akarja velem tenni, mostan ott fönn őfelségétől parancolatot venni, hogy négy forintban tartozik elvenni annyi számút, azmennyt az 22 ezer forint tézen.⁸⁸² Az Prelátus azt mondja, hogy ő elveszi 4 forintban, de ugyancsak megkívánja az 7333 aranyat is, így mi-

871 szobákat

872 Széchenyi György (1656–1732)

873 joga

874 Széchenyi György (1605 k.–1695) esztergomi érseknek örök birtoka nem volt.

875 I. Lipót (1657–1705)

876 adósok

877 kamarai intézőhöz

878 felelősséget vállalt

879 Thökoly Katalin (1655–1701)

880 Bécsben maradása

881 Páter Chrysostomus (?), mariazei elöljáró, lásd még a 237., 251., 265. számú leveleket.

882 Szelepcsényi György a sérci (Gschieß) birtokát a mariazei bencésekre hagyta, akiktől Thökoly Éva vette bérbe.

nékünk semmi hasznunk nem volna benne. Kérem édesem, hagyja meg az Völtseinek,⁸⁸³ hadd sörgebbe jobban az erdilyi pénzt. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 29. September 1694.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 593.

236. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1694. október 11.

Ajánlom Édesem szolgálomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édesem, hogy ez levelem által meg ne látogassam kegyelmedet. Kívánom édes szocerlim, találja szerencsés órában és jó egészségben kegyelmedet. Én, édesem, az gyermekeket visszaköldtem ezen alkalmatossággal Pozonban. Nem tudom, ha nem léssen-i ellenére kegyelmednek, mivel itten semmit sem tanulnak, azt is elfelejtik, azkit tanultak. Azmit az szökszégre való állapotokat illeti, azt az apácák jobban meg tudják mondani, mire vagy szökségek, mert ők maguk sem tudják. Ezután is utánok kódthetik [!]. Magam is elmentem volna vélek, de úgy hallom, kegyelmed nem léssen három vagy négy napnál tovább ottan, s nem is igen jól érzem magamot. Kérem édesem, tudósíccon az maga egészségéről, s meddig késék ottan és hova igyekezik onnan menni, mert itten azt is mondják, hogy Bécben migyen onnan kegyelmed. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 11. október 1694.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 594.

883 Völcsey György

237. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1694. október 28.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Én, édesem, Istennek hála, szerencsén érkeztem ide Kismartonban, Gábor Urat az Asszonnyal⁸⁸⁴ itten találtam, Mihály Urat⁸⁸⁵ is várják ide. Hihető, az több Jóságokban nem sokat hattak, azért jöttök ide. Én ma édesem kimigyek Margarétára az szöretre, s onnan Körösztúrra. Az margarétai és az hegykői leveleket, négy darabból állót, ím, ezen alkalmatossággal elköldtettem. Kérem édesem, ha lehetséges, hadd juthassak Margarétához. Vegyek-i kegyelmed azon parancolatot az Prelátus Uramnak?⁸⁸⁶ Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 28. Ogtober 1694.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 595.

238. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1694. október 28.

Isten minden jókkal áldjon meg édesem!

Szeretettel vettem leveledet az több írásokkal együtt. Ami azért az hegykői házot illeti, kívántatik, hogy cessionális levelet⁸⁸⁷ adjanak azok, azok eladták, és így igen jó volna, ha Artner Uram följönne, s itten plenipotencia mellett fassiót tenne Personalis Uram⁸⁸⁸ előtt, hogy eladták az házot, mert addég az Consensus⁸⁸⁹ nem lehet. Csak jöjjön föl Horner Uram, azki eladta azt az jószágot,

884 Esterházy Gábor (1673–1704) és felesége, Margaretha Christina von Abensberg und Traun.

885 Esterházy Mihály (1671–1721)

886 Páter Chrysostomus (?), mariazei elöljáró, lásd még a 235., 251., 265. számú levelet.

887 ingatlant átengedő levelet

888 Teljes körű felhatalmazással szándéknyilatkozatot tenne Maholányi János (†1699) királyi személynök előtt.

889 megállapodás, egyezség

útban igazéatom. Az Sz. Margarétai dologra is léssen gondom. Értem az kismartoni dolgokat, kire nézve én még itt késem, s az én szocellimet szeretettel elvárom. Maradván édesem

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Bécz, 28. Octobris 1694.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 597.

239. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Margaréta, 1694. november 9.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Akarám édesem ez levelem által meglátogatnom kegyelmedet, mivel személyem szerint még eddig nem lehetett szok aprólikos dolgaim miatt. Remínlém édes szocellim, Isten hamar visszahozza kegyelmedet, itthon megláthatom. Akartam tudtára adnom kegyelmednek, hogy az Gábor Úr az Asszonyal⁸⁹⁰ már elment, de az Mihály az olaszkával⁸⁹¹ mind Kismartonban vagyom. Nem elíg, hogy az több várokban mindent kiettek, itten sem mennek el, azmég valamit találnak. Az Asszon mind ijel-nappal az klasztromban⁸⁹² van. Az Mihály Úr Boldog Asszont volt madarászni, azmint hallom, zakkokkal köldig föl Bícben az madarakat. Énnékem édesem elég rossz tartásom vagyom itten, ín oda sem kívánok mennem, mind itten Margaretán vagyok. Az tehínhúst és ... untik ettem, azmi azoknak nem köll, azt köldig énnékem ide. Ha az magam erszényével nem tódanám, nem igen híznám meg az ő konhájokrúl. Ha sokáig fog így tartani, nem tudom, mi víge léssen. Az köpcinyi számtartó sem köldett még egy-egy pínzt is, azt várja talám, hogy magam menjek érte. Azminthogy kintelen is lésszek értemenni, mert az celíd úntalan búszít az fizetéséirt, s itten penik nem adnának az én szómra, ha talám mindjárt meghálnék is. Kérem édesem, megbocásson, hogy ily hosszú írászommal köllötik búsitanom. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Margaréta, 9. november 1694.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 598.

890 Esterházy Gábor (1673–1704) és felesége, Margaretha Christina von Abensberg und Traun.

891 Esterházy Mihály (1671–1721) és felesége, Anna Margherita Tizzone Biandrata.

892 kolostorban

39a–b kép. A margarétai udvarház mai látképe

240. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1694. november 16.

Isten sok jókkal áldjon meg édes Atyámfia!

Kedvesen vettem leveledet édes szocellim. Az köpczéni számtartó itt lévén, meghattam néki, hogy contentáljon.⁸⁹³ Azt mondta, hogy ötszáz forintot akart immár egyszer adni, de nem vetted föl, mindazáltal meghattam néki, az többit is adja meg. Én még vagy tizenkét napig itt leszek, azután alámegyek Isten segítségéből. Kérvánván lássalak kedves egészségben, s maradok édesem

igaz szocellid
Esterhás Pál m. p.

Bécz, 16. Novembris 1694.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 600.

⁸⁹³ kifizessen

241. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1694. november 17.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem kedvesen vettem, értem az köpcinyi számtartónak az hazugságát, hogy ötszáz forinttal kínált volna. Hazud tökéletlenül. Van már négy holnapja, hogy szemeimmel sem láttam az rossz embert. Nemhogy ötszázzal, de csak öt forinttal sem kínált. Remínlmem édes szocellim, tudtára leszen kegyelmednek, mit írjon énnékem az erdilyi feidelem [!]⁸⁹⁴ komornyikja az én részemről való pénz végett, hogy ott benn⁸⁹⁵ már letéttetik arannyal és tallérral, az kvetán-cia⁸⁹⁶ már kezénél vagyon, azkit az rabbiner zidó⁸⁹⁷ kívánt. Kérem édesem, hívassa az rabbinert magához kegyelmed és adja eleiben, mivel már ott benn letették, hadd ne tartóztasson ő es engemet azon pénznek letítelével, jó és kellő pénzzel. Azmint hallom, az hatgarasos is alább fog szállani, hogy abban is kárt kegyelmednek ne valljak. Még egynihány napig leszen dolgom itten, ha tovább is késék kegyelmed ott főnn,⁸⁹⁸ azon lészek, hogy meglátogassam az én szocerlimet. Az kvetánciát azon pínzre az Slezingertől⁸⁹⁹ fölköldem, vagy talám magam viszem föl. Egynihány citromot és egy örög kártya ilyen-ilyen színő szőrt⁹⁰⁰ köldjen Édesem kegyelmed ezen alkalmatossággal alá, nagy szökségem vagyon reá. Egy szelemposztó⁹⁰¹ szoknyára cipkét is igen kérem az én szocerlimet, hogy vegyen vagy két renddel, de ne légyen igen nehéz, az minimőt az én szocerlimnek az szíve diktálni fog. Elvárom az kegyelmed válaszáat. Kívánván, lássam jó Egészségben kegyelmedet, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 17. november 1694.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 601.

894 II. Apafi Mihály (1676–1713) 1681–1701 között volt erdélyi fejedelem.

895 Erdélyben

896 quietentia: nyugta

897 Feltehetőleg Simon Wertheimer (1658–1724) Kismarton rabbija.

898 Bécsben

899 Wolf vagy Lebel (Leeb) Schlesinger

900 kártya szőr: kis lapra feltekert gyapjúfonal. Szőr (= gyapjú) esetében egy kártya 0,5 bécsi font, azaz 0,28 kg. Thököly Éva többféle színből vett kisebb mennyiségeket.

901 selyemposztó

242. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1694. november 20.

Isten sok jókkal áldjon meg édes szocellim!

Szeretettel vettem leveledet, az Erdélyi pénzre leszen gondom, s mivel e jövő szerdán alá akarok Isten által mennem alá [!], mindenekről informállak. Az selyemszört is, úgy az Csipkéket elviszem magammal. Mihály Fiam Feleségestől⁹⁰² följövének, s az én Magyarokám elmaradott.⁹⁰³ Hagyán, patientia.⁹⁰⁴ Már addig, úgymint e jövő keddig, az Olaszkával⁹⁰⁵ túrók itten, s szerdán meglátogatom az én Magyarokámat. Kívánván, lássalak édesem kedves, jó egészségben.

Az én szocellim igaz szíve
Esterházy Pál m. p.

Datum Bécz, 20. Novembris 1694.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 602.

243. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1695. január 16.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Az kegyelmed levelét édesem igen kedvesen vettem, hogy el nem felejtkezett rólam, s fárasztotta az kezeckéit. Értem édesem, hogy vendéggel bőves kegyelmed ottan, az olaszka és németke gazdaszszon⁹⁰⁶ helyett vagyton ottan. Úgy látom, énnállam nélkül is végben ment az vendégszék, s talám jobban is esett, hogy én jelen nem voltam, mert talám olyan vendígek is voltak, azok nem énné-kem valók. Mindazonáltal azon leszek édes szocerlim, hogy minekelőtte Kőszegre menjen kegyel-

902 Esterházy Mihály (1671–1721) és felesége, Anna Margherita Tizzone Biandrata.

903 Vagyis Thököly Éva nem jött velük. Esterházy tréfálkozva visszaul arra, hogy Thököly Éva Esterházy Mihály ifjú feleségét a 239. levélben „olaszka” névvel illette.

904 csak türelem

905 Anna Margherita Tizzone Biandrata, Esterházy Mihály (1671–1721) felesége.

906 Utalás Esterházy Mihály és Gábor olasz, illetve német feleségére. Lásd még a 239., 242., 246. számú levelet.

med, odamenjek s udvaroljak az én édes szocerlimnek. Kívánom, hogy találhassam kedves, jó egészségben, maradok édes szívem

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 16. Januari 1695.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 603.

244. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1695. február 27.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szé-
ből kívánom!

Az kegyelmed levelét Édesem kedvesen vettem. Értem kegyelmednek ottan az Urak és Asszonyok-
kal szép társaságban való létet, nem érdlem⁹⁰⁷ édesem az kegyelmed víg lakását. Noha én cak úgy
vagyok itten, mint az árva fogolyadár, miolta kegyelmed elment innen, sehold [!] sem voltam.
Nagy fejfájások voltak mindazolta is rajtam, s míg most sem igen szönt meg, kire nízve édesem
még most nem mehetek által az Dunán, s az út is rettenetes rossz. Kérem kegyelmedet tudósítson,
meddig késék ottan. Ha az egízségem és az rossz út fogja engedni, azon lések, hogy udvaroljak az
én szocerlimnek. Az sajtockát kedvesen vettem édesem. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed
Gráciájában, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 27. február 1695.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 604.

907 irigylem

245. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Köpcsény, 1695. március 14.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Akartam Édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy én tegnap későn érkeztem ide, Köbcénben s innen Szombatban⁹⁰⁸ akartam az én szocerlimhez menni, de azmint hallom, nemigen bátorságos⁹⁰⁹ már az Dunán járni, nagy repedések vadnak már rajta. Ha Isten Pozsonban hozza kegyelmedet, kérem tudóséccon. Ha bátorságosan által mehetni az Dunán, udvarlok az én szocerlimnek. Bár édesem, kegyelmed is ne kétség sokáig ottan, hogy az Duna miatt ott ne rekedjen. Én azonban édesem ajánlom magamot az kegyelmed Gráciájában, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Köpciny, 14. marci 1695.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 605.

246. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Lakompak, 1695. június 15.

Isten sok jókkal áldjon meg édesem!

Miolta Kismartombúl eljöttem, azúta az szántalan vendég nem szűnik. Minden Isten adta nap, ím szinte ma is Mondorf Uram Feleségestől⁹¹⁰ s az Fraile Tudellival⁹¹¹ itt voltak, úgy bizonyos Német Tisztek is. Azomban azokinek leginkább kívánám ittlétit, nincs itt. Patientia;⁹¹² csak az Olaszkával s Németkével⁹¹³ kell túrnöm. Én mához egy hetire igyekezem Isten által Kűszögre mennem, talám

908 Köpcsénybe, és innen Nagyszombatba

909 biztonságos

910 Johann Ferdinand von Mandorff és felesége, Anna Maria von Hohenwart

911 Trudeli (Gertrud)

912 Csak türelem!

913 Thököly Éva nevezte így a két Esterházy fiú feleségét: Esterházy Mihály (1671–1721) felesége Anna Margherita Tizzone Biandrata, Esterházy Gáboré (1673–1704) Margaretha Christina von Abensberg und Traun. Lásd még a 239., 242., 243. levelet.

addig az én szocellim is megszán s elgyün, kit hogy jó egészségben lássak, szíből kívánom, s ma-
radok az én édes szívemnek

igaz szíve
Esterhás Pál m. p.

Lakompak, 15. Junii 1695.

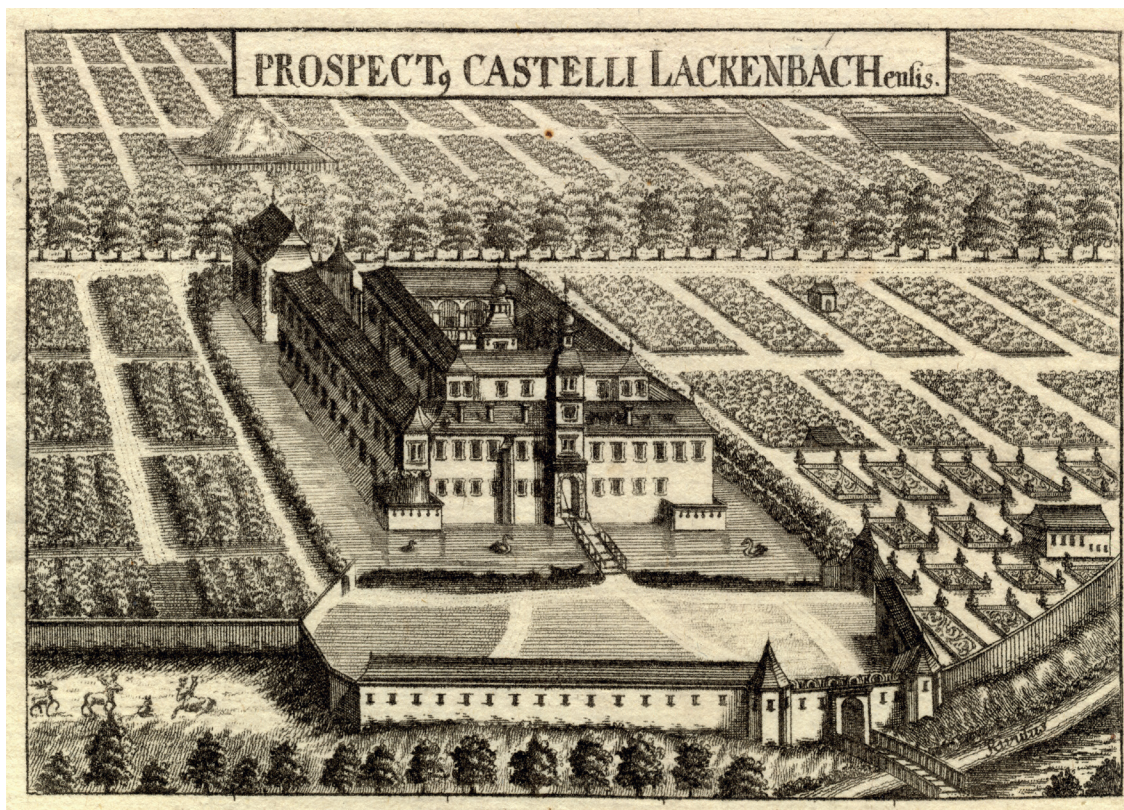
Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 606.

Ho ké ismét a gyümölcs
Edellen.
Mióta bismarombul el törtön aruta
az hányalan reendég nem pénit, min-
den Jhon atta náb, im pince mai
mondott V. Felerigivöl - az oráile
tudtival itt reuolok, egy bízogij
Némec kippelis. Szomban az lérele
leg pínleab kemorrám itt létit. mizsit.
Gacientia: uok az Váskéül - Némec
lével kell rúrrom. En máhos egy heare
igyekerem thálot lérróme mennem
falom hadij az én kéllimig ny kán,
1- el pínit hüt hogy io egestében láttak
píttol kéuonog. maradok az én édes
szívemnek igaz sine
Lakompak
15 Jun 1695.
Esterhás Pál

En en pere huz...
várnak...
M. V. Pál...
Kéle...
H. III

40a-b kép. Esterházy Pál levele Thököly Évának (246. sz. levél)

41. kép. Matthias Greischer: Lakompak látképe, 1680-as évek körül. Rézmetszet

247. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1695. augusztus 5.

Isten megáldjon édesem!

Szinte hat órakor érkeztem ide, Béczben, azomban igen szomorú hírem jöve, hogy szegény Miklós Fiam⁹¹⁴ ma kilenc órakor megholt légyen Posomban. Megírtam oda, hogy hozzák el testét Kismartomban az Páter Franciscánusokhoz, s tegyék oda, azhol az több Fiaim vannak.⁹¹⁵ Mivel Istennek

914 Esterházy Miklós Antal (1655–1695)

915 Esterházy Pál a kismartoni ferences templom kriptájában építtette meg a családi sírhelyet.

így tetszet, légyen az ő Szent akaratja. Erdödi Uram Feleségestől⁹¹⁶ itt vannak, úgy látom, öszve-
békéllenek. Azonban én édes szocellim maradok

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Bécz, 5. Augusti 1695.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 607.

248. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1695. augusztus 7.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édes szocerlim kedvesen vettem, de szomorú szívvel értettem szegény Miklós
Úrnak halálát,⁹¹⁷ de ha Istennek úgy tedszik, nem tehetünk róla. Ma idehozták, s bi is tedtik az
franciskánusokhoz az kribtában. Valami csézát⁹¹⁸ vett szegín Úr nemrígen, azmint hallom, vice
Palatinus Uram⁹¹⁹ ment föl Bécben rajta. Kérem édes szocerlim, ne engedje másnak, hanem fergu-
nálja énnekem,⁹²⁰ mivel úgysincs más szekerem ezen az rossz hintón kívül. Nem tudom édesem,
mind fogja kegyelmed parancolni, ha az Terézli⁹²¹ és az Jozefkó⁹²² foknak-i feketében jární. Úgy
illenék ugyan, az szegíny Lackó⁹²³ után is járt. Ha szökséges abban jární, kérem köldjen kegyelmed
nyolc ríf szőr kripont⁹²⁴ és 6 vagy 7 ríf fodros fátvolt. Elvárom édesem az kegyelmed válaszáat. Aján-
lom az kegyelmed gráciájában magamot,

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 7. Augusti 1695.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 608.

916 Erdődy György (1640 (?)-1713), felesége Rákóczi Erzsébet (1654-1707).

917 Lásd az előző levelet.

918 cséza: nyitott, könnyű lovas kocsi – Először „szekeret” írt, azt javította a margón „csézá”-ra.

919 Sente Bálint (†1699), 1681-1699 között alnádor.

920 ne sajnálja tőlem, adja nekem

921 Esterházy Anna Terézia (1684-1755)

922 Esterházy József (1688-1721)

923 Esterházy László Ignác (1662-1689)

924 nyolc róf kreppanyagot

249. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1695. október 21.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ezen alkalmatossággal is nem akartam elmúlatni édes szocerlim, hogy ne írjak kegyelmednek és tudtára adnom, minimő alkalmatlanságot cinál az Sicinyi.⁹²⁵ Az hegykői két pusztán az Petrák adósságát letette⁹²⁶ az polgároknak, s az pusztát elfoglalta. Azt mondja, hogy mind az kít pusztá öví. Nem tudom azért, mit köllösség tovább celekedni víle. Jó volna édesem, ha kegyelmed az Meskónak⁹²⁷ levelet írna, hogy keresse meg rajta azon erőszakot, azkit már két ézben celekedett. Talám magának is jó volna egy vastak levelet írnya, hogy mer ilyen rossz emberségeket elkövetni erőszakkal. Kérem édesem kegyelmedet, fogja pártomat, s ne engedjen ilyen rossz polgárnak így hatalmaskodni magán. Kegyelmednek is böcöletiben jár, mert evvel nem engem, hanem kegyelmedet bántja meg. Az hegykői statutoriát⁹²⁸ is kérem kegyelmedet, vitesse ki az kancellárián. Mivel az Cászártúl⁹²⁹ van az szabadcága,⁹³⁰ talám jobb lesz az statutoriát is ottan kivenni. Az pínz dolgárúl is kérem édesem kegyelmedet, tudósíccon, ha fog-i tovább az hatgarasos jární.⁹³¹ Elvárom édesem az kegyelmed jó válaszáat. Én most az szöretre, Hegykőre migyek, ha ér⁹³² kegyelmed az Sicinyinek és az Meskónak, elviszem magammal. Ezek után ajánlom magamot az kegyelmed Gráciájában, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 21. október 1695.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 609.

250. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1696. április 26.

Ajánlom édes, szerelmes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta szok jókkal áldja meg kegyelmedet, szíből kívánom!

925 Széchényi György (1656–1732)

926 letétbe helyezte, itt: kifizette

927 Meskó Ádám, nádori ítélőmester

928 határozatot, rendeletet

929 I. Lipót (1657–1705)

930 Lásd a 235. levelet: Kismarton, 1694. szeptember 29.

931 forgalomban lesz-e a hatgarasos érme

932 ír

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy kegyelmedet az gyermek⁹³³ állapotjáról és egészségéről ne tudósítsam. Azt érhatom édesem kegyelmednek, hogy most is igen kevéssel vagy jobban, mint mikor kegyelmed elment. Tegnap délután az doktorért is elköldtem volt Újhelyben, de nem találtak otthon, öresen hozták az szekeret vissza. Remínlém azért, ha Isten ebben megtartja, kigyógyul ebből az nyavalyából. Tegnap édesem azt tudtuk mindnyájan, hogy estét nem ír, olyan rossz volt. Elgondolhatja kegyelmed édes lelkem, minémő keserőséggel és szévbíli fájdalommal nézem szegínek nyavalyáját. De csak édesem, kegyelmed felől hallhassak örvendetes híreket, megvigasztalódik az szívem. Kérem is, ne nehezteljen az maga egészségéről tudósítani. Ezzel ajánlom édes szocellim az kegyelmed szeretetiben magamot, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója, még élek
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 26. Aprilis 1696.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 610.

251. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1696. május 31.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ezen alkalmatossággal felköldvén az Frondlit⁹³⁴ holmi vásárlás kedvéért, nem akartam elmúlatni édes szocerlim az kegyelmed egészségéről is ne értekezsem. Kívánom édesem, hallhassak minden jót az kegyelmed egészsége felől. Én es még eddig törhetőképpen érzem magamot az én szocerlim szolgálatjára. Értem édesem, hogy szombaton visszaigyekezik Kismartonban menni. Vagyok olyan remínségben, az ín szocerlim erre veszi útját, s engem meglátogat itten. Az konhaszekérnek nem lesz szükség erre gyönni. Az én édes szocerlim tudom, nem aprehendálja,⁹³⁵ ha szinte nem lészen is az konyhán mind úgy, azmind az én szocerlim megérdemleni. Holmi vásárlást bíztam az Frondlira, kérem édes szocerlim, azkihez pénz nélkül nem juthat, adassa meg az árát. Ha Isten szembenjuttat az szocerlivel, szász Puszerlit⁹³⁶ adok érte. Kérem, megbocássa ezen gorombaságomat, nagy szomorú szívvel értettem az Celi Prelátusnak⁹³⁷ az válaszát Margaréta vígett. Azt elgondoltam, hogy az páol ondsraiben [?!] inkább vesztegíti, mind segíti, s valamelik ő ottan tisztviselő leszen, nehezen jöttök hozzá. Kérem édes szerelmes szocerlim, találja más módját föl, hogy hozzájuthas-

933 Esterházy József (1688–1721)

934 Vronldi (kicsinyítve Vroni), vagyis Veronika. Thököly Éva egyik bizalmasa, Dorinkovic Veronika.

935 nem veszi rossz néven

936 pusztit

937 Páter Chrysostomus (?), mariazeili előljáró, lásd még a 235., 237., 265. leveleket.

sunk, ha kevés⁹³⁸ kárommal léssen is. Ezzel ajánlom édesem az Istennek oltalmában kegyelmedet,
s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 31. mai 1696.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 611.

252. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1696. október 3.

Isten sok jókkal áldjon meg édesem!

Ím, az Vásárlást alá küldöttem Frandli⁹³⁹ által, azki reá megyen hatvan forintra. Az slaf pelczet⁹⁴⁰ is megcsináltatom, azki az is reá megyen hatvan forintra, de nem lehet oly hamar kész, hanem talám negyed napjára készül el. Azmint látom, szerencse, ha szerdának előtte alámehetek, és így csak ez jövő kedden jöjjenek ide az lovak s szekerek. Itt semmi olyas hírek nincsenek, kiről tudóséthatnálak. Hanem édesem kívánom, hogy lássalak kedves egészségben.

Igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Bécz, 3. Octobris 1696.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 612.

253. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1696. október 4.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet, szé-
ből kívánom!

938 kevés, némi

939 Vronkli (kicsinyítve Vroni), vagyis Veronika. Thököly Éva egyik bizalmasa, Dorinkovic Veronika.

940 Schlafpelz: prémbéléses hálókabát, köntös

Az kegyelmed levelét édes szocerlim az vásárlással együtt kedvesen vettem. Mondja az Frondli,⁹⁴¹ hogy az slof belchez⁹⁴² nem talált jóra való matériát. Nem is szükséges édesem, hogy igen drága matériából legyen, mivel csak mindennapra és Podonban kívántam, s nem is szükség, hogy aranyos legyen. Én es holnap el akarok Podon felé mennem, de nem késem sokáik ottan. Úgy reminlem, ha Isten Egészséget ad, Szerdán vagy Cötörtökön vissza fogog jöhetni, s az én szocerlimnek itten udvarlani. Nem kétlem édesem, az Terézlit ki fogja kegyelmed hozatni.⁹⁴³ Kírem édesem kegyelmedet, mivel még erre az Esztendőre semmit sem adtunk az tartásáért, fél Esztendőre adassa meg kegyelmed az Apádságnak az 100 forintot. Az Celi barátoknak is édes szocerlim írjon kegyelmed Margaréta vígett, mert máskint semmi sem lisen annak kiváltásából, hacak erősen hozzá nem fog kegyelmed. Mivel az én kípírom⁹⁴⁴ nem igen jó kanterfetek⁹⁴⁵ írására, kérem édes szívem, ne bánja kegyelmed, ha az Péter Korel az Jerger kípét lekópiálja,⁹⁴⁶ nem kísik szokáig víle. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed Gráciájában, s maradog

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 4. ogtóber 1696.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 613.

254. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1697. február 10.

Ajánlom édes szocerlim szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, széből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szocerlim, hogy ne írjak kegyelmednek és az kegyelmed egészségéről ne értekezzen, melyről es kívánok örvendetes híreket hallanom. Én es még eddig Istennek legyen hála, törhetőképpen vagyok az én szocerlim szolgálatjára. Örömost érteném, meddig lészen még ott fönn⁹⁴⁷ készésze kegyelmednek. Kérem édes szerelmes szocerlim, ha igazán szeret, el ne felejce az margarétai dolgot, s legyen azon, hogy hozzájuthassunk. Mutassa meg ebben igaz szeretetit. Tudja azt kegyelmed, hogy csak ez az egy kérésem van, mással nem kívánom búsítani kegyelmedet, hadd telhessék ebben az egyben kedvem. Ha másként nem lehet is hozzájutni, ígérjen kegyelmed

941 Frondli (kicsinyítve Vroni), vagyis Veronika. Thököly Éva egyik bizalmasa, Dorinkovic Veronika.

942 Schlafpelz: prémbéléses hálókabát, köntös

943 Esterházy Anna Terézia (1684–1755), ekkor a bécsi orsolyitáknál volt.

944 kípírom, festőm

945 portrék

946 Peter Christaller, Esterházy udvari festője lemásolná Thököly Katalin második férjének, Karl Joseph Jörger von Tolletnek (†1696 ?) a portréját

947 Bécsben

valamivel többöt érte 22 erer [!] forintnál,⁹⁴⁸ és hadd vegyik el az folyópíntz.⁹⁴⁹ Az vásárlást is el ne felejce kegyelmed megvítetni, kérem kegyelmedet. Ezzel ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet s magamot, az kegyelmed gráciájában maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 10. februari 1697.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 614.

255. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1697. március 15.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét édes szívem kedvesen vettem. Értem egízségben való lítit, kin tiszta széből erőlek. Kívánom, hogy Isten ő szent felsége tovább is tarca meg kegyelmedet az én örömömré. Értem édes szocerlim, hogy az Cipkét meg fogja kegyelmed venni az tradezámra.⁹⁵⁰ Kérem, az maga alkalmatlanságával⁹⁵¹ ne vegye, még azután is megvehetni, mindazonáltal, ha megveszi kegyelmed, igen kedvesen veszem. Ín is, miolta elment kegyelmed, nem igen jól írtetem magamot itten az sok betek között. Az Frondli⁹⁵² is igen rosszul vagyon, talám el is patkol, ha még többen fognak megbetegedni, magam is elmegyek valahova az gyermekkel.⁹⁵³ Ezek után kívánom az én szocerlimet jó Egízségben látnom, s maradok édesem

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 15. marci 1697.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 615.

948 Lásd az 593. levelet, valamint a megelőzőket.

949 elfogadott, érvényben lévő pénzt

950 tradezza: fémszállal szótt selyemszövet

951 ha alkalmatlan lenne neki

952 Vronli (kicsinyítve Vroni), vagyis Veronika. Thököly Éva egyik bizalmasa, Veronika Dorinkovic.

953 Esterházy József (1688–1721)

256. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Baden, 1697. május 22.

Ajánlom édes szocerlim szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Úgy hallom édes szívem másoktól, hogy kegyelmed Pozsonban semmit sem késett, és hogy harmadnap megint visszajött Kismartonban. Nem akartam édes szocerlim elmúlatni, hogy kegyelmed egészségéről ne értekezzen, kiről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom.

Én es az fürdőt már egynéhány napja elkezdtem, de megvallom, hogy igen megbágyaszt, nem szinte jól érzem magamot, de mivel már elkezdtem, el is köll vígezzenem. Kihez képest nem remínlém, hogy az innepekre⁹⁵⁴ alámehessek, mivel az idő igen rövid, de az innepek után azon lések, ha Isten engedi, hogy az én szocerlimnek udvaroljak Kismartonban. Én mindeddig is olyan remínségben voltam, hogy az én szocerlim ha magával nem is, de az levelével vigasztalni fog itten. De úgy látom, megcalt az remínség: nemhogy magát, de cak hírét is alik hallom. Itten igen sok Urak és asszonyok vadnak az fürdőben. Az Traon az Asszonyal,⁹⁵⁵ az Stratmonni⁹⁵⁶ és más miniszter feleségei sokan voltak és vadnak most is itten. Az saksoniai herceget az Isterlivel⁹⁵⁷ is minden nap várják ide. Itten édes szocerlim, azkinek szocerlie is vagyon, az fürdőben gyakran vagy írásokkal, vagy magokkal megvigasztalják. Cak én vagyok olyan elhagyatott és szerencítlen, hogy sem magát, sem levelét nem láthatom. Az én szocerlimnek ketult⁹⁵⁸ kívánom édesem, ha Isten aláviszen, jó egízségben találhassam kegyelmedet. Ezek után ajánlom az kegyelmed szeretetiben magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Podon, 22. mai 1697.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 616.

954 Pünkösöd, ez évben május 26.

955 Otto Ehrenreich von Abensperg-Traun (1644–1715), felesége Juliane Esther Apollonia von Oppersdorf.

956 Feltehetőleg Theodor Althet Strattmann (1637–1693), felesége Margarete Gräfin Abensperg-Traun.

957 I. Frigyes Ágost (1670–1733) szász választófejedelem és szeretője, Maximiliane Gräfin Hiserle/Esterle [Isterli] von Chodau (1676/77–1738).

958 kétszer, kétszeresen

257. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1697. november 15.

Isten megáldjon édesem!

Csak eszt akartam édes szocellim tudtadra adni, hogy ma reggel Leburg Uram⁹⁵⁹ hozzám jöven jelönte, hogy Jergerné Asszonyomat⁹⁶⁰ örök házastársul elvette, s az jövő hétfőn az Asszony Újhelből följön, s kedden Mariahilfen fog lenni az Copulatio.⁹⁶¹ Engemet hí egy ebédre minden ceremónia nélkül, kívánna, ha az édes szocellim is jelen lenne. Ezt azért kívántam édesem tudtadra adni. Az strécsényi⁹⁶² jószágot kész ideengedni, csak annyi erő jószágot adjak vagy szerezzek néki örökben másutt. Elvárva azért az édes szocellim válasszát, maradok

igaz szíved
Esterhás Pál m. p.

Bécz, 15. Novembris 1697.

Én ez jövő pénteknek előtte nem mehetek alá innét. Ha a szocelli följönne,⁹⁶³ talám egy-két nappal tovább halasztaná Leuenberg Uram a dálybót.⁹⁶⁴

A levél bal oldalán, hosszában:

Szinte hogy elvégeztem leveletem, ím, érkezett Jergerné Asszonyom levele, kit includáltam.⁹⁶⁵

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 618.

258. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1697. november 30.

Isten minden jókkal áldjon meg édesem!

Az Erdélyi Fedelem [!]⁹⁶⁶ embere jöve ma hozzám az erdélyi adósság végett. Úgy gondolom, hogy kész lesz valami pénzt letenni, de ennek a dolognak titokban köll lenni. Édesem, küldd föl Vuko-

959 Johann Jakob von Löwenburg (1670–1732), Thökoly Katalin harmadik férje.

960 Karl Joseph Jörgler von Tollet (†1696 (?)), Thökoly Katalin második férje.

961 Házasság, amit 1697. november 24-én kötöttek meg Bécsben, a Szent István-dómban.

962 sztrecsényi – a birtok a 17. század végén került Esterházy-tulajdonba

963 Bécsbe

964 multság, lakoma, dáridó

965 Az includált (mellékelt) levél ma már nincs meg.

966 II. Apafi Mihály (1676–1713) 1681–1701 között volt erdélyi fejedelem.

viczot⁹⁶⁷ mennél hamarább, általa bővebben izenek mindenekről. Én ez jövő pénteken mehetek csak alá, nem előbb Isten által. Azomban maradok az édes szocellimnek

igaz szíve
Esterhás Pál m. p.

Bécz, 30. Novembris 1697.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 619.

259. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1697. december 4.

Isten sok jókkal áldjon meg édes szocellim!

Vettem édesem leveledet kedvesen. Az Fedelemmel (!)⁹⁶⁸ szinte most tractálok,⁹⁶⁹ már Vukovicz⁹⁷⁰ maradjon itt vagy egy nap, meglássuk, mit végezhetünk. Azminemő vásárfiát kívánsz édes szocellim, azt is megveszem, s talám többet is viszek magammal az én szocellim szolgálatjára. Édesem értem az Catharus⁹⁷¹ miatt való nyavalyádat, hiszem Istent, ha oda mehetek, jobban lészen az én édes szocellim, kinek maradok

igaz szíve
Esterhás Pál m. p.

Bécz, 4. Decembris 1697.

Levenburgné Asszonyomot⁹⁷² még nem láttam, úgy hallom, betegeskedik. Itt az a híre, hogy Jerger Uram él,⁹⁷³ s fogva van Constantinápolban. Én e jövő pénteken Isten által alá igyekezem menni.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 620.

967 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

968 II. Apafi Mihály (1676–1713) 1681–1701 között volt erdélyi fejedelem.

969 tárgyalok

970 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

971 felső légúti betegség, akut légúti hurut

972 Thököly Katalin (1655–1701)

973 Karl Joseph Jörger von Tollet (†1696 (?)), Thököly Katalin második férje. Az adat azért is érdekes, mert Katalin időközben hozzáment Johann Jakob von Löwenburghoz. Lásd a 257. levelet.

260. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1698. február 18.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ezen alkalmatossággal kívántam édesem kegyelmednek írnom és az kegyelmed egészségéről értekezni. Kívánom, ez levelem találja jó Egészségben kegyelmedet. Én, miolta elment kegyelmed, nem szinte jól érzem magamot, remínlém Isten által jobbulásomat. Az Terézlit⁹⁷⁴ holnab akarom Bícben köldeni az apádcághoz.⁹⁷⁵ Az minap az lakadalomkor tívelyedett el⁹⁷⁶ az én gyöngyös-gyímántos két fölbenvalóm, azkit akkor íszre nem vettem, s mivel az kegyelmed aramívei⁹⁷⁷ [!] akkor itten volt, úgy gondoljuk, hogy ottan vagyon. Kérem azért édes szocerlim kegyelmedet, ha lehet, egyik inast köldje ide, hadd nízze meg azon tokban az kegyelmed aramíve [!] között, avagy ha már Fraknóban volna, ottan is megnízhetní, és ha ottan volna, aláhozhatná. Úgy hallom, hogy tokai borral fognak kedveskedni kegyelmednek, kérem, énrólam is ne felejtkezzík el. Énnékem is Köpcinben lívín valami dolgom, azon vagyok, ha Isten jobban adja egészsígemet, egynihány napra odamenjek. Kívánok kegyelmed felől örvöndetes híreket hallanom. Ezzel ajánlom magamot az kegyelmed nagyob szeretetiben, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 18. februari 1698.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 621.

261. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Pozsony, 1698. február 20.

Isten megáldjon édes Atyámfia!

Kedvesen vettem leveledet, egészségem, Istennek hálá, túrhetőképpen szolgál. Azomban itt én ötszáz forintot veszek föl számodra az Camarátúl, kire éntőlem kértek quetantiát⁹⁷⁸ addég, azmég magad quetantiájával fölvaltod. Többet nem adhattak, az köpczéni számtartótúl elküldöm. Értem

974 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

975 Bécsbe küldeni az apácákhoz

976 veszett el

977 aranymívei, ékszerei

978 quietentia: nyugta, elismervény

42. kép. Id. Matthæus Merian: Pozsony látképe észak felől, 1649. Rézkarc

az Terézli⁹⁷⁹ Béczben való menetelét. Jó volna, ha az szeme gyógyulására jobb gondot viselnének, mert tartok attúl, hogy jövendőben rosszabbul ne légyen. Én pedig maradok

az én szocellim igaz szíve
Esterhás Pál m. p.

Posonii, 20. Februarii 1698.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 622.

979 Esterházy Anna Terézia (1684–1755)

262. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Köpcsény, 1698. február 28.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Nem tudom mire vílni ezt az kegyelmed nagy idegenségét és győlölségét hozzám. Kismartomból is hogy elment kegyelmed, úgy láttam, hogy nagy haraggal ment el. Nem tudom méirt [!] gondolván, hogy kedvét találom, ha Posenban migyek, de nemhogy kedvét találnám, mígcak látni sem kíván kegyelmed. Minden embernek vagyon helye kegyelmednél, cak én vagyok olyan szerencítlen, hogy sem helyem, sem hitelem kegyelmednél nincen, noha az én udvarom⁹⁸⁰ nem olyan nagy, hogy nagy kárt tegyenek.⁹⁸¹ Egy rossz inassal s egy leánnyal vagyok, mivel több inast nem is tartatok. Níkem mindazonáltal nem gyalázat. Egy jó nemesember is több inast tart az feleséginek egynél. Az maga böcöletét is látom és tapasztalom, hogy kegyelmed ippenséggel elvonja az szívit tőlem, és olyan győlölt vagyok kegyelmed előtt, hogy látni sem kíván, s nem akarja, hogy bimenjek. Nem tudom mért, mert semmi vítkemet, Isten tudja, nem érzem, de ha kegyelmed más, rossz embereknek hitelt ád, s énelem lakni nem akar, lássa, most vagyon ideje hozzá, mivel az Ország nípe egyött vagyon. Tégyen panaszt reám, de jól meggondolja előbb, hogy igaz lígyen, azkivel biád, mert tartok tőle, hogy mostan nagyob gyalázatjára lészen kegyelmednek, hogy vínségére egy aszszonnyal meg nem alkhatik,⁹⁸² és ha hamisan bivádol mind azelőtt. Én eddig is láttam és tapasztaltam az kegyelmed győlölségít, s tudtam minémó gyalázatomra való komissziókat adott ki az tiszteknek,⁹⁸³ hogy semmit se adjanak az én Parancolatomra. Majd az számban való falatot is eltiltotta kegyelmed, azkit sok ízben ekszperiáltam,⁹⁸⁴ azkit mind eddig is nagy szenvedíssel törtem. S mivel kegyelmed az minap Kismartonból elment, Bezerédi Uramot⁹⁸⁵ is kértem, hogy szóljon kegyelmednek, de ő sem hozott semmi választ. Tar[t]ván attól, hogy szokás szerint igen cekíly tartásom líszem [!],⁹⁸⁶ akartam magam előhoznom és kírnem kegyelmedet, hogy koszálja⁹⁸⁷ azon Parancolatokat, mivel én eddig is nem voltam olyan tígozló, hogy kegyelmednek vagy az gyermekinek kárára lett volna, de nemhogy megcelekedte volna, hanem inkább azolta nagyobb győlölséget és haragot mutat kegyelmed. Az Istennek ítílószíke eleiben adom s odacítalom kegyelmedet, azki olyan igaz bíró, hogy sem nagy úrnak, sem szolgának nem kedvez, mindeneknek irdemek szerint bñtet. De kérem az Isten kedviért kegyelmedet, jól meggondolja, mit cinál, s elígedjék már egyszer meg az én mortifikációmmal.⁹⁸⁸ Tudja kegyelmed, hogy miolta eszemet tudom, egy napom szívem nyogodalmával nem volt kegyelmednél. Kérem, nagyobb deszperációban⁹⁸⁹ ne hozzon, de ha valami helyes oka vagyon, hogy velem ne lakjék, én kíz vagyok valahova kívánják, kompániál-

980 udvartartásom

981 vagyis, hogy sokba kerüljenek az otlétük alatt

982 alkudhat

983 utasításokat adott ki az udvari tisztségviselőknek

984 megtapasztaltam

985 Bezerédy Ádám, Esterházy Pál familiárisa.

986 kevés ellátást kap

987 kassálja, vagyis vonja vissza

988 gyötrésemmel

989 kétségbeesésbe

ni,⁹⁹⁰ mert én semmiben sem érzem magamot [bűnösnek]. Meglássuk, ottan melyikönk fog többöt mondhatni egymásra. Én magamtúl semmit sem celekeszem, más okos emberekkel fogom közlőni. Magam is már gyermek nem vagyok, és [n]e gondolja kegyelmed, hogy én nagy fúriábúl⁹⁹¹ valamit celekedjem. Találok olyan jó lelkiismirető embereket, azkik megtanítnak, mihez tarcam magamat, de tartok tőle, hogy kegyelmed az koporsóban viszi az gyalázatát. Eddig az volt az kegyelmed panasza, [amit] az kardinálnálisával [!]⁹⁹² adott bi, hogy kegyelmeddel nem akartam járni,⁹⁹³ s most, hogy kegyelmed után akartam mennem, nem akarja, hogy bimenjek. Hogyszemmind olyan gyalázatosan iljek ez világon, azmind már ítem, készebb vagyok meghalni, s azki kegyelmednél ilyen győlölségben s hihetetlenségben hozott, elhitesse magával, [hogy] az ítével játszeg. Az Isten színít soha ne lássam, ha bosszúmat nem töltem rajta, s addig meg sem gyónom, mert jobb egy vagy két olyan rossz selmnek⁹⁹⁴ elveszni, hogyszemmind egy Palatinusznak s Palatinusnának az egisz világ előtt ilyen gyalázatban ílnei. Elvárom édesem az kegyelmed válaszát. Ezek után maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Éva m. p.

Köpciny, 28. február 1698.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 624.

263. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1698 (?)]

Kegyelmedet kérem édesem, ha akar választ adni az én írásomra, addig adjon, azmég itten vagyon, s ha nem akar is, azt is mondja meg kegyelmed. Ne bíztasson naprúl napra, ha[dd] tudjam én es mihez tartanom magamot, mivel látom ilyen nagy haragját s győlölségét kegyelmednek hozzám, hogy majd reám sem akar nízni. Vítkeget, ha Isten előtt köllőnek is mondanom, nem tudom; mert ha szólok is, rossz, s ha nem szólok is, bánja kegyelmed. Az Isten légyen igaz bíró köztönk. Kegyelmedet kérem, megbocsásszon, ha vitétem, s ne tartson haragot, mert vagy lát kegyelmed többszer, vagy szoha sem. Az másvilágon is könnyőbben adhatunk számot. Azon is kérem kegyelmedet, hagyja meg itten az tiszteteknek,⁹⁹⁵ hogy úgy tartsanak, azmint illik egy palatinusnét tartani. Ne ejsenek kétsékben, mert olyat találok cselekedni, hogy mások is csudálni fogják. Mert úgsinc

990 betársulni, vagyis elköltözni

991 felindulásomból, dühömből

992 Kollonich Lipót (1631–1707)

993 mutatkozni

994 schelm: becstelen, gazember, halálraméltó

995 udvari tisztségviselőknak

43. kép. Zacharias Michel: Sopron látképe, 1700. Rézmetszet

már senki pártfogóm az egy Istenen kívől, ninc is kinek panaszolnom. Ezzel ajánlom az Istennek kegyelmét.

T. E.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 626.

264. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1698. november 1.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmed!

Nem akartam elmalútni [!] Édesem, hogy ez levelem által meg ne látogassam kegyelmedet. Kívánom, ez levelem találja szerencsés órában és jó egészséggben kegyelmedet. Ott fönnlétemben⁹⁹⁶ úgy

⁹⁹⁶ Bécsben jártakor

végeztök vala, hogy az Jozefkót⁹⁹⁷ Sopronban köldjök iskolában, azminthogy kegyelmed mindjárt parancolt is felőle, hogy rendelést tegyenek az tiszték,⁹⁹⁸ fes[sék (?)] az szállást és kitiszticcák számára. Nem tudom mi okra nízve azmint hallom, kegyelmed megint másként parancolt, és hogy Új Esz[t]endőig nem is akarja biköldeni. Én nem tartom jónak lenni, s az szegény Gyermekek is nagy kárára és tanulásának hátramaradására lészen. Az Istenért kérem kegyelmedet, gondolkodjék másként felőle, s ne kívánja más rossz ember miatt ezt az szegény Gyermeket megrontani, mert ha most nem tanul, azután egy ökör lészen belőle. Az précebtor⁹⁹⁹ sem téssen már semmi jót mellett[e], csak az rossz íletnek és rossz Emberségnek adta magát, azki miatt már nem is szenvedhetem tovább mellette. Tartok attúl, hogy az Gyermekek valami szerencítlensége ne essék miatta, s mivel úgysis nem akar más mellett maradni, jobb, hogy most elmenjen. Itten nagy lárma vagyon az városban, hogy az Kristinka¹⁰⁰⁰ ott fönt volt kegyelmednél, is ottan Gyermeket vesztett.¹⁰⁰¹ Csak szígyen-gyalázat, miként nem beszélnek az emberek itten. Én nála voltam és megnéztem, ha igaz-i az a hír vagy sem. De én úgy találtam, hogy nem igaz az, hogy elvesztette. De hogy nehézkes,¹⁰⁰² az igen világosan igaz, azt immár nem is tagadhatja, eleget igyekezett rajta, hogy elveszesse, de az Isten nem engedte. Most már nem mondhatja az rossz lotyó,¹⁰⁰³ hogy hogy [!] én őztem ki, hanem az egy élő Isten, azki az igazságot szereti, nem nízheti tovább az ő Istentelenségét s az én sok szenvedésemet, hozta ebben az Gyalázatban. Az Istennek vírehullásáért kérem édesem kegyelmedet, ne szenvedje és ne nézze ezeket az dolgokat, csak egy¹⁰⁰⁴ tekénce az maga böcöletit és lelkiismiretít, is ne kívánja ezt az Gyalázatos nevet magával az koporsóban vinni. Tudja azt kegyelmed, hogy egy bönes miatt országokat szokott az Isten büntetni, mert itt nem elég, hogy egy vitékben esnek, az gyilkosságban is igyekeznek, s énégkem is nem eszik böcöletemre, mert nem minden ember tudja, hogy ő magánosan volt és nagyob asszon volt énnálamnál. Igen jól és Istenesen celekedni kegyelmed, ha megegzamináltatná,¹⁰⁰⁵ hadd vallaná meg, hogy ki volt az apja, és hogy az gyermeket is ne igyekezék elveszteni. Kegyelmednek is nagyobb böcöletire volna, ha megvallaná. Ezzel ajánlom az kegyelmed szeretetiben magamot, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Kismarton, 1. november 1698.

P. S. Az Gyermekek felől elvárom az kegyelmed Válaszát, mitévő légyek és kit rendeljek mellíje. Az idee [!]¹⁰⁰⁶ már itten van, hogy be köllönék menni.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 627.

997 Esterházy József (1688–1721)

998 udvari tisztségviselők

999 praeceptor: tanító, nevelő

1000 Esterházy Krisztina (1663–1728), Jozefa néven Ágoston-rendi apáca.

1001 elvetélt

1002 előrehaladottan terhes

1003 szajha, kurva, ringyó

1004 így

1005 megvizsgáltatná

1006 ideje

265. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1699. március 16.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Ezen alkalmatosságom adatván nem akartam elmúlatni édesem, hogy az kegyelmed jó egészségéről ne irtekezzem, melyről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Akartam édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy az Páter Imre¹⁰⁰⁷ itt lévén nálam mondotta, hogy az Sziciny¹⁰⁰⁸ az szentmiklúsi Jóságot még karáconyik nem akarná kibocátani keziből, is hogy maga is eziránt oda akar menni kegyelmedhez; s mivel már őnálak az pénz készen vagyon, az admoníció¹⁰⁰⁹ is már rígen megvolt. Az Prelátusnak¹⁰¹⁰ is megígírte kegyelmed, hogy hozzásegíti. Talám nem köllönék az Szicinyinek tovább jó szót adni, inkább jó magyarán meg köll néki mondani, hogy tovább nem engedi kegyelmed nála, mivel az Jobbágyokat és az erdőt is annyira elvesztegeti, hogy nem sok hasznát fogják vehetni. Az vetísnek is már ideje vag[y]on, köllönék tudni, hogy ki fogja bírnya. Magam is kirem édesem kegyelmedet, szakassza már egyszer végit, hogy én es tovább ne búsítassam vígette. Ez jövő pínteken vagy szombaton, ha Isten engedi, akarok innen Köpcinben mennem s onnan az én édes szocerlimet is meglátogatni. Az Marinkát,¹⁰¹¹ azmint itten létében vígeztem kegyelmeddel, elviszem magammal, ha tedszik kegyelmednek, addig vígezhetné az apádcákkal az tartásárúl, melyik asztalhoz akarja kegyelmed adni. Kívánom édes szocerlim, hogy jó egízségben találhassam kegyelmedet, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Éva m. p.

Kismarton, 16. marci 1699.

P. S. Ha jó tokai bora és jó sajtja vagyon édes szocerlim, engemet is el ne felejcen.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 628.

1007 Emericus Pfendner ferences szerzetes, egyházi író.

1008 Széchényi György (1656–1732)

1009 megintés, figyelmeztetés

1010 Páter Chrysostomus (?), mariazelli előljáró, lásd még a 235., 237., 251. leveleket.

1011 Esterházy Mária Anna (1686 k.–?)

266. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Kismarton, 1700. május 4.

Ajánlom édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ín, Istennek hála, szerencsén érkeztem ide, gondolván, hogy az én szocerlimet is itten találom, de csak az öres helyit találtam itten. Kírem édes szocerlim, tudósíccon, meddig lisen ott fönn¹⁰¹² kése, mivel innékem is az majális kúra¹⁰¹³ is érvágás kedvéért szükségesképpen föl köll egynihány napra mennem. Ín, édes szocerlim, ide érkezvén hallottam az Everlinek¹⁰¹⁴ sok rendbéli rossz em[ber]ségét. Nem tudok már tovább mit celekednem vile, mivel senki segétoim nincen, azkitól félne. Alámenvén az klastromban resolváltam magamot,¹⁰¹⁵ hogy kiózzem, azminthogy már ki is ment. Úgy hallom, hogy Bécben akar fölmenni, s ottan az Pöspek előtt énreám panaszt tenni, azmi házunknál akar szállani. Ha azért odamégyen, kérem édesem az Istennek víre hullásáért kegyelmedet, ottan ne szenvedje az háznál, se maga eleiben ne bocássa, se semmivel ne segítse, se egy pénzt se adjon néki. Ha az maga böcöletit kívánja megtartani, az én gyalázatommal is megelígethetik. Már addig is avval vesztegette kegyelmed, hogy pártját fogta. Hadd tanulja meg az nyomorúságot, addig még nem kóstolta, talám azután magában száll. Ezek után ajánlom az kegyelmed Gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Éva m. p.

Kismarton, 4. mai 1700.

Baloldalt, a levél hosszában:

Ezen két komissziót¹⁰¹⁶ kérem édesem, suskribálja¹⁰¹⁷ kegyelmed, mivel szüksége vagyon az Terézlinek holmire [!].¹⁰¹⁸

Címzés: „Vienne”.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 629.

1012 Bécsben

1013 Tavasszal szokásos tisztító kúra.

1014 Goldstein Éva, valószínűleg Esterházy Pál házasságon kívüli leánya.

1015 kolostorba köteleztem magamat

1016 utasítást

1017 írja alá

1018 Esterházy Anna Teréziának (1684–1755) némely dolgokra.

267. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs], [1700. augusztus 10–11.]

Édes szívem, ajánlom szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Magára hagyom édes szívem, kegyelmedre, micoda s mely szomorú és szívemnek teljes gyötrelmén való eset történt rajtam az kegyelmed házánál, ahova hívattattam s nem magamtúl mentem. S nem is rossz végre, mert azelőtt való nap sokáig Szirmai Uram¹⁰¹⁹ bőv beszíddel igyekezett s többére reá is vett, hogy kívánságának eleget tégyek, melyből kigyön, Vice Palatinus Urammal¹⁰²⁰ is végző félben lettöng volna. Akkor haláloamat köll vala inkább reménlenem, mintsem ily gyalázatosan árestom¹⁰²¹ által jószándikomban tapasztalható nagy káromat sem gondolván, megakadályoztattam. Sokan gonoszakaróing közöl, s talám mások is, oly vélekedésben lehetnek, hogy sem fia¹⁰²² (annyival inkább szolgálai) nem mertek volna ilyen képtelen dolgokhoz kezdeni kegyelmed titkos akaratra ellen. Noha én csak azért sem kitélkezhettem, hogy azmit akartam celekednem kegyelmed s gyermeki hasznával, magam tapasztalható kárával lett volna. Kegyelmedet azért édes szívem kérem is Istenre kinszerítem, ha az maga böcöletivel nem gondolna is, de az én ártatlan szívemnek s tetézve megújított, holtig való böctelenségemnek ne légyen gyötrője, hanem orvosolja. Én azért nem hiszem, hogy Istennek igaz ítéletit elkörölje, ha ezen árestomban tovább is kegyelmedért köll letig mind lelkemnek, s mind szívemnek fájdalmot szenvedni. Ne cudálja édes szívem, hogy bőv írásommal terhelem, mert csak az tudja, ki próbálta vagy próbálja, mit téssen ily megkeseredett, mindentől elhagyatott személynek gyalázatos árestomnak csak nevezetit is hallani. Alig virradott meg, már kegyelmed házáatúl az klastromban¹⁰²³ híresítettig gyalázatos éjjelig árestomban való vitéletem. Írásom elvégzése után az tegnapi nímet jött hozzám oly követséggel az landmarsalkatúl,¹⁰²⁴ hogy szállásomon nemcsak árestomban légyek, de kegyelmeddel ne is Conversálkodjam.¹⁰²⁵ Ezt ídes szívem általláthatja kegyelmed, mire való, ítélje meg az egy igaz élő Isten ezen képtelen Injuriánkat.¹⁰²⁶ Én azonban tovább is az kegyelmed gráciájában [ajánlom] magamot, s kérem ezen keserőségemből, azki cupán csak kegyelmedért esezt,¹⁰²⁷ kisegéccen. Maradok

kegyelmednek igaz szolgálója és hitvestársra
Thököly Éva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 660. Korábbi jelzete: MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 271.

1019 Szirmay István (?–1711)

1020 Pinnyey János, 1700 és 1705 között alnádor.

1021 rabság, fogság

1022 A későbbi adatokból kiderül, hogy Esterházy Mihályról (1671–1721) van szó.

1023 kolostorban

1024 Adam Anton Grundemann von Falkenberg (1624–1711)

1025 beszéljek

1026 sérelmünket

1027 esedez(ik)

268. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs (?)], [1700. augusztus 10. – 1700. szeptember 6.]

Édes szívem!

Én kegyelmed után akartam mennem, s itten megtartóztattam. Nem tudom, mit akarnak belőle kihozni, mivel kegyelmed maga énnekem semmit szem mondott, s inkább ez ijjel is, ajánlotta magát, hogy nem kívánja több szerencétlenségemet. Én es bízván ahhoz, nem kívántam egyebet elvetni. Az inasomat is tegnap estve elvittük, nem tudom, mire nízve. Kírem azért az Istennek keserves kínszenvedéséért és szent haláláért, s az ő szent anyjának hét keserves epeségéért,¹⁰²⁸ azkit kegyelmed annyira böcsöl, hogy annak az kedvéért kisébb volna meghalni, hogynemmint azt megbántani. Annak érdemeért kérem édes szívem kegyelmedet, ne kívánja ilyen gyalázatos Veszedelmemet és életemet, bocátasson el innen, hadd mehessek alá kegyelmedhez, én az kegyelmed lábai alá vetem magamat. Kegyelmed szabad volt mindenkor, most is szabad, velem azt celekedheti, azmit az igaz körösztyínség és azelőtt húsz Esztendővel való szereteti engedi. Azmit ez ijjel is követtem, most es kérem az Christusnak öt mílységes szebeiért, bocásszon meg, azmit teljes illetemben vittetem, és cak ezt az Gyalázatot ne tegye rajtam, hogy itten köllösség maradnom. Mindenben az tivő lészek, azmit kívánni fog, ne ejcen édes szívem, az nagy Istenre kérem, kétségben. Mindenemet alá is vitték már innen, tisztát sem vehetek magamra, élnem is nincen miből. Azért hacak azt kívánják, hogy én es megeszködjem, hiszem ott alatt is az kegyelmed keze alatt lévén, mindenkor kész vagyok előállanom valahol kívánják, örömost meg is esköszem. Mégis kérem az boldogságos szöz szeretetiért, könyöröljék meg rajtam, szegíny igyefogyott, s mindenektől elhagyatott árva fejemen, s ne bánják így velem. Vagy hogy hadd mehessek alá, avagy az Istenre kérem, szánjon meg és jöjjen maga megint ide. Elvárom édesem az kegyelmed könyöröletes Válaszát

Thököly Éva m. p.

Ha úgy kívánja, az kismartoni Várbúl sem kívánok kimenni, azmég maga meg nem engedi. Cak hadd mehessek alá, vagy maga jöjjen föl.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 625.

269. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs], [1700.] augusztus 12.

Édes lelkem, én se ijjel, se nappal nem nyughatom az rettenetes nagy keserőség miatt. Az Isten bizonságom, hogy már annyira vagyok, hogy caknem megbolondulok. Féltem az lelkemet, bizony kétségben esem, s örökké odalészek, senkém nincen, azki könyörölne rajtam, egy szót szólna mel-

¹⁰²⁸ fájdalomért

lettem vagy magamnak is egy biztató szód adna. Édes lelkem, édes szívem, kérem az Istennek kinszenvedéséért és keserves haláláért az boldogságos szóért, azki mindnyájunknak patrónánk, szálljon magában és szánjon meg, tégye azt az irgalmasságot velem, azkit az legnyomorútyabb [!] emberrel tehetne, és csak most ez egyszer engedjen meg és jöjjen ide, hadd szólhassag magam kegyelmeddel. Mígis kérem térden állva, az Isten kedvéért, celekedje meg is jöjjen föl, ne gyönyörkedjék ilyen nagy veszedelmemen. Mindenkör úgy tartottam, mint Édesapámot, ne vonja meg most is atyai gráciáját tőlem. Én es ha tapasztalom kegyelmed szeretetit, kész vagyok mindenben alkalmaztatnom magamot, csak ebből az Gyalázatból szegillen¹⁰²⁹ ki kegyelmed, az Mindenható Isten is megáldja kegyelmedet. Az keserőségem nem engedi, hogy többöt írjak, annyira megbágyadtam, hogycak alig tészem az lépést. Jó remínségben vagyok, hogy az Isten megszálla az kegyelmed szívet. Lám, maga azt írta, hogy ... is örömet eljön, hád¹⁰³⁰ jöjjen el édes lelkem, ha együtt leszünk, jobban beszíllhetünk elmással [!] ¹⁰³¹ mint levél által. Isten hozza szerencsén, de ne késsék az Istenre kérem, még ma, ha lehet, ha későbben lesz is. Ezzel maradok

igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

12. Augusti

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 649.

270. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs], 1700. szeptember 6.

Isten minden Jókkal áldja meg édes szívem kegyelmedet!

Kénszerétteten édes szívem ebből az én szerencitlen fogságomból megint írnom kegyelmednek, egyszersmint kérnem az Christusnak öt mílységes szebeiért, szánjon meg, enyhiet¹⁰³² haragját és gyöölöségét hozzám és segítsen ki innen, s vegyen magához, lakjég Istenesen velem. És mivel már Ófelsége¹⁰³³ előtt vagyok, most volna ideje, hogy segíthetné kegyelmed kiszabadulásomot, hiszem lám, Lantmarsalk Uramnak¹⁰³⁴ is írt kegyelmed, hogy kívánja, hogy kiségetsenek, de nem tudom miért, az én ellenségim megint kiverték azt az jó szándíkot az kegyelmed szívéből. Kérem azért mégis az Istennek keszerves kinszenvedéséért, ne fogadja mindenek szavát, tekintse az maga lelki-ismiretit és gondolja azt, hogy Isten is azoknak szokott megengedni,¹⁰³⁵ azkik másokhoz könyörö-

1029 segítsen

1030 hát

1031 egymással

1032 enyhítse

1033 I. Lipót (1657–1705)

1034 Adam Anton Grundemann von Falkenberg (1624–1711)

1035 megbocsájtani

letesek és másog vítkét megengedig, s nem kívánnak bosszút állani rajtok. Azért édes szívem, elhitesse kegyelmed magával, ha valamikor egy jót tett kegyelmed az maga lelkiért, gondolja meg kegyelmed az én Gyermegségemtől fogvást való keserves és gyalázatos szenvedésemet. Ezt az mostanit is, melyet az Istennek ítéletire hagyok, méirt [!] köll szenvednem. Elhitesse kegyelmed magával, hogy énvelem való mostani jótítemínyével és személyemnek, böcöletemnek helyrehozásával olyan koronát nyer és lelki ödvességét, hogy más sog jótítemínyel azt nem nyerhetné. Ezt es mindenkor édes szívem Istent imádom kegyelmedért, s háládatlan nem lések, hanem az kegyelmed akaratjához fogom rendelnem minden dolgaimat, cak kirem mégés édes szívem, az Isten kedvéirt s az boldogságos szózért, celekedje azt az irgalmasságot és gráciát velem, mivel most van ideje, kegyelmed segítheti legjobban, írjon öfelséginek és kívánja kiszabadulásomat, és hogy magához vesz s velem kíván lakni, írja meg. Úgy remínlém, könnyöbben folnak¹⁰³⁶ dolgaim. Kérem, maga is jöjjenen föl, ha ide az házhoz nem akar jünni, az kertben szállhat addig, még az bolet [?]¹⁰³⁷ itten vagyon. Ne higgye édes szívem, hogy ne legyen szabad följönni vagyis írnya mellettem. Ím, egy böcöletes Pátért köldtem ezen levelemmel, kírven, légyen kegyelmed előtt jó szószólóm, enyhítse az kegyelmed szívét, kérem Édesem, adjon hitelt néki. Elvárom az kegyelmed jó és vigasztaló Válaszát, maradog még éleg kegyelmednek

igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

6. szeptember 1700.

P. S. Megfogadom és az lelkekre esköszem édes lelke, soha azokon, azkik miatt szenvedek, bosszút nem kívánok tennem, mindenik ott maradhat, azhol van. Most én már mindeneknek megengedtem,¹⁰³⁸ cak most segítsen ki ebből az gyalázatból.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 631.

271. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Bécs, 1700. szeptember 27.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szerelmes szívem, kérem még egyszer térden állva kegyelmedet, enyhícce már egyszer haragját és lágycica megkemínyedett szívét, gondolja meg azt az szeretetít, azmellyel azelőtt 20 Esztendővel hozzám volt. Ha én vétettem is édes szívem kegyelmed ellen, de azt az mindenható Istenre, s az magam lelkeim ödvességére mondhatom, hogy soha olyat nem celekedtem, azki kegyelmednek életének Veszedelmire lehetett volna, nemis igyekeztem arra, azmind az én Ellenségém mondották

1036 folynak

1037 balett (?)

1038 megbocsájtottam

és magyarázták. Édes szívem, megbocássa és engedje meg azt is, hogy annyival inkább halálának utolsó óráján az mindenható Isten könyöröletes Atyja legyen, és ne köllössék az Istennek ítélőszéke előtt rettegéssel és félelemmel állani. Tudja azt kegyelmed, hogy Istennek egy Jótítemínnel nagyobb kedvét nem töldhetni, mindha Ellenségéngnek megengedönk,¹⁰³⁹ s [av]val koronát nyerhetönk. Azminemő haragja volt is édes szívem reám, az Christusnak és boldogságos szózhez való szeretetéért kérem, tegye le rólam, tekénce, hogy az egész famíliának gyalázatjára vagyon s az én többire való, ágyban, betegen lévő nyomorúságos 8 héttől való gyalázatos árestomomban¹⁰⁴⁰ ne gyönyörködjég és elégedjék már meg véle, ne kívánja tovább való veszedelmemet, hanem mutassa inkább atyai gráciáját, azmely által előbbeni állapotomban jöhessenek. Én fogadom édes szívem kegyelmedet, Gyermekeit, Atyafiait és azokat is, azkik Ellenségém voltak, s ebben az gyalázatban és keserőségben segítettek hozni. Ennek utána lekkisebben nem kívánok megbántani, sőt, mindeneiket érdemeg szerint megböcölni, és mind jóakaróimot tartani, kegyelmednek is édes szívem kedve szerint járnai. Ezt az két holnabi,¹⁰⁴¹ keserves Árestomombéli szenvedésemet és holtig való Gyalázatomat tiszta, igaz szíből mindennemő böneimnek bocánatjáért, az Christusnak keserves kínszenvedésire és szent halálára fordítottam és ajánlottam, mivel ő szent felsége is az szent körösztfán engedett meg Ellenségének, hogy annyival inkább halálomnak utolsó óráján az ín bönes lelkemnek is legyen irgalmas és kegyelmes. E[zzel] tovább is ajánlom édes szívem az [kegyelmed] atyai gráciájában és szeretetiben m[a]gamot, s kérem, cak egy kis cédulára adjon egynihány szóbal való vigasztaló Választ. Maradog, még elég

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Béc, 27. szeptember 1700.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 632.

272. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Kismarton, 1700. szeptember 30.

Isten minden Jókkal áldjon meg Édes Atyámfia!

Vettem édes Atyámfia Leveledet, kit 27. Semptembris írtál. Szinte hogy induló félben volnék Si-megh felé, ahova igyekezem fogadásom bételjesítésére mennem, holott nem késsem, vissza szándékozom, mert Posomban köll nemsokára mennem. Azmi azért édesem az te dolgotat illeti, én nem tudom, vetted-e Leveletem, kit e napokban írtam¹⁰⁴² vagy nem, kiben megírtam, hogy én Öfölsé-

1039 megbocsátunk

1040 fogságomban

1041 hónapi

1042 Nincs meg a levél.

44. kép. Philipp Kilian: I. Lipót császár, 1690 körül. Rézmetszet

gének¹⁰⁴³ törekedtem melletted, s azminémű Levelet írtam, annak mását az itt való Városi Plébánusnak¹⁰⁴⁴ adtam kezében, kivel is sokat szólottam. Néki írt Leveledet is láttam, bizony édes szívem, semmi gyönyörűségem az te Rabságodban, küt elhiteds magaddal, hogy kívánnám tiszta szívből, hogy soha ne történt volna; és a rettenetes, hallatlan állapot, azkit cselekedté, nem tekintvén, hogy harminc Esztendeig tartottalak s neveltelek, kin az egész Világ csudálkozik. De én már

1043 I. Lipót (1657–1705)

1044 Matthias Markhl (1649–1725)

azt megengedtem Isten s az Boldogságos Szűz kedvéért, búcsút azért nem kívánok tenni, kihez képest ha amikor Bécsben voltam, megvallottad volna, hogy kitűl indítottál arra az cselekedetre, soha erre nem jutott volna a dolog, mert én csakugyan elhittem magammal, hogy magadtűl azt nem követted volna el, azmit cselekedtél. Hogy pedig azt írod, hogy soha életemre nem igyekez-
tél,¹⁰⁴⁵ csudálom, hogy azt írhatod. Tudod édes Atyámfia, hogy mérget adni Embernek mire való, azkit egy gyermek is elítélhet,¹⁰⁴⁶ de immár akár mint légyen, én nem haragszom. De mivel Őfölsége előtt van a dolog, csupán csak az én hatalmamban nincsen a dolog, hanem életed iránt remélnjem, nem leszen nyavalyád, de hogy más büntetésed ne legyen ideig való legalább, azt én nem tudom. Mindazonáltal légy kérlek egy kis patientiával,¹⁰⁴⁷ mert most nem segíthetek, hanem üdő jártával talám lévén mód az dolgokban, s én is jobban foglak segíteni, kit is örömet elkövetek. Kívánom azomban, hogy Isten vigasztaljon édes Szívem. Datum Kismarton, 30. Septembris 1700.

Az én szocellim igaz jóakaró Firje
Eszterhas Pál

A külzeten Esterházy Pál kézírásával:

„Az Atyámfiának írt levellemnek mása. die 30. Septembris Anno 1700.”

Későbbi, másik kézzel:

„1700. 30a Septembris. Copia Missilium Principis Pauli Eszterházy ad Dominam Consortem ejus Eva Tökölly, de attentato veneficio, et captivitate patienter ferenda exaratae.”

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 633. Korábbi jelzete: MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. D Nr. 175.

273. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs], 1700. november 6.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten mindem Jókkal áldja meg kegyelmed!

Édesem, ez elműlt napoban is írtam kegyelmednek, nem tudom, ha vette-i kegyelmed. Ín, édes szívem, mindeddig is vártam az kegyelmed gráciáját, gondolván, megszállja Jézus kegyelmed szívét és megelígszig ennyi ideig való keserves és mind elszenvedhetetlen lelkem Veszedelmivel való szenvedésemmel és holtig való gyalázatommal, azki nem cak innékem, de kegyelmednek és egész házának Gyalázat. Azért kérem édes szívem mind lelki ödvességét, s mind maga bectelenséget tekénce, engemet se kívá[n]jon lelkemben elveszteni. Most míg ideje van, hogy az Gyalázatbűl kihozzon, és mivel az királynénak fia lett,¹⁰⁴⁸ avval az Alkalmatossággal kérjen ki őfelségétől, hadd

1045 soha életemre nem törtél, vagyis nem akarta megölni

1046 megítélhet, eldönthet

1047 türelemmel

1048 Az 1687-ben magyar királyná koronázott József feleségére (Amalia Wilhelmina von Braunschweig-Lüneburg) és Lipót József kisfiukra gondol, aki 1700. október 29-én született.

ne publikálják az processust,¹⁰⁴⁹ hanem az kegyelmed Gráciája által hadd szabadulhassak meg és kegyelmeddel lakhassam, azmely Jótéteményét kegyelmed Istentől veszi érdemét. Ennekem olyan Traktamentomom¹⁰⁵⁰ vagyon, hogy ígben kiáltó Vitek. Elvárom édes szívem az kegyelmed jó Válaszát.

Kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

6. november 1700.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 637.

274. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs (?)], 1700. november 16.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Isten légyen szánóm és segétóm az én nagy szerencítlenségemben, mivel az minapi panaszló levelemet, azkit keserves szívvel írtam és kértem kegyelmedet, hogy tekince lelkemet s beteges voltomat és 17 héttől való nehéz és súlyos, egy grajczár nélkül való árestom[omat].¹⁰⁵¹ Segétsen kihozni ebből az gyalázatos életből, azkit az íletemnél nagyobbra böcülég, kegyelmed. Azmind Jeszenski Uramtúl¹⁰⁵² értettem, annyira nehezteli és mind másként magyarázza. Az igaz Isten, azki mindnyájunknak bírása és mindeneket jól tud, ítélje meg, hogy én soha íletemben gonoszát nem kívántam. Cak azon kérem, hogy már egyszer szakassza végét és mentől előbb lehet, annál jobb. Őfelségénél,¹⁰⁵³ avagy azhol maga legjobbnak ítéli lenni, vigye véghez, hogy sem klastrom,¹⁰⁵⁴ sem pénzbíli börtetéssel ne gondamnuljanak,¹⁰⁵⁵ hogy ezáltal mind magamnak, s mind Gyermeimnek holtig való Gyalázatunk és nagy kárunk ne következék. Az kegyelmed ebbíli Gráciáját minden tehedséggel megigyekezem szolgálnom. Elhitesse kegyelmed magával, hogy legkisebb haragot vagy

1049 Thököly Éva azt szeretné, hogy férje még az ítélethozatal előtt hozassa ki a börtönből és szüntesse meg a pert. A perbeli eljárás ugyanis lehetővé tette, hogy az ítélet kihirdetése előtt a felek bármikor egyezsége juthassanak. Ha Pál megbocsátott volna Évának és megszünteti a pert egyezség, vagy megbocsátás által, akkor elkerülték volna a nyilvános megszégyenítést, de a pernek nyoma lenne, hiszen az egyezségig lefolytatott tárgyalások megmaradnak, csak az eljárás ítélethozatal nélkül szűnik meg, és le kell fizetni a perbírságot. A királyi utód születése alkalmával gyakorolt egyfajta amnesztia lehetővé tette volna, hogy Pál kérje a teljes per megszüntetését is, ami az egész eljárást meg nem történtté tette volna. Thököly Éva ezt az utóbbit szerette volna elérni. (Peres Zsuzsannának köszönjük a tájékoztatást.)

1050 trakta: traktálás, ellátás, illetve bánásmód

1051 rabságot, elzárásomat

1052 Jeszenszky István (†1724), Esterházy Pál titkára, bizalmi embere.

1053 I. Lipót (1657–1705)

1054 kolostor

1055 condemnatio: kárhoztatás, vagyis ne kárhoztassanak, ne marasztaljanak el

bosszúságot¹⁰⁵⁶ csak az legkisebbiken sem kívánok tennem. De ha kegyelmed el fog hadni és hamar ebből az Gyalázatos életből ki nem segít, citálom az Mindenható Istennek rettenetes Ítélszéké és bírósága eleiben, azki mindeneket jól tud és senkinek hamisat nem tészem, mert már Tesztemben és lelkemben kétségben köll eszmem, azkit nem remínlég, hogy kívánjon kegyelmed tőlem. Én azomban ajánlom tovább is az kegyelmed Gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek igaz hitvestársa
Thököly Eva m. p.

16. november 1700.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 638.

275. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Pozsony, 1700. november 20.

Isten megáldjon édes Atyámfia!

Vettem édes Atyámfia Leveledet. Higgyed, hogy elég keservesen esik nékem is nyomorúságad, de hiszem, ha vétke nem vagy, azmint Leveledben is írod, nincs édesem mitűl félned. Ha pedig vétke vagy, jobb volna cselekedetedet nékem megvallanod, mert úgy elhitetném magammal, hogy vétkeidet megbántad; de eddig minden Leveledben ártatlannak tartod magadat lenni, és így miképpen törekedjem melletted, mert az ártatlanság maga megmenti magát, s nem féli semmi büntetéstűl. Hogy pedig én most fölmenjek, azt tudod magad is édesem, hogy lehetetlen az Octávákat¹⁰⁵⁷ itt abbanhagynom, kik énnálom nélkül nem lehetnek. Mindazonáltal kétségben ne essél, irgalmas lévén az mi megváltó Istenünk, reményem, megkönyörül mindkettőnkön, s vigasztalást fog adni. Bűvebben izentem Jeszenszky¹⁰⁵⁸ által, s maradok édes szívem

igaz Férjed
Esztoras Pál m. p.

Posony, 20. Novembris Anno 1700.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 639.

1056 bosszút

1057 A királyi ítélőtábla nyolcadokban (oktávákban), vagyis a nagy egyházi ünnepek nyolcadik napjától itélkezett, amin az ország nádorának is kötelező volt megjelennie.

1058 Jeszenszky István (†1724), Esterházy Pál titkára, bizalmi embere.

Ajánlom édes szívem szolgálata
sok Jókkal áldja meg
kegyelmedet!
Édes szívem az te levelét vettem
melyből mindeneket megértettem
hogy megbántam, és bánom, Vítkeim
met, hogy Istenemet meg bántottam
az egyedül Isten előtt tudva vagyom,
ha Valamiben történt, az ki minde
nek szíve Titkát jól meg vizsgálja
és tudja, s nem is tartom magamat
szintén olyan ártatlannak, bönös
lévén, de édes szívem többöt
nem vallhatok mind az ki történt
és lelkemre vehetek, mert az
mindenképp Istenel bironjítom,
hogy soha nem igazolom mon,
hogy tett az illetőben lak kijelöl
Átkeltem tanúsága Eszé, Jót irkál

45. kép. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak (276. sz. levél)

276. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs (?)], 1700. november 28.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten mind[en] kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, az kegyelmed levelét vettem, melyből mindeneket megértettem. Hogy megbántam és bánom vitékeimet, hogy Istenemet megbántottam, az egyedül Isten előtt tudva vagyom, ha valami-
ben történt, azki mindenek szíve Titkát jól megvizsgálja és tudja, s nem is tartom magamat szintén
olyan ártatlannak, bönös lévén. De édes szívem, többöt nem vallhatok, mind azki történt és lel-

kemre vehetek, mert az mindenható Istennel bizonyítom, hogy soha nem igyekeztem azon, hogy kegyelmednek az életében lelkisebb Alkalmatlansága esség, sőt inkább kegyelmeddel magával bizonyítom, mindenkor azon igyekeztem, hogy Egészségét helyrehozzam. Mindazonáltal kérem édes szívem, megbocásson az Christusnak érdeméért s az boldogságos szőzhez való nagy szeretetéért, és ne kívá[n]jon tovább mortifikálni,¹⁰⁵⁹ úgy hiszem, hogy én azért már 19 héttől fogvást eleget szenvedtem. Kérem azért édes szívem még egyszer az Istenért kegyelmedet, szánjon meg és könyöröljen rajtam már egyszer, és írjon Őfelségének¹⁰⁶⁰ mellettem, úghogy már egyszer szakadjon vége és lehessen mindennemő más alkalmatlanságom, károm vagy tovább való szenvedésem nélkül innen hová hamarább szabadolásom. Elhitesse kegyelmed magával, hogy minden igyekezéssel azon lések, hogy ezen kegyelmed hozzám mutatott szeretetét és igaz hívségét az magam hívségével és kötélességemmel meg fogom hálálnom, s nem kívánok senkin is bosszút töltenem, mert azt már mind Isten kezében ajánlottam, hanem kívánok Istennek és kegyelmednek holtik híven és igazán maradnom. Reménlem Édesem, kegyelmed is eziránt nem kívánja Istenét megbántani, magát s mind engem szomorítani, hanem inkább ezáltal Istent dícérni, s mindkettőnket vigasztalni, melyet én tiszta szívből kívánok. Ajánlom azért édes szívem tovább is az kegyelmed Gráciájában és igaz szévből való szeretetiben magamat, s maradok

kegyelmednek mindenkor igaz hitvestársa
Tökőly Eva m. p.

28. november 1700.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 640.

277. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs (?), 1700. december vége (?)]

Mivel nem volt nayi [!] ¹⁰⁶¹ irdemem, hogy egy szóra gyött volna hozzám búcsúzni, azért most látom, micsoda igaz szereteti van hozzám, hogy csak az emberek előtt mutatja. Ín azért mindhogy szóval nem búcsúzhattam kegyelmedtől, köllött ez rövid írással búcsúznom. Kívánom hosszú íletit kegyelmednek, s magamnak penik ödvességes szörnyő halált, ha én hamis vagyok. Kívánom, hogy ebben az útban légyen hirtelen halálom, hogy soha senkit többszer ne lássak. Ha más hamis, az Isten úgy áldja meg kegyelmedet is, áldja meg jobb feleséggel énnálamnál, mert énnékem testestől-lelkestől el köll már vesznem. Kegyelmedet az Istenért kérem, tekintse az Istent s az maga lelki-

1059 ne gyötörjön, ne kínozzon

1060 I. Lipót (1657–1705)

1061 annyi

ismiretit. Gondolja meg, hogy nekem köll halni, s mindenekről számot adni, az ilyen dolgról igen rosszul obligál¹⁰⁶² magához.

T. E. Mindenektől elhagyatott szegény árva

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 623.

278. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Tulln], 1700. december 30.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ém,¹⁰⁶³ édes szívem, akarván az Őfelsége¹⁰⁶⁴ Parancolatjának eleget tennem és engedelmeskednem, s mivel őfelsége azt parancolta, hogy idejőjjelek,¹⁰⁶⁵ én itten vagyok, noha nem szintén jó Egészségben. Kívánok kegyelmed felől minden jó híreket hallanom. Én, édes szívem, látván azért kegyelmed az én kész voltomat¹⁰⁶⁶ és nagy gyámoltalanságomat, kérem az Christusnak kínszenvedéséért, szánjon meg már egyszer, és mivel az őfelsége parancolatjából fel köll kegyelmednek menni,¹⁰⁶⁷ kérem, szóljon mellettem és segítsen ki innen ebből az gyalázatból és keserőségből, és vegyen ki innen magához. Én édes szívem, elhigye kegyelmed, hogy mindenben kívánok kegyelmednek engedelmeskednem és kedvét keresnem. Sem másnak, senkinek akárki légyen viténem vagy bosszút tennem nem kívánok, mivel én minden dolgaimot magammal és mindenemmel együtt Istennek ajánlottam, azkit is kívánok holtig décernem és kegyelmednek is kedvét keresnem. Nagy szívem fájdalommal vártam az ... levelemre, azmelyet az innepek előtt bizonyos¹⁰⁶⁸ Ember által köldtettem, kegyelmed Válaszát, de nagy szerencítlen keserőségemre esett, hogy nem volt az a gráciám, hogy vehettem volna az kegyelmed vigasztaló Válaszát, paciencia.¹⁰⁶⁹ Kérem azért édes szívem az Istenért, kegyelmed mutassa mostan azt az szeretetit és gráciáját hozzám, hogy adjon egy kis vigasztaló Választ, és segítsen ki innen, hadd mehessek haza, hadd ne köllessék az lelkemnek szenvedni miatta. Noha itten olyan jó köresztíyn [!] apádca szözeket találtam, hogy még eddég panaszom nem lehet reájok, mert énnekem azmint látom, érdemem szerint való böcöletemet megadják és kívánnak mindenekben obligálni.¹⁰⁷⁰ Mindazonáltal, ha az előbbeni böcöletemre az kegyelmed gráciája által jöhetnek, az Istennek is jobban szolgálhatnék. Reménlem azért

1062 kötelez

1063 ím

1064 I. Lipót (1657–1705)

1065 a tullni apácakolostorba

1066 kis voltomat, vagyis csekélységemet

1067 Bécsbe

1068 megbízható

1069 csak türelem

1070 Thököly Évának kívánnak a kedvében járni.

édes szívem megkönyöröl kegyelmed rajtam és jó vigasztaló Választ fog adni, melyet is nagy szívem fájdalommal várok. Ajánlom tovább is az kegyelmed gráciájában magamot s maradok kegyelmednek

igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

30. december 1700.

A címzés más kézzel: „La vice rex. Au vice rex Pálus [!] Esterhäsj a mon tres scher vice rex presen. ä Vienne.”
Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 641.

279. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tulln, 1701. január 4.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Ezen alkalmatossággal is az bicé¹⁰⁷¹ Páter Prior által nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy magamot az kegyelmed gráciájában ne ajánljam, kívánván minden örvendetes híreket hallanom kegyelmed felől. Az elmúlt híten is írtam, nem tudom, ha vette-i kegyelmed, mivel semmi Válaszát nem vettem már 3 vagy 4 levelemre. Kérem édes szívem az Christusnak kínszenvedéséért, enyhítse ellenem való haragját és vegyen az maga gráciájában, s légyen jó szószólom Őfelsége¹⁰⁷² előtt, hadd lehessen már egyszer keserves és hosszú szenvedésemből szabadulásom, és ne köllösség ilyen gyalázzal ítetemet vígezzenem, hanem inkább az kegyelmed gráciája által előbbeni böcöletemben Istent imádnom és kegyelmednek holtig híven és igaz szeretettel maradnom. Kérem édes szívem, szánjon meg és adjon vigasztaló Választ. Én tovább is ajánlom az kegyelmed gráciájában magamot, s maradog még éleg

kegyelmednek igaz szívvel szolgáló hitvestársá
Thököly Eva m. p.

Tulnárúl, 4. Januari 1701.

A címzés más kézzel: „Au vice rex. Le vice rex Páulus Esterhäsj a mon tres scher vice rex presen. a Vienne.”
Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 643.

1071 bécsi

1072 I. Lipót (1657–1705)

280. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Tulln], 1701. január 22.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, ezen írásomat küldem magam helyett az kegyelmed kezét csókolni, és egyszersmint kegyelmednek szenti napját ödvözleni.¹⁰⁷³ Kívánom, hogy Isten ő szent felsége engedjen kegyelmednek sok Esztendeig maga szenti napját jó Egészségben elérni, s el is múlatni szerencésen. Édes szívem, az maga lelkének és testének kontentanci[áj]ával,¹⁰⁷⁴ azmelyet Isten tudja, igaz is tökéletes szívből kívánok, noha énnékem mostan Isten légyen szánóm, az kegyelmed Elméjéből és szeretetiből kiesvén, szerencítlenöl köll élnem. Megvallom, hogy napjaimot és óraimot olyan Keserőség-gel és Nyomorúsággal töltem, azkit lehetetlen, hogy pennám leírhasson, de mígis annyi szenvedésben az legnehezebb, hogy kegyelmed nélkül köll időmet magánoson töltenem, azkit legnagyobb szerencítlenségemnek tartok. Kire nízve kérem édes szocerlim az Christusért kegyelmedet, azki az maga Ellenségéért az körösztfán gönyörgett¹⁰⁷⁵ és minden Vítkeket megengedett,¹⁰⁷⁶ kegyelmed is légyen olyan könyörölötességgel hozzám, úgymint igaz hitvestársához, mutassa igaz és szánakodó szívét hozzám, s vegyen megint az maga előbbeni gráciájában és szeretetiben. És az én szerencítlen, keserves és elhagyatott életemből az maga nagy autoritásával¹⁰⁷⁷ kisegíttessen, s előbbeni szabadságban és böcöletben hozzon, azkiért aszekurálom¹⁰⁷⁸ édes szívem kegyelmedet, holtig nagy köszönettel lészek, és mind igaz hitvestárshoz illig, magamot alkalmaztatnom el nem múlatom. Édes szocerlim, lám, minden igyefogyot elhagyatottakhoz kegyes és könyöröletes szokott kegyelmed lenni, azért légyen kegyelmed énhozzám is, látván ilyen elhagyatott és caknem kétségbenesett voltomban szánakodással, talám már elég eddig való szenvedisem. Az én Életem nem egyib, cak ijjel-nappal való keserves sírás és fohászkodás, és mindaddig, még az kegyelmed gráciájában nem lehetek, sehonnan vigasztalást és segítséget nem várhatok. Kérem azért édesem mégegyszer az Christushoz való szeretetéért, ne vonja el gráciáját és szeretetét tőlem. Valamint kívánja, hogy Isten ő szent felsége minden vítkeit megengedje és irgalmas, kegyelmes lígyen bönes lelkinek, mert lehetetlen, hogy tovább kegyelmed nélkül élhessek. Nem hallván semmit is kegyelmed felől itten, kérem vigasztaljon kevés írásával, hadd ne köllösség éppen kétségben esnem. Én már innen 3 vagy 4 levelet is írtam kegyelmednek, de még eddig semmi válaszát és gráciáját nem vehettem, kire nézve nem tudom, ha vette-i kegyelmed vagy sem, vagy talán ellenségem miatt eltívelyedtek. Elvárom édes lelkem az kegyelmed vigasztaló Válaszát, és kérem, hogy annyival bizonyosabban kezemhez jöjjen. Ezen levelem megköldő böcöl[e]tes Úrnak köldje kezihez, azki is

1073 Pál fordulása vagy megtérése, január 25., Esterházy Pál névnapja.

1074 contentus: elégedett

1075 könyörgött

1076 megbocsátott

1077 tekintélyével

1078 biztosítom

énnékem bizonyosan kezemhez fogja köldeni. Én, édes szívem, tovább is ajánlom az kegyelmed gráciájában és szeretetiben magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestárs
Thököly Eva m. p.

22. Januari, Dulnán 1701.

P. S. Édes szívem, én az kegyelmed napjára¹⁰⁷⁹ nem tudtam egyebet mit köldenem, ezen kis képet és agnus deit¹⁰⁸⁰ köldettem, szegíny állapottal lévén itten. Kérem, vegye kedvesen s ne tekénce az ajándíkot, hanem az én igaz és tökéletes szívemet, azki kívánok holtig maradnom.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 644.

281. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Tulln], 1701. február 16.

Ajánlom Édesem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szébből kívánom!

Édes szívem szocerlim, nagy gráciával és nagy köszönettel vettem az kegyelmed kedves és Vigasztaló levelét, azmelyet Krih Pam uram¹⁰⁸¹ által köldett kegyelmed. Áldott légyen Istennek szet [!] neve, hogy már egyszer hallhatok valamit, bizonyosat kegyelmed felől. Meg köll vallanom, ebben az keszerves íletemben nagy Conselatiómra¹⁰⁸² volt, hogy érthettem már egyszer kegyelmed szánakodó szívét hozzám, azkire Isten legjobban tudja, nagy szögségem vagyon ilyen elhagyattot voltomban; mert elhittem, azkinek kőből volna is szíve, talám ha Pogány volna is, látván ijel és nappal való keserves sírásimot és gyötrelmemet, lehetetlen hogy meg ne szánakodnék rajtam. Gyakrabban az ágy fenekét nyomom, itten sem doktor, sem Patika közöl nem lévén. Elhiheti kegyelmed, mely könnyön eség ilyen keserőségben mind lelki, mind testi orvos nélkül élni. Ha könnyöhullajtásimmal orvosolhatnám magamot, nem is köllönék tovább orvosért köldenem. Lehetetlen édes szívem, hogy Penna leírhasa az én gyámoltalan nehéz és keserves íletemet. Istennel bizonyítom, hogy sokszor olyan kétségbenesett vagyok, hogy nem tudok magamnak is Tanácsot adnom. Mindazonáltal Istennek és az ő szent Anyjának való segítségét kérnem el nem múlatom, azkiknek nagy segítségégg által, még eddég ílek, kérem azért édes szívem, térden állva az nagy Istenért kegyelmedet, segítsen ki ebből az labarintusból [!], ha rövid édő alatt nem kíván halva látni. Lám, édes szívem, más idegennek is kíván szolgálni és szánakodó voltábúl mindennel jót tenni. Celekedje

1079 névnapjára

1080 Agnus Dei: Isten Báránya. Valószínűleg medál, amely a lelket óvta kísértéstől, különböző ártalmaktól. Féméből vagy viaszból készült példányait gyakran ajándékozták például a böjt előtti időszakban.

1081 Johann Jacob von Kriechbaum

1082 vigaszomra

azért az Cristushoz való nagy szeretetéért, azki érettünk, bönesekért az körösztfán megholt, énvelem és elhagyatott és csaknem kétségbenesett árvával azt az irgalmasságot, és segítsen ki ebből az szerencétlen íletből és hozzon előbbeni állapotomban. Lehetetlen, hogy az íg alatt szerencétlenebb teremtett állatja lehessen Istennek nálamnál, hogy így magánoson, kegyelmed nélkül köll időmet töltenem. Mivel Istennek ő szent felsége egyszer eszvekött bennönket, ne boncuk mi es azon kötést föl mindaddig, még Isten halál által föl nem bontja. Ha azért eddig valamiben nem alkalmaztattam magamot úgy, azmint köllött volna, asecuralom¹⁰⁸³ édes szívem kegyelmedet, hogy minden igyekezetemmel azon lések, hogy kegyelmednek kedve szerint ilhessek, azmennyire gyarló voltom engedi. És mindenek, azkik kívánták és kívánnak ebben is csak nagyobb szerencétlenségben hozni, Istenért, az ő szent anyjának érdeméért, tészta széből megengedek,¹⁰⁸⁴ senkin, Isten bizonságom, bosszút tennem nem kívánok, sem nem tészek, csak az Isten most segítsen ki ebből az galibábúl.¹⁰⁸⁵ Elhiggye kegyelmed ides szívem, hogy az énvelem való jótíteményvel és szabadulásommal koronát nyer az Isten előtt, mivel az Isten maga mondja, hogy légyönk másoghoz könyöröletések, ő és¹⁰⁸⁶ mihozzánk könyöröletességgel léssen. Úgy sóhajtom böcöletemmel való szabadulásomat, valamint az Purgatóriomban lévő lelkik kívánják Istennek színyét látni! Remínelem azért édes szívem, az én fájdalmas kérésemet meghallgatja, és gráciájában vészen, s ha Isten Bécben hozza, őfelsége előtt gönyörögné fog¹⁰⁸⁷ érettem úgy, hogy azon kis és rövid életemet, azki még hátra van, kegyelmeddel édes szívem testi és lelki nyugodalommal töldhessem. Kérem édesem, minden rossz hírnek hitelt ne adjon, mivel Isten tudja, hogy nem igazán, hanem ellenségim nagy rankorbúl és Passzióbúl¹⁰⁸⁸ mondják és költenek mindent reám. Az Isten úgymint igaz bíró, hallja és ösmére az én fájdalmas szívemet. Én, édes szívem, tovább is ajánlom az kegyelmed gráciájában és igaz szeretetiben magamot. Kérem, adjon vigasztaló Választ, hadd ne esség bágyadt és keserves szívem íppensséggel kétségben. Maradok édes szívem

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestársa
Thököly Eva m. p.

16. februari 1701.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 645.

1083 biztosítom

1084 megbocsátok

1085 bajból

1086 is

1087 I. Lipót (1657–1705) előtt könyörögni fog

1088 rangkórságból és kedvtelésből

282. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Tulln], [1701.]¹⁰⁸⁹ március 22.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Kívánok édes szívem szerencís húsvét Innepnapokat¹⁰⁹⁰ kegyelmednek, szerencísen és jó Egészségben elérné és elmúlatni és [ezt a] szerencís alkalmat az én vigasztalásomra. Édes szívem, szomorú szívvel vettem és olvastam az kegyelmed utolsó levelét, mivel most is látom, hogy semminémő kéréssel kegyelmed gráciájában nem jöhetek, azki megvallom, nem kicsiny keserőségemre eség. Isten bizonságom, hogy senki előtt miolta itten vagyok, nem panaszkodtam. Hogyha igazán vagy hamisan vádoltattam, mivel már rígen minden dolgaimot Istennek ajánlottam, mindenémő böneméért bocánatot kérvén, s az szent Jubiliomban ríszesz kívánván lennem.¹⁰⁹¹ Kérem azért édes lelkem, szocellim, az Cristusnak kínszenvedéséért és szent haláláért, szánjon meg már egyszer és végyen ki innen magához, noha azmint az kegyelmed níkem [írt] és az abbatissa¹⁰⁹² leveléből értem, nem kíván velem lakni és élné, félvén jövendő Veszedelemtől.¹⁰⁹³ De Istent, az ő szent anyját és az egész mennyei szenteket vészem kezesnek, hogy soha olyan szándíkban nem lészek kegyelmednek és hozzátartozóinak, [hogy] lekkisebb alkalmatlanságot cináljak, s kívánok mindenben az kegyelmed akaratja szerint élnem, azkiért nemcak értékemet, de az lelkemet is kész vagyok kötnem. De édes szerelmes szocerlim, ha ugyancak lehetel[e]nnek tartja kegyelmed lenni többszer velem való szembenlétét és vallom [!]¹⁰⁹⁴ való lakását, kérem az Cristus érdeméért, ne kívánjon tovább Prosztituálni¹⁰⁹⁵ és elégedjek meg az eddég való bñntetísemmel és mutassa gráciáját hozzám, és tégyen őfelsége¹⁰⁹⁶ előtt egy jó szót érettem. Hadd szabadulhassag meg nehéz életemből innen, mivel mindenekben nehezen van dolgom, és mind testi-lelki szorongatásokban vagyok, hadd ne köllesszeg Edőnek előtte életemet így végezzen. Reménlem édes szívem, kegyelmed is az szent Jubiliomban ríszesz kíván lenni és minden ellenségének szívből megengedni.¹⁰⁹⁷ Kérem azért édesem, énnékem is mindennimő vétkeimet szívből megengedjen, azkit gyarlóságból, miolta özmér kegyelmed, celekedtem olyan szándégban lévén, többszer kegyelmedet se hiában meg ne báncam. Kérem édes szívem, adja tudtomra, micoda szándígban van tovább felőlem, és Istent tekénd-

1089 A datálásban a levélben említett jubileumi év említése segít, ugyanis ebben az esztendőben ünnepelték a pannoni bencés apátság 700 éves fennállását.

1090 1701. húsvét: március 27.

1091 A jubileumi év a bñnbocsánat és a bñnökért járó büntetés elengedésének az éve, amelyet a pápa hirdet és nyit meg.

1092 apátnó

1093 Vagyis, hogy Thököly Éva újra az életére törne.

1094 velem

1095 meggyalázni, megszegyeníteni

1096 I. Lipót (1657–1705)

1097 megbocsátani

vén szánjon meg és szakassza egyszer jó vigét dolgomnak. Elvárom Édesem az kegyelmed jó Válaszát, maradok

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestársra
Thököly Eva m. p.

22. marci

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 648.

283. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sankt Pölten, [1702.] február 23.

St. Pelden, 23. februs

Ajánlom édes szívem szolgálatomot kegyelmednek. Isten minden jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, nem hallván már sok időtől semmi híret kegyelmednek, kívánván azért ezen levelem által az kegyelmed Gráciájában magamot ajánlanom, s egyszersmint kírnem, hogy az maga rígi, igen szívbeli szeretetiből ippenséggel ki ne vessen; s ha mostan az szerence nem engedi is, hogy személyüng szerint láthassuk egymást, legalább hacsak gondolattal is jó Emlikezetben légyen az maga szolgálójáról. Tekintetben vévén addég való szok rendbéli szenvedésemet, azkiket én böneimnek bocánatjáirt mind Istennek ajánlottam, reménlem, Istennek irgalmasságából ezáltal megmenekeszem az Purgatóriom kínjátúl. Úgy hiszem édes szocerlim, kegyelmed is tekinti Istenét, lelkit, tudván, hogy mindenekről számot köll adni. Megelégeszig az eddig való szenvedisémmel, s mások ellenem való tanácával nem gondol, s az maga lelkiisméretit senki kedvéirt nem szinte. Nagy Consolatióval¹⁰⁹⁸ értettem, noha idegenektül, az kegyelmed Bécben való lítit. Vagyok azért olyan reménsigben, hogy kegyelmed jelenlétével az kívánt alkunak köztönk az Jóságok és Mobiliák¹⁰⁹⁹ iránt hamarabb és jobban szakadhat vége. Mivel az én kívánságom nem egyib az egy igazságnál és cak azt kívánom, azmi Istenesen enyim s azkiirt én ijjel-nappal fáradtam. Olyan jó körösztínnek ösmérem azirt kegyelmedet lenni, tudom, hogy az másit nem kívánja igazságtalanul megtartani, annyival inkább az enyímet, tudván, hogy én másnak nem kerestem, cupán cak az magam édes gyermekimnek. S emellett remínlem, arra is fogja az jó lelkiismeret emlékeztetni kegyelmedet, micoda fogadást tett szegín Édesapámnak halálos ágyában.¹¹⁰⁰ Kire nézve ides szívem én olyan reménsigben voltam, hogyha mint az Világ ellenem volna is, kegyelmed volna az, azki pártfogóm volna, mert én nemcak úgy, mint Uramot az szent házasság által tartottam kegyelmedet, hanem mint Édesapámat. Kírem azért édes szívem az Cristus érdeméirt kegyelmedet, mutassa eziránt is atyai Gráciáját, s ne kívánja kevés értékim[e]t megtartani, hanem adassa kezemhez. Gondolja meg, hogy az másvilágra semmit magungkal nem vihetöng, és mindenekről az Istennek

1098 vigasszal

1099 ingóságok

1100 Thököly István (1623–1670). Thököly Éva férje fogadalmára a 287. és a 321. levelében is utal.

ítélőszíki előtt számot köll adnung. Mi haszna van Édesem kegyelmednek benne, hogy az én kevessemel másog gazdagasznak ennékem s gyermekimnek nagy kárával. Mintazmellett is minimő énsíget és Nyomorúságot köllött és köll naponkínt szenvednem, azki az egísz famíliának nem kicin kisebbségére esig. Édes szocellim, nem kevés szívem fájdalmával köll értenem, hogy kegyelmed az Dunán innen való zálogos jószágimtól meg akar fosztani, és más idegennek akarja adni. Tudván minémő sok fáradsággommal jutottam azokhoz, és nem olyan állapotban és gazdaságban találtam, azmint mostan hattam és más hasznát vehetni, gondolván és olyan remínsígben lévén, hogy holtig bírhatom és hasznát vehetem, kire nézve sokkal többöt is költettem reá, hogy jó karban hozzam, mint az engedelmem volt. Lévén Édesem kegyelmedtől is jó levelem is assecuratióm¹¹⁰¹ eziránt, hogy nem tarthattam attúl, hogy senki is igazságtalanul elvehesse tőlem. Nem remínlem azért édes szívem, hogy kegyelmed az maga Úri Paroláját¹¹⁰² és lelkiismiretit fogja eziránt kívánni megsírteni s azon jószágokat éntülem igazságtalanul elidegeníteni, s más idegeneket azzal, azkit én vires verítikemmel az ín Gyermeimnek kerestem, obligálni.¹¹⁰³ Annyival inkább tudja kegyelmed jól, az kegyelmed levele azon Jószáogra mit tart,¹¹⁰⁴ hogy egy az holtig, vagy még az Nevét viselem, ne tartozzam kibocátani, s akkor is cak úgy, ha maguk számára akarják kegyelmed gyermekei kiváltani, s az Capitalis¹¹⁰⁵ számát minden Expensátúl¹¹⁰⁶ is az Polgárokn[á]l lívő restantiákkal¹¹⁰⁷ egyszersmint készpénzöl letésznek, úgy tartozám kibocátani. Nem lévén azért még mostan sem ideje, sem helyes oka az kiváltásnak, annyival inkább, hogy cak másnak akarja engedni. Kírem azért Édesem, ne kívánjon engem azoktúl megfosztani vagy eziránt megkárosítani, s az kegyelmedtől való gyermekimnek eziránt torkokat megmetszeni. Mert az kegyelmed maga ítéltre hagyom, hogy nem kiciny kárunkkal léssen mindnyájunknak. Bízom azért az kegyelmed jó lelkiismiretiben és gráciájában, hogy inkább fogja maga Hitvestársának és Vérinek azon jószágoknak bírását is hasznát engedni, mint más idegennek. Emellett édes szívem, én mind eddig is bíztam is nehísz szívvel vártam az minapi leveliben is ígért Tokai is másféle borokat, úgy az kívánt lajstrom szerint való szögéses Mobiliákot, hogy kezemhez fogja szolgáltatni kegyelmed, de minteddig sem lehetett azon szerencsém, hogycak legkisebb ríszét is láthattam volna azoknak, azkit nem kicén szívem fájdalmával érzek, hogy itten, idegen helyen az magam sajátja mellett is ilyen gyalázatosan köll magamat tartanom, azkit tudom, cak egy kalmárné sem celekednék. S emellett testi Táblálásomban is nagy énséget is mindenekben nagy szögéséget köll szenvednem, azkiért Istenemhez s az ő szenséges [!] anyjához íel-nappal keservesen óhajtok, kívívén, hogy az légyen ezen nagy szögéségben segítóm és vigasztalóm, mivel ezen az világon úgy látom, kevés könyöröletesség vagy szánákodás van az Emberekben. Az igazság mellett is könyöbb volna az szívemnek, hacak az kívánt könyveimet is kezemhez vehettem volna, hogy legalább, ha az szívemnek nem lehet is vigasztalása, az lelkem vigasztalodhatnék azok által.¹¹⁰⁸ Kérem azért édes szívem az Cristus kínszenvedésíért kegyelmedet, szálljon magában, elégedjíg már meg ennyi kárommal is szenvedésemmel, adjon

1101 biztosítékom

1102 úri szavát, becsületszavát

1103 lekötelezni, megfizetni

1104 kegyelmed birtoklevele mit tartalmaz

1105 tőke

1106 költségtől

1107 elmaradásokkal

1108 Idézi: MONOK István, ZVARA Edina: *Esterhasiana Bibliotheca. A gyűjtemény története és könyvanyagának rekonstrukciója*. Bp., MTA KIK, Kossuth, 2020 (Esterhazyana), 441. Nr. 2644.

mindeneket vissza kezemhez, azkiket Istennel bizonyítok, hogy senkinek injuriájával,¹¹⁰⁹ cupán csak az magam fáradságával kerestem. Hadd ne viseljem az kegyelmed Nevét ilyen gyalázatosan, tekintse azért az maga is familiája böcöletit eziránt, és köldje legalább az lajstrom szerint kívánt Mobiliákat hová hamarább kezemhez. Elvárom azért édes szívem mint ezek iránt az kegyelmed jó és vigasztaló Válaszát, úgy az kívánt öszközeket az borral egyött. Ajánlom tovább is magamot az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek igaz szolgálója és hitvestársra
Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 646.

284. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Sankt Pölten], [1702. április 12. előtti napokban]

Ajá[n]lom édes szívem szolgálatomot kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, kívánnám Istentől szerencsés végét ezen sz[e]nt börtnek¹¹¹⁰ is következendő alkalmiul az áldott szent húsvét innepeknek jönni, el is múlatni kegyelmednek. Édes szívem, az doctor Paur¹¹¹¹ itten lívén nálam küldje az kegyelmeddel végezett és kívánt punctumokat¹¹¹² az kösztönk való alku iránt. De mivel Édesem ő itten nem késhetett, s énnékem is mind az időnek rövid volta miatt s mind pedig az én úntalan való Egészségtelenségem nem engedte, hogy azon kívánt punctumokra mostan választ adhadtam volna. Kérek azért bocánatot és kérem kegyelmedet azon meg ne ötközze, ¹¹¹³ elhigye kegyelmed, hogy valamint kegyelmed kívánhatja az jó alkut, az szerint kívánom én is. Annyival is inkább, hogy ily szokáig köll ilyen keserőségben élnem, de mivel az kár az kegyelmed kívánsága szerint igen nagy, nem lehet ilyen nagy dolgokban embernek olyan hamar resolválni¹¹¹⁴ magát. Kérem azért, ne nehezteljen egy kis várakozással lenni egynéhány napig, azmíg az Egészségem is jobban engedi ezen Negotióban¹¹¹⁵ fáradnom. Remínlém édes szívem, kegyelmed is mint jó kerastin [!],¹¹¹⁶ az én ilyen nagy káromat nem fogja kívánni, hanem

1109 sérelmével, jogtalanságával

1110 börtnek

1111 Leonhard Bauer, ügyvéd

1112 egyezségpontokat

1113 meg ne ütközzék

1114 elhatározni

1115 tárgyalásban, ügyintézésben

1116 keresztény

jobb engezéségre [!] ¹¹¹⁷ fogja magát resolválni. Ín azonban ajánlom magamot az kegyelmed gráciában [!], s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

A címzés más kézzel: „Au vice rex. Le vice rex Paulus Esterhasy a mon tres scher vice rex pres. a Vienne.”
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 647.

285. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sankt Pölten, 1702. augusztus 31.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Nagy szívem fájdalmával és cudálkozással köll érzenem, hogy kegyelmed mindenekhez kegyes és könyöreletes szívvel vagyon, s innékem ennyi sok szenvedisem után nem lehet annyi gráciám, hogy kegyelmed szíve megenyhüdnék és szánakozásra vehetném. Úgy hiszem, ha az rigi igaz is hív szeretetünket gyakrabban elmiiben ¹¹¹⁸ hordozná kegyelmed, lehetetlen volna, tudván már tovább 2 Esztendónél való sok rendbéli szenvedisemet és mindenekben való nagy szökségemet, nem lívén az magam értékem mellett is annyi köldcégem, hogy cak mintegy privat asszon celidének tarthatnám magamot. Mígis mind azmellett is az kegyelmed hozzám, szerencítlen árvához kemíny is meglágyulhatatlan szívét szánakodásra nem vehettem. Patientia. ¹¹¹⁹ Édes szívem, tekince kegyelmed, hogy Isten ő szent felsége oly könyöreletes hozzánk, bönesekekhez és minden bönneinket, ha bocánatot kérönk, meg szokott engedni, ¹¹²⁰ s kegyelmed oly könyöröletlen. Ín minden szenvedisemet az Istennek, az ő szentsíges anyjának ajánlottam, légyen mindenekben az ő szent akaratja. Édesem, el köll hitetten ¹¹²¹ magammal, hogy az kegyelmed szeretetiből és gráciájából hova tovább elvetettebb vagyok, mivel nemcak mindennapi szökségemről nem emlékezig kegyelmed, de voltam olyan remínsígben, hogy talám Celban ¹¹²² egy kis olvasóval fog kegyelmed rólam emlékezni, de eziránt is megcalt az remínsíg. Ín ugyan el nem múlatom, hogy mindennapi imádságimban kegyel-

1117 egyezésre, megegyezésre

1118 elmjében

1119 Csak türelem.

1120 meg szokott bocsátani

1121 hitetnem

1122 Cellben, Mariazellben

med felől jó emlékezetben ne légyek. Én ajánlom azonban édes szívem az kegyelmed régi igaz szeretetiben és gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek igaz, szolgáló hitvestársa
Thököly Eva m. p.

St. Pelten, 31. augusti 1702.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 650.

286. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sankt Pölten, 1702. szeptember 14.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomot kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Remínlém édes szívem, az utolsó levelemet, azkit 3 hittel ezelőtt írtam, eddig kezeihez jutott kegyelmednek. Bocánatot várok aziránt, hogy kételkedtem az kegyelmed Celben való létében, reám, árva és elhagyatott szolgálójáruól való Emlékezetiben. Akarám azért tudtára adnom kegyelmednek, hogy én azon bizonyos Asszonember által köldett Celli presentet,¹¹²³ úgymind az olvasót kedvesen vettem. Noha nagy cudálkozással es ítílheti kegyelmed, hogy az kicin szívbíli altaratióval¹¹²⁴ nem lévén az kegyelmed hozzám való affectiójában¹¹²⁵ cak kisebb remínsígem is annyival inkább, hogy ilyen kedves ajándíkkal kívánjon vigasztalni. Édes szívem, meg köll vallanom, hogy én már ippenséggel kétségben estem volt az kegyelmed reám való jó emlékezetiről. Nem hallván már sok-sok időtől fogvást szemmi hírért kegyelmednek, gondolván azért, hogy kegyelmednek nem egyíb az szándígia, hanem cak hogy ilyen ínségben és Nyomorúságban kívánja íletemet vígezni. Tudván, hogy itten az idegenek között kevés szegétséget várhatok, az magam víres verítíkkal keresett javaimnak penig Asszonya nem vagyok, s kegyelmedtől is ippensíggel elhagyatottnak látom magamot. És így elítélheti kegyelmed, micoda keseróséggel, szívbíle fájdalommal és az egész famíliának kisebbségével köll Celídemmel egyött itten élnem. Elhitesse kegyelmed magával, hogyha cak távolról láthaná is kegyelmed az én sok rendbíli szenvedésémet és nagy nyomorúsággal való éíletemet, hogynem úgymind jó körösztín, de ha kóból vagy acílból volna is az kegyelmed szíve, lehetetlennek tartom, hogy meg ne esnék rajtam. Édes szívem, az Cristusnak érdeméírt kérem kegyelmedet, miért nem szakasztja már egyszer végét kegyelmed ezen adiosa¹¹²⁶ köztöng való dolgoknak. Azon Asszonember, azkitől az olvasót köldette kegyelmed, ... hogy kegyelmed azt mondotta néké, hogy cak én akarjam és kegyelmednek írjak, hogy kegyelmed 24 óra alatt könnyön kiszegít ebből az nyonorúságos [!] éíletből és hogy egy grajcart sem köllötíg szabadulásoméért adnom. Nem tudom

1123 mariazeffi ajándéket

1124 alteratio: megváltozás

1125 érzelmében

1126 gyűlöletes

azért miként gondolja kegyelmed, hogy az én akaratom ehhez segíthetné, mivel énrajtam ezirát [!] semmi el nem múlt, és Isten bizonságom, hogy lelkem ödvességét jobban nem kívánhatom és nehezebben nem várom, mint ezen köztöng való dolognak jó végét, mivel nem kétlem, kegyelmed is valamint én, nem lehet addig sem testi, sem lelki nyugodalomban, én annyival inkább. Nem lévén csak egy egészséges óram is, s ilyen Confusióban¹¹²⁷ ahhoz sem láthatok úgy, azmint köllönék. Én, Édesem, mindeddig is bíztam az kegyelmed és landmarsalk Uram,¹¹²⁸ Krihbaunb Uramnak¹¹²⁹ mind írva, s mind szóval adott parolájához,¹¹³⁰ úgyhogy ha az kívánt alkura reáállok, ... állott minden köldség nélkülö többre fog állítani. De azmind látom és keserves szívvel tapasztalom, hogy kevés remínségem lehet azon kegyelmed ígíretéhez, mivel már ennyi hittől fogvást víghez vihette volna kegyelmed azon jó szándígját, ha igyekezett volna rajta. Kérem azért édes szocellim az Nagy Istenért kegyelmedet, adja tudtomra, hogy micoda gondolkodásban, vagyis szándígbán van kegyelmed ezen dolgok iránt. És Istenért s az boldogságos szóért, elégedjég már meg kegyelmed ennyi idejig való nehíz és keserves szenvedésemmel és fáradjon benne ófelsége¹¹³¹ előtt, hogy víge szakadjon, és én az kegyelmed gráciájából, kevés értékemhez azki az kegyelmed keze között vagyok, mennél előbb lehet, juthassak, és ne kintelenétessem az magam sajátja mellett is ilyen ínséget szenvednem. Elvárom Édesem az kegyelmed jó és vigasztaló Válaszát, magamot penig ajánlom az kegyelmed tovább való gráciájában és affectiójában.¹¹³² Maradog édes szívem

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestársa
Thököly Eva m. p.

St. Pelten, 14. szeptember 1702.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 651.

287. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sankt Pölten, [1702.] szeptember 28.
St. Pelden, 28. szeptember

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Nagy örömmel vettem édes szívem az kegyelmed 11. szeptember levelemre adott válaszát. Bocánatot várok eziránt, hogy mind eddig is arra az kegyelmed kívánsága szerint Választot nem adtam.

1127 összevisszaságban, zavarban
1128 Adam Anton Grundemann von Falkenberg (1624–1711)
1129 Johann Jacob von Kriechbaum
1130 úri szavához, becsületszavához
1131 I. Lipót (1657–1705)
1132 jóindulatába

Nem egyfő az oka, hanem mivel egynéhány Napig Egízségtelenségem miatt az ágyban köllött magamot pacientálnom,¹¹³³ nem volt azért módom az írásban. Remínlém mindazonáltal az minapi Exbeditor uram¹¹³⁴ által köldött levelemet eddig vette kegyelmed, azmelyben az Celli kedves olvasót, hogy nagy köszönettel vettem, tudósítottam kegyelmedet. Megvallom, nem kicin Conselatióm¹¹³⁵ volt benne, hogy árva és elhagyatott szolgálójával mégis Emlíkezetben volt kegyelmed, és avval is kívánta az én megepedett, szomorú szívemet vigasztalni. Írja kegyelmed édesem, hogy nem kincért vagyis gazdagságért, hanem cupán cak az egy igaz szeretetért vett el házastársul kegyelmed. Meg köll vallanom édesem, hogy magamnak is, azmint kegyelmed írja, az esig legkeserवेशében, hogy 30 esztendőnél tovább ösmértök egymást, és micoda ösmeretségöng volt egymással, nem szükség pennára tennem, mivel mindazokban kegyelmednek elígséges információja van. És cak azon fáj az szívem, hogy első ösmeredségenktől fogvást nem úgy tartottam mint Atyámfiát vagyis patrónusomat árvaságban lévén, hanem Isten lígyen bizonságom, nemkölenben bírtam is tartottam kegyelmedet mind édesapámat, gondolván azt, hogyha az egisz világ előtt elhagyatott lészek is, kegyelmednél találok szegétséget. Bízván mindenkor az kegyelmed hozzám mutatott nagy affectiójához,¹¹³⁶ s úgy az szegén Apám¹¹³⁷ halálos ágyában adott parolájához,¹¹³⁸ hogy azért eziránt is remínségemben megaladkoztam. ... pokolbíli Ellenség azon szíp szeretetönket megírgyelte és ezen szerencsétlenséget bocátotta reánk. Pacientia.¹¹³⁹ Istentúl mindeneket nagy háladással köll vennem mindeneket. Remínlém, hogy ő szent felsége ezen sok szenvedésemért az örökké való örömmel fog Vigasztalni. Azmi az két nagyobb punctumokat¹¹⁴⁰ illeti, elhitesse kegyelmed magával, hogy azok mind az kegyelmed Contentuma¹¹⁴¹ szerint mehetnének vígben. Doctor Paur Uram¹¹⁴² itt lévén nálam, mindenekről bővebb informátiót fog adhatni kegyelmednek, hogy azért elhitethessem magammal az kegyelmed hozzám való igaz szeretetit. Kérem édes szívem, nemcak szóval, hanem Celekedettel mutassa meg azt kegyelmed, és mivel azon kívül is tudja kegyelmed az én mind köldsígbéli, s mind más holmi szögsszéges dolgokban [?] való nagy szögsségemet és énségemet. Kérem nagy szeretettel édes szocellim, azminémő lajstromot¹¹⁴³ köldettem doctor Paur által, szolgáltassa hová hamarább kezemhez, és bárcak Bécben hozassa azon kívánt öszközéket, azon az magam alkalmatossággal elhozatnám. Elhiggye kegyelmed, hogy nagy szögsségem van mindazokra. Az köldsíget is elvárom hová hamarább, mivel abban is nagy fogyat-

1133 nyugtatnom, pihentetnem

1134 expeditor: a nádori levelezés intézője

1135 vigaszom

1136 jóindulatához

1137 Thököly István (1623–1670)

1138 úri szavához, becsületszavához

1139 Csak türelem.

1140 egyezségpontokat

1141 meglegedése

1142 Leonhard Bauer, ügyvéd

1143 jegyzéket

kozásom van és nincsen mivel élnem. Eddig is úgy hiszem aziránt az Tisztekben¹¹⁴⁴ nagyobb fogatkozás volt. Én azonban tovább is ajánlom az kegyelmed gráciában [!] magamat, s maradok

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 652.

288. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

St. Pölten, [1702.] december 24.

St. Pelden, 24. Decembris

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Kívánom édes szocerlim, hogy Isten Ő szent [felsége] ezen előttöng való Új Esztendő napját több következő esztendőkkel adja szerencsén elérné, el is múlatni kegyelmednek sok árvák szerencsiére [!], s énnékem is keseredett és mindenektől elhagyatott, vándorló szolgálójának vigasztalására. Kérem, tarcon az maga gráciájában, az Ő Esztendőgben való dolgokat és haragot tegye félre, s az Ő Esztendővel Isten kedvéért temesse el, s ne kívánjon az elmúló dolgokért már több bosszút állani, hogy Isten áldását mindketten annyival jobban várhassug magungra. Mivel Isten előtt nincs egy kedvesebb jótítemény, mintha Ember felebarátjának és Ellenségének megenged.¹¹⁴⁵ Édes szívem, én mindeddig is nehezen vártam az kegyelmed minapi levele és ajánlása szerint az kívánt és lajstrom szerint való arany mív, ezüst, ón, köntösök és más feír ruhabíli öszközöket, de mindazolta sem vehettem többöt kezemhez egy Magyar köntösnél, azkinek is itten hasznát nem vehettem, mert ahhoz több is kívántatig, azki Németek ékszerit itten nem tehettem, költségem sincs arra, az több aprólikost is ungy [!]¹¹⁴⁶ mind két vég kárpit, egy víg vasztak vászon, 6 ón abronc, kít ríz edíny, az lovakra kít szőnyek. Édes szívem, az kegyelmed maga bölc ítlelire hagyom, hogy ezen cekíly és kevés özközzel mint vígezhettek. Nem lívén ezelőtt semmi közöm¹¹⁴⁷ között, Isten bizonságom, hogy cak az szentegyházban¹¹⁴⁸ is szígyenlek az házbúl kimenni, mert nem mint egy hercegní, de cak mind egy jó kalmární sem tarthatom magamot. Az celédem sem akar tovább maradni, nem lívén köntöseket, sem fizetéseket honnan adnom. Más Urak libériájával¹¹⁴⁹ köll gyalázatommal az szentegyházban járnom. Kérem az Cristusnak érdemiért, tekéntse eziránt maga és egész famíliájának böcöletit, és legalább abbúl, azki mind Isten, mind világ előtt enyim, s azkiért én, maga is tudja

1144 udvari tisztségviselőkbén

1145 megbocsát

1146 úgy

1147 kezem

1148 templomban

1149 libéria: udvari személyzet egyenruhája

kegyelmed, sok fáradságot és nyughatatlanságot tettem, e szükségemre valót ne tarca meg tőlem, hadd ne iljek spectaculumnak¹¹⁵⁰ ezen az Világon. Kérem kegyelmedet, szolgáltatassa hová hamarabb az lajstrom szerint kívánt Mobiliákat, smukkot,¹¹⁵¹ ezöstmívet is az ón Credencia ládát,¹¹⁵² azki Sobronban volt az én házamnál. Ceríbtálból¹¹⁵³ köll ennem, mert ninc több 6 kis ón tálamnál. Az Nímet két rendbéli köntösömet, egy olyan könteshez való egy vég Matériát, az Prímmel és bílisen való Matériával együtt, kocis alá való szőnyeget, ha az másig elveszett, kérem köldjen mást, mert az lovakra valóknak sem vehettem addig hasznát. Úgy az Celídnek való libériát is, kérem az Cristusírt, köldje hová hamarabb kezemhez, mert már tovább szóval nem tarthatom az Celídet. Nem kétlem, az minapi köldett levelemet eddig vette kegyelmed, azkit úgy hallom, Slezinger zidó¹¹⁵⁴ vitt alá magával, azkiben íram kegyelmednek, hogy ín Plenipatciuriust [!]¹¹⁵⁵ már választottam az alkura, úgymint Krihbaub Uramot.¹¹⁵⁶ És mivel az feriaknak¹¹⁵⁷ már víge van, kérem édes szocerlim, kegyelmed is ne halassa maga ríszéről továbbra az alkut, kinek is tiszta szíből kívánom szerencís vígben menetelit. Elvárom azért ides szívem az kegyelmed gráciájából mint az kít levelemre kegyelmed kedves válaszát. Maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

P. S. Úgy hallom, az Völcei¹¹⁵⁸ azt mondja, hogy én több Mobiliákat nem kívántam, mint azkit már idehoztak. Tudja kegyelmed, hogy minap két lajstromban¹¹⁵⁹ több volt fölírva. Ha azért az elveszett volna, cak tudjam, más lajstromot köldek. Kérem másnak ne tulajdonícca vétéköl, hogy annyiszor búsítják kegyelmedet eziránt. Az nagy szükség veszen reá, s mivel az kegyelmed Embereivel nem szabad correspondeálnom,¹¹⁶⁰ köllött így azért más által szol[i]citálnom.¹¹⁶¹

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 654.

1150 spectaculum: látványosság

1151 tárgyakat és ékszereket

1152 kredencia láda: asztali edénykészlet

1153 cseréptálból

1154 Wolf vagy Lebel (Leeb) Schlesinger

1155 plenipotentarius: teljes körű felhatalmazással bíró, meghatalmazott

1156 Johann Jacob von Kriechbaum

1157 ünnepeknek

1158 Völcsey György

1159 jegyzékben

1160 leveleznem, szóba állnom

1161 szorgalmaznom

289. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Maria Enzersdorf (?), 1703 (?)],¹¹⁶² augusztus 14.

Mein Schaz und herz liebster Ehe gemahl

Kan niht umgehen meinem schaz bey iezigen Coniuncturen Zu behelligen, daz ih aus deren, dem verglich gemesse,¹¹⁶³ yberschikhten Mobilien einen anoh Zu mir getrogenen affect verspihret hette, wan selbige genzlih Erfolgt were. Allein leider, hab ih befunden, daz selbe in allen Zerfezt und in un ordnung gestellet, daz ih mih herzhlih darüber bestierzet, ia fast in den todt geleet. Da ih mein Specification von den Verlassen ibersehen und nit den Empfangenen collation iret, hab ih befunden, daz in allen Kum¹¹⁶⁴ der drite theil Erfolgt. Mein schaz, gleich wie ih mih Wegen des ybernehmen bedenkhe, also ersuche und bitte ih ihme aus Ehr threye Herzen, Er wolle auh daz ybrige nah dem vergleih bald ab folgen lassen, danit¹¹⁶⁵ ih nihs gezwungen Werde, daz Meinige bey hoff Widerub¹¹⁶⁶ Zu Urgieren, welchs mir (als die ih müglihester Weis dero und uns bede anteilet zu manuteniren suehe) sehr verdriesslich fallen wurde. Ich unter dessen, Neben den des fürstlichen genadherzig umb einige schleinige¹¹⁶⁷ antwort Zihlen,¹¹⁶⁸ die inertig anhalte, winsche Mein schaz, Million Glickh auf die befeor stehende Celler Reis,¹¹⁶⁹ als dahin ih mih auh mit negesten begeben, und in meinem Gebett, dero bey der Gnaden Muetter Zu gedenkhen sein werde. Wor-nit¹¹⁷⁰ ih mih in dero gnaden Und affection befelhe verbleibent

Meins liebstes schaz und gemahlen
Eva fürstin Esterhasy

Ennzendorff, den 14. augusti

P. S. Weil ih Um den Ungern ganz Verlassen bin, schrieb ih also teisch, dan ih die Ungerische sprach fast ganz vergesse.

P. S. Mein schaz bey schon Geschlossenen brief Mues ih ganz unferhoft verneben¹¹⁷¹ dz Rizo und Podragja solle versezt worden sein, welches doh schnur grad wider den vergleich lauffet.¹¹⁷² Wie niht weniger daz Man die 1000 fl. bestand geld von Meinem Hof richter auf dieses Jahr Eingeford-det, welches Ewenfals wider den vergleich, und zue Mehreren weith laufigkeiten wird ursach

1162 A levél Esterházy Pál és Thököly Éva 1702. július 1-jén Bécsben megkötött egyezsége után íródott, arra hivatkozik.

1163 gemäß

1164 kaum

1165 damit

1166 wiederum

1167 beschleunigte: gyors

1168 Zeilen

1169 zarándoklat Mariazellbe

1170 womit

1171 vernehmen

1172 Esterházy Pál és Thököly Éva 1702. július 1. Bécsben megkötött egyezés 1. pontja szerint a két helység Thököly Éva haláláig a birtokában marad és utána fiára, Esterházy Józsefre száll.

geben, so Miehr gwus schmerzlich wurd fallen. Kan auch niht fassen, under was vihr¹¹⁷³ Einen protext [?] Meinem schaz Reiz der Hilgin¹¹⁷⁴ hat könen zrukh geben, do dis und obiges Expreste in dem vergleih ausgenumben. Bitte undertessen ganz diemiethig, Mein schaz wolle Miehr bey diser gelegenheit Nah folgendte und seer nothwendige sahen abfolgen lassen.

1. Erstlich Eine shessä auf Ein ross, Und die andere auf 2 geferth.
2. die versprochene und in dem Vergleich gesezete 6: kuschen geferth. damit ih Mein schaz zum Spott dierfe [nicht] lenger Mit dem 2 kleinen Kaze [*kihúzva*: darf] herumb faren
3. Mein verlassenes bett gewand, leibandt in ganz stukhen.
4. Meine theitsche 2: kleider. sambt den agat farben ganzen stukh Zeih und dem Roth domosch-tonen¹¹⁷⁵ bett fürhang.
5. den Mir in der fergleich Zue gesprochenen wein, damit ih niht umbs geld kauffen dürffe
6. die grossen bieber zum lessen und betten. die instrumentl,¹¹⁷⁶ Etcet.
das graff Jergers und Mein schwester Conterfe,¹¹⁷⁷ sambt Ein grossen spigel

Bitte Mein Schaz Noh Ein mahl grund herzig, Er wolle mir benande sahen ibergeben lassen, damit ih alstan¹¹⁷⁸ iber das schon Embfangenen und Noh Restirende köne Ein arthandlichs Register verferdigen. ih schliesslihen Neben die mirdigen befelh in dero gnaden erlich der getreusten hoffnung, Man werde dis Rehtmessige begeren in kein unbillen auf enden, als die ih Meins schaz gedreue und dimitedhigeste dienerin verbleibe

Eva furstin Esterhasj

A levelet feltehetően nem Thökoly Éva írta, és a korábbi levelében fonetikusan leírt német szavak alapján is úgy tűnik, hogy a megfogalmazás sem tőle származik.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 684.

*A levél magyar nyelvű fordítása:*¹¹⁷⁹

Drágaságom és szívből szeretett házastársam!

A kapcsolat[unk] mostani állapotában sem kerülhetem el, hogy azzal zaklassam az én drágámat, hogy érezhettem volna vajmi irántam való érzelmet az egyezségnek megfelelően elküldött ingóságokért, ha az [elküldésük] teljes mértékben megtörtént volna. Csak sajnós éppen úgy találok, hogy ezek szakadozottak és rendetlenek voltak, amiért olyan nagyon kétségbeestem, hogy majd behaltam. Mivel távozásom előtt a jegyzékemet átnéztem és a megkapott összeállítást illetően nem tévedek, arra jutottam, hogy egészében jó, ha egyharmadának [elküldése] történt meg. Drá-

1173 für

1174 Hölgynétől származó birtok, Hricsó

1175 damaszt

1176 kis méretű billentyűs hangszer

1177 Thökoly Katalin és második férje, Karl Joseph Jörger von Tollet (†1696?).

1178 alsdann

1179 Király Péter fordítása.

gám, mindegy, hogy mit gondolok a megkapottakról, becsületből, hűséges szívvel azzal fordulok hozzá és arra kérem őt, legyen szándékában, hogy következzenek az egyezés szerinti elmaradtak is, ne kényszerüljek arra, hogy azt, ami az enyém, újra az udvarnál kelljen sürgetnem. Ami nekem (mivel én lehetőség szerint mindkettőnkét, a Kegyelmedét és a magam részét óvni igyekszem) nagy keserűségemre válna. Mialatt én szíves Hercegi Kegyelmességedtől néhány soros gyors választ várnék, amit magamban remélek, a drágámnak millió szerencsét kívánok a közelgő celli útra, ahová én is hamarosan elindulok, és Kegyelmedről is megemlékezem majd a kegyelmes [Szűz]anyához szóló imámban. Ezzel ajánlom magamat az Kegyelmed gráciájába, s maradok

a legkedvesebb drágámnak és Férjemnek
Esterházy Éva hercegné

Enzendorf, augusztus 14.

P. S. Mivel a magyarok engem teljesen cserbenhagytak, ezért németül írok, hogy a magyar nyelvet gyorsan, teljesen elfeledjem.

P. S. Drágám, a levelet lezárva váratlanul értesülnöm kell Rizo és Podragja elzalogosításáról, ami nyílegyenesen ellentétes az egyezséggel. Nem kevésbé az udvarbírómtól való 1000 forint bérleménypénz követelése erre az évre, ami ugyancsak ellenkezik az egyezséggel és többszörösen kellemetlenséget fog okozni; ami nekem bizonyára fájdalmas lesz. Fel nem foghatom, mi okon adhatná vissza Drágám Hölgyinének Hricsót, mivel ez, és a fenti az egyezségből kifejezetten ki lett véve. Azonkívül ez alkalom adtán alázatosan kérem a Drágámat, hogy küldesse utánam az alább következő és nagyon szükséges dolgokat:

1. Először is egy hátszlóhoz való csézát és a kétlovas másikat.
 2. A megígért és az egyezésbe bevett 6 lovat a kocsni elé, hogy továbbiakban [ne] legyenek a Drágám szégyenére azzal, hogy két apró macskával utazom mindenfelé.
 3. Az otthagytott ágyneműt és az összes lepedőt.
 4. A két német ruhámat, együtt az achát színű egész szövettel és a vörös damaszt ágyfüggönnyel.
 5. Az egyezésben nekem megígért bort, hogy ne kelljen pénzért vennem.
 6. A nagy könyveket olvasni és imádkozni, a hangszerecskét stb.
- Jörg gróf és nővérem képmását, valamint egy nagy tükröt.

Kérem a Drágámat még egyszer szívem legmélyéről, szándékozzon átadatni a megnevezett dolgokat, hogy én azután a már megkapottakról és a még hátralékosokról egy tételes jegyzéket készíthessek. Végezetül ajánlom magamat az enyimeken kívül a leghűségesebb reménnyel ökegyelmének, hogy a jogos kívánság nem végződik nemakarással. Tehát maradok az én Drágámnak hűséges és legalázatosabb szolgálója,

Esterházy Éva hercegné

290. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Sankt Pölten, 1703. szeptember 5.

Ajánlom Édesem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek, kívánván Istentől minden kívánta sok Jókat kegyelmednek!

Édes szívem, az kegyelmed 17. augusti írott levelét vettem kedvesen, azmelyből értettem, hogy az Rizói¹¹⁸⁰ Tisztartóm az elmúlt Esztendőből Jövedelemből az kegyelmed kezéhez egy féllért sem hozott, sem köldött, s mivel azonfelöl említett Tisztartó az én parancolatomra vagy kívánságomra föl nem mer jönni, méglen ezéránt az kegyelmed parancolatját írva nem látja. Kérem azért Édesem szeretettel kegyelmedet, ne nehezteljen említett Tisztartónak írva parancolatot köldeni és tudtára adni, hogy valamint azelőtt Asszonyának ösmért, úgy most is, az kegyelmedtől már szuscribált,¹¹⁸¹ köztönk való alku szerint, aztévő légyen és mindenekről számot adjon. Nagy cudálkozással értetem az kegyelmed leveléből, melyben írja kegyelmed, hogy az én ottanahagyott Mobiliáimról¹¹⁸² semmit sem tud, nem lévén az kegyelmed kezénél s tárházamban¹¹⁸³ sem volt. Édes szívem, úgy hiszem és ösmérem kegyelmedet, hogy valamint ezelőtt Urok és fejek¹¹⁸⁴ volt kegyelmed minden szolgálainak, úgy most is az kegyelmed akarátja és parancolatja szerint köll azoknak mindenekben járni. Tudni fogja azért kegyelmed, ki légyen, vagyis járt az én Tárházomban. Mindazonáltal nagy gráciával vészem, ha tudtomra adja kegyelmed, ki légyen az, azki az én Tárházomban disponált¹¹⁸⁵ és parancolt. S mivel az minapi köldött Mobiliáknak cak némely részit vehettem kezemhez, s azt is kit félve,¹¹⁸⁶ s kit eszvetörve, és nem úgy, azmint én hattam. Kérem azért szeretettel édes szívem kegyelmedet, hogy az több, még hátramaradott Mobiliáimot és leveleket¹¹⁸⁷ az Capitalyis és Interesse pénzt,¹¹⁸⁸ s úgy az alku szerint ígért bort, gabonát, lovakot és több öszkezeket,¹¹⁸⁹ ne készleltesse hová hamarább kezemhez szolgáltatni, hadd ne kéntelenétessem én es akaratom ellen is az fölséges Udvert ezéránt molesztálni,¹¹⁹⁰ állván a kegyelmed Úri Reputációjában¹¹⁹¹ is böcöletiben, hogy az írva kiadott paroláját¹¹⁹² megtarca. Reménlem, azt tekintetben vévén az ellen nem fog celekedni. Emellett akartam édesem azt is tudtára adnom kegyelmednek az rígi ösmeretségből, hogy az Míltóságos Cardinál¹¹⁹³ már 2 vagy háromszor is másog által tudtomra adatta és emlékez-

1180 ricsói

1181 subscribált: aláírt

1182 ingóságaimról

1183 kincstáramban

1184 fejük, vagyis felettesük

1185 rendelkezett

1186 félben, felében

1187 birtokleveleket

1188 tőke és kamat pénzt

1189 eszközöket

1190 nem akar alkalmatlankodni

1191 jó hírében

1192 úri szavát, becsületszavát

1193 Kollonich Lipót (1631–1707)

tetett azon 2000 forintra, azkit az Ulmici Clastromban¹¹⁹⁴ az Everliért¹¹⁹⁵ égett, és hogy addig professiót¹¹⁹⁶ nem is tétettnek véle, azmég azon summát kezekhez nem veszig. Kérem azért az Cris-tus kinszenvedéséért, kegyelmed ezéránt az maga és familiájának böcöletit tekénce és tésesse le azon 2000 forintot az kismartoni plebánusnak,¹¹⁹⁷ azki is az Miltóságos Cardinálnak kezéhez fogja szolgáltatni. Jóllehet kegyelmed azt mondja, hogy én már azon 2000 [forintot] kezemhez vettem, de édes szívem, tekénce kegyelmed, hogy én csaknem az egy lelkemen kívül mindemet [!] otthon s az kegyelmed keze között hattam; és kegyelmed nemcsak azon kétezer forintot, hanem mindene-met elfoglalta s magamot nagy énségben és holtig való gyalázatban hagyott. Nem hiszem azért, hogy kegyelmed úgymint jó lelkieszmírető úri személy kívánhatja, vagyis kívánja azon summát, hogy én letégyem azon kevés summából, azkiből magamnak is élnem köll. Én, hogyha kegyelmed ezéránt az maga reputációját nem tekénté és azon pénzt le nem teszé, s az leánnak kijövetelével azon elmúlt és már elfelejtett dolgot megint világosságra hozza, kéntelen lészek az kijövetelre sza-badságot néki adnom. Azmi az én személyemet illeti (mivel én, Isten légyen szánóm, nagyobb gyalázatban már nem lehetek, azkiben voltam és vagyok), azért azt tekéntetben vévén, ezt is any-nyival könnyöben elszenvedhettem. Végtére örölek rajta, hogy Isten az én szocerlimet szerencsén és jó egészségben hozta vissza Celből. Reménlem, énrólam is nem volt kegyelmed ottan az boldog-szágos szóznél feledékenségben és talám valami emlékezetet hozott magával. Elvárom édes szívem ezen levelmre és punctumokra¹¹⁹⁸ való Válaszát kegyelmednek.

Kegyelmednek alázatos szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

St. Pelten, 5. szeptember 1703.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 653.

291. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely és keltezés nélkül, [Bécs, 1705. július ?]

Ajánlom szerettettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelme-det, szívből kívánom!

Édes szívem, én mindeddig is itten várahoztam, lívén az kegyelmed ígérati szerint olyan reménség-ben, hogy kegyelmedet vagy az kertben, vagyis más alkalmas helyen láthatni fogom és kegyel-mednek udvarolnom. De mivel még mindeddig is az a szerencsém nem adatott, hogy kegyelmed-

1194 olmützi (Olomouc) kolostorban

1195 Goldstein Éva, valószínűleg Esterházy Pál házasságon kívüli leánya.

1196 örökfogadalmat

1197 Matthias Markhl (1649–1725)

1198 egyezségpontokra

del magam szemben lehettem volna, noha az kegyelmed szolgálói egynihány ízben adtak olyan bíz-
tatást, nem tudom, talán az követséget nem jól értették. Kérem azért kegyelmedet édes szívem, ne
nehezteljen egynihány szóval az maga jó szándíját írva tudósítani. Én, valahova fogja parancolné
kegyelmed, kész vagyok odamennem. Kívánván mindenekben az kegyelmed akaratjához maga-
mat alkalmaztatnom, szóval többöt is fogung vígezhetni. Elvárom azonban az kegyelmed jó vála-
szát, s magamot ajánlom az kegyelmed gráciájában, maradok

kegyelmednek igazsz szolgálója
Thökoly Eva m. p.

Autográf

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 575.

292. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1705. július 11.

Dátum Tribiszbinkl, 11. Jullj 1705.

Ajánlom édes szívem szolgálatomot kegyelmednek. Isten minden kívánta szok Jókkal áldja meg
kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, nem akartam elmúlatnom, hogy ez levelem által kegyelmednek ne udvaroljak, s az
kegyelmed jó egészségéről ne értekezzem, melyről is kívánok minden örvendetes híreket halla-
nom. Én is már az fürdőt elkezdtem, de még mindeddig is nem sok Effectusát¹¹⁹⁹ érzem. Remén-
lem mindazonáltal, talám ha tovább fürdöm, Isten ő szent fölsége jobban fogja adni Egészségemet.
Édes szívem megvallom, hogy nem kicin szívem fájdalmával érzetem, hogy ez elmúlt vasárnap
úgy megcalattam. Gondolván, hogy kegyelmeddel szemben fogog lehetnem, mivel én az kegyel-
med Illésé¹²⁰⁰ által tett izenetére mindjárt kimentem és három egész óráig hiában az ker[t]ben vá-
rakoztam, azkit mindazonáltal nem annyira kegyelmednek, mind nímely nyughatatlan, ellenem
uralkodó Ellenségemnek tulajdonítok, azkik ezen az én afrontomon¹²⁰¹ nem kicényé örvendezné
fognak, pacientia. Én ezt is Istennek ajánlottam, azki is mindeneket annak ideiben megtalál és
böntetés nélkül nem hagyja. Emellett édes szívem, mivel én az Camarára assignált¹²⁰² 20 ezer fl.
ilyen formán az capitalisban¹²⁰³ az magam nagy kárával nem acceptálhatom,¹²⁰⁴ kegyelmed is jó
lelkiismerettel azt nem kívánhatja, hogy aziránt is kárban essem, mivel én tész¹²⁰⁵ Esztendeig is alig
vehetném azon Capitalist kezemhez (s hol volna az Interes).¹²⁰⁶ Édesem, énnékem azon kívül is

1199 eredményét

1200 Illés(y) Illyési Ádám

1201 megszégyenítésemen

1202 átíratott

1203 tőkében

1204 nem fogadhatom el

1205 tíz

1206 kamat

már semmi köldcégem nincsen, az Creditomom¹²⁰⁷ is elveszett. Nem lévén semmi Jóságom, azkire kölcsen vehetnék, kintelen lészek végtére minden célédemet elbocátanom, is gyalázatosan, mind egy közenséges Asszony élnem. Nem hiszem azért, hogy kegyelmed tekintvén eziránt az maga böcöletit is azt kívánhatné fogja. Kérem azért az Istenért kegyelmedet, kínáljon [?] módot benne, hogy contentáltassam,¹²⁰⁸ és mivel készpénzzel nem contentálhat kegyelmed, én kiesz vagyok az én Köpcinben való porciómat egészen, s az hegykői Majorral és ahhoz való faluval, az 50 ezer forintban restált Capitalisért¹²⁰⁹ és az eddig való Interestért, azmennyiben én ezelőtt bírtam, acceptálok. Onnan lévén bizonyosabb Jövedelmem, nem kintelené tettem kegyelmedet tovább azért búsítanom. Azmi penig az 80 ezer fl. való Interest illeti, hogy azért is kegyelmed ne búsítassig, én kész lészek vagy az szarukúii, vagyis az köpcinyi Jóságot megárendálnom¹²¹⁰ kegyelmedtől, mivel az szarvkőit úgyis az Tisztek¹²¹¹ árendában bírták, s azmennyivel többre megyen az Jövedelem az én Interestemnél, kegyelmed kezéhez assignálok. Remélem Édesem, kegyelmed nem kételkedék az én rossz gazdaságomban,¹²¹² tudván azt, hogy én inkább kívánom ípölésit, mind romlását az Jóságnak. Mászkint, látja Isten, nem tudom méként iljek, hacak bizonyos Jövedelmem nem léssen, azkiből élhessek, kintelen lészek mint kegyelmedet búsítanom, s mind penik az fölséges Udvarat. Kérem azért szeretettel kegyelmedet édes szívem, szálljon magában és ne kívánja tovább való énsígemet és romlásomat. Gondolja meg kegyelmed, hogy ma, holnab [véget ér] életöng, és hogy mindenekről számot köll adnung. Emellett az minimó ablakköröszt rámák vadnak még Kismartonban, azkik ide, az Malomban¹²¹³ való és máshova hasznát nem vehetné, kérem, adjon parancolatot kegyelmed az ott való Tisztartóra, hogy köldje ide, hatt¹²¹⁴ cináltathasszam föl. Közöl lévén itten Loretomhoz, azhova fogadásom van, ki fogog mennem [!], kegyelmedért is imádkozni fogog. Elvárom az kegyelmed jó Válaszát. Ajánlom tovább is az kegyelmed gráciájában magamat, s maradok kegyelmednek

iga[z] szolgálója
Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 655.

1207 hitelem, hitelképességem

1208 kifizessenek

1209 hátralékos tőkéért

1210 haszonbérbe adnom

1211 udvari tisztségviselők

1212 gazdálkodásomban

1213 a tribuswinkeli malomba

1214 hadd

293. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Donaudorf, [1705 (?)] július 28.

Daundorf, 28. Juli

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, esett értésemre, hogy kegyelmed cudálja és nem széntén jó néven veszé, hogy már sok időtől fogvást kegyelmednek levelemmel nem udvarlottam. De ha kegyelmed magában száll és tekintetben veszé, minémő nehéz és keserves állapotban én elég, nem lévén kegyelmedtől tartásomra elegendő köldségem, naponként több-több Adósságot köll cinálnom, és azt is sog kérésemre csak alig valami keveset találok. És mivel kegyelmed minden jószágimnak megfosztásával az maga mint írva, s mind szóval adott úri parolájának¹²¹⁵ eleget mind eddig is nem tett, nem köll azért cudálni, hogy ha én is kit keserőségből, s ki desperatióból esett, hogy haszontalan írásommal vagy levelemmel kötölességemnek eleget nem tettem. De mivel az világ lássa, hogy engem ezen pörlekedésre kegyelmeddel nem más, hanem az nagy szökség vészen, és ezen sok köldségemet idővel az Josef fiam¹²¹⁶ érzeni fogja, s makunk, azkik okai ezen pörlekedésnek. Úgy hiszem, nem nagy köszönettel lészen, hogy azért ennek utána az ilyen haszontalan köldséget és cietlen¹²¹⁷ pörlekedést eltávolosztassug. Kírem Édesem az Cristusnak érdeméért, kegyelmed szálljon magában, és mivel én azon kívöl is mást egyebet nem mutathatok kegyelmedtől, adja vagy adassa azt írással kezemhez, azkit mind maga úri parolája és szava szerint égért, s mind őfelsége¹²¹⁸ s az Nemes Comissio¹²¹⁹ Törvén által én[né]kem ítél, hadd ne kéntelenétessem tovább kegyelmednek kisebbségével¹²²⁰ az fölséges Udvar eziránt búsítanom és nagy szökségemet írva nagyobb világosságra hoznom. Akartam Édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy úgy esett értésemre, hogy Krihpam Uram¹²²¹ azon 3000 forintot, azmelyet még tavaly kegyelmedtől fölvelt, megadását ez jövő Esztendőre, úgymint húsvítra akarja halasztani. De mivel őkegyelme azon pénzt az én hírem és akaratom ellen magánál tartotta és kegyelmedet eziránt quitálta,¹²²² nagyobb igazsággal keresheti azért kegyelmed azon summát rajta, mint én. Kérem es kegyelmedet, légyen azon, hogy azon háromezer forintot Interesével¹²²³ együtt hová hamarább kezemhez szolgáltatassa. Utoljára¹²²⁴ értettem Expeditor Uramtól,¹²²⁵ hogy kegyelmed Joseph fiamat conselatiómra¹²²⁶ föl akarja köldeni hozzám. Köszönöm azért az kegyelmed ezéránt való gráciáját, de nem látom mostan annak följövetelét alkalmasnak

1215 úri szavának, becsületszavának

1216 Esterházy József (1688–1721)

1217 céltalan (?)

1218 I. József, 1705. május 5-étől volt német-római császár és magyar király.

1219 bizottság

1220 kicsinyességével

1221 Johann Jacob von Kriechbaum

1222 nyugtázta Esterházynak

1223 kamataival

1224 végül

1225 expeditor: a nádori levelezés intézője

1226 consolatio: vigasz, vigasztalás

46. kép. Donaudorf látképe, Georg Matthäus Vischer: *Topographia archiducatus Austriae Inferioris modernae*, S. I., 1672. Rézmetszet

lenni. Nem mindazonáltal (hogy én úgymint jó köröstín és édesanya, s noha volna okom, de Isten kedvéért mind megengedtem) arra valami idegenséget¹²²⁷ vagy hast¹²²⁸ tartanék, de mivel annak utazásában ezen meleg idő valami Nyavalyát csinálhatna, s netalántán az én Ellenségim aztat énnekém tulajdonítanak, hogy annak halálával az alku szerint az 80 ezer forint visszaszálljon reám, és eziránt netalántán valami alkalmatlanságot szenvedjek. Jobbnak ítélem lenni, hogy otthon az Édesapja szeme előtt és keze között Egészségben maradjon s tanuljon. Úgy alkalmaztassa magát, mint egy Cavalírnek illig,¹²²⁹ úgy, hogy Istennek famíliájuk böcöletivel országának szolgálhasson. Én azonban ajánlom az kegyelmed gráciájában magamat, s emlékeztetem még egyszer felől írott kérésemre kegyelmedet. Maradog kegyelmednek

igaz szolgálója
Tököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 656.

1227 a fia ellen lenne
1228 Hass: gyűlölet
1229 úri módon, lovagiasan

294. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Donaudorf, [1705. (?)] augusztus 16.

Daundorf, 16. Augusti

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatom kegyelmednek. Kívánván Istentől minden Jókat kegyelmednek!

Reménlem édes szívem, kegyelmed szerencésen és jó Egészségben fogott Bécben érkezne, melyet hallanom szívesen kívánok. Én es, Istennek szent neve dicitessék, szerencésen érkeztem ide házomhoz, Egészségem is az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyon. Kírem édes szívem, kegyelmed az maga Egészségéről ne nehezteljen tudósítani, melyről minden örvendetes híreket kívánok hallanom. Emellett édes szívem, mivel kegyelmed Szent Pelten¹²³⁰ létünkben parancolta, hogy az minimő punctumok¹²³¹ iránt kértem kegyelmedet, hogy papirosra tégyem és azzal Bukoviz Uramat¹²³² kegyelmedhez köldjem, hogy azok iránt kegyelmed rendelést tehessen. Ím, azért az kegyelmed parancolatja szerint föltettem és említett Bukoviz Uramnak parancoltam, hogy azok iránt kegyelmedet bővebben informálja. Kérem azért édes szívem szeretettel kegyelmedet, tégyen azok iránt rendelést és menden meg azoktól az pretensiáktól,¹²³³ mivel én azonkívül is azokat nem tartozom megfizetni, hadd ne búsítassam tovább azon Emberektől. Kírem, azoknál lévő obligatoriáimat¹²³⁴ az Mednyánski Cartabiankájával¹²³⁵ együtt köldje kegyelmed kezemhez, s úgy az Dunántúl¹²³⁶ lévő Jóságim iránt való, kegyelmeddel és az Tisztartómmal végezett, s úgy az Hölgyiní¹²³⁷ között való Contractus¹²³⁸ leveleket ne nehezteljen kegyelmed kezemhez köldeni, hadd tudhassam én es ahhoz az magam dolgait alkalmaztatni. Emellett édes szívem még egy kérésem volna kegyelmeddel, ha aziránt meg nem bántanám kegyelmedet. Kérem alkalmasan kegyelmedet, celekegye azt az gráciát velem és engedjen az én szőlőhegyeim közöl vagy kettőt vissza kezemhez, hadd lehessen valami kevés borom az magam italjára való, és ne kintelenítessen evvel az rossz nímét borral az gyomromat vesztegetné. Úgy hallom, hogy Margarétán még valami szőlőimmal az kegyelmed Tisztei disponálnak,¹²³⁹ azokat, ha az kegyelmed gráciája engedné, kezemhez bocáthatná kegyelmed, vagyis Körösztürott lévő két szőlőhegyemet. Az kegyelmed ezéránt lévő jóaka-

1230 Sankt Pölten

1231 egyezségpontok

1232 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1233 követelésektől

1234 kötelezvényeimet

1235 biankó csekk Mednyánszky Páltól

1236 A Dunán túl ez esetben a Felvidékre értendő.

1237 Hölgyi Gáspár (†1689) felesége, Balassa Zsuzsanna.

1238 szerződés

1239 udvari tisztségviselői rendelkeznek

ratját nagy gráciájául venném. Én azonban ajánlom az Isten oltalmában kegyelmedet, s magamat ajánlom tovább is az kegyelmed gráciájában, s maradog

kegyelmednek alázatos szolgálója és hőtvestársa
Thököly Eva m. p.

P. S. Ha az idei szörettel vehetném kezemhez, nagy gráciájául venném.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 657.

295. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Donaudorf, 1705. október 16.
Daundorf, 16. octobris 1705.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, nem akartam elmúlatnom, hogy levelem által kegyelmednek ne udvaroljak, s az kegyelmed jó Egészségéről ne értekezsem, melyről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Az magam Egészséről [!] azt írhatom kegyelmednek, hogy már három hete mind beteges állapottal vagyok, és többére mind az ágy fenekét nyomom úgyannyira, hogy az Melki doctort köllötett hozzám hozatnom. Édes szívem, én még mind voltam olyan reménségben, hogy két rendbéli levelemre kegyelmednek Válaszát fogom vehetnem. Nem tudván semmi Vétkemet, azkiért az kegyelmed hozzám való idegenségét érdemlettem volna, azkit mostan megént tapasztalnom köll. Megvallom, hogy nagy Conselatióval¹²⁴⁰ mentem az minab St. Peltről,¹²⁴¹ látván az kegyelmed jó voltát, arra nízve nem is reménlettem volna ezen kegyelmed Idegenségét. Én mindazonáltal azt nem kegyelmednek, hanem az kegyelmed körül lévő Ellenségimnek, azkiket szememmel láttam és főlemmel hallottam, hogy micoda cúfot őztek St. Pelten[ben] mind magamon, s mind lovaimon. Tulajdonítom, azkik az kegyelmed mind testi, s mind lelki karával az magok Intereséirt¹²⁴² nem örömet látják az köztönk való jó Atyafiságot is inpediálják¹²⁴³ mind[en] úton és módon, hogy se Em[b]erem, sem levelem által kegyelmeddel ne Corespondálhassag,¹²⁴⁴ azminthogy már mióta kegyelmedet nem láttam, egynihágyszor [!] mind levél s mind szolval izenvén kegyelmedhez köldettem, de cak az lekkisebbik is az kegyelmed Emberei közöl sem akarta kegyelmednél bémondani, vagyis audientiát¹²⁴⁵ kérni Emberemnek. Meglévén téltva mindeneknek, s nem tudom azért édes szívem,

1240 vigasszal

1241 Sankt Pöltenről

1242 érdekükért

1243 gátolják, akadályozzák

1244 levelezhessek, kapcsolatot tarthassak

1245 meghallgatást

ha ez az kegyelmed parancolatjából esett-é vagy sem. Ha tudnám, hogy kegyelmednek az én személyem felől valamit hallani vagy leveletem látni annyira nem kedves, vagyis odioz¹²⁴⁶ volna, Isten ójon tüle, hogy kegyelmednek kívánjak többöt alkalmatlankodnom. De édes szívem, megvallom, hogy nem kicén szívem fájdalomával költetett más Idegenektől is hallanom, hogy miolta kegyelmed éntőlem St. Peltről elment, egy ebédjit sem ehetett meg békével és hogy nímely rossz Em[b]erek akarván az én személyemet az kegyelmed feiből kiverné és köztönk való nagyobb Idegenséget csinálni. Nem volt olyan cuf vagy gyalázat, azkit ellenem nem spurgáltak.¹²⁴⁷ Én, édes szocerlim, nem sajnálom ezéránt az magam személyét, mert azt cak úgy tartom, mintha az Eb harapott volna meg. Nem érezvén semmiben magamot [bűnösnek], és azon ellenségém már több kárt az rossz Nyelvekkel nem tehetnek, mint azkit már tettek, s én már aztat mind Istennek ajánlottam. De édes szavam [!], jobban sajnálom ezéránt az kegyelmed személyét, hogy azon rossz Em[b]erek az kegyelmed Örögségét¹²⁴⁸ nem tekinték és kívánják efféle haszontalan és lelkiismiretbele dolgokkal búsítani, és az kegyelmed szívében nehézséget csinálni. Kérem azért szeretettel kegyelmedet, tekintez eziránt az maga böcöletit is és ne szenvedje nekék az ilyen mockos Nelyveskedést [!], mert azok cak azért nem kívánják az köztönk való jó alkut, hogy az magok erszényét és torkát úgy nem töldhetnék, azmind most. Emellett Édesem, kérem az Istenírt kegyelmedet, keressen módot benne, hadd Contentálhassam már egyszer,¹²⁴⁹ mert látja Isten, már nem tudok mihez nyúlnom, vagyis mivel élnem. Tudja kegyelmed maga is, hogy Ember szíllel nem élhet, kölcen sem találók. Lebenberk Uram¹²⁵⁰ is azon panaszkodik, hogy sem Capitalist, sem Interest¹²⁵¹ kegyelmedtől nem vehet, arra nízve engem sem contentálhat, és így nem tudom mivel tarcam magamot és célédemet. Elíg búval és keserőséggel töltem időmet, hogy az magam szajátja mellett is énséget köll szenvednem és gyalázatosan élnem, hogy sohonna semmi Instereit nem vehetek. Ha azért édes szívem kegyelmednek talám alkalmatlanságával én az magamét más úton keresné fogom, kérem kegyelmed, énnékem véteköl ne tulajdonicca, mert látja Isten, arra nem egyéb, hanem az nagy szöktség vészen. Elítélheti kegyelmed maga is, énnékem Jószágom nem lévén, s ha az járandó Interesemet is be nem vehetem, miből éljek. Az Celéd ugyancak megkívánja az magáét, ingyen senki nem szolgál. Nem hisze kegyelmed, ménémő Nyomorúsággal köll élnem. Kérem azért mégegyszer kegyelmedet, szálljon magában és celedjedjék már egyszer minden jót és szakassza végét ezen adioza¹²⁵² pörnek, hadd lehessen mind kegyelmednek, s mind énnékem egyszer nyugodalmom. Elvárom édes szívem az kegyelmed jó Válaszát, s magamot tovább is ajánlom az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

A címzés más kézzel: „Le vice rex. Le vice rex paulus Esterhasi a mon tres scher vice rex present. a Vienne.”
Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 658.

1246 odios: gyűlöletes

1247 mocskolódtak

1248 öregségét

1249 Azt kéri, hogy Esterházy Pál fizesse meg neki a tartozását.

1250 Johann Jakob von Löwenburg (1670–1732)

1251 sem tőkét, sem kamatot

1252 odios: gyűlöletes

296. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Donaudorf, 1705. november 15.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, az kegyelmed levelemre adott válaszát kedvesen vettem. Cudálom, hogy kegyelmed ennél több levelemet nem vette, mivel azmint én tudom, az Bukoviz¹²⁵³ az kegyelmed Emberei kezéhez adta, nem lévén magának gráciája, hogy kegyelmeddel szemben lehetett volna. Hogy azért azok magoknak eltukmálták¹²⁵⁴ és kegyelmed kezéhez nem adták azon levelemet, arról nem tehetek. Tudván azonkívül is okát, miért celekeszék, patientia.¹²⁵⁵ Azmi penig édes szívem az Camorára való assignatiót¹²⁵⁶ adósszágom eránt elleti, én abban még eddig semmit sem láttam. Azmint-hogy olyan Canditióval,¹²⁵⁷ azmint kegyelmed kívánta, úgymint hogy az restált Capitalisban¹²⁵⁸ és eddig járandó Interesben acceptáljam¹²⁵⁹ azon 20 ezer forintot az Camorán nem resolváltam,¹²⁶⁰ és élyenformán nem is acceptálhatom. Tudja kegyelmed maga is, hogy mely nehezen fizet az Camora. Hogy én penig őfelségével,¹²⁶¹ vagyis az Camorával pört kezdjek, s azmellest szökséget szenvedjek, azt kegyelmed jó lelkiismerettel nem kívánhatja, nem lévén énnékem azon kívöl is sem Emberem, sem alkalmatasságom arra, hogy az Camorán sulicitálhassak.¹²⁶² Én, édes szívem, nem az Camorával, hanem kegyelmeddel alkudtam, s azmellyel nem is akarok elmennem. Szálljon kegyelmed magában édes szívem és gondolja meg, hogy én ezen alkuval többet szászezer forintnál több kárt vallottam, azkit nem egyébért celekedtem, hanem gondolván, hogy legalább ezt az keveset kegyelmed az maga úri parolája¹²⁶³ szerint meg fogja egynihány hét alatt fizetné. Viszont én es azáltal mint megromlott testemnek, s mind lelkemnek nyugodalmot fogok cinálhatnom, de abban még eddég is igen kevés részem volt. Kérem azért szeretettel édes szívem kegyelmedet, keressen más módot benne, hogy az hátramaradott Capitalis és eddig való és járandó Interes iránt máshonnan contentáljon.¹²⁶⁴ Nem hiszé kegyelmed, mely nagy szökséggel és énséggel köll magamot Celédemmel tartanom úgyannyira, hogy kintelen lészek az rajtam való köntest is eladnom az nagy szökség miatt, azki bizon kegyelmednek sem eség böcöletire. Az Camorára assignált 20 ezer forint, ha úgy tedszig, az jövendőbeli járandó Interesben az 80 ezer forintra, ha máshonnan nem lehet, acceptálok.¹²⁶⁵ Úgy mindazonáltal, hogy azmivel kevesebbet hoz azon harmincad Újhelben, ke-

1253 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1254 eltüntették

1255 csak türelem

1256 kamarára való jóváírást

1257 conditio: feltétel

1258 hátralékos tőke összegét

1259 kamatával elfogadjam

1260 a kamaránál nem érvényesíttem, nem fogadtam el

1261 I. József (1705–1711)

1262 sollicitál: szorgalmaz, sürget

1263 úri szava, becsületszava

1264 contentáljon, vagyis fizesse meg a járandóságomat

1265 elfogadom

gyelmed máshonnan Esztendőként Cantentáljon, mert másként abbúl, mivel azmint hallom, azon harmincad 2000 forint nem szokkal többöt hoz, nem élhetnék. Elvárom azért az kegyelmed jó Válaszát és ezeránt való Resolutióját. Magamot ajánlom édes szocerlim tovább is az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Datum Danadorf, 15. november 1705.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 659.

297. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1706 (?)]

Édes szerelmes szocerlim!

Nagy szívem fájdalmával vártam ma az jó hírt, hogy fölszabadulok, azonban nagyobb szívem fájdalmával értettem Lendvaitúl, hogy Szaler Uram¹²⁶⁶ holnab valami Comissziót¹²⁶⁷ avagy nem tudom mit akar tartani ezen én ártatlanságomban. Hihető esmét, egynímely nyughatatlan Emberek gádlást igyekeznek tenni, és mind engemet jobban megkeseríteni és kegyelmedet is azáltal kisebbiteni. Kére nézve szokot gondolkodtam, kit köllönék kegyelmednek odaköldeni, mert úgy vádolja az szívem, hogy nem igazán jártak eddig az követségben az kegyelmed Emberei, hanem jobban kedveztek kegyelmed ellen járó félnek. Mert ha igazán¹²⁶⁸ jártak volna az dologban, lehetetlennek tartom, hogy már rígen meg nem szabadultam volna, mindhogy semmi deríg fundamentoma¹²⁶⁹ nincen níkiek. Kérem annakokáért igaz szeretettel idesem kegyelmedet, ne hagyjon el ezen keserőségemben és celekedjék annyi gratiát és szeretetet velem. Ne bízza teljességesen csak egyedöl szóval való izenetre, hanem írjon Szaler Uramnak az maga ides kezével egyniháyn [!] Verset és adja irtésére feltett szándíkját, nem lévén szenkinek másnak, hanem kegyelmednek ínhozzám köze. Landmarsalk Uram¹²⁷⁰ penig házasságbélé dologhoz sem szólhat, sem penig magát nem avadhatja.¹²⁷¹ Nem tudom mi oko[k]ra nézve jelen köllönék lenni holnab Emberének Szaler Uram előtt, hogy tedszének kegyelmednek hívatná magához Lebenberk Uramot¹²⁷² és közleni őkegyelmével is ezen dolgot, mindhogy a néki bécse¹²⁷³ dolgokban nagy Experientiája¹²⁷⁴ vagyon. Igaz Embernek is tar-

1266 Johann Friedrich Saillers von Aspang

1267 megbeszélést

1268 igaz módra, becsületesen

1269 alapja

1270 Adam Anton Grundemann von Falkenberg (1624–1711)

1271 nem avatkozhat bele

1272 Johann Jakob Löwenburg

1273 bécsi

1274 tapasztalata

tom mindkettőnkhez, azki szintén mast nálam lévén szokat szólott ezen dologról és szolgálne is kíván. Ezekben ides szívem nem szökség Tanácsot adnom kegyelmednek, cak igaz Emberöng volna, azki igazán eljárna az kegyelmed parancsolatja szerint, nem köllének bosszúlnom¹²⁷⁵ semmit is. Én azonban az kegyelmed gratiájában ajánlom magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 661. Korábbi jelzete: MNL OL P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 273.

298. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1706 (?)]

K[i]vánok szerencsés jó napot kegyelmednek édes szívem!

Reménlem édesem kegyelmed jól érze magát, és ez ijjel is jól nyugodott, melyet szívesen kívánok hallanom. Én, édes szívem, mind belső Nyavalyám, s mind penik az sok gondolkodás miatt nem sokat aludtam. Ez Ijjel nem tudván mire vélné az mai Comissiót,¹²⁷⁶ azkire ha kegyelmed odaköld, olyat köll köldeni, azki igazán (és nem két színen), híven eljárjon az dologban. Az én étéletem szerint nem tartanék alkalmasabbat Vicse [!] Palatinus Uramnál¹²⁷⁷ az odavaló köldésre, mivel őkegyelme okos és jó lelkiismirető örögember. Úgy hiszem, nem kíván kelkivel [?] másnak kedveskedné, azmind nímelyek kegyelmednek szemében jót mondanak, s másutt penik cantrar¹²⁷⁸ mind mást beszélnek. Kérem azért édes szívem, kegyelmed mindenek szavainak hitelt ne adjon, lekfőképpen az énvelem való dologban. Reménlem Páter Imre¹²⁷⁹ eddig ottan volt kegyelmeddel, azki által bővebben izentem. Az Rummel pöspekhez¹²⁸⁰ is kértem, hogy elmenjen és az mai Comissiót jelentse meg néké. Én azonban tovább is ajánlom az kegyelmed gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 668. Korábbi jelzete: P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 292.

Kívül régi, 18–19. századi levéltárosi keltezés: „707. 16. Martij”, a nap és hónap ceruzával áthúzva, az év alá húzva, illetve tintával félig bekeretezve.

1275 bosszankodnom

1276 tanácskozást

1277 Skarbala András (†1712/1713), 1705–1712 között alnádor.

1278 ellenkezőleg

1279 Emericus Pfindner

1280 Franz Ferdinand Rummel (1644–1716), Bécs püspöke.

299. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Bécs, 1706. február 26.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, ide érkezvén Bécsben, voltam olyan reménségben, kegyelmedet láthatni fogom, de mivel még mindeddig is ez a szerencém nem adatott, akartam azért ezen levelemmel kegyelmednek udvarlanom és jó Egészségéről értekezni, melyről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Azmi az én Egészségemet elleti, azt írhatom, hogy már alkalmas időtől fogást mind rosszul szolgál. Emellett édes szívem, bizonyos nagy renden lévő úri személyektől értésemre esett nem kicsin szívem fájdalmával, hogy micoda dologban munkálkodnak és újobban fáradoznak itten ellenem az kegyelmed Emberei kegyelmed neve alatt. Hogy tudniillig tiltaná el őfelsége¹²⁸¹ az itt való lakásomat, holott senkének sem vétek, hanem hogy az magamít keressem. Nem lévén miből élnem, azt sem Isten, sem Világ előtt senki Véteköl nem tulajdoníthatja, s mégsem szónhetik meg ellenem fölgerjedt haragjok és Istentelen practicájok.¹²⁸² S nem elígeznek [!] eddig való kisebbségemmel s több nagy kárainnal, hanem tovább is kívánnak nemcsak engem, hanem kegyelmedet gyermekével együtt kisebbiteni, kiért bizony Jövendőben az igaz bíró Úr Istennek kemény bontetését várhatják magokra. Én mindazonáltal ezeket kegyelmednek nem tulajdoníthatom, s nem is hiszem, hogy az kegyelmed akaratjából volnának, mivel jól jut eszembe az elmúlt Nyáron együttlétöngben mit mondott és írt is, és sok ézben Bukoviz Uram¹²⁸³ által is izent kegyelmed, hogy tudniillig itt e tájon közölebb vegyek inkább Jóságot magamnak. S úgy az köztöng való Contractusban is úgy obligálta kegyelmed magát,¹²⁸⁴ hogy inkább szegéteni fogja egészen való szabadulásomat és nem is léssen ellene. S anélkül ne is légyen állandó¹²⁸⁵ ezen Contractus, miért köllönék tehát elhitetném magammal, hogy most ellenkezőt parancolt volna kegyelmed ellenem celekedni, holott nem is vítottam kegyelmed ellen. Lám, eléggé nagy patientiával¹²⁸⁶ s nem kevés károssal vártam, most is várom kegyelmednél lévő pénzemet s interesemet¹²⁸⁷ és mindennapi szökségemre valót is. Másoktól kívántam inkább Interesre kölcsenkérnem, hogysemmind hirtelen reászorítanám kegyelmedet, s utoljára elkerölhetetlen szökségemtől veseltetvén, hogy kintelenéttem sajátomért törvénhez nyúlnom. Senki okos elme meg nem ételhet érette, de azt sem engedtem, miolta itten vagyok, az doctoromnak¹²⁸⁸ mód nélkül s az kegyelmed böcöletinek nagyobb sírelmével folytatni, azki ha itten jelen nem volnék, az második executiót¹²⁸⁹ is elköndette volna az kegyelmed házaira. Így lévén annakokáért az dolog. Ha ugyan az kegyelmed híre nélkül, azminthogy el is hittem, celekeszék ellenem való praktikáikat az kegyelmed emberei, kirem, szólicca meg őket, az-

1281 I. József (1705–1711)

1282 mesterkedésük

1283 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1284 a szerződésben úgy kötelezte magát

1285 ne lehessen végleges

1286 türelemmel

1287 kamatomat

1288 az ügyvédemnek

1289 végrehajtást

kik inkább hiszem jobban csak azért kívánják tovább¹²⁹⁰ való létemet, hogy annyival ritkábban láthassug egymást és hogy eszve ne mehessüng, azki nagy Istentelenség és nagy számadás, pacientia.¹²⁹¹ Én már mindeneket Istennek ítélő bírósága alá ajánlottam, kérem mindazonáltal édes szocerlim kegyelmedet ezeránt, hogyha kegyelmednek van-i annyira ellenére az én itt való lakásom, és ha kegyelmed parancolatjából contredicáltak-e¹²⁹² az ellen. Adja levele által tudtomra, hadd vizsgálódják, ha Contraromat¹²⁹³ olvashatok az ellen, hogy kegyelmednek ellenére itten nem vagyok, szomorú szívem valamennyire. Elvárom azért édes szívem az kegyelmed vigasztaló, jó Válaszát, s magamot ajánlom tovább is az kegyelmed gráciáiban, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója és hitves társa
Thököly Eva m. p.

Bécz, 26. február 1706.

P. S. Édes szívem, mivel én [?] csak az egészen való Contentatiómat¹²⁹⁴ várom itten, arra nézve kérem, parancoljon embereinek kegyelmed, hogy hová hamarabb hadd contentáljanak mind az pénz iránt, s mind penig az hátramaradott Mobiliák,¹²⁹⁵ s úgy az szükséges levelek és irások iránt.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 662.

300. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Fraknó, 1706. március 2.

Isten sok jókkal áldjon meg édes Atyámfia!

Szeretettel vettem leveledet. Egészségemről írhatom, hogy nem szinte jól vagyok az gonosz catharrus¹²⁹⁶ és hurut miatt, annyival is inkább, hogy ím, majd három holnapja vagyok, mióta innét az Várbúl ki sem mehettem.¹²⁹⁷ S megvallom, ennyi sok és kimondhatatlan kárvallásim között legnagyobb keserűségem az volt, hogy édes Atyámfia, azt az hallatlan executiót¹²⁹⁸ akartad reám hozni, akit minden Ember álmékodással hallott, holott én oka semminek sem vagyok. Mert hi-

1290 távolabb, messzebb

1291 csak türelem

1292 ellentmondtak-e

1293 ellenvetésemet

1294 kifizetésemet

1295 tárgyak, ingóságok

1296 felső légúti betegség, akut légúti hurut

1297 A kuruc támadások miatt szorult Fraknóba.

1298 végrehajtást

szem Ófölsége¹²⁹⁹ magára vállalta az 20 ezer forintról való contentatiót,¹³⁰⁰ az többit már én megadtam volna, ezt Doctor Pauernek¹³⁰¹ is megmutattam, s már mit tehetek róla, hogy az Camara nem fizetett. Erőszakkal én nem vehetek rajta semmit is, és így, hogy ebben ártatlan vagyok, az világ látja. Istenemmel bizonyítom, hogy talán teljes éltembe nagyobb bűm és keserűségem nem volt, mint mikor ezt az Executióra való parancsolatot köllött olvasnom, de hagyján, úgy légyen, amint Istennek teccik. Békességes, noha bizony fájdalmas túréssel köll szenvednem. Bizony édes Atyámfia, eléggé fáradok¹³⁰² abban, hogy egészen contentáltassál. Azmint hogyha Draskovich Ádám Uram azt a tízezer forintot, melyet Levemburg Uram¹³⁰³ adott, az én kívánságom szerint édes Atyámfia néked adta volna, nem sok volna hátra az contentatióban. Most is adós nékem alkalmas Interes¹³⁰⁴ Pínzzel Draskovich Uram, de hiszem látod magad is, hogy nem fizet, az Jóságból pedig most semmi jövedelem sem jön az mindennapi sok ellenség miatt. Az 80 ezer forint Capitálisnak Interesét¹³⁰⁵ ezután édes Atyámfia, adj tanácsot, honnand fizessem meg, mert ha ez az háború¹³⁰⁶ tartani fog, éntülem lehetetlenség lesz azt megfizetni, s újabb galibám¹³⁰⁷ s pörre való alkalmatlanságom következik. Draskovich Ádám Uram adós ugyan 80 ezer forinttal, ha őkegyelmét acceptárod,¹³⁰⁸ hogy annak Interesét őkegyelme fizesse meg Esztendőnként, én örömost odaassignálom,¹³⁰⁹ csak énnékem ne légyen tovább való galibám. Ha pedig az Hortensteini és Fillingi¹³¹⁰ Jóságokat annyiban elveszed, amennyiben Gudenus Uram bírja,¹³¹¹ azt is kész vagyok odaassignálni. És így megnyugodt elmével légy édes Atyámfia, hogy ezaránt én nem mást, hanem nyugodalmot keresek mind néked, mind pedig magamnak. Azmi az másik dolgot illeti édesem, tudod, hogy égből kiálltó rövidségemmel¹³¹² köllött 30 ezer forintot fizetnem, de mindazáltal én azért senkin bosszút állani nem kívánok, hanem hagyok mindeneket az megváltó Istenemre, kivel édes szívem maradok

igaz szívvel szolgáló Férjed
E. P. m. p.

Fraknó, 2. Martii 1706.

A külzeten Esterházy Pál kezével: „Az Atyámfiának írt levelemnek mása die 2 Martij 1706.”

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 663. Korábbi jelzete: P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 270.

1299 I. József (1705–1711)

1300 kifizetést

1301 Leonhard Bauer, ügyvéd

1302 fáradozok, igyekszem

1303 Johann Jakob von Löwenburg (1670–1732)

1304 kamat

1305 tőkének a kamatát

1306 kuruc harcok

1307 gondom, bajom

1308 elfogadod

1309 rád iratom

1310 hartensteini és fellingi

1311 Esterházy Pál Hartensteint eladta Johann Christoph von Gudenus (1632–1705) bárónak, akitől 1705-ben annak fia, Johann Christoph Rudolph von Gudenus örökölte meg.

1312 pénztelenségemmel

301. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Fraknó, 1706. március 15.

Isten sok jókkal áldjon meg édes Atyámfia!

Vettem böcsülettel Leveledet. Jeszenszky István Uram¹³¹³ jelentette, az Computus¹³¹⁴ miként volt, kiből értettem, hogy holmi költséget is belétudtál, s azon fölyül egy Esztendőre léptél az hátramara-dott Pénznek letételére, és hogyha csak Ezer forint volna is hátra benne, azért Svarczenpakot¹³¹⁵ örökösen elfoglalhasd szabad dispositiódra.¹³¹⁶ Édes Atyámfia, ebből egyebet ki nem hozhatok, ha-nem azt, hogy csak az én mortificatiómban¹³¹⁷ gyönyörködöl. Patientia.¹³¹⁸ Úgy légyen, azmint Isten akarja. Én mindazonáltal azon leszek Isten jóvoltából, hogy az Pénz azalatt egészen letétetődjék. De már ezen kívül minden végezés után nem tudom, micsoda Páter Imre Franciscánus Barát¹³¹⁹ taná-csából megént oly dolgokat tettél föl az Computusban, azki éppen nem idevaló, sőt, az egész dol-goknak újobban való fölforgatására célozó állapotot hoz magával. Édes Atyámfia, én igaz Ember vagyok, s nem szoktam tétovázni. Valamint Embereimmel meglett az Computus, kinek defalcatió-jában¹³²⁰ 8 ezer forintot föl is vettél, azt Isten segítségével megállom, más dolgokat ebben kevernem nem lehet. Ha édesem mind Istent, s mind az Igazságot félretéven az én igaz igyemben tovább is így akarsz mortificálni s egy Barátnak szaván inkább indulni, mint az Igazság útját követni, légyen az Mindenható Isten Ítélobíró közöttünk, azki az igaz igyeknek pártfogója leszen, s ily nyilvánvaló injuriáját¹³²¹ nem fogja elszenvadni. Reménlem azért édes Atyámfia, hogy megnyugszol azon, amint egyszer Embereimmel végeztél, s nem másolod meg¹³²² egy Barát kedvéért Paroládat.¹³²³ Elhidd édesem, ha az dolmányomat¹³²⁴ el köll is adnom, de minden úton-módon azon leszek, hogy con-tentáljalak,¹³²⁵ nem várván az Esztendőnek végét. S ha eddig is ez a rettenetes háború¹³²⁶ nem lett volna, hidd el édes Atyámfia, régen meglett volna contentatiód. Ezzel kívánom édesem, Isten tart-son jó egészségben. Datum Fraknó, 15. Martii Anno 1706.

Igaz jóakaród s Férjed
Esterházy Pál

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 664. Korábbi jelzete: P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 272.

1313 Jeszenszky István (†1724), Esterházy Pál titkára, bizalmi embere.

1314 (el)számolás

1315 Schwarzenbachot

1316 rendelkezésedre

1317 gyötrésben

1318 Csak türelem.

1319 Emericus Pfendner

1320 elszámolásában

1321 sérelmét

1322 nem változtatod meg

1323 adott szavadat

1324 dolmány: a magyar szabású férfiviselet alsókabátja

1325 kifizesselek

1326 kuruc harcok

302. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Bécs, 1706. március 18.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Nagy böscölettel [!] és szeretettel vettem az kegyelmed választéví levelét,¹³²⁷ kiből szánakozással értem Caratus [!]¹³²⁸ miatt való nehéz létét kegyelmednek, melyből hogy az Úr Isten mentől előbb kegyelmedet meggyógyíccsa, szívből kívánom. Írja kegyelmed, hogy minden kárvallási között legnagyobb keserőségére esett kegyelmednek az Executio,¹³²⁹ kinek látja az Úr Isten, én oka nem vagyok, kegyelmedet sem okozom érte, hanem mindenkor csak az kegyelmed Embereit. Lám, elíggé váraokoztam, törtem, szenvedtem, kölcseneztem, úgy táplálgattam intereszes¹³³⁰ pénzzel keseredett Életemet. Végteére nem lévén már egyéb mód benne, s elkerölhetetlen szökségemtől viseltetvén vagy akartam, vagy sem, köllött resolválnom¹³³¹ nagamat [!] reá. Úgy bíztam az doctorra,¹³³² hogy vigye vígben annak rendi és módja szerint Contentatiómat,¹³³³ azminthogy azon Executiót annak utána, hogy idejöttem, kemínyen és mód nélkül folytatni nem engedtem, és ha ide nem jöttem volna, kemínyebben is tapasztalta volna kegyelmed. És így, hogy magairt¹³³⁴ kéntelenségéből köllött keresnem, reménlem, hogy avval kegyelmed ellen nem vétettem. Nem lévén máshonnan miből élnem, az kamaránál való húszezer forintot mi illeti, én arra elégtelen vagyok, hogy az kamarán solicitáltassam.¹³³⁵ Draskoviz Ádám Uramnál lévő 80 ezer forint Intereszét az kegyelmed Embereitől acceptálom,¹³³⁶ de nem úgy, hogy őkegyelmét adósomnak öszmérjem lenni, avagy az hartesztani és felényi [!]¹³³⁷ Jószágát annyiban, azmennytit béhoz. Ha annakokáért az többét, azkivel az én Interesem többre menne, kegyelmed készpénzzel hozzáfizet, acceptálni kész lészek. Azmit ennek előtte maga is arra ajánlotta magát kegyelmed, hogy azmennytivel kevesebb az Jövedelem, hozzá akar főzetni kegyelmed. Azmi az 30 ezer forintot illeti, én azt máskint tudnám mutatni, mivel én azt magam nem azért éégertem, hanem hogy egészen lehessen azáltal szabadulásom és ottan járhaszak, vagyes lakhassam, azhol akarom. Lám, az Contractusban¹³³⁸ is arra obligálta¹³³⁹ kegyelmed magát, hogy arra inkább szegéteni fog, s az Contractus se légyen állandó¹³⁴⁰ asz nélkül. Kérem azért édes szévem, kegyelmed ezeránt való igyekezetit tegye már egyszer félre, és ne kívánja tovább ma-

1327 Az 1706. március 2-án írt levélre (300. levél) válaszol.

1328 catarus: felső légúti betegség, akut légúti hurut

1329 végrehajtás

1330 kamatos

1331 elhatároznom

1332 ügyvédre

1333 kifizetésemet

1334 magamét

1335 szorgalmazzam, sürgessem

1336 elfogadom

1337 hartensteini és fellingi

1338 szerződésben

1339 kötelezte

1340 végleges

gát velem együtt [!] és gyermekét bectelenéteni, és azáltal maga gyermekére, s azki [nem] oka, s az én suk¹³⁴¹ rendbélé fájdalmas és keserves szenvedésemnek, ne kívánjon tőlem nagyobb átkot hozni. Mert ha még tovább is köllönék Prostituáltatnom¹³⁴² és szenvednem, kénteleníttem Istenhez könnyes szemmel fohászoknom. Az ménémő végezésöng légyen, Szándor Gáspár Uramot az adósság iránt Jeszenszki Uram¹³⁴³ által bővebben meg fogja kegyelmed érteni. Kérem szeretettel édes szívem kegyelmedet, hogy az hátramaradott Mobiliákat más levelekkel¹³⁴⁴ és eszközökkel együtt, azkinek az specificatióját¹³⁴⁵ őkegyelmének kezéhez adtam, szolgáltatassa mindazokat kezemhez, hadd szakadjon annak is már egyszer vége. Én azonban ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s magamot ajánlom az kegyelmed gráciájában. Maradok

kegyelmednek igaz szolgálója és hitvestársa
Thököly Éva m. p.

Bicz, 18. Martii 1706.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 665.

303. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1707. február 27.

Isten sok jókkal áldjon meg édes Atyámfia!

Ezen alkalmatossággal kívántam levelemmel az édes Szocerlimat meglátogatnom s együtt¹³⁴⁶ érté- sére adnom, hogy egészségem azúta, miolta innét elmentél, egészségem nem szinte jól szolgál, nagy szemfájás lévén rajtam, majd az házbúl sem igen mehetek ki. Azomban édesem, az termi- nus¹³⁴⁷ majd eljön, úgymint tizenyolcadik Martii. Elhittem azért édes Szocerlim ajánlásod szerint az capitalissal,¹³⁴⁸ úgymint az tizenhatezer forinttal még valami esztendeig el fogsz várni. Az Inte- rest¹³⁴⁹ letészem, sőt, az Capitalisból is ezer forintot, úgyhogy azután 15 ezer forinttal lészek adós. Kihez képest édes szívem ha ezzel contenta¹³⁵⁰ lészel, kérlek édes szívem, add tudtomra, hogy én is tudjam magamot mihez tartanom. Holott pedig csakugyan (kit nem reméllek) megkévánod azon

1341 sok

1342 gyaláztatnom

1343 Jeszenszky István (†1724), Esterházy Pál bizalmi embere és titkára.

1344 ingóságokat más birtokbiztosító iratokkal

1345 részletezését

1346 egyben

1347 a kifizetés időpontja

1348 tőkével

1349 kamatot

1350 elégedett

Capitalis Summát,¹³⁵¹ kéntelen lészek nagy kárommal is szerét tennem azon Capitalis summának. Kérlek azért édes Szocerlim nagy szeretettel, ne neheztelj magad ezaránt való resolútiódrúl¹³⁵² tudósétani, mert jóllehet Vukovicz assecurált¹³⁵³ ugyan, hogy nem fogod azon summát kívánni, mindazonáltal inkább kívánom az én Szocerlim írás szerént való securitását¹³⁵⁴ látnom. Ezzel édesem maradok

az én szocerlim igaz szíve.

E. P.

Bécz, 27. Februarii 1707.

A külfeten Esterházy Pál kezével: „Copia.”

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 666. Korábbi jelzete: P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 288.

304. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Donaudorf, 1707. március 5.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánsági szerint való sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, az kegyelmed 27. Februarii datált levelét kedvesen vettem. Nagy szánakodással értetem kegyelmednek nem széntén jó Egészségben való létét. Kívánom, hogy Isten előbbeni Egészségét térécce és jó Egészségben tartsa meg kegyelmedet az Örömemre. Az magam Egészségérül azt írhatom kegyelmednek, hogy miolta hazajöttem, az rossz út és fáradsák miatt nem szintén jól érzem még mindeddig is magamot, azki oka volt, hogy eddig is az én szocellimnek kötelességem szerint levelemmel nem udvarolhattam. Várok azért bocsánatot ezen Vítkemért, s kérem édes szívem kegyelmedet, tartson tovább is az maga Atyai gráciájában, s ne engedjen az maga szívében (talám másog ingerléséből is) valami idegenséget bocsátani. Azmi penig édes szívem az 16 ezer forint adósságot élleti, én valamint ott alatt létemben nemcak Bukoviz Uram¹³⁵⁵ által ezentem, de magam is kegyelmednek edníhányszor szóval mondtam, hogy nagy szánakodással látván azonkívöl is kegyelmednek sog kárait, nem kívánom kegyelmedet mostan aziránt búsítanom, akarván ezzel is az én szocerlimhez való kötelességemet¹³⁵⁶ és igaz szeretetemet mutatnom. Kérem, el se hitesse magával azt, hogy én kárát kívánjam, vagyis azon igyekezzem, hanem inkább (ha úgy volna módom benne, azmind nincsen) egy grajcarbúl ezeret cinálnék. Azért édes szívem az kegyelmed parancolatja is kívánsága szerint adom tudtára kegyelmednek, hogy én azon szummát még egy

1351 a tőke összeget

1352 döntésedről

1353 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere biztosított.

1354 garanciáját

1355 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1356 kötődésemet

fertály Esztendeig¹³⁵⁷ az kegyelmed kedvéért örömost kegyelmed kezénél hagyom, azalatt magam is, Isten Engedelmeből, az földő kedvéért alá fogog mennem, s ezen dologrúl kegyelmeddel bővebben szóval vígezhetek. Mindazonáltal édes szívem, ha kegyelmed kételkedzik és eziránt más írás szerint való assecuratiót¹³⁵⁸ kíván, attól is nem vagyok idegen, hogy meg ne celekedjem, kívánván mindenekben az én édes szocerlimet obligálnom.¹³⁵⁹ Kérem azért adja tudtomra kegyelmed is az postai alkalmatossággal elköldhetem az egy fertál Esztendőre való assecuratiót. Szintén hogy végező félben voltam írásommal, vészem az kegyelmed 3. Marti datált levelét. Nagy örömmel értem, hogy jobban érzé kegyelmed magát, kívánok tovább is minden jót hallanom az kegyelmed Egészségéről. Értem azt is, hogy kegyelmed bót¹³⁶⁰ közöpe után Szantepergre [?]¹³⁶¹ igyekezig menni, s azon alkalmatossággal Danadorfot is meglátogatja. Megvallom, nem kicin Conszelatiómra¹³⁶² volna, ha itten pusztaházomnál az én szocerlimnek udvarolhatnék, s ha úgy parancolná kegyelmed, az búcsúra is örömost elmegeyek kegyelmeddel. Én, Édesem, azalatt az Napokat fogom számálni s imádkozom, hogy Isten azon jószándígbán megtartsa kegyelmedet, s énnékem is azt az szerencét adja, hogy itten udvarolhassag kegyelmednek. Kívánom édes szocerlim, jó Egészségben láthasszam kegyelmedet, én azonban ajánlom az Istennek altalmában kegyelmedet s magamat az kegyelmed gráciájában recommendálom,¹³⁶³ s maradok

kegyelmednek igaz szívvel való szolgálója és hitvestársra
Thököly Éva m. p.

Datum Danadorf, 5. Marci 1707.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 667.

305. ESTERHÁZY PÁL THÖKÖLY ÉVÁNAK

Bécs, 1707. március 15.

Isten sok jókkal áldjon meg édesem!

Szeretettel vettem leveledet, s jóllehet már az Pénzt megszerzettem vala, mivel válaszodat nem vettem csak ezelőtt harmadnappal, mindazáltal ha még egy fertály esztendeig¹³⁶⁴ elvársz, igen kedveszem veszem. S hogy ne kételkedjél édesem, hogy akkorra, úgymint e jövő Júniusnak utolsó

1357 negyedévig

1358 biztosítékot

1359 leköteleznem

1360 böjt, 1707-ben március 9-én kezdődött

1361 A szent hegy (Tafelberg) feltehetően Maria Taferlre utal.

1362 vigaszomra

1363 ajánlom

1364 negyedévig

47. kép. Christoph Weigel: Esterházy Pál nádor, 1709. Mezzotinto

napján letenném, tehát Klainburg Uram¹³⁶⁵ fogja akkorra bizonyosan letenni. Az ideig való Interest¹³⁶⁶ pedig Szlezinger zidónak¹³⁶⁷ meghattam, hogy egészen letegyje, sőt, az 80 ezer forint restáló interest¹³⁶⁸ is letétettem mostan; az fertál esztendőre való interest is az Capitálissal¹³⁶⁹ le fogom té-

1365 Paul Carl Comernick von Kleinburg

1366 kamatot

1367 Wolf Schlesinger

1368 hátralévő kamatot

1369 tőkével

tetnem. Az Mobiliák¹³⁷⁰ iránt is, ha valakire akarod az dolgot bízni, örömet végezek, és így nem szükséges más assecuratio,¹³⁷¹ elégséges az én Szocellim levele, hogy addig elvár. Az én utamat pedig azmi illeti, Boldogh Asszon-nap¹³⁷² előtt nem lehet, de azután mindenképpen azon leszek, hogy az én Szocellemnek Donadorfon udvarolhassak, kiről ugyan elébb tudósítanom az én Szocellimet el nem múlatom. Maradván

az én Szocellimnek igaz szíve
E. P.

Bécs, 15. Martii 1707.

A külzeten Esterházy Pál kezével: „Copia.”

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 669. Korábbi jelzete: P 108 Rep. 41. Fasc. E Nr. 289.

306. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Donaudorf, 1707. március 16.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, Bukoviz Uram¹³⁷³ azt írja, hogy kegyelmed panaszolkodott, hogy két levelekre kegyelmednek semmi Választot nem adtam. Nem tudom mért oly szokáig az kegyelmed kezéhez nem jutott, mivel én mihelyet vettem az kegyelmed levelét, azonnal első postán adtam Választot az kegyelmed levelére. Remélem, eddég már vette kegyelmed, s abból az pénz iránt való Várakozásnak az kegyelmed kívánsága szerint egy fertály Esztendőre¹³⁷⁴ való resolutiómat¹³⁷⁵ megértette. Azalatt reménlem, adatik az a szerencém, hogy kegyelmedet láthatni fogom és szóval bővebben beszélgethetne felőle. Mindazonáltal, ha kegyelmed más Írást vagy assecuratiót¹³⁷⁶ aziránt kíván, csak tudjam, azonnal megköldem kegyelmednek. Reménlem édes szocerlim, kegyelmed jó Egészségben fogja magát érzni, melyről minden örvendetes híreket kívánok hallanom. Én es az kegyelmed szolgálatjára még elég törhető Egészségben lévén olyan reménségben és Conselati[ó]-val¹³⁷⁷ [vagyok], hogy rövid idő alatt az kegyelmed minapi levelében való ajánlása szerént itten, Danadorfon fogok udvarolhatné kegyelmednek. Én azonban édes szocerlim ajánlom az Istennek

1370 tárgyak, ingóságok

1371 biztosíték

1372 Gyümölcsoltó Boldogasszony, vagyis Jézus fogantatásának napja, március 25.

1373 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1374 negyedévre

1375 döntésemet

1376 biztosítékot

1377 vigasszal

oltalmában kegyelmedet, s magamat tovább is az kegyelmed gráciájában recommendálok.¹³⁷⁸
Maradok

kegyelmednek igaz szívvel való szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Datum Danadorf, 16. Marci 1707.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 670.

307. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel 1707. május 12.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Az kegyelmed 10. Maii datált levelét szeretettel vettem. Az fiam, Josepf [!],¹³⁷⁹ Sándor Gáspár és Nádasdi Pál Uraimíg itten voltak nálam. Sándor Gáspar Uram az kegyelmed parancolatja szerint mindenekről relatiót¹³⁸⁰ tett. Én, édes szívem, azmint értem, már az fiam házassága az Gilaisz Kissasszonyal¹³⁸¹ bizonyos és ilive¹³⁸² már Guido Storemberg Uramnak¹³⁸³ es tudtára van az dolog, azért azt már vissza nem lehetne húzné böcöletesen. Azmi penig édes szívem ezéránt az én személyemet vagyis Consensusomat¹³⁸⁴ elleti, ha kegyelmednek ezen házassák tedszég és Contentus¹³⁸⁵ véle, s néntsen semmiben Conszederatiója,¹³⁸⁶ én sem kívánok ezellen semmit is celekednem, sem impediálnom,¹³⁸⁷ hanem mindenekben magamat az kegyelmed akaratjában akarom alkalmaztatnom, s kívánom jó áldását reájok, úgyhogy az én édes szocerlim örömét érhesse, és maradíkinak maradíját is láthassa. Kívánom édes szívem, hogy az Majális Cura¹³⁸⁸ jó egészségére válljon kegyelmednek. Szerencémnek fogom tartanom, ha az én édes szocerlimnek Tribuszbinkleben kötölességem szerint udvarolhatné fogok. És mivel még egészen szegényen és pusztá¹³⁸⁹ állapotall vadnak az há-

1378 ajánlom

1379 Esterházy József (1688–1721)

1380 jelentést

1381 Maria Octavia Gilleis zu Theras und Sonnenberg (1688–1762)

1382 eleve

1383 Guido von Starhemberg (1657–1737), lánytestvére Esterházy József feleségének (Maria Octavia von Gilleis) volt az édesanyja.

1384 hozzájárulásomat

1385 elégedett

1386 ellenvetése

1387 akadályoznom

1388 Tavasszal szokásos nagyobb szabású kúra.

1389 üres

48. kép. Udvari festő: Esterházy József. Olaj, vászon

zok,¹³⁹⁰ Kismartonban létemben láttam egynéhány Margarétai örög¹³⁹¹ képeket, kérem szeretettel kegyelmedet, engedje meg, hogy azon képeket egy öveges sraibtissal¹³⁹² onnan elhozathassak. Nagy gráciájául venném, ha egy falra való ötóórával megsegétene kegyelmed is kít örög Tökörrel. Nem lévén itten semmi óráng, azt sem tudjuk, hogy mind élöng. Elvárom azért eziránt az kegyelmed gráciáját és jó válaszát. Magam is kíz volnék az kegyelmed engedelmébül alámenni Kismartonban és azon képeket kiválogatni, azkik Margarétán voltak. Én azonban ajánlom tovább is az kegyelmed gráciájában magamat, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p

Tribiszbinkli Várban, 12. Maii 1707.

1390 szobák

1391 nagy

1392 reprezentatív bútordarab

P. S. Azmi az alkut elleti, én úgy gondolnám, jó volna, ha kegyelmed előbb végére menne, hogy mennyiben végeztek az több házas leányival, és ha tedszenék kegyelmednek, Tuval dudom,¹³⁹³ végére mehetne, hogy evvel az leányával is mit kívánnak, ahhoz képest azt megtudván lehetne aztán az alkuhoz fogni. Én elégtelen vagyok ezen Tractához,¹³⁹⁴ mindazonáltal hamiben szolgálhatok, öröme megcelekeszem és az kegyelmed akaratjához magamat alkalmaztatné fogom. Az mémő [!] cessiót¹³⁹⁵ égért kegyelmed Margaréta iránt hogy megalkudhassam Scalvinióval,¹³⁹⁶ kérem köldje kegyelmed kezemhez.

Autográf.

MNL OL P 108 Rep. 3. Fasc. J Nr. 61.

308. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1707. május 29.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, én az kegyelmed engedelmeből Kismartonban voltam, s ottan harmadnapig vígan laktung. Köszönem azért édes szocerlim az kegyelmed hozzám mutatott gráciáját. Szándor Gáspár Urammal is az tudott dologrúl beszílettem, azki is legjobbnak ítélé élyenformán azon dolgot véghez vénné, azmind ott föntlétemben kegyelmeddel végeztem. Én még az páter Caciával¹³⁹⁷ azolta nem szólhattam, de én abban nem kételkedsem, hogy ők azt véghez ne vehesség. Cak az kétezer forintban ne légyen fogyatkozás, és az úti, s úgy valami austafirasra¹³⁹⁸ való kőtségben, azki nélköl el nem vihetnék. Édes szívem, ha jól meggondoljuk, jobb ezt az keveset reászanni, hogynem Jövendőben nagyobb kárt s ahhoz az gyalázatot is szenvedni. Én most Kismartonban létemben sokat hallottam, hogy mit szól mindaz a rossz lotyó¹³⁹⁹ is micoda szándígnban van. Bécben is igyekezik menni, s ottan akarja pretensióját¹⁴⁰⁰ keresni, azki ha szinte nem sokat vígezhetne is, ugyan nem esznék bö[c]öletönkre. Jobb azért véle nem késné, és mentől előbb lehet, ezen dolgot víghez vinné. Kérem azért kegyelmedet az 2 ezer forintról és ahhoz való kölégről [!]¹⁴⁰¹ Szándor Gáspár Uramnak parancolja meg kegyelmed, hogy elkészicce, hogy azután abban fogyatkozás ne légyen. Emel-

1393 tudván tudom

1394 tárgyaláshoz

1395 átruházást

1396 Franz Christoph Scalvini

1397 Franciscus Caccia (1648–1725)

1398 Ausstaffierung: szükséges dolgok, holmik

1399 Goldstein Éva, valószínűleg Esterházy Pál házasságon kívüli leánya.

1400 követelését

1401 költségről

lett édes szívem, mivel az kismartoni Tisztartónak¹⁴⁰² magános Comissiója¹⁴⁰³ nem volt, hogy az kegyelmed Marháiból még azokhoz, azkiket elhoztam, adjanak. Noha énnékem kegyelmed ugyan megengedte, hogy vehessek 3 vagy 4 darabot még hozzájuk, nem akartam azért erővel valamit celekednem. Kérem azért szeretettel édes szocerlim kegyelmedet, celekedje azt az gráciát, és adjon Bukoviz Uram¹⁴⁰⁴ kezéhez egy komissziót valamennyi darabra, maga akarja, és ahhoz egy nősztén pávát is azon hím pávához, azkit itten találtam. Emellett más holmi dolgokról is ezentem Bukoviz által, melyeket recommendálok¹⁴⁰⁵ az kegyelmed gráciájában. Reménlem, eddig az Majális Cúrát¹⁴⁰⁶ is elvégezte kegyelmed, melyet kívánok szívesen, hogy jó Egészségére válljon kegyelmednek. Reménlem, azután az kegyelmed ígéreti szerint itten, pusztá házomnál udvarolhatné fogok én és kegyelmednek. Én ajánlom azonban az kegyelmed gráciájában kegyelmedet [!].¹⁴⁰⁷ Maradok

kegyelmednek igaz szolgáló- és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Tribisz binkle, 29. Maii 1707.

P. S. Elvárom édesem az kegyelmed jó Válaszát és mikorra várjam éde kegyelmedet.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 671.

309. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Donaudorf, [1707 (?)] szeptember 29.

Danadorf, 29. September

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, az kegyelmed minapi leveléből érttem kegyelmednek hozzám való affectióját¹⁴⁰⁸ és jószándíját, melyért kegyelmednek szívesen köszönetet tések, és kérem tovább is kegyelmed az maga gráciájában ne nehezteljen megtartani. De mivel édes szívem, én Celédestől, költség nélkül nem élhetek, s azon kevés kapitalist¹⁴⁰⁹ nem örömost költeném el, kérem azért kegyelmedet, tekintse ezéránt mint az maga böcöletit, s mind penik az én Romlásomat és köldjen költségemre való

1402 Cvitkovicz János, 1705 és 1707 között kismartoni tisztartó.

1403 külön megbízása

1404 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1405 figyelmébe ajánlok

1406 Tavasszal szokásos nagyobb szabású kúra.

1407 magamat

1408 jóindulatát

1409 tőkét

pénzt. Másként kéntelen leszek azon kevés kapitálést elköltenem, úgyhogy Jövendőben az Joseph fiamnak¹⁴¹⁰ kevés reménsége lehet hozzá, és azoknak, azkik okai lesznek, nem nagy köszönettel leszen. Reménlem azért Édesem, kegyelmed annyira nem fogja engedné, hanem inkább az maga úri parolájának¹⁴¹¹ eleget fog tenni, és engem mind az Capitalist, s mind az Interest,¹⁴¹² úgy az hátramaradott Mobiliákat,¹⁴¹³ Jóságog iránt való leveleket az több más levelekkel¹⁴¹⁴ egyött Contentálni fog,¹⁴¹⁵ hadd ne gazdagoljanak Édesem másog az mi pörlésünkkel és nagy kárunkkal. Akartam édes szívem tudtára adnom kegyelmednek, hogy Krihbaub Uram¹⁴¹⁶ engem [?] sem az néké adott 3000 forint[ról], sem az Interesről még még [!] eddig sem Contentált, hanem azt mondotta, hogy mivel azon summáról kegyelmedet quitálta,¹⁴¹⁷ az Interest is kegyelmednél fogja letenni, s éntőlem plenipotentiája¹⁴¹⁸ nem volt az pénzt kezéhez venni. Azért én nem is akarom magamot ebben avatni és cak azt quitálom, azkit Expelitor [!] Uram¹⁴¹⁹ által kezemhez veszek. Kérem, tudósíccon kegyelmed, hogyha azon Interesről Contentálta-i kegyelmedet vagy sem. És mivel az quitantia Krihbaum Uramtúl kegyelmed kezénél van, sörgettesse kegyelmed nála, hogy azon 3000 forintot az Interesével egyött mentől előbb letégye, másként kegyelmednek is kára következhetig eziránt. Édes szívem, mivel Isten ő szent fölsége országungban megént békességet ad és Jóságingnak hasznát és jövedelmét vehetjük, kegyelmedet kérem, köldjen az Ricói Tisztartóra egy parancolatot kezemhez, hogy ennek utána es tőlem dependáljon,¹⁴²⁰ és az eddig való Jövedelemről számot adjon. S úgy az kegyelmeddel való Contractust¹⁴²¹ az Tisztartóval cinált Contractusommal egyött kérem, köldje kezemhez kegyelmed mentől előbb lehet, hadd tehessek én es eziránt dispositiót,¹⁴²² s az magam Embere által azon Jóságot elfoglalhassam. Elvárom azért az kegyelmed jó Válaszát. Ajánlom magamot az kegyelmed gráciájában, s maradog

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestársa
Thököly Eva m. p.

P. S. Egynihán Nappal ezelőtt hallottam, hogy kegyelmed az Celi boldogságos szózhez ment búcúra és onnan Maria Tafelére fog menni, azhonnan mivel ínes közöl vagyok, voltam olyan reménségben kegyelmednek pusztaházomnál udvarlanom, de azon reménségem mostan vézzé vált.¹⁴²³

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 672.

1410 Esterházy József (1688–1721)

1411 adott szavának

1412 kamatot

1413 ingóságokat, tárgyakat

1414 birtokbiztosító iratokkal

1415 kiszolgált, átad

1416 Johann Jacob von Kriechbaum

1417 nyugtát adott

1418 teljes körű felhatalmazása

1419 expeditor: a nádori levelezés intézője

1420 függjön

1421 szerződést

1422 rendelkezést

1423 vízzé vált, vagyis meghiúsult

310. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1707. október 6.

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Ezen alkalmatossággal is nem akartam elmúlatnom, hogy az kegyelmed jó Egészségéről ne értekezzen, melyről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Én es élek még eddig az kegyelmed szolgálatjára szenvedhető Egészségben. Voltam olyan szándígbán, hogy fölmenjek Bécben, azholott reménlettem kegyelmednek is személyem szerint udvarolhatné fogok. De mivel itten az szöret már elkezdődött, és nékem szökségesképpen itten jelen köll lennem, arra nézve el köllött halasztanom felmenetelemet. Mindazonáltal azon lézsek elvígezvén itten dolgaimat, hogy rövid idő alatt felmenjek. Az szállásomnak is már kitelvén az ideje, azt is ki köll öresétenem és másolott szállást keresnem. Emellett kérem édes szívem kegyelmedet az restált Interesről Erenhtlis¹⁴²⁴ parancoljon kegyelmed az Tiszteknek¹⁴²⁵ hogy Contentáljanak,¹⁴²⁶ mert látja Isten (ha abban fogyatkozás lenne), nem tudnék mivel élné. Kegyelmed maga is jól tudja, hogy énnékem azonkívvöl semmi vagy igen kevés Jövedelmem vagyon, azkiből élhetnék, mert azmi még eddig itten bójött, majd többött köllött már itten szökséges dolgokra költenem, azért arra nem lehet tartózkodnom, hanem cak az Interesből köll élnem, s ha penig azt bé nem vehetem, kegyelmed maga ítéletire hagyom, hogy méből éljek. Ha azért kéntelenéttetem az magamét más móddal keresnem, kérem énnékem véteköl osztán ne tulajdonicca kegyelmed. Az augustiánus barátok¹⁴²⁷ is úttalan¹⁴²⁸ búsitnak az tízezer forintrúl, s úgy az Mandorfni¹⁴²⁹ az Margarétaiak adóssága iránt. Kérem az Istenért kegyelmedet, alkudjik már meg egyszer kegyelmed vélek, és válca ki az maga obligatoriájával¹⁴³⁰ tőlek az én adóslevelemet, hadd ne búsitassam én tovább tőlek. Édes szívem, azminimő 4 sörtés-marhára adott volt kegyelmed Bukoviz Uram¹⁴³¹ kezéhez Comissiót,¹⁴³² kettőt elhoztak benne. Az másik kettőt penig hogy el nem köldték, avval menték magokat az Tisztek, hogy kegyelmed más parancolatot adott néké, hogy többöt ne köldjenek kettónél, azkit nehezen lehet elhinnem, hogy kegyelmed az maga szavát visszahúzná ilyen cekély dologban. Mindazonáltal édes szívem én, elhitesse kegyelmed magával, hogy ezt az kettőt sem kívánom ingyen. Cak azon kérem szeretettel kegyelmedet, hogy az járandó Interesemet annak ideiben mindenkor fizesség meg, mert ha én azt, azki egynihány ezer forintra mígyen, kezemhez vehetném, azt megént máshová Interesre adhatnám, s annak több hasznát vehetném, mind azkit az kegyelmed Tisztei ideköldenek. De mivel kegyelmedtől jó lelkiismirettel supper Interest¹⁴³³ nem kérhetek, arra nézve kérem még egyszer sze-

1424 az elmaradt kamatról becsülettel

1425 udvari tisztségviselőknél

1426 kifizessenek

1427 Ágoston-rendi szerzetesek

1428 untalan, folyamatosan

1429 Anna Maria von Hohenwart, Johann Ferdinand von Mandorff felesége.

1430 kötelezvényével

1431 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1432 utasítást

1433 magasabb kamatot

retettel kegyelmedet, hadd ne légyen abban fogyatkozásom, és hadd ne köllösség vagy ne kéntelenítéssem aziránt kegyelmednek tovább alkalmatlankodnom, és hadd ne szenvedjek azmiatt magam is Ínséget, azkit jó lílekkal (s jól meggondolván) nem is kívánhat kegyelmed. Én azonban ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet s magamot az kegyelmed gráciájában ajánlom. Maradok kegyelmednek

igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Tribisbinkli, 6. Octobris 1707.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 673.

311. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1707. október 12.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Az kegyelmed levelét kedvesen vettem, melyből hogy az minapi kívánságimról prefectus¹⁴³⁴ Uramnak parancolt kegyelmed, hogy az dolgokat enerválja,¹⁴³⁵ értem. Kérem tovább is kegyelmedet, ne engedje mind az én éntiresemnek [!],¹⁴³⁶ s mind pedig az Mandarfne¹⁴³⁷ adósságát sokára halasztani. Az fizetését reménlem, Bukoviz¹⁴³⁸ tudtára adta kegyelmednek, hogy megint újonnan parancolatot kért az land Marsall krihtnél,¹⁴³⁹ és énrajtam akarja enerválni azon adósságot, azkit én magamon kegyelmed Ítéletire hagyom, nem hagyhatok, hanem én mindaz doctorra¹⁴⁴⁰ bíztram ezen dolgokat, ő jobban érté, mit köllösség celekedni énnálamnál. Az Bukoviz ugyan aláment az szöretre, de az kegyelmed Tisztein¹⁴⁴¹ ő Erővel semmit nem vehet, s jóval nem sokat adnak. Kérem azért édes szocerlim, kegyelmed szerivel¹⁴⁴² parancoljon nékék, hadd Contentáljanak,¹⁴⁴³ mert látja Isten, nem lészen mivel élnem és így kéntelenétem kegyelmednek tovább is alkalmatlankodnom. Cudálom, hogy az én Gazdaasszonyom kegyelmedet búsította az kulcok vígett az én szállásomon, tudván azt, hogy azok énnálam vadnak. Én azért azon lészek, hogy egynihány nap alatt fölmenjek

1434 tisztartó

1435 érvénytelenítse

1436 interesseznek, kamatomnak

1437 Anna Maria von Hohenwart, Johann Ferdinand von Mandorff felesége.

1438 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1439 Landmarschall Gerichtnél, a bíróságon

1440 ügyvédre

1441 udvari tisztségviselőin

1442 komolyan, szigorúan

1443 fizessenek ki

Bécben és kiöreséccem az házat, s mivel kegyelmed egynihány ízben ajánlotta és offerálta¹⁴⁴⁴ az kertet, hogy holmimat odavihessem és ottan szállhassak. Reménlem azért az én szocerlim most is nem fogja megvonné ezéránt való gráciáját hozzám és megengedi, hogy ottan szállhassak, mely kegyelmed gráciáját kedvesen vészem. Elvárom azért édes szívem az kegyelmed ji [!]¹⁴⁴⁵ Válaszát és ezeránt való Resolúcióját¹⁴⁴⁶ még minekelötte fölmenjek, ha lehet, ezen Molnárom által, hogy ahhoz tudjam én es az magam dolgait alkalmaztatnom. Én azonban aján[lom] tovább is az kegyelmed gráciájában magamat, s maradok az én édes szocellimnek

igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Tribis binkli, 12. Octobris 1707.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 675.

312. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, [1707.] október 15.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, nem kicén szível [!] fájdalmával értettem Expeditor Uramtúl¹⁴⁴⁷ kegyelmednek az Cele búcúra¹⁴⁴⁸ való menetelét és azon alkalmatosságát, hogy énrólam es Emlékezetben volt kegyelmed, s az ottan közel való Malmomnál kerestetett. Tészta szívből bánom azért, hogy előbb nem tudtam kegyelmednek Szent Peltre¹⁴⁴⁹ való jövetelét, hogy ottan maradtam volna, és ha mást nem es, az franciscanusok szentegyházában¹⁴⁵⁰ kegyelmedet láthattam volna. De mivel énnékem úgy esett értésemre, hogy kegyelmed Maria Tafelére vészé útját, arra nézve voltam olyan reménségben, azmint az minab Expeditor Uram leveléből értettem, kegyelmednek danadorfi¹⁴⁵¹ házomnál fogog udvarolhatné. Emellett reménlem, kegyelmed jó Egészségben fogja magát ére[z]-né, melyet szívesen kívánok hallanom. Azmi az én személyemet éllété, az kegyelmed szolgálatjára az mostani fördőcurában törhetőképpen vagyok. Kegyelmed[et] kérem édes szívem, mível én az fördőcurára nézve még egynihan napig énnen el nem mehetek, s az armisticium¹⁴⁵² is még továbbra haladott, kegyelmed azalatt azmég én itten vagyok, cináljon alkalmatosságot, hogy az mé-

1444 felkínálta

1445 jó

1446 döntését

1447 expeditor: a nádori levelezés intézője

1448 a celli, mariazei zarándoklatra

1449 Sankt Pöltenre

1450 a ferencesek templomában

1451 donaudorf

1452 fegyvernyugvás

némő Mobiliák¹⁴⁵³ Kismartonban, Szobronban¹⁴⁵⁴ és más helyeken vadnak, Bécben fölhozzáság úgy, hogy onnan az Dunán alkalmatosságot cinálhassung, azon Mobiliákat följobb köldhessök. Úgy az Nádasdi Uram¹⁴⁵⁵ adósleveleit s más szükséges levelekkel¹⁴⁵⁶ együtt kérem, köldje kezemhez kegyelmed. Az bort vagyés édei Mustot örömet tudnám, hogy honnan fogja kegyelmed adatni, hogy az magam Emberét azon Musténk fölhozására tudhassam köldeni. Kérem Édesem, mivel az az magam szökségére lészen, kegyelmed az javában és az jó Terméshegyekből adassa. Elvárom azért az kegyelmed mind ezen, s mind az minapi köldett levelemre való jó Resolutióját¹⁴⁵⁷ és vi-gasztaló Válaszát. Én azonban ajánlom az kegyelmed gráciájában magamot, s maradok kegyel-mednek

igaz szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Tribis Binkel, 15. Octobris

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 676.

313. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, [1707.] október 19.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkaal áldja meg kegyelmedet, [szívből] kívánom!

Édes [szívem], az hintót az lovakkal együtt idehozván kezemhez vettem, melyért nagy köszönet [!] tészek kegyelmednek, hogy ideszolgáltatta és köldette kegyelmed. Emellett kérem édes szocerlim kegyelmedet, ne nehezteljen mentől előbb az bor iránt parancolatot adni, és hogy azt mivel azon bor az magam italjára lészen, Körösztúratt és más jó hegyeken, azhol az ín odaköldött Emberem fogja kívánni adatni. És mivel az Mustot, azmint kegyelmed maga is tudja, Esztendeig zavarossága miatt nem ihatné, kérem szeretettel kegyelmedet, adasson egy hordó jó óbort hozzája, hogy azalatt légyen mit innom. Emellett az minémő 300 köből gabonát égért kegyelmed, kérem, arra is adasson paran-colatot, hogy az borral együtt azt is kezemhez szolgáltassa az hozzá deputált¹⁴⁵⁸ Emberem, és hogy annak fele búza légyen, mivel az is az magam szökségére fog kívántatné. Az írásokat vagyis levele-ket,¹⁴⁵⁹ mindazokat, azkik az Lantmarsalg Uram¹⁴⁶⁰ kezénél vadnak, s mi[n]t penig azokat, azkik még az kegyelmed keze között vadnak, úgymint az Erdéli Jóságog iránt, s úgy más írásokat az

1453 tárgyak, ingóságok

1454 Sopronban

1455 Nádasdy Tamás (1660/1661 k.–1734)

1456 iratokkal

1457 döntését

1458 küldött

1459 iratokat

1460 Adam Anton Grundemann von Falkenberg (1624–1711)

hátramaradott Mobiliákkal és pénzzel együtt elvárom, mentől előbb lehet kegyelmedtől. Nagy gráciával venném, ha kegyelmed az mostani itten való alkalmatossággal, hogy Emberemet érteköldhetném, az sobranyi¹⁴⁶¹ házamnál való Mobiliákat kezemhez ad[a]tná, ottan úgyhiszem, az Ellenség kárt nem tett. Mivel mastan az több helyeken lévőket in Natura¹⁴⁶² kezemhez nem lehet szolgáltatni, reménlem mindazonáltal, azokat is az kegyelmed gráciájából kezemhez vehetném. Az Krihbaub Uramnál¹⁴⁶³ lévő háromezer forint iránt is kérem, tudósíccon kegyelmed. Akartam Édesem tudtára adnom kegyelmednek, hogy mivel én az podoni¹⁴⁶⁴ Curámot 2 vagy három nap alatt elvégezem, viszont Isten engedelmeiből haza fogog mennem. Akarván azért előbb az boldogságos szóztól búcut vennem, fogog azért holnap,¹⁴⁶⁵ úgymint hetvöl [!]¹⁴⁶⁶ Bulondorfra¹⁴⁶⁷ mennem, azholott kegyelmedért is el nem múlatom az boldogságos szóznél esedezné. Tiszta szívből bánom, hogy olyan szerencétlen voltam, az minab Danadorfon¹⁴⁶⁸ kegyelmednek nem udvarolhattam, azholott voltam olyan reménségben, hogy kegyelmedet láthatné fogom. Emellett ajánlom édes szívem az kegyelmed gráciájában magamot, s maradog

kegyelmednek igaz szolgáló hitvestársra
Thököly Eva m. p.

Tribis binkl, 19. október

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 677.

314. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1707. október 29.

Ajánlom édes szívem szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, vagyok olyan Reménségben, kegyelmed szerencésen érkezett Kismartonban, s az egészsége is jól fog szolgálni, melyről kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Én es, Istennek légyen hála, szerencésen érkeztem házomhoz vissza ugyan, de az Egészségem nem szintén jól szolgál, az katarus¹⁴⁶⁹ miatt vagyom valami kevés alkalmatlanságom. Remínlem mindazonáltal, ha az meleg szobában benntarthatom magamot, rövid idő alatt jobban lészeg. Emellett édes szívem nálam lévén Bécben Jeszenszki István Uram, azkit, följedezvén magának egynihány pun[c]to-

1461 soproni

1462 természetben

1463 Johann Jacob von Kriechbaum

1464 Podon, ma Baden bei Wien

1465 maholnap

1466 hétfőn

1467 Pullendorfra

1468 Donaudorfon

1469 felső légúti betegség, akut légúti hurut

mot,¹⁴⁷⁰ kértem, hogy kegyelmednek recommendáljon.¹⁴⁷¹ Kírem azért szeretettel kegyelmedet, azon kívánt punctumimot ne végye feledikenségben kegyelmed. Mostan maga is ott alatt lévén, úgyhiszem, talán maga is Fraknóban fölmégyen kegyelmed, s ottan mindent eszvekereshetnének. Sándor Gáspár Uramnak is írtam az margarétaiak adósságáért, hogy Executiót¹⁴⁷² tégyen rajtok, s úgy az én Interesemnek letételéről.¹⁴⁷³ Kérem édes szívem, kegyelmed maga is parancoljon ezek iránt az Tiszteknek,¹⁴⁷⁴ hadd szakadjon egyszer vége, avagy azmind maga is Bécben mondotta kegyelmed, mutasson olyan helt,¹⁴⁷⁵ azkiből az én Interesem kiteljék. Én azonban ajánlom az Istennek oltalmában kegyelmedet, s magamot az kegyelmed gráciájában ajánlom. Maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Tribis binkl, 29. október 1707.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 678.

315. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1707 ősze után, talán 1708]

Ajánlom édes szívem szolgálatomat kegyelmednek. Istentől minden kívánta sok Jókat kívánván kegyelmednek!

Én, édes szívem, tegnab későn estve érkeztem ide. Kéntenéttettem itten ijckára meghálnom, reménlem Édesem, kegyelmednek ellenére nem lészen. Szívesen kívánnám, ha olyan szerencés lehetnék mostan, közel lévén itten, hogy ha kegyelmedet láthatnám és kezeit cókollatnám [!]. Én ma reggel 8 óra tájban Misít fogog az Paulánusognál¹⁴⁷⁶ hallanom, el nem múlatom, hogy kegyelmedért is ne imádkozzam. Ha penig mostan az az szerencsém nem adatik, hogy kegyelmedet láthatssam, kéntenéttettem magamot eziránt is Istennek ajánlanom. Veszek azért búcút kegyelmedtől, kívánván Istentől sok jókat is jó Egészséget kegyelmednek. Lévén azért olyan reménségben, hogy más alkalmatossággal leszek olyan szerencés, hogy kegyelmedet láthatné és udvarolhatné fogog. Én az tegnapi leveletem még tegnab reggel szolgám által béköldettettem ide, azkire későn estve kegyelmed Válaszát is vettem, melyért is köszönetet teszek. Nem tudom, mi okra nízve azon levelem az kegyelmed kezéhez olyan készőn jutott is. Mivel az sopronyi Mobiliák¹⁴⁷⁷ iránt az Comissió-

1470 megbeszélni való témát
1471 ajánljon figyelmébe
1472 végzést
1473 kamatomnak kifizetéséről
1474 udvari tisztségviselőknek
1475 birtokot, bevételi forrást
1476 pálosoknál
1477 tárgyak, ingóságok

ban¹⁴⁷⁸ semmi szót nem tettek, kérem azért szeretettel édes szívem kegyelmedet, Poscirtában¹⁴⁷⁹ írassa kegyelmed hozzá, hogy azon Mobiliákat és annak elvitelére Bécben szükséges szekereket az tisztek¹⁴⁸⁰ odaküldött Emberemnek adjanak. Remélnem édes szocerlim, kegyelmed az svaicer¹⁴⁸¹ Marhák iránt is, s úgy az Kismartonban lévő Mobiliáim, szánok és az kis szna [!]¹⁴⁸² iránt való kéresemet nem fogja megszegni, hanem azokat is emberem kezében fogja adatné. Mivel én, édesem, bizonyos helyről értettem, is azki szemeivel látta, mind az marhát, s mind penik hogy az Mobiliánkot Fraknóban vitték. Az Tisztek azért kegyelmedet Nairúl¹⁴⁸³ nem jól informálták, kérem azért tovább is édes szívem kegyelmedet, hogy ne kénytelenétesen tovább is kegyelmedet búsítanom. Adassa kegyelmed hová hamarább lehet, minden Mobiliámat és az maga parolája szerint¹⁴⁸⁴ ígért dolgakat kezemhez. Én azonban ajánlom az kegyelmed gráciájában magamot, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 596.

316. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs], [1708. augusztus–november]

Ajánlom Édesem szeretettel való szolgálomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, nagy örömmel értettem Bukoviz Uramtúl¹⁴⁸⁵ kegyelmednek Egészségben való létét. Kívánom, hogy Isten ő szent fölsége tovább is tarca és éltesse kegyelmedet sog Esztendeig jó és friss egészségben. Emellett Édesem, mivel mind Buceviz [!] Uramtúl, s mind Cardinális Uramtúl¹⁴⁸⁶ értettem, hogy kegyelmednek ellenire nem leszen az én itt benn, az Városban¹⁴⁸⁷ való lételem, közölyebb lívén az doctorhoz, azkivel Egészségem éránt jobban közölhessem dolgaimat, arra nézve én es tegnapi Napon ide béköltezkettem Turnon Uram¹⁴⁸⁸ szállására, nem kaphatván másholott alkalmas szállást. Emellett édes szívem, mivel másoktól köllött is olyanat is hallanom, hogy ke-

1478 utasításban

1479 utóiratban

1480 tisztek, udvari tisztségviselők

1481 svájci

1482 kis szán (?)

1483 legutóbb, mostanában

1484 Az 1706. december 15-én kötött megegyezés szerint adott becsületszava szerint.

1485 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1486 Keresztély Ágost (1666–1725)

1487 Bécsben

1488 Sógoránál, Johann Heinrich Baptist Tournonnál, Thököly Mária harmadik férjénél szállt meg.

gyelmed nem szintén Contentus¹⁴⁸⁹ légyen az én itt benn az Városban való lítemmel. Kérem azért szeretettel kegyelmedet, hogy annyival jobban hitelt adhassak az kegyelmed írásának, mind más Emberek szavainak. Ne nehezteljen egynihány szóval todósítani az maga eziránt való szandígját és akaratját, hogy én es könnyöb szívvvel és bízvást jobb[an (?)] tölthessem itten időmet, mert én az kegyelmed akaratja ellen semmit nem kívánok celekednem. Onnan hazul[ról] es két levelet írtam vala kegyelmednek, de mivel szemmi Válaszát nem láttam kegyelmednek, gondolván azért, hogy nem kedves légyen levelem kegyelmed előtt. Édes szívem, mivel kegyelmed Bukoviz Uram által offerálja¹⁴⁹⁰ magát, hogy hami Élésre az gráciáját fogja mutatni, kedvesen vészem kegyelmedtől. Mivel az köldség azonkívvöl is szóken van nálam és itten minden drága, kírem azon is szeretettel kegyelmedet, hogy az minemő gyászköntesem volt Kismartonban, szökségem lévén most reá, adassa emberem kezéhez, avagy ha az elveszett volna, legyen kegyelmed szegétcéggel hozzá, hogy itten más gyászköntest cináltathassak. Az kegyelmed gráciáját kedvesen fogom vennem. Az ígirt svaicer¹⁴⁹¹ Teheneket is kérem édes szocerlim kegyelmedet, adassa Bukoviz kezéhez, azkiről szóval többöt ezentem, ha nem neheztel hallani kegyelmed. Én azonban reménlem, magam is lészek olyan szerencís, hogy itten létemben láthatom kegyelmedet. Ajánlom azonban magamot az kegyelmed gráciájában, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója
Thököly Eva m. p.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 674.

317. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

[Bécs], [1708. augusztus–november]

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok jókkal áldja meg kegyelmedet, szívbűl kívánom!

Édes szívem, akartam tudtára adnom, hogy én tegnap későn Estve, Istennek légyen hála, szerencésen érkeztem ide, Bécben, és mivel kegyelmed az minapi itten létemben nem örömet látta, hogy Turnan¹⁴⁹² házánál szállottam. Arra nézve, noha másutt az szállás sogban telik, s az kölcég, megvallom, igen szóken van nálam, mert azt is, azkivel mastan itten élek, kölccen köllötett vennem. Akarván azért eziránt is kedvét találnom kegyelmednek, kívántam az magam karával is inkább másutt szállanam. Azmely micoda Uccában van, Bukoviz Uram¹⁴⁹³ szóval informálni fogja kegyelmedet. Remélem édes szívem, kegyelmed azalatt, azmég én Podonban voltam, jó Egészségben érzette magát, azmelyről kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Azmi az én Egészségemet

1489 nem ért egyet

1490 ajánlja

1491 svájci

1492 Johann Heinrich Baptist Tournon, Thököly Mária harmadik férje.

1493 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

elleti, most is csaknem mind egy állapotban vagyok. Arra nézve, míg az doctorral köll szólanom, hogy tovább mit fog javallani. Édes szívem, minémő gazdálkodással voltak Podonban létemben az kegyelmed Tésztei,¹⁴⁹⁴ tudom, tudtára léssen kegyelmednek, azmelyet nagy gráciájául vettem és nagy köszönetet tészek mindazokért kegyelmednek. Kérem tovább is kegyelmedet az maga gráciájában megtartani ne nehezteljen, s arról is tudósítani, hogy az Illésé mi jót végezett ott alatt az én Mobiliám iránt, mivel énhozzám az egy pelui [?] Sraibtison¹⁴⁹⁵ és az Sobronban maradt Mobi-liákon kívől semmit sem hoztak. Kérem azon is szeretettel kegyelmedet, ne nehezteljen az maga konhaszekerét kölcsen ideengedné, azkin az Malomban¹⁴⁹⁶ maradt partikáimot idehozathassam, azkiért még ma délután örömet kiköldenék. Nagy gráciájul venném, ha kegyelmed itten létemben még valami kedves italomra való bort parancolna adatné, és ha valami konyhára való gondolkodással lehetne. Én azonban ajánlom magamot az kegyelmed tovább való gráciáiban, s maradok

kegyelmednek igaz szolgálója
Thököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 599.

318. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1708. december 18.

Tribis binkli, 18. Decembris 1708.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, nem akartam elmúlatnom, hogy az kegyelmed Egészségéről ne értekezsem, melyről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom, s emellett közölgetvén az áldott, Szent Innepek,¹⁴⁹⁷ akartam kötölességem szerint kegyelmedet ödvezlenem. Kívánom azért, hogy Isten ő szent fölsége kegyelmedet sok szent karácon Napokat következő Új Esztendővel együtt engedjen elérné s el is múlatni jó Egészségben az maga Contentuma¹⁴⁹⁸ szerint. S engemet kérem, tovább is az maga gratiájában megtartani ne nehezteljen. Az magam Egészségéről azt írhatom kegyelmednek, hogy az Catarus¹⁴⁹⁹ miatt már egynéhány heti nem szintín jól érzem magamot. Emellett édes szívem akartam azt is tudtára adnom kegyelmednek, hogy mely nagy álmélkodással és szívem nem

1494 tisztei, udvari tisztségviselői

1495 Schreibtisch: értékek tárolására, esetenként íróasztalként is funkcionáló, sokszor reprezentatív bútordarab

1496 Valószínűleg az Újhelyi malomban.

1497 karácsony

1498 meglelégedése

1499 felső légúti betegség, akut légúti hurut

kicsiny fájdalommal sokaktól köll hallanom az kegyelmed újonnan ellenem való passzióját,¹⁵⁰⁰ az-
kire én okot nem adtam, hogy az magamít, azkiből élnem köll, kerestem (mivel jóval semmit sem
nyerhettem) az kegyelmed Ítéletire hagyom, ha avval vítkeztem-é. És mivel az kegyelmed Emberei
az fölséges Udvar előtt olyan hamis és istentelen Vádlásokkal, ártatlanul majd ha az Isten és némely
Jóakaróim, azkik tudták ártatlanságomat, ott jelen lévén nem segétték volna dolgomat. Minden
bizonytal újon áresztumban¹⁵⁰¹ és nagyobb gyalázatban estem volna, [*kihúzza*: és ... az Életemmel
is költet volna megfizetnem] azki képtelen és lélekesméret ellen való dolog, arra nézve kintelené-
tettem magam nyugodalmáért securitást¹⁵⁰² szereznem magamnak, mivel már anélkül se nappali,
sem pedig ijjeli nyugodalmom nem vala bátorságos.¹⁵⁰³ De úgy látom és szívemnek nagy fájdalom-
mal is érzem, hogy kegyelmed még most sem nyugszig ellenem való passziójával. Mivel most Bécs-
ben való létemben köllött megént hallanom, hogy micsoda gyalázatos kívánsággal való memoriá-
list¹⁵⁰⁴ adott be kegyelmed ellenem őfölségének,¹⁵⁰⁵ és azt kívánja egyiket, hogy az őfölsége kiadott
absolutoriumia¹⁵⁰⁶ megint kasszáltasság,¹⁵⁰⁷ azki az őfölsége reputatiója¹⁵⁰⁸ ellen volna, ha az maga
cászári szavát visszavenni, úgy az kegyelmeddel cinált Contractusung¹⁵⁰⁹ ellen is, mivel abban nem
arra köté¹⁵¹⁰ kegyelmed magát, hogy ellene lészen szabadulásomnak, hanem hogy minden úttal is
móddal inkább szegéteni fogja. Azt is írta kegyelmed benne, hogy kegyelmeddel nem közlette az
udvar ezen dolgot, azki is az kegyelmed böcsöleti ellen és maga szavának visszahúzásával vagyon,
mivel nem csak szóval, hanem írva adta kegyelmed az Udvarnak az maga ezéránt való resolutió-
ját,¹⁵¹¹ hogy az éntőlem kívánt Memoriálisban, az egy Contractuszt kivéven, mindenekkel Conten-
tus¹⁵¹² kegyelmed. Cudáalom azért, hogy kegyelmed ezéránt az maga böcsöletit és lelkiismiretit is
nem tekinté, s úgy az egész famíliának, legfőképpen az Joseph fiának¹⁵¹³ gyalázatját szeme előtt
nem hordozza, ilyen gyalázatos punctumokból¹⁵¹⁴ álló Memoriális az Udvarnak beadni. De édes
szívem, csaknem lehetetlen elhinnem, hogy ezen dolog az kegyelmed akaratjából vagyis Tudásával
esnék, mivel az egész Memoriális, minden punctumok az kegyelmed maga szava és reputatiója
ellen vagyon, is így inkább hiszem, hogycak mások, azkik kívánván még nagyobb gyalázatban
hozni celekedték. Kérem azért édes szívem, adja tudtomra kegyelmed, hogyha az kegyelmed aka-

-
- 1500 indulatát
 - 1501 fogságban
 - 1502 biztosítékot
 - 1503 biztonságos
 - 1504 beadványt
 - 1505 I. József (1705–1711)
 - 1506 felmentése, rehabilitálása
 - 1507 vonja vissza
 - 1508 jó híre
 - 1509 megállapodásunk
 - 1510 kötelezte
 - 1511 határozatát, döntését
 - 1512 elégedett
 - 1513 Esterházy József (1688–1721)
 - 1514 pontokból

ratjából adták-é bé azon ellenem való Memoriálist. Elvárom az kegyelmed jó választát. Ajánlom tovább is az kegyelmed gratiájában magamot, s maradok

kegyelmednek alázatos szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 680.

319. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1709. február 14.

Szeretettel való szolgálatomat ajánlom kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Keserves szívvel írt levelemre adott kegyelmed vigasztaló Válaszát szívbéli örömmel olvastam, mely Istenes, is igaz ártatlanságomban hozzám mutatott hajlandósággal írt. Isten is megáldja édes szívem kegyelmedet, én es Élete tovább való Terjedéséért Istenemet áhítatos könyörgésemmel imádnom el nem múlatom. Nagy szeretettel azt is köszönem kegyelmednek, hogy Bukoviz Uram¹⁵¹⁵ által izente Kismartonban és máshova is Jóságiban való elfordulásomat, kiből is tapasztalom kegyelmed hozzám való szeretetit. Minthogy pedig látja kegyelmed gonoszakaróim kegyelmed becstelenségével ellenem való agyarkodását,¹⁵¹⁶ kérem édes szívem, orvololja [!] ¹⁵¹⁷ és azokat Istentelen szándíjokban gátolja kegyelmed, mert mindkettőnknek nyilvánvaló nagy kisebbségünkre szándíkoznak. Ín azonban ajánlom az Istennek oltalban [!] ¹⁵¹⁸ kegyelmedet, s magamot tovább is az kegyelmed gráciájában Recommendálom.¹⁵¹⁹ Maradok

kegyelmednek igaz hitvestársa és szolgálója
Thököly Eva m. p.

Tribisbinkli, 14. febraii [!] 1709.

P. S. Édes szívem, Bukoviz Uram jelentette, hogy kegyelmed resolválta¹⁵²⁰ volna magát, az Vambersdorfi¹⁵²¹ puszta Udvarházat visszaengedné (s azokiben úgyszincsen semmi haszna kegyelmednek). Kérem azért szeretettel kegyelmedet, köldjen az odavaló Tisztartóra egy Comissiót,¹⁵²² azki az én Emberem kezéhez visszaadja. Tudja kegyelmed, hogy az minimő 2 puszta házhelyt Hegykőn

1515 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1516 acsarkodását

1517 orvosolja

1518 oltalmában

1519 ajánlom

1520 eldöntötte, elhatározta

1521 Wampersdorf

1522 utasítást

adott volt kegyelmed ezen Vanperstorfi házért, azt megént visszafoglalta és bírja is kegyelmed. Ez Austriában lévén s innikem ezen ház most is még az ... processusban¹⁵²³ vagyon. Reménlem azért kegyelmed ezéránt káromat nem fogja kívánni.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 681.

320. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Bécs, 1709. május 25.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Nem akartam elmúlatni édes szívem, hogy az kegyelmed jó Egészségéről ne értekezsem, melyről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Én es az kegyelmed szolgálatjára még eddik törhető Egészségben vagyok. Itt lévén Madarász Prefectus Uram¹⁵²⁴ nálam, jelentette, hogy kegyelmed gráciájából volna Parancolatja egy hordó Újbort, az magam italjára valót, Tribisbinkliban köldeni, mely kegyelmed gráciáját igen szípen köszönem s az kegyelmed Egészségéért el fogjuk költeni.¹⁵²⁵ Remínlem, Isten visszahozván kegyelmedet Posonbúl, Tribiszbinkliben is fogok véle udvarolhatni kegyelmednek. Emellett akartam azt is tudtára adnom kegyelmednek, kit reménlek, hogy eddik már másoktól is érthetett kegyelmed, hogy az minimő gyalázatos, ellenem való Memoriálist¹⁵²⁶ az kegyelmed Nevével adtak bé az Udvarhoz. S az kegyelmed énnékem írt leveléből Contrár¹⁵²⁷ értettem, hogy kegyelmednek abban sem híre, sem Tanácsa nem volt, és nem is az kegyelmed engedelmeből adtak bé; és mivel kegyelmed Bukoviz Uram¹⁵²⁸ által megengedte azon nékem írott levelét, hogy valahol akarám, mutathatom, arra nézve tudván, hogy Ellenségém egyebet nem keresnek, hanem utolsó káromat és gyalázatomat, kéntelenítettem azért az ellen [az] Udvarnál panaszt tennem és eziránt szatiszfactiót¹⁵²⁹ kérnem. És mével ezen dolog Mihály Úrra¹⁵³⁰ egészen háramlott s az ő Parancolatjából esett, azkire nem tudom, hogy okot adtam volna (de ebből is kitedszék, hogy eleitől fogvást micoda jómat kívánta; pacientia¹⁵³¹) az egy élő Isten, azkiben minden reménségem, azki igaz Igyemben Pártomat fogja s ellenségemet megszigyeníté. Az Mihály Uramnak az volt Mentsége, hogy kegyelmed azon Memoriálist szóval parancolta volna néké beadni, azkit senki sem hihet, mivel kegyelmednek míg olyan jó Memóriája vagyon, hogy tudja,

1523 eljárásban

1524 Madarász Imre, az Esterházy-birtokok jószágigazgatója.

1525 meg fogjuk inni

1526 beadványt

1527 ellenkezőleg

1528 Vukovicz János, Thököly Éva udvari embere.

1529 elégtételt

1530 Esterházy Mihály (1688–1721)

1531 csak türelem

49. kép. Udvari festő: Esterházy Mihály. Olaj, vászon

mit mondott, vagyis mit celekedett. Annnyival is inkább, mivel az énnékem írt levelét nem sokkal azután írta, ís így nem lehetett volna olyan hamar elfelejteni, s kegyelmednek az maga szava és Reputatiója¹⁵³² ellen is lett volna az Memoriálisnak beadása. Kérem azért édes szívem kegyelmedet, ha azmint hiszem, kegyelmedhez fogják aziránt való kimondásokat¹⁵³³ köldeni, fogja tovább is igazságomban pártomat és ne engedjen ennyire mortificálni¹⁵³⁴ s az egész famíliánknak ilyen gya-

1532 jó híre

1533 memoriálisra vonatkozó döntést

1534 gyötörni

lázatjára járni. Recommendálom¹⁵³⁵ az kegyelmed gratiájában magamat s elvárom az kegyelmed jó válaszát. Maradok

kegyelmednek igaz szolgálója és hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Bécz, 25. Maii 1709.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 682.

321. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Hely nélkül, [1711. április 17. után]

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, mivel holmi dolgaimra nézve kiköllöttek mennem az Jóságban s az Útnak fölbontásátúl is tartván,¹⁵³⁶ kételkedem benne, hogy adasság itten létemben az a szerencsém, [hogy] kegyelmeddel szemben lehesse, és szóval holmi keserves panaszimat kegyelmednek előszámlálhasam, kényszeríttem azért rossz írással kegyelmednek alkalmatlankodnom. Elsőben is nem kicsin szívem fájdalmával köllött itten létemben értenem, hogy micoda hamis és hazug bizonságul való articulusokat¹⁵³⁷ adatott bé kegyelmed ellenem, s az bizonságog¹⁵³⁸ pedig olyanok, azkik kegyelmed nagy kárával gazdagásznak, és kegyelmedtől sok százszor hallottam, hogy maga is cak bolondoknak és persváriusoknak¹⁵³⁹ tartja lenni. S olyannak, azkik nemcak az kegyelmed lelkét, hanem magokét is maguk intereséirt¹⁵⁴⁰ és hozzám való nagy passzióbúl¹⁵⁴¹ az örökké való kárhozatra vetnek. Ezt Bezerédinek¹⁵⁴² maga szájábúl hallottam, hogy ő az kegyelmed hirtelen haragbúl való parancolatjára, ha tudná is, hogy ártatlan és Isten ellen volna, és azért kegyelmednek magának is nagy szerencsétlensége és kára lehetne, valakinek életére és becsületére járjon, mégés mindazzal nem gondolván, hanem végben vénné. Nem sokkal ezen szavai után megmutatta énellem ezen Istentelen hév szolgálatját, azki nem elég, hogy akár hamis practékával¹⁵⁴³ és eskövéssel való bizonságot ellenem adott, hanem most is, megént hamisan akarnak esküdni és bizonságuk lenni, azkiért lehetetlen, hogy Isten előtt számot adhassanak. Hogy lehet azért édes szívem olyanoknak hinni, azkik sem magoknak, sem Uroknak lelkiismeretit, sem pedig becsületit vagy kárát nem te-

1535 ajánlom

1536 A télvégi hóolvadás miatt járhatatlanok az utak.

1537 vádpontokat

1538 bizonyítékokkal szolgálók, tanúskodók

1539 ironikusan értve: szavahihetőnek

1540 saját hasznukért

1541 Ironikus utalás, hogy mennyire „szerették” Thököly Évát az említettek.

1542 Bezerédy Ádám, Esterházy Pál familiárisa.

1543 mesterkedéssel

kinték, és maguk is torkik úsznak az gyalázatban. S valamint az a tudatlan Korka,¹⁵⁴⁴ azki egy bötöt nem ismér, s mégis suscribtiójával¹⁵⁴⁵ akarja bizonyítani. Újhely várasában jó nevet hagyott magáról, mert már 2 vagy 3 fattyat is hozott oda, azkit az egész város tud, azért azkit kegyelmednél lop, ottan el tudja költeni. Édes szívem, nem akarom több írással terhelnem kegyelmedet és hogy mindenik punctumra¹⁵⁴⁶ feleljek, cak kettőre. Első, hogy azt bizonyítják, hogy az zafiros smuk¹⁵⁴⁷ és gyö[n]gyös szoknya nem enyém, hanem az házhoz való, és azok között volt és tartatott. Hogy esködhetik azért meg ilyen hazukságért egy olyan istentelen rossz Ember, azki az ördök tudja, hol akkor volt, azmikor mi nagy szeretetben cak ketten egyött voltung, és nemcak ilyen cekély ajándékot szebb szavaimra nyerhettem volna, hanem ennél több égéretit is hallottam kegyelmednek. De hogy az ördög az mi szeretetönket megérégylette, és ily gyölölségben hozott bennönket rossz Emberek által, légyen Isten akaratja. Azmely ajándíkot azért vissza nem vehetni, s nem is tartozom visszaadni, mert sem szoknyát, sem smukkot nem kegyelmed, azmind ők hamisan bizonyítják, hanem én magamnak cináltattam, azkire bizonságot is talállok, hogy utolsó órámik kegyelmeddel létemben nem Fraknóban, hanem az én ottan hagyott smukjaim között volt. Második s utolsó az beadott punctumokban azt bizonyítják, hogy mikor kegyelmed elvett, kevés értékben voltam.¹⁵⁴⁸ Igaz, hogy kezem között nem sok volt, mivel árva, gyámoltalan voltom miatt elégtelen voltam arra, hogy az magamét kereshessem, mindazonáltal ha akkor semmim sem volt is, tudja sok okos ember, semmi nélkül nem voltam kegyelmednél, és azmit igazságtalanul kegyelmed tülem elvett, nem kegyelmedtől nyertem, hanem az magam fáradságiból és Eleimtől volt, azkit is az két Néném¹⁵⁴⁹ gyermeki meg tudnak bizonyítani, azért aziránt is hamis bizonságok. De édes szívem, ételje meg kegyelmed és szálljon magában, ha 20 Esztendeig hét gyermek hozásával (azkiben nagyobb Conselatiója¹⁵⁵⁰ lehet kegyelmednek, mint az többében) nem jobb jutalmat érdemlettem én, és ha vehette-i lelkére, hogy ettől az kevéstől is megfosszon. Tekéntetben vévén azt is, hogy ezenkívöl is már mennyi kárban hozott kegyelmed, mert ha legkisebbik szolgálója voltam volna is kegyelmednek, jobb jutalmamnak köllönék lenni. S azmit ajándíkot, vagy fizetésemből megtarthatnék, senki el nem vehetné tőlem. De így lévén keserves életem, alábbvalónak tartom magamot egy szolgálónál, mivel kegyelmed után sem most, sem holta után cak tíz forint hasznot sem mutathatok, hanem leider Gott Erbarmes [!]¹⁵⁵¹ nagy Asszon nevemmel koporsómég való gyalázatot és kárt az Világ előtt mutathatok, s átkozom azt az órát, azmelyben első szép szavaival és sok égéretével reá vett kegyelmed az házasságra. Mely sok rendbélé Injuriáimért¹⁵⁵² Istennek ítélőszéké előtt panaszt tészek, mert úgy látám, kegyelmed is itten nem akarja végét szakasztani, hanem oda szándékozik vénné,¹⁵⁵³ mivel nemhogy igyekeznék böcsöletemet is Javaimat helyrehozné, hanem mind böcsöletemtől, s mind javaimtól jobban megfosztani, azmind az utolsó beadott Memoriálisából¹⁵⁵⁴ az

1544 Korka Péter, lovászmester.

1545 subscriptio: aláírás; aláírással megerősíteni

1546 vádpontra

1547 ékszer

1548 kevés vagyonom volt

1549 Thököly Katalin (1655–1701) és Thököly Mária (1656–1709 és 1711 között)

1550 vigasztalódása, öröme

1551 leider Gott Erbarmet: sajnós, Isten kegyelmezzen

1552 sérelmeimért

1553 vinni, ti. az isteni ítélőszék elé

1554 beadványából

megholt Cászárnál kitedszég,¹⁵⁵⁵ hogy az Udvarhoz való bémenetelemet az fiam lakodalmára¹⁵⁵⁶ tiltotta kegyelmed, azkiben jól meggondolván nem annyira az én, mind az familiának böcsöletit forgott. Az fiamhoz is nagyobb affectióval¹⁵⁵⁷ lehetnék, ha eziránt való böcsöletemnek helyrehozását nem inpediálta¹⁵⁵⁸ volna kegyelmed. Édes szívem, ha kegyelmeddel való lakásomban való szenvedésemet és első Esztendőkbéli szeretetit nem tekénté kegyelmed, hát legalább szálljon magában és tekéntse s vegye szívéhez gyermekségemtől fogvást való sok, keserves szenvedésemet és kegyelmed miatt való sog gyalázatomat, és ne hálálja meg akkorbéli affectiómit ennyi sok rosszal. Édes szívem, nem kívánom kegyelmednek szemire vetnem, mert mindeneknek az magok életéről köll Isten előtt számot adni. Én kegyelmeddel nem vagyok, de másoktól arrúl, nem kécsén szívem fájaldalmával eleget köll hallanom, és hogy azokhoz, azkik nagy okai voltak az mi elválásungnak, kegyelmed most is micoda affectióval [van] (és mennyi ezereket ad kegyelmed nekik), ha azért azoknak, azkiknek nem tartozik, sőt inkább Isten ellen való, s annyit ad kegyelmed. Méirt [!] kíván hát kegyelmed engemet lenyomni, s azt, azkivel mind Isten, s mind világ előtt tartani, attúl megfosztani és lelkire venni, vagyis eltagadné. Kérem és kinszerítem azért az Istenre, boldogságos szőzre az maga lelki ödvességére kegyelmedet, hogy szálljon egyszer magában, gondolja meg, hogy az ifjú meghalhat, s az örögnek meg köll halni, és egy óráig bizonyosság az Életben nem vagyung. Tekéntse azért régi ösmeredtségünket, s úgy az szegény Apám¹⁵⁵⁹ halalos Ágyában öskövással tedd fogadását és hozza helyre böcsöletemet, s ne kívánja megtartani és lelkén elvinni ezt az kevés Mobiláimat,¹⁵⁶⁰ és holta után is, ha Isten előbb rendelné halálát, ne kívánjon úgy hadni mind szolgálóját, hanem hadd viselhessem azután es böcsölettel az kegyelmed nevét. Ilyen gondítióval én es nagyobb affectióval¹⁵⁶¹ gyermeknek [?] lehetek, s nem kívánnám kevesemtől elidegenétemem...¹⁵⁶²

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 630.

322. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1712. december 19.

Ajánlom böcsölettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten minden kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet!

Édes szívem, nem akartam elmúlatni, hogy ez levelem által az kegyelmed jó Egészségéről ne értekezsem, melyről is kívánok minden örvendetes híreket hallanom. Azmi az én Egészségemet illeti,

1555 I. Józsefnél (meghalt: 1711. április 17.) kitetszik, vagyis látható.

1556 Esterházy József és Maria Octavia Gilleis zu Theras und Sonnenberg lakodalmát 1709. december 22-én tartották.

1557 szeretettel, jóakarattal

1558 akadályozta

1559 Thököly István (1623–1670)

1560 tárgyaimat, ingóságaimat

1561 jóindulattal

1562 A levél további oldalai nincsenek meg.

az kegyelmed szolgálatjára törhetőképpen vagyok. Akarván ezen alkalmatossággal, előttöng lévén az áldott szent önnep¹⁵⁶³ kegyelmedet ödvezlenem. Kívánom tiszta szívből, hogy Isten ő szent fölsége nemcsak ezt, hanem sokszámú önnepnapokat az Új Esztendővel engedjen kegyelmednek elérné jó Egészség[en] s el is múlatni az maga Contentana [!]¹⁵⁶⁴ szerént, s magamat penig tovább is ajánlom az kegyelmed szeretetében és gráciájában. Emellett az minimő számú Vetést¹⁵⁶⁵ köldett Patrostski [?] Uram az ricói Jóságom Jövedelme iránt, azkit az Tisztartóm az kegyelmed kezéhez adott, kiről kvetantiája¹⁵⁶⁶ is vagyon (kegyelmed ajánlotta magát, hogy aziránt káromat nem fogja kívánni). Ím azért includálva¹⁵⁶⁷ megköldettem kegyelmednek, kiből megláthatni, mennyire mégyen, mivel azért 4 vagy 5 szász köből Gabonát köldettek az kegyelmed Tisztei¹⁵⁶⁸ ide. Lehete ezen számábúl defalkálni¹⁵⁶⁹ s az többéért is, azkivel többre mégyen, kiesz vagyok illendő és károm nélkül való áron Gabonát vagyis zabot vennem. Kegyelmednek is könnyöben esig, ha mind készpénzt fizetne. Vagyok azért olyan Reménségben, s kérem is kegyelmedet, hogy az árával parancoljon prefektus Uramnak, hogy illendő áron adják, mivel úgyis ennyi Esztendőkik ezen pénznek semmi hasznát nem vettem, hogy károm nélkül eladhassam. Elvárom azért az kegyelmed jó Válaszát, én azonban ajánlom az kegyelmed gratiájában magamat, s maradok

kegyelmednek szeretettel szolgáló hitvestársa
Thököly Eva m. p.

Tribis binkl, 19. december 1712.

Autográf.
MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 679.

323. THÖKÖLY ÉVA ESTERHÁZY PÁLNAK

Tribuswinkel, 1712. december 24.

Ajánlom szeretettel való szolgálatomat kegyelmednek. Isten kívánta sok Jókkal áldja meg kegyelmedet, szívből kívánom!

Édes szívem, reménlem, hogy eddég vette kegyelmed ez elmúlt napokban írott, kegyelmednek szóló leveletem,¹⁵⁷⁰ melyben ödvezlettem kegyelmedet az szent Önnep¹⁵⁷¹ és új Esztendő napját. Lévén azért ezen alkalmatosságom, mivel személyem szerint oly szerencsís nem lehetek, akartam

1563 karácsony
1564 contentuma, megelégedése
1565 számvetést, elszámolást
1566 nyugtája
1567 mellékelve
1568 udvari tisztségviselői
1569 levonni
1570 Lásd a 322. levelet.
1571 karácsony

-5-

* hogy idegenek nem agra hanem arien
 hallanom aban, arast lepen ar kiet
 elit is joban keresek, aramif kezem tal
 l'epit hi ar Elinertul, ar en ferher
 Menepan irant valo gondolatot, Mert
 afeccuratum tall, hogy ar en ferher Meni-
 sem nem Moshora, hanem ar karcso-
 ban lepen s: ara neve ar mi jat en de-
 cem tepentul, nem hal idegenekre
 El varom arert edes jaccsim ar
 tal go vilapit, s: idomvank ar tal job
 Egyszerul Tista pibul orvendete
 tal hirt halanum s: ha jaranalga
 tal Wazminf s: epet ar tal labo-
 gabara kiter ala Menem Mosa-
 dag aruban edes jivem
 Drabiflenistul s: jereleket palzals
 207 tal 1712 hitves Lassa
 Thokoly Eva

50. kép. Thökoly Éva levele Esterházy Pálnak (323. levél)

még egyszer ödvezlenem kegyelmedet. Kívánom azért édes szocerlim, hogy Isten ő szent fölsége
 sok számú karácson Napokat az új Esztendővel együtt engedjek kegyelmednek jobb Egészségben,
 az maga Contentuma¹⁵⁷² és kívánsági szerént elérni s el is múlatni, s engemet is, úgymint régi szol-
 gálóját, az maga gráciájában megtartani és régi, igaz szívből egészen ki nem rekeszteni. Édes szí-
 vem, nagy szomorú szívvel köllötik más idegenektől hallanom kegyelmednek nehéz nyavalyáját,
 s ahhoz azt is, hogy olyan szerencsítlen vagyok, hogy magam személyem szerint kegyelmednek ily
 Nyavalyájában nem udvaralhatok, kit tiszta, igaz szívből, ha ijjel gyalog köllenik is mennem alá,
 megcelekedném. De mivel kegyelmed olyan nagy idegenséget mutat, hogy csak híremé sem adja,
 hanem másoktól köll keserves szívvel hallanom, Istennek köll azért ajánlanom. Elhitesse kegyel-
 med magával (noha hitelem nincsen), hogy olyan szánakozással érzem s oly igaz szívvel kívánnék

1572 megelégedése

kegyelmednek szolgálni, hogy sem gyermeki, sem atyafiai vagy szolgái kegyelmednek azt az Jót nem kívánják, s oly igazán nem is szolgálnak. Cak kírem édes szívem az Isten kedviért s az boldogságos szőz Máriához való szeretetiért kegyelmedet, vesse ki azt az gyanúságot és belső szívében való passzióját¹⁵⁷³ az Elméiből. És cak azon kérem, hogy mivel az maga szeretetéből nagy névben hozott kegyelmed, azki azmennyre nagy volt, duplán megkisebbedett és benyomattatott az rosszakaróim és irégyim Nyelvek miatt, az kéirt [!] Istennek étélőszéké előtt elegendő számot nem fognak adhatni. Szálljon kegyelmed is magában és ha valamiben kegyelmeddel együtt laktomban megbántottam is kegyelmedet, tulajdonicca ifúságombélé gyarlóságomnak, s ne vegye, vagyis szegesztessék bé az koporsóban az Másvilágra ezen nagy gyalázatomat, azki gyermekinknek is az egész famíliának örökké való gyalázatjára lészen. S most még életben vagyon kegyelmed s kára nélkül helyre is hozhatná kegyelmed. Elhitesse kegyelmed magával, ha Isten ő szent fölsége enge-met olyan nehéz Nyavalyával látogatna meg, hogy mindenekelőtt legnagyobb Conselatiómnak¹⁵⁷⁴ és lelkem ödvességének tartanám kegyelmedet látnom és halálom előtt kegyelmeddel megegyez-nem vagy békélnem. Reménlem azért kegyelmed is jó Consederatióban¹⁵⁷⁵ vészé, fog az maga dolgairól is gondolkodni és mindnyájunkat úgy hadni, hogy ottan is számot fog adhatni. Emellett reménlettem, azmind maga is írta kegyelmed, hogy az Mobiliák¹⁵⁷⁶ iránt Bécben fog jönni és ottan végét fogja szakasztani, de mivel az nem le[h]et, kérem azért kegyelmedet édes szívem, mutasson módot és szakassza egyszer Végét, s egynhány ezer forintért ne kívánja az maga lelkének kárt tenni. Gondolja meg kegyelmed, hogy idegennek nem adja, hanem az én halálom után is azokí liszen, azkiket élet és jobban keresék. Azon is kérem kegyelmedet, vessze ki az Elméiből az én férhezmenésem iránt való gondolatját, mert assecurálom¹⁵⁷⁷ kegyelmedet, hogy az én férhezmenésem nem máshova, hanem az koporsóban lészen (arra nézve azmi Jót énvelem téssen kegyelmed, nem száll idegenekre). Elvárom azért édes szocelim az kegyelmed jó válaszát, kívánvánok [!] az kegyelmed jobb Egészségéről tiszta szívből örvendetesebb hírt hallanom, s ha parancolja kegyel-med, magam is kész lészek az kegyelmed látogatására kegyelmedhez alámennem. Maradog azon-ban édes szívem

kegyelmednek szeretettel szolgáló hitvestársra
Thököly Eva m. p.

Dribisbinkli, 24. Decembris 1712.

P. S. Édes szívem, szintén ezen órában vettem az kegyelmed levelét szeretettel, kösző [!] az kegyel-med ödvezlését az szent Innepek iránt. Én tovább is ajánlom az kegyelmed szeretetében és gráciá-jában magamat. Azmi az kvetánciákat¹⁵⁷⁸ illeti, tudom jól, miként vagyon az Contractusban¹⁵⁷⁹ föltéve. De mivel az is benne vagyon, hogy mindjárt akkor kezemhez adattassíg, az penig egyní-hány Esztendeig nem esett meg és én hasznát sem vettem, kire nézve kérem édes szívem kegyel-medet, ne kívánja ezéránt is káromat (hanem tartozásból is), legalább Isten akaratjából celekedje

1573 indulatát

1574 vigaszomnak

1575 jól megfontolja

1576 tárgyak, ingóságok

1577 biztosítom

1578 elismervényeket

1579 szerződésben

meg kegyelmed, és engedjen annyi érő gabonát adatni. Mert látja Isten, hogy azon 2400 forint Interest,¹⁵⁸⁰ azkit új Esztendőre köl fölvennem, az már nem enyim, hanem azzal másoknak vagyok adós. Kérem azért édes szocerlim szeretettel kegyelmedet, mutassa kegyelmed ezéránt való gratiáját hozzám, és ha egészen nem akar is kegyelmed azon kvetantiákról Contentálni,¹⁵⁸¹ legalább az eddig ideköldött gabonát ne kívánja kegyelmed az Interesben számlálni, hanem engedje annak az árában. Az kegyelmed ebbélé Jóakarattját megigyekezem szolgálni s az Isten megfizeti kegyelmednek, mivel idegennek nem is adja, azki mindenestől is öt- vagy hatszáz forintnál többre nem mégyen.

Autográf.

MNL OL P 125 Esterházy Pál nádor levelezése Nr. 683.

1580 kamatot

1581 elégedetté tenni

FÜGGELÉK

Fogalomtár

- abbatissa*: apátnő
absolutorium: felmentés, rehabilitálás
acceptál: elfogad
accomodál: alkalmazkodik, tartja magát valamihez, helyesel
adiosa: gyűlöletes
admoníció: megintés, figyelmeztetés
affectio: szeretet, jóakarát, jóindulat, érzelem
afront: megszegényítés
Agnus Dei: Isten Báránya; kísértéstől óvó medál fémből vagy viaszból
agyarkodás: acsarkodás
Aincaufer, Einkaufer: bevásárló, aki tudta, hogy mit, hol és milyen áron szerezhet be
alkhat: alkudhat
állandó: végleges
alteratio, altaratio: változás, megváltozás
amareln: édes, aszalt spanyol meggy
apprehendál: elfogad, elvesz; rossz néven vesz
apró: kicsi, kisgyerek
aranymű, aranymív: ékszer
arccal: szemből
árestom, árestum: fogság, rabság, elzárás
armada: hadsereg
armisticium: fegyvernagyvágás, tűzszünet
árok hal: gyenge minőségű hal
assecurál: biztosít
assecuratio: biztosíték
assignál: átírat, valamit jóváír
assignatio: jóváírás
atlasz: szétszórt kötéspontú, laza vetülékszerkezetű finom selyemszövet
Atyámfia: testvér, rokon, férj vagy feleség
audientia: meghallgatás
augustiánus barátok: Ágoston-rendi szerzetes
austafiras, Ausstaffierung: szükséges dolgok, holmik
autoritás: tekintély
B'hüte dich Gott mein allerliebstes Schazerl, B(e)hüte Gott mein allerliebtest Herzl!, Pfitigot main olerlébst hercerl, Pfidti Gott main
allerliebe Szacell!: Isten óvjon téged, legkedvesebb drágaságom!, Isten óvjon, legkedvesebb szívecském!
bagzás: bujálkodás, szerelmeskedés
baiszpran: gyomorégés, gyomorhurut
Bandl, pantl: kis köteg
barát: szerzetes
bátorságos: biztos, biztonságos; merész
Baumeister, paumeister: építőmester
Baváriai: bajor
becsinált madár: megfőzött vagy megsütött, levében eltett (konfitált) madárhús
billog, billeg: bélyeg, állatokra süttött jegy
bistombúl: bizodalommal, bizalommal
bizonság: bizonyítékokkal szolgáló, tanúskodó
bizonyos: megbízható
Blattern, petern: himlő
boronafa: gerenda
borzog: reszket
bosszú: bosszúság
bosszúl: bosszankodik
bulya: török (rab) nő
bulya vászon: finom török len- vagy pamutvászon
bundell, Wundöl: sebolaj
cantrar: ellenkezőleg
capitalis, kapitális: tőke
capitalis summa: tőke összeg
cardinalis, kardinális, kardinál, cardinalis: bíboros, pápaválasztói joggal rendelkező főpap
cartabianca: biankó csekk
catharus, katarus: a felső légút betegsége, akut légúti hurut
cavalír, Kavalier: úriember, lovag
cessio: átruházás
cessionális levél: ingatlant átengedő levél
cicius ördög: cincciuskodó, vagyis fondorkodó (mint Titius, a nyomda ördöge, aki megváltoztatja a szöveget)
cietlen (ziellos?): céltalan (?)
circiter: mintegy

citál: rendel, megidéz
comisszió, komisszió: utasítás, megbízás,
 megbeszélés, tanácskozás; bizottság
computus: (el)számolás
condemnatio: kárhoytatás, elmarasztalás, elítélés
confusio: összevisszaság, zavar
conselatio, consolatio: vigasz, vigasztalódás, öröm
consensus: megállapodás, egyezség; hozzájárulás
consideratio, conszederatio: meggondolás,
 megfontolás
contentál: kifizet, kiszolgált, átad
contentatio: kifizetés
contentum: meglegedés
contractus: megállapodás, szerződés
contrár: ellenkezőleg, ellenvetés
contredicál: ellentmond
conversálkodik: beszél
copulatio: házasság
correspondeál, corespendál: levelezik, szóba áll,
 kapcsolatot tart
credencia láda: asztali edénykészlet
creditom: hitel, hitelképesség
cvenger, Zwinger: a várak két kőfállal határolt
 árokszerű védelmi része, amelyben gyakran
 tartottak állatokat
czukerpakker, Zuckerbäcker: cukrász
cseléd: az udvari személyzet tagja, alkalmazott,
 tisztségviselő
cséza, séza: nyitott, könnyű lovas kocsi
csömör: sok és nehéz étel elfogyasztása utáni
 heveny hasi görcsökkel járó tünetekre használt
 megnevezés
csúz: elsősorban reumatikus betegséget jelent, de
 olykor más esetben is használják ezt a nevet.
 Azt a régi humorálpatólógiai elképzelést
 tükrözi, ami szerint a rossz matéria lefolyik,
 illetve szétterül (csúszik = csúz).
dálibó: multság, lakoma, dáridó
dánvad: dámvad
defalcatio: bevételezés, elszámolás
defalkál: levon
deputál: (el)küld
desperatio, deszperáció: kétségbeesés,
 reményvesztés
desperatus: kétségbeesett, elkeseredett
difficultál: nehezére esik, nehezményez
directio: igazgatás, felügyelet, utasítás

dispensatio, diszpenszatio: felmentés, házassági
 engedély rokonok esetében
disponál: rendelkezik
dispositio: rendelkezés
doctor: orvosdoktor; jogi doktor, ügyvéd
dolmány: a magyar szabású férfiviselet alsókabátja
effectus: eredmény, hatás, valaminek a látszata
egyház, szentegyház: templom
együtt: egyben
ehrentlich, Erenhtlis: becsülettel
élés: élelem, ennivaló
ekszperiál, experiál: tapasztal
elevenen: élve
elhisz: megért, úgy ért valamit
elítél: megítél, eldönt
elkölt: elfogyaszt, megeszik, megiszik
elmúlat: elmulaszt
előruha: kötény
elsötítettett: rásötétedett
eltévelyedett: elveszett
elvár: vár
emberszólás: megszólás, rágalmazás
enervál: érvénytelenít, erejét veszi valaminek
epeség: fájdalom
értekeznek: értesül, érdeklődik
es, és: is
executio: végrehajtás, végzés
expeditor: a nádori levelezés intézője
expensa: költség
experientia: tapasztalat, gyakorlat
fárad: fáradozik, igyekszik
fassio: szándéknyilatkozat, bevallás
Favoritl, faboritl: valamely kedvenc állat neve
fej: felettes; (szőlő)fürt
felel: felelősséget vállal
felfogad: felfakad
felkochol, fölkogfol: felfőz
felver: elfoglal, megver (pl. hadsereget), szétver
 (pl. tábort)
fergunál, vergönnen: (meg)ad, nem sajnál
feria: ünnep, ünnepnap
fertály, Vierteil: negyed
finum: kitűnő, kiváló
firspit, fürbit: esdeklek
flastrom: (seb)tapasz, orvosság
flegmát nyelt: epét nyelt, bosszús
fluksus: folyás, váladékozás

fluß Rauch: füstölő, különféle összetevőkből (például tömjén, rózsaszírom)
folyópénz: elfogadott, érvényben lévő pénz
forspont: Vorspann; vezetéklovak, előfogat, váltáslovak
fölmegy: Bécsbe megy
fölvesz: lábra állít
fraila: szobalány
franciscánus: ferences rendi szerzetes
fundamentom: alap
fúria: düh, felindulás
fürbit, firspit: esdeklek
füst: fájdalomcsillapító füstölő
füvellő: legelő, ahol a lovakat a szabadban tartották
galiba: baj, gond, bonyodalom
gazdaság: gazdálkodás
Gisbli, Gisppl, Gyspl: feltehetően a német 'Gspiel' szóból ered (jelentései többek között játék, pénisz). Thököly Éva utalása férje nemi szervére, általában a sajátjával (Pisterli) együtt.
gondolkodás: gond, aggodalom; gondoskodás
gratia, grácia: kegy
gyermeket vesz: elvetél
gyöngyfűzőnő, gyögyfőzőnő: drágakövből (főként korall, kristályok, gyöngyök) és üvegből, gyönggyel készült hímzések, ruhadíszek készítése a feladata
halhatatlan: hallatlan
has, Hass: gyűlölet
ház: szoba
házi kenyér: a tábori komisz, silányabb kenyér ellentéte
heri: helyre
heusmal, hiúzmál: a hiúz hasi szőrméje
híres: hírhedt, rossz hírű
híresít: hírbe hoz, rossz hírét kelti
hisz: tud
hitelt ad: hisz
hites: megbízható, megfelelő felhatalmazással bíró
hívség: hőség, magas láz
holnap: hónap, maholnap
hová hamarább: minél hamarabb
idébb, idibb: errefelé
igazán: igaz módra, becsületesen
igazság: jog, jogosultság
in natura: természetben

includál: mellékel
indulgentia: kegyelem, megbocsátás
injuria: sérelem, jogtalanság
inpediál: akadályoz, gátol
interes: kamat, haszon; érdek
iskatulya: skatulya, dobozka
janicsárok, jancsár: oszmán-török gyalogos katonák
jár: forgalomban van; mutatkozik
Jubilér, Juwelier: ékszerrel, drágakővel kereskedő személy
jubileumi év: a bűnbocsánat és a bűnökért járó büntetés elengedésének az éve, amelyet a pápa hirdet és nyit meg
kalán lé: kanál leves
kaláris, kláris: korallszemek, korallból készült gyöngyök
kalastrom, klastrom: kolostor
kanterfet, Kontrafekt, Contrafait: portré
kártya szőr: kis lapra feltekert gyapjúfonal
kasznár: Kastner; gazdasági tisztviselő, elsősorban a gabonaraktárakért felelős, felhasználásukról számadást vezetett
kasszál, koszál: visszavon
kedvesen: örömmel, jó kedvvel
kel: növekszik
kéntelenít: kényszerít
képíró: festő
késés: maradás, tartózkodás
ketteit: kettőt
kileli a hideg: lázas hidegrázás fogja el
kimondás: döntés
kisebbség: kicsinyesség
kompániál: betársul, odaköltözik
konfúzió: fejetlenség, rendetlenség, zavarosság
kontenta: elégedett
kölemb: külön
költ: fogyaszt, iszik
köt: kötelez
kötelesség: kötődés
közpénz: közönséges pénz, a korban az ezüstdénárt értették alatta
krepon: krepp, hullámos felületű szövet, kelme
kvártély, quartély: katonák beszállásolása, udvari emberek szállása
kvetáncia, quietentia: nyugta
lajstrom: jegyzék

Landmarschall Gericht, land Marsall kriht: alsó-ausztriai rendek bírósága
leider Gott Erbarme: sajnós, Isten kegyelmezzen
lekópiál: lemásol
letétel: kifizetés
levél: irat, okmány, birtokbiztosító irat
libéria: udvari személyzet egyenruhája
lotyó: szajha, kurva, ringyó
majális kúra, maialis cura: tavasszal szokásos nagyobb szabású, a szervezetet tisztító kúra
malozaszölő: mazsolaszőlő
megalkhat: megalkudhat
megárendál: haszonbérbe ad
megárestál: elfog, visszatart, bebörtönöz
megbokrosít: megvadít, felidegesít
megdermed: meghal, kimúlik
megegzamináltat: megvizsgáltat
megenged: elenged, megbocsát
megmásol: megváltoztat
memoriális: beadvány, emlékeztető
mente: a magyar szabású férfiviselet felső kabátja
méreggel: mérgesen, bosszúsan
mina: várfal alá ásott akna
miserli: a Mießmuschel (kék kagyló) szóból torzult kifejezés, kagylónyi mennyiség festékből
mobilia: tárgy, ingóság
molesztál: alkalmatlankodik, zaklat
mortifikálás: lelki gyötres, kíntás
motring: összefogott, egybekötött és feltekert (fonal)szálak
múlat: mulaszt
mustra: minta, szemle katonaságnál
mutat: hivatkozik
nagy ember: óriás
naiémodi, neue Mode: újmódi
Nairúl: neulich; legutóbb, mostanában
negotio: tárgyalás, ügyintézés
nehéz állapot: terhesség
nehézkes: előrehaladottan terhes
neheztel: nehezére esik
nép: katonaság, sereg
obligál: (le)kötelez, engedelmeskedik, kedvében jár, meg-, kifizet
obligatoria: kötelezvény
odios, adiosa, adioza, odioz: gyűlöletes
offerál: ajánl, felkínál

oktáva: nyolcad, valamely ünnep utáni nyolcadik napra, törvénykezésre összehívott gyűlés
oneráltatik: terheltetik
oratórium, oratóriom: a kápolnának a család számára kialakított felső emelete
orbánc, Rotlauf, rott lauf: az orbánc (Rotlauf, folyosó (!), csúz) súlyos, szétterjedő bőr alatti bakteriális fertőző betegség
orsolyíták, ursuliták: női szerzetesrend
ott benn: Erdélyben
ott fönn: Bécsben
ótvár: a bőr gennyes, bakteriális fertőzése
öreg: nagy
öröke: örök birtoka
pacientál: nyugtat, pihentet
palánk: kerítés
palatinus: nádor
parola: adott szó, úri szó, becsületszó, ígélet
partika, portéka: holmi, valamilyen tárgy vagy tárgyak
passzió: kedvtelés, indulat
passzus: útlevél, marha szállítólevél
patientia: türelem
Paulánus: pálos rendi szerzetes
periculum: veszély, veszedelem
persvárius: szavahihető
pézsma: népies nevén némakacsa
pincetok: rekeszekre osztott faláda palackok szállítására
piskótum: a biscotto (olasz), illetve Biskotte (osztrák) kifejezésből alakult ki a magyar piskóta megnevezés
Pisterli: Thököly Éva utalása saját nemi szervére, általában a férjével (Gisbli) együtt.
plenipotencia: teljes körű felhatalmazás
plenipotentarius: teljes körű felhatalmazással bíró, meghatalmazott
porkoláb: várnagy, várparancsnok, a vár személyzetének vezetője
Postcriptum, Postscribita: utóirat
practica: mesterkedés
praebenda: udvari személyzet ellátása, természetbeni juttatás
praeceptor: tanító, nevelő
praesidium: parancsnokság; parancsnokok és katonák
praetensio, pretensio: követelés

prefektus: jószágigazgató, tisztartó, intéző; nevelő
prelátus: egyházi előljáró
present: ajándék
processus: eljárás
professio: szerzetesrendeknél örökfogadalom
prostituál: megszegyenít, meggyaláz
protestál: tiltakozik
publikálás: nyilvánossá tétel
punctum: pont, egyezségpont, vádpont;
 megbeszélni való téma
Puszerli, Busserl, Pusserl: puszedli, vagyis puszi,
 csók
puszta: üres
puzdra: az íjat és a nyilakat tartó, a testen
 átvethető, szíjjal rögzített, bőrből készült tok
quietál, quitál: nyugtáz, nyugtát ad
rebellis: felkelő, lázadó
recommendál: ajánl
recommendatio, rekomendáció: ajánlás
regement, regiment: hadsereg
relatio: jelentés
reputatio: jó hír, hírnév
resolutio: döntés, határozat, rendelet
resolvál: dönt, határoz; érvényesít, elfogad
restantia: elmaradás, fizetési hátralék
rozsolis, Rossolis: fűszeres borpárlat, likőr
rövidség: nélkülözés, pénztelenség, kár
sáfár, Schaffer: intéző, számadó; a várbeli konyha
 élelmezését felügyelő személy
sarc: váltságdíj
satisfactio, szatisfactió: elégtétel, ígélet teljesítése
schelm, selm: becsstelen, gazember, halálra méltó
Schlafpelz, slaf pelcz, slofbelc: prémbelesés
 hálókabát, köntös
schmuk, smuk: ékszer, ékszerkészlet
Schreibtisch, Sraibtis: értékek tárolására,
 esetenként íróasztalként is funkcionáló, sokszor
 reprezentatív bútordarab
secretarius, szekretárius: titkár, ügyintéző
securitás: garancia, biztosíték
selyempaplan: díszes, értékes, selyemborítású
 ágytakaró
skófiom, scofiom: aranyból vagy ezüstből alakított
 huzal, amelyet a ruházat, lófelszerelés,
 díszfegyver, nyereg díszítésére is használtak
skófiomos nyereg: húzott arany- vagy ezüstszállal
 díszített nyereg
skustért (?): bosszús (?)
soft festék, Saftfarbe: lazúrfesték
sok ment rájuk: sokba kerültek
sokra megy: nagyszámú katonával harcol
solicitál, sulicitál: szorgalmaz, sürget
specificatio: részletezés
spectaculum, spactaculum: látványosság
spion: kém
spurgál: mocskolódik
Sronk ház: a bécsi városi bíróság közkeletű
 elnevezése, amit Stadtgerichtnek is neveztek
Stadtgericht, stotkriht: városi bíróság
statutoria: határozat, rendelet
storax: illóolajos gyanta
strapál, strapaciál: fáraszt, terhel
stucli: pajkos, pajzán név
stuczpérl, stukpérl: feltehetőleg „Stutz-Baertl”, ami
 szakállnyírást, átvitt értelemmel pedig
 bajuszshúzást is jelenthet
subás török: díszes öltözetet viselő főrangú török
super Interes: magasabb kamat
supplicatio: kérvény, folyamodvány
suscribál, suskribál, szuscribál: aláír
sváb kása, svabisi kása: leginkább tönkölyből
 készült jellegzetes sváb étel
svajcer tehenek: svájci tehenek
szaibling: tavi szaibling, a lazacokhoz tartozó
 alpesi pisztrángféle
Szent Innepek: karácsony
szerivel, serio: komolyan, szigorúan
szinyor: zsinór
szocelli, szocerli: kincsem, drágám; a levelekben
 előforduló kedveskedő megszólítás, feltehetőleg
 a német-osztrák Schatzerl hallás alapján torzult
 sajtatos változata
szolicitál: szorgalmaz
szőr: gyapjú(fonal)
szuperlat: a mennyezetes ágy felső, az
 ágyszerkezetre függesztett drapériája
Tafeldeckerei, tafeltakerait tud: ért az asztalterítés
 díszes módjához
tárház: kincstár
társzekér: teherszállításra használt nagyobb, erős
 szekér
tehetség: tehetőség, vagyon
tengeri szőlő: ribizli
terminus: határidő, időpont

tik: tyúk
tikmony: tyúktojás
tiszlér, Tischler: asztalos
tiszt, tiszttartó: udvari tisztviselő
titkos: (el)titkolt
tong: bödön
tovább: távolabb, messzebb
többől, többöt: többet, többször
többül: többet
törődik: aggódik, bánkódik, kesereg
tőtezik: túltelepszik, gazdagszik
tractál: tárgyal
tradezza: fémszállal szőtt selyemszövet
trakta: ellátás, bánásmód; tárgyalás

truccol: trotzen; ellenkezik, nyakaskodik
tudcet, Dutzend: tucat
tulok: herélt bika, ökör
tuval dudom: tudván tudom
udvar: udvartartás
utoljára: végül
úttalan: untalan, folyamatosan
üömög: ing
vékony, víkon: szerény, kis, kevés, csekély
vet, vetet: robbant, felrobbant, szétvet
vice palatinus: alnádor
viktuália, viktuáli: élelmiszer
vizek: esőzések, áradások; ízesített italok
vonyogálja magát: vonakodik, húzódozik

Thököly Éva és Esterházy Pál életének eseményei

1659. február 1. Késmárk	Thököly Éva születése, szülei Thököly István és Gyulaffy Mária
1659. november 19.	Édesanyja, Gyulaffy Mária halála
1670. november 15. Árva vára	Thököly Katalin és Esterházy Ferenc házasságkötése
1670. november–december	Esterházy Pál részt vesz a felsőmagyarországi főurak elleni hadjáratban
1670. december 3. Árva vára	Thököly István halála
1671. július 3. Bécs	Thököly Mária és Éva gyámja Esterházy Ferenc
1672. január 30. Bécs	Thököly Mária és Éva gyámja Esterházy Pál
1674. április 2. Kismarton	Thököly Mária és Gersei Pethő László házasságkötése
1680. december Ungvár	Thököly Mária és Nádasdy István házasságkötése
1681. június 13. Sopron	Esterházy Pál nádorrá választása
1682. március 31. Kismarton	Esterházy Orsolya, Esterházy Pál első feleségének halála
1682. június eleje Kismarton	Esterházy Pál és Thököly Éva eljegyzése
1682. június 15. Munkács	Thököly Imre és Zrínyi Ilona házasságkötése
1682. augusztus 9. Kismarton	Esterházy Pál és Thököly Éva házasságkötése
1682. december 27. Madrid	Esterházy Pált felveszik az aranygyapjas rend lovagjai közé
1683. július 21. – augusztus vége Bécsújhely, Linz, Passau	Esterházy Pál és családja elmenekül a török elől
1683. szeptember 12.	Esterházy Pál részt vesz Bécs védelmében és a kahlenbergi csatában
1683. október 16. Keresztúr	Esterházy Ferenc halála
1684. július–október	Esterházy Pál jelen van Buda ostrománál
1684. június 7.	Esterházy Mária Anna Terézia születése
1685. május 5. Kismarton	Esterházy Pál kötéslevele Thököly Évának birtokokról és egyéb javakról
1687. augusztus 8. Kismarton	Esterházy Pál zálogba adja Margitát Thököly Évának, aki ott a következő években gazdálkodik és a kúria (Edelhof) kedvelt tartózkodási helye lesz
1687. december 7. Pozsony	Esterházy Pál elnyeri a német-római birodalmi hercegi címet
1687. december 9. Pozsony	I. József magyar királlyá koronázása Esterházy Pál részvételével
1688. május 7.	Esterházy József Simon Antal születése, az ő vonalán marad fenn az Esterházy hercegi ág
1689. november 26. Pozsony	Esterházy László pozsonyi kanonok halála

1690. május 25. Bécs	A házaspár nézeteltéréseinek első nyilvánosságra kerülése, Thököly Éva protestatioja Esterházy Pál ellen
1693. szeptember közepe – 1696. július között	Thököly Mária és Johann Heinrich Baptist Tournon házasságkötése
1694. május 24. Bécs	Kettős esküvő: Esterházy Mihály és Anna Margherita Tizzone Biandrata, valamint Esterházy Gábor és Margaretha Christina von Abensberg und Traun házasságkötése
1695. augusztus 5. Pozsony	Esterházy Miklós tinnini püspök halála
1695 nyara (?)	Thököly Katalin és Karl Joseph Jörger von Tollet házasságkötése
1697. november 24. Bécs	Thököly Katalin és Johann Jakob Löwenburg házasságkötése
1700. július, Bécs	Thököly Évát fogságba vetik
1700. december 23. Bécs	I. Lipót ediktuma Thököly Éva elítéléséről és a tullni kolostorba való elzárásáról
1701. október 21. Bécs	Uralkodói döntés Thököly Éva tullni kolostorból való kiengedéséről, letelepedése Sankt Pöltenben
1702. július 1. Bécs	Thököly Éva és Esterházy Pál első vagyoni megegyezése
1703. február 11. Pozsony	Esterházy Terézia házasságkötése Erdődy Györggyel
1704. március 22. előtt	Esterházy Gábor halála
1704	Thököly Éva megvásárolja az alsó-ausztriai Donaudorfot, amit 1713-ig birtokol, 1705–1707 között rendszeres tartózkodási helye
1705. szeptember 13. Izmit (Törökország)	Thököly Imre halála
1706. március 18. Bécs	Thököly Éva és Esterházy Pál második vagyoni megegyezése
1706. október 21. Bécs	I. József részlegesen rehabilitálja Thököly Évát
1707. május 22. Bécs	Esterházy József és Maria Octavia von Gilleis eljegyzése
1707	Thököly Éva megvásárolja Baden közelében Tribuswinkelt, ahol 1692 tájától már egy szálláshelynek is alkalmas malmot birtokolt, 1707–1714 között a kastély az egyik tartózkodási helye
1708. március 2. Bécs	I. József teljesen rehabilitálja Thököly Évát
1709. december 22.	Esterházy József és Maria Octavia von Gilleis házassága, Thököly Éva nem lehet jelen
1712. május 23. Pozsony	Esterházy Pál birodalmi herceg diplomájának megerősítése és elsőszülött fiágára való kiterjesztése
1713. március 26. Kismarton	Esterházy Pál halála. Esterházy Mihály a családfő, ő örökli a hercegi címet
1713. március 30. Kismarton	Esterházy Pál temetése
1713. május 15–16. Kismarton	Esterházy Pál ünnepélyes búcsúztatása
1715. december. 18.	Thököly Éva eladja Tribuswinkelt
1716. augusztus 21. Bécs	Thököly Éva halála
1716. augusztus 23. után, Maria Lanzendorf	Thököly Éva temetése az ottani ferences kegyhely templomában

Esterházy Pál és Thököly Éva gyermekei¹⁵⁸²

	Név	Születés / halál	Keresztszülők	Életpálya
1. (19.)	István József Lipót	1683. április 8. – Fraknó, 1683. október 17. ¹⁵⁸³	keresztelte: Gubasóczy János nyitrai püspök keresztszülei: I. Lipót magyar király és felesége, Pfalz-Neuburgi Magdolna Terézia	félévesen meghalt
2. (20.)	Anna Terézia	Kismarton, 1684. június 7. – 1755. december 13.	keresztelte: Esterházy Miklós esztergomi kanonok keresztszülei: Nádasdy Tamás és Esterházy Ferencné Thököly Katalin	Erdődy György gróf felesége
3. (21.)	Katalin Rózsa	Kismarton, 1685. szeptember 1. – Kismarton, 1686. szeptember 1.	keresztelte: Esterházy László rátóti prépost keresztszülei: Kéry Ferenc és Széchy Julianna	egyévesen meghalt
4. (22.)	Franciska Jozefa	Kismarton, 1686. október 26. – Kismarton, 1687. február 20.	keresztszülei: Kollonich Lipót kardinális és Esterházy Ferencné Thököly Katalin	5 hónaposan meghalt
5. (23.)	József Antal	1688. május 12. – 1721. június 7.	keresztelte: Esterházy László pozsonyi kanonok és rátóti prépost keresztszülei: Kéry Ferenc és Esterházy Ferencné Thököly Katalin	ezredes, Somogy vármegye főispánja, Sopron vármegye főispánja, 3. hitbizományi herceg, felesége Maria Octavia Gilleis zu Theras und Sonnenberg
6. (24.)	Tamás Ignác Móric	Kismarton, 1689. szeptember 22. – Kismarton, 1690. szeptember 17.	keresztelte: Cristobal de Royas y Spinola bécsújhelyi püspök keresztszülei: Kéry Ferenc és Esterházy Ferencné Thököly Katalin	egyévesen meghalt
7. (25.)	Zsigmond Lipót Ignác	Kismarton, 1692. május 23. – Kismarton, 1693. augusztus 22.	keresztelte: Thomas Wallberger Marienberg apátja, kismartoni várplébános keresztszülei: Esterházy Ferencné Thököly Katalin	másfél évesen meghalt

1582 Az adatokat a kiadott magyar nyelvű családi napló (Az Esterházyak családi naplója, kiad. Szilágyi Sándor, Történelmi Tár 11 (1888), 209–224.) alapján vettük fel, illetve kiegészítettük azokat a kiadatlan, de bővebb latin nyelvű napló adataival: *Protocollum in Quo Diversae Antiquitates, res Memorabiles et Nativitates Ac Mortes Inclitae Familiae Estoras Ex Variis Manuscriptis In Unum Collectae Continentur*, jelzete: MNL OL P 125 Nr. 11887. Az eltéréseket lábjegyzetben jelezzük.

1583 A magyar nyelvű családi naplóban október 13. szerepel, lásd: *Az Esterházyak családi naplója*, i. m. 223.

Személynévmutató

A mutatóban az oldalszámokra utalunk.

A

Abaffy Sándor, Árva vármegye tisztviselője, egyik esküdtként Thököly István Árva várában található javait leltározta és zár alá helyezte 31

Abensberg-Traun, Margaretha Christina von („németke”, 1677–1725), Esterházy Gábor felesége 207, 215–216, 221, 326

Abensperg-Traun, Margarete Gräfin (Strattmonné), Theodor Althet Strattmann felesége 230

Abensperg-Traun, Otto Ehrenreich von (1644–1715) 230

Ács Pál 13

Angyal Dávid 9, 17

Antiochiai Szent Margit (3–4. sz.), vértanú szűz 194

Apaí Mihály (1632–1690), I., erdélyi fejedelem 11, 15

Apaí Mihály (1676–1713), II., erdélyi fejedelem 201, 210, 212, 218, 231–232

Árpád-házi Szent Margit (1242–1270) 194

Artner uram 215

Aspremont-Lynden von Reckheim, Ferdinand Gobert (Apermon, 1645–1708), hadvezér, II. Rákóczi Ferenc nővérének, Juliannának a férje 123, 197

Aviano, Marco d’ (Carlo Domenico Cristofori, 1631–1699), olasz kapucinus szerzetes, tábori lelkészként teljesített szolgálatot többek között a budai császári hadsereg törökellenes hadjárataiban 107

B

Balassa Zsuzsanna (Hölgyiné), Hölgyi Gáspár személynök felesége 276

Balog 65

Barath, Johann Adam („Baráth Ádám”), bécsi textilkereskedő 207

Bárth Dániel 20

Bastl Beatrix 14

Batthyány Ádám (Botyany, 1662–1703), Batthyány Kristóf és Palocsai Horváth Anna Mária fia, horvát bán, országbíró 146, 160

Batthyány Ferencné → Esterházy Mária Rozália Bauer, Leonhard („doctor Paur”, „doctor Pauer”, 1688?–1717), ügyvéd, a felső ausztriai Hofmarschall bíróságának első titkára, Eleonóra császárné udvari tanácsosa 260, 264, 284

Bayer, Florian 8

Benatull(in) (Benadol, Wenädol), Polixenia Margaretha, gyöngyfűző 55

Benczédi László 10

Benda Borbála 19, 126

Bercsényi Miklósné → Homonnai Drugeth Krisztina

Bethlen család 9

Bethlen Druzsina 9

Bethlen Miklós (1642–1716), erdélyi kancellár 15

Bezerédy Ádám (Bezerédi), Esterházy Pál egyik intézője, bizalmi embere 21, 89, 118, 186–187, 189, 235, 310

Bilákovics György 76, 162

Birngruber, Klaus 20

Bojtos Anita 15, 108–109, 112, 114, 117–118, 126

Borsos Ferenc, Esterházy Pál udvari embere 12, 109

Botyany → Batthyány

Braunschweig-Lüneburg, Amalia Wilhelmina von (1673–1742), I. József felesége 247

Bubics Zsigmond 9

Bubryák Orsolya 15–16, 18, 25

Buccellini, Johanna Lavinia, Illésházy György harmadik felesége 137

Buccellini, Julius Friedrich, udvari kancellár (Hofkanzler) 22

Bukovicz uram → Vukovicz János

Bukoviczné → Vukovicz Jánosné

Buzási Enikő 8, 13

C, Cs

Caccia, Franciscus (1648–1725), ferences szerzetes,
provinciális 21, 294
Cardinális uram → Keresztély Ágost
Chrysostomus (?), páter, mariazeili előjáró 213,
215, 226, 239
Chrystaller, Peter 228
Cintulová, Erika 11
Czeri → Cseri
Czvitkovicz János, kismartoni tisztartó 295
Csáky István (1635–1699), országbíró 17
császárné → Wittelsbach, Pfalz–Neuburgi
Eleonóra Magdolna
Cseri (Czeri) Mihály, bodóhelyi hadnagy
126
Czízi István 12

D

Dorinkovic, Veronika (Frändli, Fröndli),
Thököly Éva szobalánya, egyik bizalmasa
226–229
Draskovich Ádám (1673–1749), császári főtiszt,
helytartótanácsos, Nádasdy Krisztina és
Draskovich Miklós fia 207, 284, 286
Draskovich János (1630–1692), főudvarmester,
Nádasdy Magdolna Mária férje 18, 110
Draskovich Jánosné → Nádasdy Mária Magdolna
Draskovich Miklós (1625–1687), országbíró,
Nádasdy Krisztina férje 56, 110, 128,
130
Draskovich Miklósné → Nádasdy Krisztina

E

Erdélyi Gabriella 15
Erdő Péter 20
Erdődy György (1640?–1713), főispán, főkamrás,
országbíró, Rákóczi Erzsébet férje 19, 224,
326
Erdődy Kristóf (1649–1704), étekfőgömbes,
a Magyar Kamara elnöke 206
Esterházy Ádám Lipót József (Ádámkó, 1680–
1720), Paulus Maria néven szervita szerzetes.
Hivatalosan Esterházy Pál és Esterházy Orsolya
fia, de feltehetően Thököly Éva gyermeke.
12, 14, 41, 56
Esterházy Ágnes (1689–1730), zólyomi Esterházy
Miklós és Perényi Ágnes leánya, Forgách Simon
felesége 94

Esterházy Anna Júlia (1676–?), Esterházy Pál
és Esterházy Orsolya leánya 14
Esterházy Anna Terézia (Terézli, 1684–1755),
Esterházy Pál és Thököly Éva leánya, Erdődy
György felesége 14–15, 21, 122, 136, 139, 153,
160, 170–172, 174–175, 224, 228, 233–234, 240,
325–327
Esterházy Antal (†1685), zólyomi Esterházy Miklós
és Perényi Ágnes fia 94
Esterházy Éva hercegné 268–269
Esterházy Farkas (†1693), zólyomi Esterházy
Miklós és Perényi Ágnes fia 94
Esterházy Ferenc („Szógor Uram”, 1641–1683),
Pál nádor öccse, pápai főkapitány. Első felesége
Illésházy Ilona, a második Thököly Katalin.
10–11, 36, 43, 91, 96, 325
Esterházy Ferencné → Thököly Katalin
Esterházy Franciska Jozefa (1686–1687) 327
Esterházy Gábor Ferenc (Gábor úrfi, 1673–1704),
Esterházy Pál és Esterházy Orsolya fia,
Margaretha Christina von Abensberg und
Traun férje 14, 83, 91, 119, 207–208, 215–216,
219, 221, 326
Esterházy Ilona (†1684), zólyomi Esterházy Miklós
és Perényi Ágnes leánya, Balassa Bálint
(1626–1684) költő felesége 94
Esterházy István József Lipót (Istók, 1683),
Esterházy Pál és Thököly Éva gyermeke 14, 89,
327
Esterházy János Benedek (1668–1683), Esterházy
Pál és Esterházy Orsolya fia 14
Esterházy József (Jozefkó, Jozerli, 1688–1721),
Esterházy Pál és Thököly Éva gyermeke 14–15,
21, 25, 147, 153, 171–172, 174–176, 185, 198,
210, 224, 226, 229, 238, 267, 274, 292, 296, 306,
312, 325, 327
Esterházy Katalin Rózsa (1685–1686), Esterházy
Pál és Thököly Éva leánya 136, 138, 327
Esterházy Krisztina Terézia (Cristinka, Kristinka,
Kiri apáca, Kiri kisasszony, 1663–1728),
Esterházy Pál és Orsolya gyermeke, Jozefa
néven ágostonos apáca 13, 36, 60, 63, 68, 93,
97, 238
Esterházy László Ignác (1662–1689), pozsonyi
kanonok 224, 325, 327
Esterházy Mária (Homonnainé Asszonyom,
1638–1684), Homonnai Drugeth György
felesége, Esterházy Pál húga 96

Esterházy Mária Anna (Marinka, 1686 k.–?),
 cseszneki Esterházy Péter és Török Krisztina
 lánya, Barthodeiszky Károly felesége 239
 Esterházy Mária Rozália (1672–1689), Esterházy
 Ferenc és Thököly Katalin leánya, Batthyány
 Ferenc felesége 156
 Esterházy Mihály Bernárd (Mihály úr, 1671–1721),
 Esterházy Pál és Esterházy Orsolya fia, Anna
 Margherita Tizzone Biandrata férje 14, 20–21,
 25, 83, 91, 119, 215–216, 219, 221, 241, 326
 Esterházy Miklós Antal (1655–1695), Esterházy
 Pál és Esterházy Orsolya elsőszülött fia,
 esztergomi kanonok, tinnini püspök 107, 223,
 326–327
 Esterházy Orsolya (Őnagysága, 1641–1682),
 Esterházy Pál első felesége 11–14, 16, 33, 37,
 41–43, 49–52, 54, 325
 Esterházy Orsolya Franciska (1670–1732),
 Esterházy Pál és Esterházy Orsolya leánya 14
 Esterházy Pál (1635–1713), nádor, Moson
 vármegye főispánja 5–24, 29–89, 91–102,
 104–148, 150–168, 170–172, 174–245,
 247–268, 270–292, 294–305, 307–308, 310,
 312–313, 316, 325–326
 Esterházy Pál (1675–1683), Esterházy Pál és
 Esterházy Orsolya fia 14, 83
 Esterházy Tamás Ignác (Tomérli, 1689–1690),
 Esterházy Pál és Thököly Éva fia 160, 327
 Esterházy Zsigmond Lipót Ignác Dezső
 (1692–1693), Esterházy Pál és Thököly Éva
 fia 188, 192–195, 199, 327
 Eszterházy → Esterházy
 Eszterházy János 9
 Everli → Goldstein Éva Mária Magdolna

F

Fabiankovich Ferenc, Esterházy Pál familiárisa,
 udvari és mezei kapitánya 7, 105, 132,
 186–187, 189
 Fazekas István 8, 22
 Fekete Bálint 15, 108
 Frigyes Ágost → Wettin, Frigyes Ágost
 Frondli → Dorinkovic, Veronika
 Fülessey Miklós, nevelő 119

G, Gy

Gáspár 180
 Gebei Sándor 9

Geyerin (Gayerin, Geigerin), Anna Barbara,
 gyöngyfűzőnő 38–39, 43, 45
 Gilik → Gülich
 Gilleis zu Theras und Sonnenberg, Maria Octavia
 (1688–1762), Esterházy József felesége 292,
 312, 326
 Goldstein Éva Mária Magdolna (Everli, Ewitschka),
 valószínűleg Esterházy Pál házasságon kívüli
 leánya 240, 271, 294
 Gonzaga Eleonóra 154
 Gosztonyi Gergely 17
 Gödölle Mátyás 8
 Gruber, Thomas 8
 Grundemann von Falkenberg, Adam Anton
 („landmarsalk uram”, 1624–1711), az alsó-
 ausztriai rendek Landuntermarschallja 20–22,
 241, 243, 263, 280, 300
 Gubasóczy János nyitrai püspök 327
 Gudenus, Johann Christoph von (1632–1705)
 284
 Gudenus, Johann Christoph Rudolph von
 (1680–1742) 284
 Gülich („doktor Gilik”), Ludwig, bécsi ügyvéd 161
 Gyáni Gábor 19
 Gyulaffy család 15
 Gyulaffy Mária (1637–1659), Thököly Éva
 édesanyja 9, 325
 Gyulai Éva 10

H

Habsburg, Ferdinánd, III. (1637–1657),
 német-római császár, magyar király 154
 Habsburg, József, I. (1705–1711), német-római
 császár, magyar király 23, 247, 274, 279, 284,
 306, 325, 326
 Habsburg, Lipót József (1700–1701), I. József
 és Amalia Wilhelmina von Braunschweig-
 Lüneburg gyermeke 247
 Habsburg, Lipót, I. (1657–1705), III. Ferdinánd fia,
 főherceg, majd német-római császár, magyar
 király 10–11, 21–22, 29, 59, 73, 77, 110, 115,
 124, 134, 153, 200, 206, 213, 225, 243, 246, 248,
 251–253, 256–257, 263, 312, 326–327
 Habsburg, Maria Anna Josepha (1654–1689)
 154
 Harrach, Ferdinand Bonaventura 22
 Hartisch, Ferdinand (Páter Hardicz, 1642/43–
 1699), Ágoston-rendi szerzetes 18, 186–187

Hárich János (1904–1990), hercegi levéltáros 5–6
Heister, Gottfried von (1609–1679), altábornagy,
császári haditanács alelnöke 10
Herberstein 111
Hiserle/Esterle von Chodau, Maximiliane Gräfin
(Isterli, 1676/77–1738), Frigyes Ágost szász
választófejedelem kedvese 230
Hohenwart, Anna Maria von; Johann Ferdinand
von Mandorff felesége (Mandorffné) 221,
297–298
Homonnai Drugeth György (Homonnai uram,
1633–1661), kassai tábornok, Esterházy Pál
húgának, Máriának a férje 96
Homonnai Drugeth Krisztina, Bercsényi Miklós
első felesége, édesanyja Esterházy Mária
(Esterházy Pál nővére) 157
Horn Ildikó 11
Horner uram 215
Hölgyi Gáspár (†1689) 276
Hölgyiné → Balassa Zsuzsánna
Höyer (Hayer, Häyer), Lorenz, fraknói és
kismartoni pincemester, fraknói számtartó
42
Hunyadi László, a nádori kancellária alkalmazottja
207

I

Illyésy (Illesi, Illésé) Ádám (1681–1730), Esterházy
Pál belső inasa, az apródok előljárója
(Supremus Ephoebus) 305
Illésházy Györgyné → Buccellini, Johanna Lavinia
Imre, Páter → Pfendner, Emericus
Ince, XI., pápa 13, 71
Isterli → Maximiliane Gräfin Hiserle/Esterle von
Chodau
Iványi Emma 13, 15, 17–18, 108–109, 112, 114,
116, 118, 121, 124, 128, 131

J

Jakusics Terézia (Ziczini asszonyom, †1721),
Zichy Ádám második felesége 204
Jankovics József 8
Jerger uram → Jörger von Tollet, Karl Joseph
Jergerné asszonyom → Thököly Katalin
Jeszenszky István (†1724), Esterházy Pál bizalmi
embere és 1704-től titkára 21, 23, 248–249,
285, 287, 301
József, I. → Habsburg, József, I.

K

Kalmár János 8
Kapy Éva Erzsébet, nagyszombati klarissza apáca
195
kardinális → Kollonich Lipót
Keczer Ambrus, Lipóti 10
Keresztély Ágost (Christian August von Sachsen-
Zeitz, „Cardinális uram”, 1666–1725), győri
püspök, bíboros, esztergomi érsek 303
Kéry Ferenc Esterházy Pál unokatestvére (anyja,
Esterházy Anna, Miklós nádor nővére), Széchy
Julianna férje 327
Khin (Kühn?), doktor 139
Kinikné → Kőnigné
Király, Esterházy Pál „inasa”, belső udvari
embere 176
Király Péter 5, 11, 268
Kirchenknopf („kiri knopf”), Johann, fraknói
számtartó 156
Kiri apáca → Esterházy Krisztina Terézia
Kiri kisasszony → Esterházy Krisztina Terézia
kiri knopf → Kirchenknopf, Johann
kismartoni plebanus → Markhl, Matthias
Kiss Erika 5, 11
Kiss Réka 20
Klainburg → Kleinburg
Kleinburg (Klainburg), Paul Carl Comernick von,
udvari tanácsos (Hofkammerrat) 290
Knapp Éva 25
Kollonich Lipót (kardinál, kardinális uram,
Kolenicz, 1631–1707), győri püspök, esztergomi
érsek, bíboros 18–19, 22, 192, 203, 236, 270, 327
Kopp, Margit 8–9, 22–25
Korel, páter 228
Korka Péter, lovászmester, lánzséri várnagy 142,
311
Korlátovich László, Esterházy Pál familiárisa 101
Kőnigné (Kinikné) 161–163
Kriechbaum (Krih Pam, Krihbaunb, Krihpam),
Johann Jacob von, alsó-ausztriai igazgatási
tanácsos (Regimentsrat) 255, 263, 274, 296,
301
Krih Pam → Kriechbaum, Johann Jacob von
Krihbaunb → Kriechbaum, Johann Jacob von
Kristinka → Esterházy Krisztina Terézia
Krisztián (?), Krisztina (?) 183
Kropf, Rudolf 14
Kuján (?) 105

L

Laika 176
 Laki uram 207
 landmarsalk uram → Grundemann von
 Falkenberg, Adam Anton
 Lebenburg uram → Löwenburg, Johann
 Jakob von
 Lendvai, Esterházy Pál inasa 280
 Levenburg → Löwenburg, Johann Jakob von
 Levenburgné Asszonyom → Thököly Katalin
 Lipót → Habsburg, Lipót, I.
 Löwenburg, Johann Jakob von (Lebenberk,
 Levenburg, Levenburg, 1670–1732), első
 felesége Czobor Anna Regina, a második
 Thököly Katalin, a harmadik Elizabeth von
 Windisch-Grätz 231–232, 278, 280, 326
 Lusinszky Klára, Révay Pál felesége 47, 86

M

Madarász Imre jószágigazgató 308
 Maholányi János („Personalis uram”, †1699),
 királyi személynök, magyar kancelláriai titkár
 120, 215
 Mandorff (Mondorf), Gertrud (Tudelli)
 221
 Mandorff (Mondorf), Johann Ferdinand von
 221, 297–298
 Marinka → Esterházy Mária Anna
 Markhl, Matthias Märckhl, Markhl, Marckl
 („kismartoni plebanus”, 1649–1725),
 kismartoni városi plébános 246, 271
 Martí Tibor 13
 Marton, páter 34
 Máté Ágnes 13
 Máthé Gábor 17
 Mednyánszky Pál, udvari tanácsos 276
 Menžik Ferdinánd 22
 Merényi Lajos 9
 Meskó Ádám, nádori ítélőmester 225
 Mészáros (Misaros) János, marhakereskedő
 (tőzsér) 118
 Mezey Barna 17
 Midli (Mária: Maridli, Mädli névváltozata)
 176
 Mihály úr → Esterházy Mihály
 Mondorf → Mandorff
 Monok István 5, 11, 259
 Mód Zsuzsanna 8

N, Ny

Nádasdy István (1653–1686), Thököly Mária
 második férje 325
 Nádasdy Istvánné → Thököly Mária
 Nádasdy Krisztina (Draskovicní Asszonyom,
 1646–1682), Nádasdy Ferenc és Esterházy
 Anna Júlia legidősebb gyermeke, Draskovich
 Miklós felesége 56, 63
 Nádasdy Mária Magdolna (Draskovicní
 Asszonyom, Mancza kisasszony, 1647–?),
 Nádasdy Ferenc és Esterházy Anna Júlia
 gyermeke, Draskovich János felesége
 18, 56, 64
 Nádasdy Pál, Nádasdy István és Thököly Mária fia
 292
 Nádasdy Tamás (1660/1661 k.–1734), Somogy
 megye főispánja, a Helytartótanács tagja,
 Nádasdy Ferenc és Esterházy Anna Júlia
 gyermeke, Draskovich Krisztina férje 18, 145,
 300, 327
 Nedeczky Sándor (1654–1719), Esterházy Pál
 nádori titkára 86
 Nyul Viktor 108

O

Odescalchi Arthur → Szerémi
 Oppenheimer, Samuel (Oppenheim, „Openheim
 zidó”, 1635 k.–1703), bécsi hadseregszállító,
 bankár 204
 Oppersdorf, Juliane Esther Apollonia von, Otto
 Ehrenreich von Abensperg-Traun felesége
 230

Ö

Öfölsége → Habsburg, József, I.; Habsburg,
 Lipót, I.

P

Pallatinitsch, Georg, kismartoni kasznár 99, 109
 Patrostski (?) Uram 313
 Pauer → Bauer
 Pauler Gyula 10
 Paur → Bauer
 Pálffy Géza 8
 Pásztor Emese 8
 Pekry Lőrinc (1650 k.–1709), a költőné Petrőczi
 Kata Szidónia férje, anyja (Thököly Erzsébet)
 révén Thököly Éva unokatestvére 195

Peres Zsuzsanna 17, 20, 248
Personalis uram → Maholányi János
Péter Katalin 11, 17, 20
Pethő László, gersei 11, 325
Pethő Lászlóné → Thököly Mária
Petneki Áron 10
Pfundner, Emericus (Páter Imre, Franciscánus Barát), ferences szerzetes 239, 281, 285
Pinnyi János (vice palatinus, 1700–1705), magyar királyi tanácsos, alnádor, Esterházy Katalin férje 241
Pollerman, Johannes (1657–1695), keresztúri, majd lándzsér-lakompaki számtartó 163–164

R

Rác György 8
Rákóczi Erzsébet (1654–1707), Erdődy György felesége 19, 94, 224
Rákóczi Julianna 197
Ráth Károly 13
Révay Lászlóné 94
Révay Pálné → Lusinszky Klára
Révész T. Mihály 17
Royas y Spinola, Cristobal de, bécsújhelyi püspök 327
Rummel, Franz Ferdinand von (1644–1716), Bécs püspöke 281

S, Sz

Saillers (Sailers, Sailer, Szaler) von Aspang, Johann Friedrich, udvari tanácsos (Reichshofrat) 280
Salm, Karl Theodor Otto zu („Princz Salm”, 1645–1710) 126
Sándor Gáspár, kismartoni prefektus, jószágigazgató. Felesége Thököly Erzsébet, Thököly Miklós és Jakusics Zsuzsanna lánya 287, 292, 294, 302
Sándor Klára 8
Scalvinioni (Scalvignoni, Sclavinio), Franz Christoph 294
Schlag, Gerald 14
Schlesinger („Slezinger zidó”), Lebel (Leeb), kismartoni kereskedő 212, 218, 266
Schlesinger („Slezinger zidó”, „Slezinger zidó”), Wolf, kismartoni kereskedő 94, 139, 290
Schmidt („doktor Smid”), ügyvéd 161

Serfőző Szabolcs 8
Séllei Nóra 19
Sicinyi → Széchenyi György
Skarbala András (vice palatinus, †1712/1713), alnádor 281
Smid → Schmidt
Starhemberg (Storemberg, 1657–1737), Guido von, császári tábornagy 292
Stockhammer, Franz 22
Stoll Béla 79
Storemberg → Starhemberg
Strattmann, Theodor Althet (1637–1693) 230
Strattmonné → Abensperg-Traun, Margarete Gräfin
Szaler → Saillers von Aspang, Johann Friedrich
Széchenyi György (Érsek, 1605 k.–1695), esztergomi érsek 213
Széchenyi György (Sicinyi, Sziciny, 1656–1732), Egervár és Pölöske várának kapitánya, vitézségéért 1697-ben grófi rangra emelték 213, 225, 239
Széchy Mária 9
Széchy Julianna, rimaszécsi, Kéry Ferenc felesége 88, 327
Szelepcsényi György 213
Szte Bálint (vice palatinus, †1699), alnádor 204–205, 212, 224
Szerémi (Odescalchi Arthur) 19
Sziciny → Széchenyi György
Szilágyi Sándor 13, 153, 327
Szirmay István (?–1711), nádori ítélőmester 83, 241
Szelezinger → Schlesinger

T

Tasi Réka 10
Tasnádi Nagy Gyula 10
Terézli → Esterházy Anna Terézia
Thököly család 10
Thököly Ádám, Thököly István gyermeke 9
Thököly Éva (Tekeli, Tokoli, Tökeli, Tököli, Eva fürstin Esterhasin, Húgomasszony, „magyarka”, 1659–1716), Thököly Imre, Katalin és Mária testvére, Esterházy Pál második felesége 5–9, 11–25, 29, 31–42, 44–89, 91–102, 104–148, 150–168, 170–172, 174–221, 223–233, 235–245, 247–268, 270–305, 307–308, 310, 312–313, 315, 325–326

Thököly Imre (1657–1705), felső-magyarországi fejedelem, Thököly Éva fivére, Zrínyi Ilona második férje 9–11, 17–18, 30, 59, 80, 83, 94, 325–326

Thököly István (1623–1670), Thököly Katalin, Mária, Éva és Imre apja, Esterházy Ferenc és Pál apósa 9–11, 29, 258, 264, 312, 325

Thököly István, Thököly István (1623–1670) gyermeke 9

Thököly Katalin (Tekeli, Tököly, Nénémasszony, Jergerné asszonyom, Levenburgné Asszonyom, 1655–1701), Thököly Imre, Mária és Éva testvére. Első férje Esterházy Ferenc, a második Karl Joseph Jörger von Tollet, a harmadik Johann Jakob von Löwenburg 9–10, 33, 36, 51–52, 55, 76, 80, 82, 84, 91–92, 95, 119, 126–127, 136, 139, 142–143, 145–146, 148, 156, 160, 163, 185, 201, 213, 228, 231–232, 268, 311, 325–327

Thököly Mária (Tekeli, Tököly, Nénémasszony, 1656–1709 és 1711 között), Thököly Imre, Katalin és Éva testvére. Első férje Gersei Pethő László, a második Nádasdy István, a harmadik Johann Heinrich Baptist Tournon 9, 11, 22, 29, 31, 36, 51–52, 55, 74, 80, 83, 121–123, 145–146, 148, 160–161, 163, 201, 205, 303–304, 311, 325–326

Thököly Sebestyén (†1607) 9

Thököly Zsigmond (1618–1678), Thököly István féltestvére 10

Tizzone Biandrata, Anna Margherita („olaszka”, 1673–1755), Esterházy Mihály felesége 216, 219, 221, 326

Tollet, Karl Joseph Jörger von (Jerger uram, †1696?), Thököly Katalin második férje 228, 231–232, 268, 326

Tompos Lilla 8

Tournon (Turnon), Johann Heinrich Baptist (†1716 után), Thököly Mária harmadik férje 22, 303–304, 326

U

Újvári Zsuzsanna, J. 9

V, W

Valperger → Wallberger

Vargyas Gábor 20

Vargyassi András 24

Varjassy Péter 8, 91, 99

vice palatinus → Pinney János, Skarbala András, Szente Bálint

Viskolcz Noémi 5, 9–11, 13–14

Völcsy György (Völcei, Vösei), Esterházy Pál fraknoi és bécsi ügyintézője 19–21, 205, 212, 214, 266

Vörös István, marhakereskedő (tőzsér) 118

Vukovicz János (Bukovicz, Bukovizi, Wkovicz, Wukovicz), Thököly Éva megbízottja, majd később udvarmestere 22, 150, 232, 276, 279, 282, 288, 291, 295, 297–298, 303–304, 307–308

Vukovicz Jánosné (Bukoviczné), Vukovicz első felesége, Thököly Éva bizalmasa 151, 156, 161

Wagner Károly (Carolus) 9, 15

Wallberger, Thomas (Valperger, 1643/44–1696), Marienberg apátja, kismartoni várplébános 18–19, 189, 327

Werbőczy István (1460 előtt–1551) 11

Wertheimer (Wertheimber), Simon (Samson) (1658–1724), a császári „udvari zsidó” (Hofjude), bankár, hadiszállító, magyarországi főrabbi 218

Wesselényi Ferenc (1605–1667), nádor 10

Wettin, Frigyes Ágost (Erős Ágost, 1670–1733), I., szász választófejedelem, később lengyel király 230

Wittelsbach, Pfalz–Neuburgi Eleonóra Magdolna (1655–1720), I. Lipót harmadik felesége 115, 327

Z

Závodszy Levente 10

Zichy Ádám (Zici uram, 1653–1701), császári és királyi kamarás, második felesége Jakusics Terézia 204–205

Zichy Ádámné → Jakusics Terézia

Zichy István, jun. (1647–1700/1701), királyi kamarás, koronaőr 130

Zichy István, sen. (1616–1693), a Magyar Kamara elnöke, koronaőr 204

Zichy uram 119, 132, 204, 206

Zichyné, ifj. 109, 204

Zrínyi Ilona („fejedelem Asszony”, 1650 k.–1703), Thököly Imre felesége, II. Rákóczi Ferenc édesanyja 59, 94, 325

Zvara Edina 5, 11, 259

Helynévmutató

A mutatóban az oldalszámokra utalunk, az első név a korszakban használatos forma.

A

Alsó-Hricsó → Hricsó
Alsólindva → Lendva
Alsópulya, Sopron vm. (Unterpullendorf;
Burgenland, A) 104
Antau, Sopron vm. (Ottova, Selegszántó;
Burgenland, A) 103
Apetlon, Moson vm. (Apatlon, Bánfalu,
Mosonbánfalva; Burgenland, A) 103
Apáti (HU) 145
Árva vára, Árva vm. (Oravský hrad, SK) 9–11, 29,
31, 325

B

Bad Tatzmannsdorf → Tarcsa
Baden → Podon
Baden bei Wien → Podon
Bánfalu → Apetlon
Baumgarten, Sopron vm. (Paumgart; Burgen-
land, A) 103
Bécs (Bíc, Wien; A) 11–12, 19, 22, 25, 51–52, 68,
77, 79–80, 83, 100–101, 110, 115, 142–143, 148,
156–157, 165, 172, 174–180, 186–187, 192, 195,
197, 200–201, 203–204, 206–210, 212–217, 219,
223–224, 227, 231–234, 240–245, 247–248,
250–251, 253, 256, 258, 264, 271, 276, 278,
282–283, 286–287, 289, 291, 294, 297, 299–304,
306, 308, 310, 315, 325–326
Bécsújhely → Újhely
Berencs, Nyitra vm. (Branč, SK) 207–208
Bernolákovo → Cseklész
Bernstein → Borostyánkő
Beszterce-váralja → Podhrágy (2)
Boldogasszony (Boldog Asszony, Fraukirchen,
Frauenkirchen; Burgenland, A) 74
Borbolya → Walbersdorf
Borosjenő → Jenő
Borostyánkő, Vas vm. (Borostyán, Bernstein;
Burgenland, A) 146, 160
Branč → Berencs
Bratislava → Pozsony

Breitenbrunn, Sopron vm. (Praitenprun,
Fertőszéleskút, Széleskút; Burgenland, A) 102,
198

Buda, Pest vm. (Ofen, HU) 15, 99, 102, 105–113,
115–117, 119–133

C, Cs

Cehu Silvaniei → Szilágycseh
Cell (Cel, Czel, Mariazell; Steiermark, A) 24, 33,
37, 68, 76, 106, 109–110, 113, 115, 121–122,
124, 128, 153, 199, 210–211, 213, 261–262, 267,
271

Cenk, Sopron vm. (Nagycenk, HU) 91, 135

Cetatea de Baltă → Küküllővár

Ciklész → Cseklész

Cindorf, Sopron vm. (Czindorf, Cinfalva, Cindrof,
Siegendorf; Burgenland, A) 103

Cinfalva → Cindorf

Constantinápol → Konstantinápoly

Creiz → Keresztúr

Czel → Cell

Czillingthal, Sopron vm. (Czilintol, Völgyfalva,
Zillingtal; Burgenland, A) 103, 150, 183

Czindorf → Cindorf

Czogersdorf → Zagersdorf

Császárfalu → Kaisersdorf

Cseklész, Pozsony vm. (Ciklész, Landschütz,
Bernolákovo; SK) 202

Csorna, Sopron vm. (HU) 104, 120

D

Danadorf → Donaudorf

Darászfalva → Trausdorf an der Wulka

Derecske → Draßmarkt

Dolný Hričov → Hricsó

Donaudorf (Danadorf, Donadorf;
Niederösterreich, A) 22, 274, 276–277,
279–280, 288–289, 291–292, 295, 301

Donnerskirchen, Sopron vm. (Feiregyháza,
Thunerskirchen, Fertőfőhéregyháza;
Burgenland, A) 102

Draußenmarkh → Draßmarkt
Draßmarkt, Sopron vm. (Draußenmarkh,
Derecske, Sopronderecske, Vámosderecske;
Burgenland, A) 103

E

Ebenfurt (Niederösterreich, A) 93, 97
Ebersdorf (Steiermark, A) 206
Edenburg → Sopron
Eger, Heves vm. (Erlau, HU) 121
Eisenstadt → Kismarton
Ennzendorff → Maria Enzerdorf
Érsekújvár → Újvár
Esztergom, Esztergom vm. (Gran, HU) 134–135

F

Fehéregyháza → Donnerskirchen
Fejérvár, Fejér vm. (Székesfehérvár, HU) 113,
120
Feketevár (Schvarczenpak, Schwarzenbach;
Niederösterreich, A) 114, 146, 198, 285
Feketeváros, Sopron vm. (Puerbach, Purbach am
Neusiedler See; Burgenland, A) 102
Felling (Filling; Niederösterreich, A) 284, 286
Felsőpulya → Pullendorf
Felsőrámóc → Rábniz
Fertőféhéregyháza → Donnerskirchen
Fertőszéleskút → Breitenbrunn
Filling → Felling
Fok (HU) 109
Forchtenau → Fraknóvárálja
Forchtenstein → Fraknó
Fraknó, Sopron vm. (Forchtenstein; Burgen-
land, A) 15, 82, 91–92, 95, 98, 109, 114, 116,
157, 187, 202, 233, 283–285, 302–303, 311, 327
Fraknónádasd → Rohrbach bei Matteredorf
Fraknóvárálja, Sopron vm. (Forchtenau;
Burgenland, A) 103
Fraukirchen → Boldogasszony
Frauenkirchen → Boldogasszony
Frauhait → Kleinfrauenhaid
Füles → Nikitsch

G, Gy

Gran → Esztergom
Geresdorf, Sopron vm. (Griestorf, Gyirót;
Burgenland, A) 104
Großhöflein → Höflány

Gschieß, Sopron vm. (Sérc, Schützen am Gebirge;
Burgenland, A) 102, 213
Gyirót → Geresdorf
Győr, Győr vm. (Raab, HU) 101, 107, 117, 119,
128, 134

H

Hartenstein (Hartensztain, Hortenstan;
Niederösterreich, A) 87–88, 98, 100, 141,
284, 286
Hasendorf, Vas vm. (Nyúlfalu, Vasnyúlfalva,
ma Tobaj része; Burgenland, A) 37
Hatvan, Heves vm. (HU) 121
Hiflán → Höflány
Hortenstan → Hartenstein
Höflány, Sopron vm. (Hiflán, Nagy Hiflán,
Nagyhöflány, Großhöflein; Burgenland, A)
39–43, 45–46, 57–62, 72, 103, 202
Hričovské Podhradie → Podhrágy (1)
Hricsó, Trencsén vm. (Ricó, Ricsó, Rizó, Alsó-
Hricsó, Dolný Hričov; SK) 267–270
Hricsó-váralja → Podhrágy (1)
Hunedoara → Vajdahunyad

I

Illmic, Moson vm. (Illmitz, Burgenland; A)
103
Ineau → Jenő
Isztambul → Konstantinápoly

J

Jenő, Arad vm. (Borosjenő, Ineau; RO) 121

K

Kahlperg → Kahlenberg
Kahlenberg (Kahlperg; ma Bécs része, A) 60
Kaisersdorf, Sopron vm. (Császárfalu;
Burgenland, A) 103
Kapunvár, Sopron vm. (HU) 104, 113–114,
117–120, 128, 132, 134
Keresztúr, Sopron vm. (Creiz, Körösztúr,
ma Sopronkeresztúr, Németkeresztúr,
Deutschkreutz; Burgenland, A) 16, 89,
104, 118, 129–133, 135, 139, 211, 215,
325
Királykút, Fejér vm. (Székesfehérvár része,
ma Felsőváros-Királykút, HU) 123
Kisboldogasszony → Kleinfrauenhaid

- Kishöflány, Sopron vm. (Kleinhöflein; Burgenland, A) 103
- Kismarton, Sopron vm. (Eisenstadt, Eysenstadt, Kismartony; Burgenland, A) 11, 13, 25, 31, 34–42, 44–58, 60, 62–84, 86, 91, 93–106, 108, 110, 112–114, 116, 121, 128, 132, 134–143, 146–148, 150, 152–154, 156–158, 160–165, 176–177, 179–180, 185–188, 190, 192–216, 218–220, 223–226, 228–230, 233, 235, 237–240, 245, 247, 273, 293–294, 300–301, 303–304, 307, 325–327
- Kittsee → Köpcsény
- Kleinfrauenhaid, Sopron vm. (Frauhait, Kisboldogasszony; Burgenland, A) 103
- Kleinhöflein → Kishöflány
- Knitnstan (?) 179
- Komárom, Komárom vm. (HU) 107, 134, 158
- Konstantinápoly (Constantinápol, Isztambul, TR) 232
- Köpcsény, Moson vm. (Kittsee, Köpczín; Burgenland, A) 15–16, 43, 79, 83–84, 107, 146, 197–198, 204, 209, 212, 221, 233, 235–236, 239
- Körmöcbánya → Kremnitz
- Körösztúr → Keresztúr
- Kőszeg, Vas vm. (Kőszek HU) 210, 219
- Kremmincz (?) → Kremnitz, Kremsier
- Kremnica → Kremnitz
- Kremnitz (Kremmincz?, Kremnica, Körmöcbánya, SK) 162
- Krems an der Donau (Niederösterreich, A) 88
- Kremsier (Kremmincz?, Kroměříž, CZ) 153
- Krensdorf, Sopron vm. (Tormafalu, A) 103
- Kroměříž → Kremsier
- Küküllővár, Kis-Küküllő vm. (Cetatea de Baltă, RO) 15
- L**
- Lackenbach → Lakompak
- Lajtaszentgyörgy → Szentgyörgy
- Lajtaszentmiklós → Újhelyi Malom
- Lakompak, Sopron vm. (Lackenbach; Burgenland, A) 11–13, 15, 32–34, 37, 39, 41–42, 118, 135, 139, 141, 160, 183, 191–193, 210–212, 221–222
- Landschütz → Cseklész
- Leithamühl → Újhelyi Malom
- Léka, Vas vm. (Lockenhaus; Burgenland, A) 104, 160, 197
- Lendva (Alsólendva, SLO) 17, 165
- Likava, Liptó vm. (Likavka, SK) 10, 30
- Linz (Oberösterreich, A) 94, 325
- Lockenhaus → Léka
- Lorettom, Sopron vm. (Loreto, Loretto; Burgenland, A) 209, 273
- M**
- Makovica, Sáros vm. (Makovicza, SK) 94
- Malom → Újhelyi Malom
- Mannersdorf an der Rabnitz, Sopron vm. (Mänerstorf, Répcekehely; Burgenland, A) 104
- Máramarossziget, Máramaros vm. (Sighetu Marmației, RO) 15
- Sighetu Marmației → Máramarossziget
- Márcfalva → Marz
- Margaréta, Sopron vm. (Margareten, Szent Margaréta, Szentmargitbánya, Sankt Margarethen im Burgenland; Burgenland, A) 15, 74, 102, 162–163, 167, 175, 199, 215–216, 226, 276, 293–294
- Maria Enzerdorf (Ennzenndorff; Niederösterreich, A) 267, 269
- Maria Taferl (Maria Tafele; Niederösterreich, A) 296, 299
- Mariazell → Cell
- Markt Sankt Martin, Sopron vm. (St. Mörtten, Sopronszentmárton; Burgenland, A) 103
- Marz, Sopron vm. (März, Márcfalva; Burgenland, A) 103
- Mattersburg, Sopron vm. (Materstorf, Nagymarton; Burgenland, A) 103
- Micske, Sopron vm. (Micke, Répceemicske, Strebersdorf; Burgenland, A) 180
- Millendorff, Sopron vm. (Milidorff, Mühlendorff, Müllendorff, Szárazvám; Burgenland, A) 103
- Mosonbánfalva → Apetlon
- Mukacsevo → Munkács
- Munkács, Bereg vm. (Mukacsevo, UA) 94, 325
- Mühlendorff → Millendorff
- Müllendorff → Millendorff
- N, Ny**
- Nádasd → Rohrbach bei Matteredorf
- Nagy Hiflán → Höflány
- Nagyencn → Cenk
- Nagyhöflány → Höflány

Nagymarton → Mattersburg
Nagyszombat, Pozsony vm. (Szombat, Trnava,
Tyrnau; SK) 86, 203, 221
Nagyvárad → Várad
Neckenmarkt, Sopron vm. (Neckenmarkh, Nyék,
Sopronnyék; Burgenland, A) 103
Németkeresztúr → Keresztúr
Neudörfl → Újhelyi Malom
Nikitsch, Sopron vm. (Füles; Burgenland, A) 104
Nové Zámky → Érsekújvár
Nyék → Neckenmarkt

O

Oberpullendorf → Pullendorf
Oberrabnitz → Rābniz
Ofen → Buda
Oggau am Neusiedler See → Oka
Oka, Sopron vm. (Okau, Oggau am Neusiedler
See; Burgenland, A) 102
Oradea → Várad
Oravský hrad → Árva vára
Oslip → Oszlop
Oszlop, Sopron vm. (Oslip; Burgenland, A) 102
Ottova → Antau

Ö

Ödenburg → Sopron

P

Pápa (HU) 11, 76, 127
Passau (Passavium; Bayern, D) 17, 89, 325
Passavium → Passau
Pecsenyéd → Pötsching
Peresznye → Prößing
Pest (HU) 121–122
Podhrágy (1), Trencsén vm. (Hricsó-váralja,
Hričovské Podhradie, SK) 267–269
Podhrágy (2), Trencsén vm. (Vág Podhrágy,
Beszterce-váralja, Považké Podhardie, SK)
267–269
Podon (Baden, Baden bei Wien; Nieder-
österreich, A) 19, 170–172, 174–176, 200, 210,
226–228, 230, 301, 304–305
Pordány → Prodersdorf
Považké Podhardie → Podhrágy (2)
Pozsony (Pressburg, Bratislava, SK) 101, 107, 143,
147, 205, 213–214, 221, 223, 230, 233–235, 245,
249, 308, 325–326

Pötsching, Sopron vm. (Pötttsching, Pecsenyéd;
Burgenland, A) 103
Praitenprun → Breitenbrunn
Pressburg → Pozsony
Pressing → Prößing
Prodersdorf, Sopron vm. (Wulkaprodersdorf,
Pordány, Vulkapordány; Burgenland, A)
103
Prößing, Sopron vm. (Pressing, Peresznye, HU)
104
Pulendorff → Pullendorf
Pullendorf, Sopron vm. (Pulendorff,
Oberpullendorf, Felsőpulya; Burgenland, A)
104, 301
Purbach → Feketeváros

R

Raab → Győr
Rābniz, Sopron vm. (Oberrabnitz, Felsőrámóc;
Burgenland, A) 104
Rána (?) 100
Rarbach → Rohrbach bei Matteredorf
Récény → Ritzing
Répcekehely → Mannersdorf an der Rabnitz
Repceköhalom → Steinberg
Répcemicske → Micske
Riccó → Hricsó
Ricsóváralja → Podhrágy
Ritzing, Sopron vm. (Rizing, Récény; Burgen-
land, A) 103
Rizing → Ritzing
Rizó → Hricsó
Rohonc, Vas vm. (Rechnitz, A) 156
Rohrbach bei Matteredorf, Sopron vm. (Rarbach,
Nádasd, Fraknónádasd; Burgenland, A) 103
Róma (Roma, I) 71

S, Sz

Sankt Georgen am Leithagebirge → Szentgyörgy
Sankt Margarethen im Burgenland → Szent
Margaréta
Sankt Nikolaus im Burgenland → Szentmiklós
Sankt Pölten (St. Pelden, St. Pelt; Nieder-
österreich, A) 22, 258, 260–263, 265, 270–271,
276–278, 299
Sárvár, Vas vm. (Sárvári tábor, Szárvár, HU) 89,
110
Schadendorff → Schattendorf

Schattendorf, Sopron vm. (Schadendorff, Somfalva, A) 103
Schützen am Gebirge → Gschieß
Schwarzenbach → Feketevár
Selegd → Steder
Selegszántó → Anteu
Sempte, Pozsony vm. (Sente, Senti, Šintava; SK) 12, 36, 78, 85–87
Sérc → Gschieß
Siegendorf → Cindorf
Šintava → Sempte
Sobrony → Sopron
Sobron → Sopron
Somfalva → Schattendorf
Sopron, Sopron vm. (Sobrony, Sobron, Szobron, Edenburg, Ödenburg, HU) 50–51, 83, 89, 91, 158–160, 167–168, 238, 266, 300, 305, 325
Sopronderecske → Draßmarkt
Sopronkeresztúr → Keresztúr
Sopronkertes → Baumgarten
Sopronnyék → Neckenmarkt
Sopronszentmárton → Markt Sankt Martin
Spitz an der Donau (Szpicz; Niederösterreich, A) 88
St. Geörgen → Szentgyörgy
St. Mörzten → Markt Sankt Martin
St. Pelden → Sankt Pölten
St. Pelt → Sankt Pölten
Steder, Sopron vm. (Stettera, Stöttera, Selegd; Burgenland, A) 83
Stein an der Donau (Sztan; Niederösterreich, A) 88
Steinberg, Sopron vm. (Repcekőhalom; Burgenland, A) 104
Stettera → Steder
Stöttera → Steder
Strebersdorf → Micske
Strečno → Sztrecsény
Streczén → Sztrecsény
Sümeg, Veszprém vm. (Simegh, HU) 245
Száravám → Millendorff
Szárvár → Sárvár
Szásznagyvesszős → Vesszős
Székesfehérvár → Fejérvár
Széleskút → Breitenbrunn
Szent Margaréta → Margaréta
Sente → Sempte

Szentgyörgy, Sopron vm. (St. Geörgen, Sankt Georgen am Leithagebirge, Lajtaszentgyörgy; Burgenland, A) 103
Szeti → Sempte
Szentmargitbánya → Margaréta
Szentmiklós, Vas vm. (Szentmiklús, Sankt Nikolaus im Burgenland, Várszentmiklós; Burgenland, A) 103
Szil, Sopron vm. (HU) 104
Szilágycseh, Szilágy vm. (Cehu Silvaniei, RO) 15
Szobron → Sopron
Szolnok, Jász-Nagykun-Szolnok vm. (HU) 121
Szombat → Nagyszombat
Szpicz → Spitz an der Donau
Sztan → Stein an der Donau
Sztrecsény, Trencsén vm. (Streczén, Strečno, SK) 231

T

Tarcsa, Sopron vm. (Tarca, Tarcsafürdő, Bad Tatzmannsdorf; Burgenland, A) 144–146, 159–160, 184, 199
Tarcsafürdő → Tarcsa
Trausdorf an der Wulka, Sopron vm. (Traustorff, Trauersdorf, Darázsfalva; Burgenland, A) 103
Tribisinkle → Tribuswinkel
Tribuswinkel (Tribisinkle; Niederösterreich, A) 22, 186, 272, 292–295, 297–302, 305, 307–308, 312–313, 315
Trnava → Nagyszombat
Tulln an der Donau (Tulna; Niederösterreich, A) 21, 252–255, 257
Tulna → Tulln an der Donau
Tyrnau → Nagyszombat

U

Újhely (Bécsújhely, Wienerneustadt; Niederösterreich, A) 226, 279, 325
Újhelyi malom, Sopron vm. (Malom, Leithamühl, Lajtaszentmiklós, Neudörfl; Burgenland, A) 122–123, 176
Újvár, Nyitra vm. (Érsekújvár, Nové Zámky; SK) 85
Ungvár, Ung vm. (Uzshorod, UA) 325
Unterpullendorf → Alsópulya
Uzshorod → Ungvár

V, W

Vág Podhrágy → Podhrágy (2)
Vajdahunyad, Hunyad vm. (Hunedoara, RO) 15
Vambersdorf → Wampersdorf
Vámosderecske → Draßmarkt
Várad (Nagyvárad, Oradea, RO) 121
Várszentmiklós → Szentmiklós
Veperd → Weppersdorf
Veseuş → Vesszős
Veszkény, Sopron vm. (Veszkin, HU) 104
Veszkin → Veszkény
Vesszős, Kis-Küküllő vm. (Szásznagyvesszős,
Veseuş, RO) 15
Völgyfalva → Czillingthal
Vulkapordány → Prodersdorf
Walbersdorf, Sopron vm. (Borbolya; Burgen-
land, A) 103

Wampersdorf (Vambersdorf; Niederösterreich, A)
307–308
Weppersdorf, Sopron vm. (Wöperstorff, Veperd;
Burgenland, A) 104
Wien → Bécs
Wienerneustadt → Újhely
Wöperstorff → Weppersdorf
Wulkaprodersdorf → Prodersdorf

Z

Zagersdorf, Sopron vm. (Czogersdorf, Zárány;
Burgenland, A) 15, 103, 205
Zárány → Zagersdorf
Zillingtal → Czillingthal
Zólyom, Zólyom vm. (Zvolen, SK) 94
Zvolen → Zólyom

Képek jegyzéke

A borítón

Johann Jacob Hoffmann: Applausus Epithalamicus, Bécs, Leopold Voigt, 1682 – Neolatin nászének Esterházy Pál és Thököly Éva esküvőjére, részlet (MNL OL P 125 – Nr. 11909.)

A címlapon

Thököly Éva barokk epitáfiuma Maria Lanzendorfban, részlet (Fotó: Kiss Erika)

Király Péter bevezető tanulmánya

1. Johann Jacob Hoffmann: Esterházy Pál hercegi címere, 1687/88. Színezett rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 55.1323)
2. a–c. Részletek Thököly Éva leveleiből (MNL OL P 125 Nr. 562., 683.)
3. a–h. Thököly Éva magyar nyelvű aláírásai (MNL OL P 125 Nr. 363., 365., 390., 443., 544, 560., 614., 675.)
4. Thököly Éva sajátkezű német aláírása (MNL OL P 125 Nr. 6789.)

Viskolcz Noémi tanulmánya

5. Matthias Greischer: Árva vára látképe, 1680-as évek. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 55.1294)
6. Veit Kißler (?): Esterházy Pál, 1684 (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 624. Fotó: Andreas Hafenscher)
7. Veit Kißler (?): Thököly Éva, 1682 (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 445. Fotó: Manfred Horvath)
8. Johann Jacob Hoffmann: Applausus Epithalamicus, Bécs, Leopold Voigt, 1682 – Neolatin nászének Esterházy Pál és Thököly Éva esküvőjére (MNL OL P 125 Nr. 11909.)
9. Ismeretlen mester: Thököly Éva, 1690. Olaj, vászon (MNG – RégMagy 97.2M)
10. Johannes II. Meyer: Thököly Imre, Éva fivére, 1683. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 4354)
11. Jeremias Gottlieb Rugendas: Kollonich Lipót, 1742. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 10169)
12. Tribuswinkel látképe, Georg Matthäus Vischer: Topographia archiducatus Austriae Inferioris modernae, seu Controfee und Beschreibung aller Stätt Clöster und Schlösser wie sie anietzo stehen in dem Erzherzogtumb unter Oesterreich, [Teil 2.] Das Viertel ob Wiener Waldt, S. I., 1672. Rézmetszet. (ELTE EK – Bar. 06519)
13. Thököly Éva utolsó levelének egyik oldala, Tribuswinkel, 1712. december 24. (MNL OL P 125 Nr. 683.)
14. Mathias Roth és Jeremias Weiskopf Thököly Éva epitáfiuma Maria Lanzendorfban (Fotó: Kiss Erika)
15. Ismeretlen mester: Esterházy Pálné Thököly Éva genealógiája, 17. század vége. Rézmetszet (MNM – lt. sz. 58.1163)
16. Johann Jacob Hoffmann: Az Esterházy család és az európai uralkodóházak genealógiája, 1687. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 1204a)

Levelezés

17. Udvari festő: Thököly Éva, 1672 (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 614. Fotó: Manfred Horvath)
18. Udvari festő: Thököly Mária, 1672 (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 631. Fotó: Manfred Horvath)
19. a–b. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak, Kismarton, 1672. december 30. (MNL OL P 125 Nr. 365.)

20. Ismeretlen mester: Esterházy Ferenc, 1680. Olaj, vászon (MNM MTKCs – lt. sz. FE 53.60)
21. Ismeretlen mester: Thököly Katalin, 1692. Olaj, vászon (MNM MTKCs – lt. sz. FE 53.59)
22. Ismeretlen mester: Thököly Éva, 1680-as évek. Kréta (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 550. Fotó: Gerhard Wasserbauer)
23. Matthias Greischer: Boldogasszony látképe északról, 1680-as évek. Rézmetszet. (MNM MTKCs – lt. sz. T.4551)
24. Ismeretlen mester: Sempte látképe, 1666 (?). Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 91.33)
25. Udvari festő: Esterházy István. Olaj, vászon (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 732. Foto im Lohnbüro)
26. H. Bredekow: Buda látképe nyugat felől, 1684. Vízfestmény, papír (MNM MTKCs – R/1914/8)
27. Esterházy Pál levele Thököly Évának, budai tábor, 1684. augusztus 28. (MNL OL P 125 Nr. 477.)
28. I. Lipót és harmadik felesége, Pfalz-Neuburgi Eleonóra Magdolna (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 477 és B 478. Fotó: Manfred Horvath)
29. Johann Jakob Hoffmann: Esterházy Pál herceg, 1687/88. Rézmetszet, második változat (MNM MTKCs – lt. sz. 55.1338)
30. a–c. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak, Kismarton, 1689. április 19. (MNL OL P 125 Nr. 531.)
31. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak, hely nélkül, [1691. május] (MNL OL P 125 Nr. 635.)
32. Baden látképe, Matthäus Vischer: Topographia archiducatus Austriae Inferioris modernae, seu Controfee und Beschreibung aller Stätt Clöster und Schlösser wie sie anietzo stehen in dem Erzherzogtumb unter Osterreich, [Teil 2.] Das Viertel ob Wiener Waldt, S. I., 1672. Rézmetszet. (ELTE EK – Bar. 06519)
33. Udvari festő: Esterházy Anna Terézia. Olaj, vászon (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 141. Foto im Lohnbüro)
34. Udvari festő: Esterházy József. Olaj, vászon (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 222. Foto im Lohnbüro)
35. Ismeretlen mester: Fraknó látképe, 17. század második fele. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 55.1308)
36. Ismeretlen mester: Kismarton látképe, 17. század vége. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 55.1310)
37. a–b. Esterházy Pál levele Thököly Évának, Lakompak, 1692. március 7. (MNL OL P 125 Nr. 565.)
38. Bécs látképe, Braun Hogenberg: Civitas orbis terrarum..., Köln, 1572. Rézkarc (MNM MTKCs – lt. sz. T.5252)
39. a–b. A margarétai udvarház mai látképe (Fotó: © Dr. B. Engelbrecht, www.kulturatlas.at)
40. a–b. Esterházy Pál levele Thököly Évának, Lakompak, 1695. június 15. (MNL OL P 125 Nr. 606.)
41. Matthias Greischer: Lakompak látképe, 1680-as évek. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. T.4598)
42. Id. Matthäus Merian: Pozsony látképe észak felől, 1649. Rézkarc (MNM MTKCs – lt. sz. T.2390)
43. Zacharias Michel: Sopron látképe, 1700. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 29.1929Gr)
44. Philipp Kilian: I. Lipót császár, 1690 körül. Rézmetszet (MNM MTKCs – lt. sz. 1939.113.)
45. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak, [Bécs (?)], 1700. november 28. (MNL OL P 125 Nr. 640.)
46. Donaudorf látképe, Matthäus Vischer: Topographia archiducatus Austriae Inferioris modernae, seu Controfee und Beschreibung aller Stätt Clöster und Schlösser wie sie anietzo stehen in dem Erzherzogtumb unter Osterreich, [Teil 2.] Das Viertel ob Wiener Waldt, S. I., 1672. Rézmetszet. (ELTE EK – Bar. 06519)
47. Christoph Weigel: Esterházy Pál nádor, 1709. Mezzotinto (MNM MTKCs – lt. sz. 1202)
48. Udvari festő: Esterházy József. Olaj, vászon (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 82. Fotó: Gerhard Wasserbauer)
49. Udvari festő: Esterházy Mihály. Olaj, vászon (Esterházy Privatstiftung, Burg Forchtenstein, Gemäldesammlung, B 273. Fotó: Gerhard Wasserbauer)
50. Thököly Éva levele Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1712. december 24. (MNL OL P 125 Nr. 683.)

The marriage of Éva Thököly and Pál Esterházy

Our volume is a continuation of the correspondence between Pál Esterházy and Orsolya Esterházy, published in 2019. The second wife of Pál Esterházy (1635–1713), Éva Thököly (1659–1716) also corresponded with each other regularly. The corpus of 323 letters can be found in unit P 125 of the Esterházy ducal family archive of the Hungarian National Archives. This unit containing the correspondence of Pál Esterházy was organized by ducal archivist János Hárich in the 1930s.

Between 1652 and 1682, Pál Esterházy was married to Orsolya Esterházy, and four months after her death, he married his guardian daughter, Éva Thököly, 24 years younger than him. Thököly was a significant, wealthy Lutheran family in the Kingdom of Hungary, but the father, István Thököly, became involved in the Wesselényi movement, so in 1670, on the orders of the Hungarian ruler Leopold I, his castles were captured and all his property confiscated. His son, 13-year-old Imre Thököly, fled to Transylvania. His two daughters, Mária Thököly and Éva, were taken into custody by Pál Esterházy in 1671 and taken to the court in Eisenstadt. Thus, the relationship between the young woman and the married count also developed here in the late 1670s. Their marriage in 1682 was unusual not only because of the large age difference. Due to the relationship between the parties – it was called “affinity”, as Pál Esterházy’s younger brother, Ferenc, and Éva Thököly’s sister, Katalin, were married in 1670 – they also needed the pope’s permission. Pope Ince XI and King Leopold I also consented to the marriage in the spring of 1682. Initially, seven children were born from their well-established, close and loving relationship, two of whom, Anna Theresa and Joseph, lived into adulthood. However, the relationship between the couple began to deteriorate in the late 1680s and growing quarrels erupted between them.

Thus, Éva Thököly had known her husband and her court environment well since she was a young girl, but with the changed status – she became a wife from a guardian girl – she did not manage to gain a recognized position. Officials and older children from Pál Esterházy’s first marriage found it difficult to accept their young stepmother. There were visible and tangible signs of rejection, and Éva Thököly complained that she was not receiving regular care and was not being obeyed by officials. Over time, she also felt her husband’s coldness, and stated that if her husband did not want to live with her, she would rather go to a convent.

Another source of strife was the Thököly family itself – in a political sense. Due to the out-favour father and his brother Imre, who became the leader of the Kuruc movements from 1678, Éva Thököly received many cutting remarks in the Esterházy court. In addition, her husband – the palatine of the Kingdom of Hungary and also the chief captain of Lower Hungary – and her brother were confronted. And although there is no evidence that Éva Thököly supported Imre in any way, she was certainly painfully affected by his fall, his escape, and his death abroad.

However, the property disputes of the couple were even more pronounced than those mentioned. Éva Thököly’s fear that her husband wanted to exclude her and her children from the property they had jointly acquired was not unfounded. It was during these years that Pál Esterházy developed the order of inheritance in the family, and issued his will and supplementary will in accordance with his current interests. So Éva could have reason to worry that her children would

not receive the Esterházy property the way she had imagined. The listed conflicts led to the first great break up in the spring of 1692. Pál moved to Lakompak, Eva sought refuge with the Orsolites/Ursulines in Vienna and turned to church mediators for support. The couple reconciled at the time, but their cohabitation lasted only a few years. Their joint living arrangement ended in the summer of 1700. At that time, Pál Esterházy accused his wife of wanting to poison him.

A lawsuit was filed against Éva Thököly, who was imprisoned in Vienna, and King Leopold I, in a decision dated 23 December 1700, found her guilty of mixing poison. The princess was sentenced to imprisonment and ordered to be transported to the monastery of the Dominican convent in Tulln, the duration of the captivity was not specified, and her husband was to provide for her. However, Éva Thököly did not accept the decision and, with the help of her lawyers, managed to be released from the Tulln monastery on 21 October 1701, citing health reasons, among other things. She was allowed to settle in St. Pölten, Lower Austria – but was not allowed to travel to Vienna or Hungary. Hereupon, she tried to settle the property matters with her husband, which took place on 1 July 1702 in Vienna. In the contract, the princess relinquished her estates in Hungary and agreed not to enter the territory of the Kingdom of Hungary. In return, Pál Esterházy promised that he would pay Éva Thököly interest on the Hungarian property worth 80,000 Hungarian Gulden per year, and would hand over 50,000 Hungarian Gulden in cash together with Éva's belongings, including her jewellery and treasury. Éva Thököly then tried to acquire smaller estates in Lower Austria, close to Vienna, with a castle and mansion: in Donaudoorf, Tribuswinkel, Wienersdorf, and even bought a house on the Riemergasse in Vienna. Her way of life and court could have been more modest than before, but she was now free to live.

In addition, Éva achieved two other important goals for her personal situation, perhaps taking advantage of the fact that King Leopold I died in 1705 and his son replaced him. In his decree of 21 October 1706, King Joseph I restored the freedom of Éva Thököly, and from that time onwards she was able to act and move freely, and the restrictions were lifted. However, Éva was not satisfied with that, but wanted to be completely rehabilitated and her honour restored. This happened more than seven years after her prosecution, when on 2 March 1708, King Joseph I completely rehabilitated her and not only restored her former dignity and rights, but also ordered that no one dare to unravel her crime.

Éva Thököly's fate was extraordinary at that time. From a wealthy count's family, she suddenly moved to a foreign country as an orphan who lost her family and property, and then, by her marriage to her guardian, became the highest-status woman in the Kingdom of Hungary. In 1700, everything was taken away from her again, including her freedom and rights, and she again got out of this situation. Three years after her husband's death, she died on 21 August 1716, at the age of 57, in her house in Vienna. She did not want to know more about the Esterházy, she did not allow her to be buried in Eisenstadt or any another Esterházy crypt. The Franciscans, who supported her, found her final resting place in the pilgrimage site near Vienna, Maria Lanzendorf, and her artistic epitaph can still be seen there today. The sons of Pál Esterházy from his first marriage did not have son heirs, but József Esterházy, born of Éva Thököly, had. This also means that the unfortunate marriage otherwise played a decisive role in the survival of the princely line.

Tartalom

Király Péter: Esterházy Pál és Thököly Éva levelei	5
Viskolcz Noémi: Esterházy Pál és Thököly Éva	9

Levelek

1. Thököly Éva és Thököly Mária Esterházy Pálnak, Árva vára, 1670. december 4.	29
2. Thököly Éva és Thököly Mária Esterházy Pálnak, Árva vára, 1670. december 31.	31
3. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1672. december 30.	31
4. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Lakompak, 1673. július 11.	32
5. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Lakompak, 1678. október 20.	33
6. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1678. október 27.	34
7. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1678. november 3.	34
8. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1678. november 13.	35
9. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1678. november 15.	35
10. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1678. november 23.	36
11. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Lakompak, 1679. október 3.	37
12. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Lakompak, 1679. október 9.	37
13. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1679. október 14.	38
14. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1679. október 19.	38
15. Esterházy Pál Thököly Évának, Lakompak, 1679. október 30.	39
16. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1679. november 8.	39
17. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, 1680. március 14.	40
18. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. július 29.	40
19. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. augusztus 8.	41
20. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. augusztus 12.	42
21. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. augusztus 18.	42
22. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. augusztus 20.	44
23. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. augusztus 26.	44
24. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1680. szeptember 17.	45
25. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1680. október 2.	45
26. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. október 17.	46
27. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. október 29.	46
28. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1680. november 1.	47
29. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. április 13.	47
30. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. április 23.	48
31. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. április 27.	48
32. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, 1681. május 5.	49
33. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. június 11.	50
34. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. június 21.	50
35. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 3.	51

36. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 7.	52
37. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 12.	52
38. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 14.	53
39. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 17.	53
40. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 21.	54
41. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 27.	55
42. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. november 28.	55
43. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1681. december 1.	56
44. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. április 22.	57
45. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. április 29.	57
46. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1682. május 3.	58
47. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1682. május 5.	58
48. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1682. május 6.	60
49. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1682. május 8.	61
50. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Nagyhöflány, 1682. május 10.	61
51. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. május 15.	62
52. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. május 19.	63
53. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. május 24.	64
54. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. május 26.	65
55. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. május 30.	66
56. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1682. május (?)]	66
57. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Kismarton (?)], 1682. június 1.	67
58. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. június 5.	68
59. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. június 10.	69
60. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. június 14.	69
61. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. június 17.	70
62. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. június 19.	71
63. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. június 23.	72
64. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Kismarton (?)], 1682. június 26.	73
65. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. június 28.	73
66. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. július 22.	75
67. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. szeptember 26.	75
68. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. szeptember 29.	76
69. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 9.	77
70. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 13.	78
71. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 14.	79
72. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 19.	79
73. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 21.	80
74. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 25.	81
75. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 30.	82
76. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. október 31.	82
77. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. november 6.	83
78. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1682. november 8.	84
79. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sempte, 1683. június 4.	85

80. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sempte, 1683. június 6.	86
81. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sempte, 1683. június 7.	87
82. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hartenstein, 1683. szeptember 9.	87
83. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hartenstein, 1683. szeptember 13.	88
84. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1683. szeptember vége – október eleje]	89
85. Esterházy Pál Thököly Évának, Sárvári tábor, 1683. október 11.	89
86. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Fraknó, 1683. november 11.	91
87. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Fraknó, 1683. november 13.	92
88. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Fraknó, 1683. november 16.	92
89. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. április 17.	93
90. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. április 23.	93
91. Esterházy Pál Thököly Évának, Linz, 1684. április 23.	94
92. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Fraknó, 1684. április 26.	95
93. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. május 2.	95
94. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. május 4.	96
95. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. május 10.	97
96. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. május 19.	97
97. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. július 7.	98
98. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. július 9.	98
99. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. július 16.	99
100. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. július 17.	100
101. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. július 20.	101
102. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. július 26.	102
103. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. augusztus 2.	104
104. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. augusztus 7.	105
105. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. augusztus 12.	106
106. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. augusztus 14.	106
107. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. augusztus 16.	107
108. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. augusztus 16.	108
109. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. augusztus 22.	109
110. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. augusztus 24.	110
111. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. augusztus 26.	110
112. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. augusztus 28.	112
113. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. augusztus 31.	112
114. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 1.	113
115. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. szeptember 1.	114
116. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 3.	115
117. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. szeptember 4.	115
118. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 6.	116
119. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 10.	117
120. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kapuvár, 1684. szeptember 13.	117
121. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 16.	119
122. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 17.	119
123. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 19.	120

124. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. szeptember 19.	121
125. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 23.	121
126. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Újhelyi malom, 1684. szeptember 28.	122
127. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. szeptember 29.	123
128. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 1.	124
129. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 4.	124
130. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 6.	125
131. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 7.	127
132. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 8.	127
133. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. október 10.	128
134. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 12.	129
135. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Keresztúr, 1684. október 13.	129
136. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Keresztúr, 1684. október 15.	130
137. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 16.	131
138. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 19.	132
139. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Keresztúr, 1684. október 21.	132
140. Esterházy Pál Thököly Évának, Budai tábor, 1684. október 23.	133
141. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1684. október 29.	134
142. Esterházy Pál Thököly Évának, Esztergom, 1684. október 30.	134
143. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Cenk, 1684. november 3.	135
144. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1685. szeptember 16.	135
145. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1685. szeptember 19.	136
146. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1685. szeptember 22.	137
147. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1685. szeptember 28.	138
148. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1685. október 1.	138
149. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1686. június 21.	139
150. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1686. augusztus 5.	140
151. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1686. szeptember 15.	141
152. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1686. szeptember 17.	141
153. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1686. szeptember, nap nélkül	142
154. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Bécs, 1686. szeptember 27.	143
155. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, 1686. október 14.	144
156. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tarcsa, 1687. július 2.	144
157. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Tarcsa], [1687. július 2.]	145
158. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tarcsa, 1687. július 8.	146
159. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1687. július 11.	146
160. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1688. január vége]	147
161. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1688. február 10.	148
162. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1688. március 22.	148
163. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, 1688. március 26.	151
164. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1688. július 24.	152
165. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1688. szeptember 2.	152
166. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1688. szeptember 15.	153
167. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1689. április 19.	154

168. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1689. október 13.	156
169. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1690-es évek (?)]	156
170. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1690. január 13.	157
171. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1690. február 8.	158
172. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sopron, 1690. február 15.	158
173. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, 1690. május 6.	159
174. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tarcsa, 1690. július 14.	159
175. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1690. július 24.	160
176. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1690. november 11.	161
177. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Margaréta, 1690. november 20.	162
178. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1690. november 26.	163
179. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1691 (?)]	164
180. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1691. március 16.	165
181. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, 1691. április 23.	165
182. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, 1691. május 1.	166
183. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sopron, 1691. május 13.	167
184. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1691. május]	168
185. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1691. június 1.	170
186. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1691. június 4.	171
187. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1691. június 10.	172
188. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1691. június 11.	172
189. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1691. június 12.	174
190. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1691. június 13.	175
191. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Újhelyi] malom, 1691. június 24.	176
192. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1691. július 9.	176
193. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1691. július (?)]	177
194. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1691. július (?)]	178
195. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs], 1691. szeptember 14.	179
196. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1691. szeptember 19.	179
197. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1691. október 29.	180
198. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1691–1692 (?)]	181
199. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1691–1692 (?)]	181
200. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1692 (?)]	183
201. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1692 (?)]	184
202. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Tarcsa], [1692 (?)]	184
203. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1692 (?)]	185
204. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. március 3.	186
205. Esterházy Pál Thököly Évának, Fraknó, 1692. március 3.	187
206. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. március 6.	188
207. Esterházy Pál Thököly Évának, Lakompak, 1692. március 7.	191
208. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. március 16.	192
209. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. március 30.	192
210. Esterházy Pál Thököly Évának, Lakompak, 1692. március 31.	193
211. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. április 27.	194

212. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. május 5.	195
213. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. június 29.	196
214. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. június 31.	196
215. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. július 21.	197
216. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. július 29.	198
217. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tarcsa, 1692. augusztus 7.	198
218. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1692. szeptember 26.	200
219. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. január 14.	201
220. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. február 11.	201
221. Esterházy Pál Thököly Évának, Fraknó, 1693. március 10.	202
222. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. március 30.	202
223. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. július 17.	203
224. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. szeptember 14.	204
225. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1693. szeptember 16.	205
226. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. október 2.	206
227. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. október 5.	207
228. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. október 24.	208
229. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1693. november 21.	209
230. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1694. március 25.	209
231. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1694. június 31. [!]	210
232. Esterházy Pál Thököly Évának, Kismarton, 1694. július 4.	211
233. Esterházy Pál Thököly Évának, Kismarton, 1694. július 7.	211
234. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1694. augusztus 4.	212
235. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1694. szeptember 29.	213
236. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1694. október 11.	214
237. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1694. október 28.	215
238. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1694. október 28.	215
239. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Margaréta, 1694. november 9.	216
240. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1694. november 16.	217
241. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1694. november 17.	218
242. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1694. november 20.	219
243. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1695. január 16.	219
244. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1695. február 27.	220
245. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Köpcsény, 1695. március 14.	221
246. Esterházy Pál Thököly Évának, Lakompak, 1695. június 15.	221
247. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1695. augusztus 5.	223
248. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1695. augusztus 7.	224
249. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1695. október 21.	225
250. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1696. április 26.	225
251. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1696. május 31.	226
252. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1696. október 3.	227
253. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1696. október 4.	227
254. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1697. február 10.	228
255. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1697. március 15.	229

256. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Baden, 1697. május 22.	230
257. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1697. november 15.	231
258. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1697. november 30.	231
259. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1697. december 4.	232
260. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1698. február 18.	233
261. Esterházy Pál Thököly Évának, Pozsony, 1698. február 20.	233
262. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Köpcsény, 1698. február 28.	235
263. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1698 (?)]	236
264. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1698. november 1.	237
265. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1699. március 16.	239
266. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Kismarton, 1700. május 4.	240
267. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs], [1700. augusztus 10–11.]	241
268. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs (?)], [1700. augusztus 10. – 1700. szeptember 6.]	242
269. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs], [1700.] augusztus 12.	242
270. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs], 1700. szeptember 6.	243
271. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Bécs, 1700. szeptember 27.	244
272. Esterházy Pál Thököly Évának, Kismarton, 1700. szeptember 30.	245
273. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs], 1700. november 6.	247
274. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs (?)], 1700. november 16.	248
275. Esterházy Pál Thököly Évának, Pozsony, 1700. november 20.	249
276. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs (?)], 1700. november 28.	250
277. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs (?), 1700. december vége (?)]	251
278. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Tulln], 1700. december 30.	252
279. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tulln, 1701. január 4.	253
280. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Tulln], 1701. január 22.	254
281. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Tulln], 1701. február 16.	255
282. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Tulln], [1701.] március 22.	257
283. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sankt Pölten, [1702.] február 23.	258
284. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Sankt Pölten], [1702. április 12. előtti napokban]	260
285. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sankt Pölten, 1702. augusztus 31.	261
286. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sankt Pölten, 1702. szeptember 14.	262
287. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sankt Pölten, [1702.] szeptember 28.	263
288. Thököly Éva Esterházy Pálnak, St. Pölten, [1702.] december 24.	265
289. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Maria Enzersdorf (?)], [1703 (?)], augusztus 14.	267
290. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Sankt Pölten, 1703. szeptember 5.	270
291. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely és keltezés nélkül, [Bécs, 1705. július (?)]	271
292. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1705. július 11.	272
293. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, [1705 (?)] július 28.	274
294. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, [1705 (?)] augusztus 16.	276
295. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, 1705. október 16.	277
296. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, 1705. november 15.	279
297. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1706 (?)]	280
298. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1706 (?)]	281
299. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Bécs, 1706. február 26.	282

300. Esterházy Pál Thököly Évának, Fraknó, 1706. március 2.	283
301. Esterházy Pál Thököly Évának, Fraknó, 1706. március 15.	285
302. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Bécs, 1706. március 18.	286
303. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1707. február 27.	287
304. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, 1707. március 5.	288
305. Esterházy Pál Thököly Évának, Bécs, 1707. március 15.	289
306. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, 1707. március 16.	291
307. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel 1707. május 12.	292
308. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1707. május 29.	294
309. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Donaudorf, [1707 (?)] szeptember 29.	295
310. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1707. október 6.	297
311. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1707. október 12.	298
312. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, [1707.] október 15.	299
313. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, [1707.] október 19.	300
314. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1707. október 29.	301
315. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1707 ősze után, talán 1708]	302
316. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs], [1708. augusztus–november]	303
317. Thököly Éva Esterházy Pálnak, [Bécs], [1708. augusztus–november]	304
318. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1708. december 18.	305
319. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1709. február 14.	307
320. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Bécs, 1709. május 25.	308
321. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Hely nélkül, [1711. április 17. után]	310
322. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1712. december 19.	312
323. Thököly Éva Esterházy Pálnak, Tribuswinkel, 1712. december 24.	313
Függelék	317
Fogalomtár	319
Thököly Éva és Esterházy Pál életének eseményei	325
Esterházy Pál és Thököly Éva gyermekei	327
Személynévmutató	328
Helynévmutató	335
Képek jegyzéke	341
Summary	343